LE-CHAJIM MASKILIM

Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium
Zpracován podle RVP ZŠ A RVP G

Lauderovy školy

Lauderova mateřská škola, základní škola a gymnázium při Židovské obci v Praze
Belgická 25, 120 00 Praha 2

Praha 1. 9. 2015

Obsah

Obsah ... 2
1 Identifikační údaje školy ... 4
2 Charakteristika školy ... 6
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu ... 8
4 Výchovné a vzdělávací strategie ... 13
5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 19
6 Začlenění průřezových témat ... 21
7 Učební plán ... 26
7.1 Učební plán – nižší gymnázium ... 26
7.2 Učební plán – vyšší stupeň gymnázia ... 28
8 Učební osnovy ... 29
8.1 Český jazyk a literatura ... 29
8.2 Židovská výchova, židovská studia ... 79
8.3 Anglický jazyk ... 97
8.4 Hebrejský jazyk I. ... 113
8.5 Hebrejský jazyk II. ... 127
8.6 Občanská výchova ... 137
8.7 Matematika ... 162
8.8 Základy společenských věd ... 201
8.9 Dějepis ... 232
8.10 Geografie ... 264
8.11 Chemie ... 300
8.12 Biologie ... 326
8.13 Německý jazyk ... 364
8.14 Francouzský jazyk ... 380
8.15 Fyzika ... 405
8.16 Informatika ... 433
8.17 Svět v souvislostech ... 438
8.18 Mediální výchova ... 441

8.19 Seminární práce ... 446
8.20 Výtvarná výchova ... 448
8.21 Hudební výchova ... 464
8.22 Estetická výchova ... 480
8.23 Tělesná výchova ... 501
9 Hodnocení žáků ... 534
10 Vkladový list ... 536
11 Seznam příloh ... 537

1 Identifikační údaje školy

1. Přesný název školské právnické osoby dle posledního rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení a datum vydání posledního rozhodnutí:

Lauderova mateřská škola, základní škola a gymnázium při Židovské obci v Praze (zapsáno do rejstříku školských právnických osob ke dni 4. 2. 2009)
sídlo: Belgická 25, 120 00 Praha 2
IČ: 69780111
DIČ: CZ 69780111
IZO: 110380193
Číslo jednací: 1/2013
Identifikátor právnické osoby: 610 380 061
Statutární orgán: Petr Karas
právní forma: církevní právnická osoba
webové stránky: www.lauder.cz

2. Zřizovatel:

Židovská obec v Praze
Sídlo: Maiselova 18
IČ: 445258
Statutární orgán: Jan Munk

3. Vedení Lauderovy mateřské školy, základní školy a gymnázia při Židovské obci v Praze

Ředitel: Petr Karas
e-mail: petr. karas@lauder.cz
Statutární zástupce ředitele školy: Lucie Hall
e-mail: lucie.hall@lauder.cz
Zástupce ředitele pro MŠ a 1. stupeň ZŠ: Radka Sobolová,
e-mail.: radka.sobolova@lauder.cz
Zástupce ředitele pro židovskou výchovu a judaismus: Tereza Váňová
e-mail: tereza.vanova@lauder.cz

telefon: +420 246 080 784–5
fax: +420 246 080 786
e-mail: skola@lauder.cz
Platnost dokumentu od 1. 9. 2013

Razítko školy

Podpis ředitele

2 Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy:

Jsme úplným osmiletým gymnáziem, sídlíme v jedné budově se základní a mateřskou školou v Belgické ulici poblíž náměstí Míru v Praze 2.

Charakteristika školy

Gymnázium je určeno především studentům s židovskými kořeny nebo se vztahem k židovství. Předáváme jim tradiční židovské hodnoty, učíme hebrejštinu, židovskou výchovu, ve vyšších ročnících židovská studia formou povinně volitelných seminářů – od Talmudu přes problematiku Blízkého východu až po židovskou literaturu v různých národních jazycích. To ovšem neznamená, že ostatní předměty jsou nějakým způsobem kráceny. Naši studenti bývají v 85–90 % úspěšní při zkouškách na vysoké školy humanitního i přírodovědného či technického zaměření. Všichni studenti mají zaručenu košer stravu a ti, kteří dodržují micvot, se mohou účastnit pravidelných ranních modliteb. Učitelé židovské výchovy zvou studenty na různé akce pořádané Židovskou obcí v Praze, setkávání u příležitosti svátků a spolupracují s rabinátem Židovské obce v Praze i s Unií židovské mládeže.

Třídy tvoří malé kolektivy, obvykle kolem 20 žáků, jimž je nabízen osobní přístup.

Studenti mají k dispozici

- moderně vybavenou počítačovou pracovnu
- odborné učebny jako přírodovědnou laboratoř, učebnu jazyků, vybavené dataprojektory, další učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi. dále odbornými pomůckami – literaturou, mapami, atlasy, GPS navigátory…
- knihovnu s odbornou literaturou i beletrií
- tělocvičnu, posilovnu i venkovní hřiště.
- modlitebnu

Pro veřejné prezentace a slavnosti je možné použít tělocvičnu školy či aulu, jíž vytvořit spojením několika učeben.
V době přestávek mohou žáci využívat odpočinkové kouty a školní knihovnu. Starším studentům je k dispozici školní klub.

Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí 22 pedagogů, kteří mají uzavřené pracovní smlouvy s různou mírou úvazku, a dalších cca 8 pedagogů na dohodu o provedení práce, resp. DPČ. Všichni učitelé mají ukončené vysokoškolské vzdělání (či těsně před dokončením), naprostá většina z nich pedagogického směru.

Je snahou, aby konverzaci v cizím jazyce vyučovali rodilí mluvčí se zkušenostmi s výukou jazyků. Všichni učitelé mluví minimálně jedním cizím jazykem, většina z nich anglicky.
Ve škole působí speciální pedagog, poradce pro volbu povolání, a školní psycholog, který je odpovědný za realizaci programu prevence sociálně-patologických jevů.
Učitelé naší školy se stále vzdělávají – odborně i metodicky. Řada z nich realizuje ve svých hodinách zásady programu RWCT (Čtením a psaním ke kritickému myšlení).

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola stále usiluje o zintenzivnění spolupráce s rodiči žáků. Ti se mohou kdykoli zúčastnit vyučovací hodiny či v konzultačních hodinách navštívit učitele.
Škola zve rodiče na třídní i celoškolní projekty a slavnosti. Taktéž s *nimi* spolupracuje při organizování některých mimoškolních aktivit.
Škola dále spolupracuje s ŽOP na různé úrovni (vzájemná účast na slavnostech, svátcích a vzpomínkových akcích, půjčování učeben a tělocvičny spolkům provozovaným nebo podporovaným ŽOP).

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola pravidelně pořádá projekty zaměřené na židovskou výchovu i na propojení jednotlivých předmětů. Pravidelně je každé září vyhlašován pololetní projekt na aktuální téma. Slavnostní prezentace projektů se koná závěrečný den I. pololetí.
Žáci primy a kvinty se na počátku studia účastní několikadenního adaptačního kurzu, studenti kvinty absolvuji týdenní výjezd na téma Krajina.
Žáci se dále účastní exkurzí a kratších vzdělávacích pobytů. Pravidelně jezdí na lyžařské výcviky.
Škola organizuje pobyty v Izraeli a výměnné zájezdy do Francie. Spolupracuje na různých mezinárodních projektech v rámci EU.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z dvou základních principů – „non schole, sed vitae discimus“ (neučíme se pro školu, ale pro život), proto jsme pro něj zvolili hebrejský název Le-chajim maskilim (Pro život se vzděláním), dále z hodnot, které jsou součástí židovského kulturního dědictví.
Žáci jsou proto vyučování způsobem, který jim umožňuje kromě potřebných znalostí získat i nástroje, jak znalosti použít ve vlastním životě. Židovská kultura je vyučována v rámci předmětu židovská výchova a hebrejština, současně je zohledňována i ve výuce ostatních předmětů. Důraz je kladen na obecné morální postoje, ve škole jsou respektovány všechny proudy židovství od ortodoxního judaismu až k sekulárním postojům.
Gymnázium je svým zaměřením všeobecné, takže kromě uvedených židovských specifik vychází školní vzdělávací program z RVP ZŠ a RVP G a snaží se naplňovat všechny povinné očekávané výstupy i cíle v oblasti postojů a dovedností. Zvláštní důraz klademe na rozvoj čtenářské gramotnosti, již považujeme za základ celoživotního vzdělávání (plán rozvoje čtenářské gramotnosti pro aktuální školní rok je uveden v příloze ŠVP).
Protože jsme si ale plně vědomi, že každý z žáků má specifické nadání i konkrétní zájmy, rozložili jsme základní učivo většiny předmětů (kromě českého jazyka a literatury, cizích jazyků, ZSV, tělesné výchovy a matematiky) tak, aby všech povinných výstupů RVP ZŠ a RVP G dosáhli žáci v základní míře již do konce septimy.
V oktávě si mohou žáci vybrat dle vlastního uvážení profilové semináře dle svého zájmu a díky tomuto rozšiřujícímu studiu konkrétních oborů se připravovat na přijímací zkoušky na vysokou školu. Od tohoto opatření si slibujeme prohloubení oborových znalostí i větší motivaci žáků, kteří se po dosažení základní úrovně ze všech předmětů mohou v posledním ročníku gymnázia věnovat předmětům odpovídajícím jejich zájmu. V průběhu celého studia na vyšším gymnáziu mají žáci možnost vybrat si z bohaté nabídky povinně volitelných seminářů.
Dalším ze specifik naší školy je výrazně kosmopolitní prostředí. Vzhledem k němu i vzhledem k potřebám současné společnosti je součástí našeho školního vzdělávacího programu výuka předmětu „Svět v souvislostech“ v anglickém jazyce, v němž žáci získávají poznatky ze zeměpisu a dějepisu a seznamují se s oblastmi průřezového tématu „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“.
Pro lepší adaptaci na nové prostředí absolvují žáci primy, resp. kvinty na počátku studia několikadenní adaptační kurz, v němž jsou zčásti realizovány cíle průřezového tématu „Osobnostní a sociální výchova.“

Profil absolventa

Veškeré činnosti související se vzděláváním našich žáků si kladou za cíl, aby student na konci studia 8letého gymnázia:

v oblasti ZNALOSTÍ:

- získal všeobecný přehled, osvojil si základní poznatky probíraných oborů
- znal biblické a židovské reálie
- domluvil se hebrejsky alespoň na základní úrovni

v oblasti DOVEDNOSTÍ:

- znal svou vlastní hodnotu
- samostatně se vzdělával
- spolupracoval s ostatními ve skupině
- byl schopen sám ohodnotit svou práci
- získal základy občanské gramotnosti –
- rozpoznal sociálně patologické jevy
- organizoval svůj čas
- zvládal zátěžové situace

(při prezentaci)

- vyjadřoval se kultivovaně slovem i písmem
- byl schopen vytvořit strukturovaný projev/text
- logicky vyvozoval závěry

(při práci s informacemi)

- uměl si vyhledat informace v nejrůznějších zdrojích
- kriticky zhodnotil získané informace
- pracoval s primárními prameny
- analyzoval problémy a problémové úlohy
- z dílčích informací vytvořil syntézu
- bez problémů pracoval na PC (výborně ovládala MC Office a práci s internete)
- ovládal komunikaci v angličtině na úrovni B1-2, na základní úrovni komunikoval i druhým světovým jazykem

v oblasti POSTOJŮ:

- řídil se ve svém životě mravnostními principy
- respektoval odlišné názory, kultury i náboženství
- netoleroval projevy extremismu
- nebyl lhostejný k svému okolí

- získal kladný vztah ke vzdělání
- chránil životní prostředí

Organizace přijímacího řízení

Přijímací zkoušky na naši školu se konají v termínech platných dle úpravy MŠMT. Specifikem naší školy je možnost tzv. přijímacích zkoušek nanečisto, v nichž se typ a struktura neliší do skutečných přijímacích zkoušek. Samotná přijímací zkouška se obvykle skládá ze dvou základních částí

a) písemné (tři části):

- zkouška z českého jazyka
- zkouška z matematiky
- test obecných studijních předpokladů

Každý test trvá 60 minut. Mezi testy je přestávka.

b) ústní pohovor, zaměřený na specifika naší školy

Ve zkoušce z českého jazyka se zjišťují znalosti z českého jazyka, stylistické schopnosti, porozumění textu a základní orientace v literatuře. V matematické zkoušce se zjišťují znalosti z matematiky a schopnost logického uvažování. V testu studijních předpokladů zjišťujeme, jaký mají uchazeči logický úsudek, schopnost interpretace textů apod. Požadované znalosti nepřesahují rozsah učiva základní školy. Více než encyklopedické znalosti nás zajímá schopnost získané vědomosti aplikovat.

- Celkové pořadí žáků je stanoveno na základě výsledků přijímacích testů.

Všechna kritéria přijímacího řízení jsou ohodnocena v procentech úspěšnosti a konečné pořadí je stanoveno na základě celkového procentního zisku.

Aktuální informace k přijímacímu řízení a ukázky starších testů jsou k dispozici na www.lauder.cz

Organizace maturitní zkoušky

Způsob a podmínky ukončování vzdělávání v gymnáziu stanovuje § 72 a § 77 až § 82 školského zákona a vyhláška o ukončování studia ve středních školách a učilištích, resp. vyhláška, kterou se stanoví podrobnosti o ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou.

Profilová část maturitní zkoušky pro obor vzdělání Gymnázium se skládá ze tří povinných zkoušek.

První zkouška, povinná pro všechny studenty, je zkouška z předmětu židovská studia ve formě seminární práce, kterou musí u maturity obhájit. Vedoucí seminární práce může doporučit odložení maturitní zkoušky, nebude-li seminární práce odpovídat požadované úrovni.

Druhá a třetí profilová zkouška je volitelná z celé nabídky gymnaziálních předmětů, které splňují zákonné podmínky maturitní zkoušky.

Z nabídky druhé a třetí zkoušky jsou vyloučeny předměty, které student absolvuje v rámci státních maturitních zkoušek (netýká se prohlubujících seminářů).

4 Výchovné a vzdělávací strategie

Níže uvedené výchovné a vzdělávací strategie chápeme jako postupy, které jsou společné více méně všem učitelům jednotlivých předmětů.
U většiny předmětů usilujeme o to rozvíjet všechny klíčové kompetence specifickým oborovým způsobem, chybí-li ale u konkrétního předmětu strategie k rozvoji některé z klíčových kompetencí, je daná kompetence rozvíjena na úrovni školy dle strategií společných.

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si dokáže pravidelně vyhradit patřičný čas k učení, své učení organizuje a řídí, odhadne náročnost učení a udělá si časový rozvrh.	Učitel zadává úkoly s přiměřeně stanovenou délkou termínů splnění. Na začátku každého většího celku stanoví středně a dlouhodobé cíle a úkoly (může např. pracovat s písemnými plány), dbá na rovnoměrné zatížení žáků v průběhu školního roku. Učitel vede žáky k závěrečnému shrnutí na konci hodiny, využívá nejrůznějších technik, které žákům pomáhají shrnout učivo. Učitel zařazuje do ověřování znalostí a dovedností žáků nestejně náročné kapitoly, využívá k tomu rozdílné formy – testy, ústní zkoušení, mini-referáty (nutnost představení tématu v jedné minutě), referáty atd.
Žák je motivován k celoživotnímu učení, v průběhu studia si najde oblast, která ho zajímá a jíž se chce věnovat v dalším studiu.	Učitel seznamuje žáky s učivem aktivizačním způsobem, motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami z reálného života . Učitel prokládá výklad názornými příklady z oblastí blízkých života žáků. Připravuje dobrovolné úkoly pro zájemce. Studenti si každoročně vybírají téma ročníkové práce a volitelné semináře.
Žák chodí včas, dodržuje určená pravidla – nosí žádané pomůcky, plní zadané domácí práce, je připraven reagovat na	Učitel shrne pravidla srozumitelným způsobem. Vede žáky ke zodpovědnosti, za to co dělají. Sám učitel dodržuje pravidla,

změny (dopravní zácpa – omluví se)	nemění je v průběhu období/práce a vyžaduje jejich plnění.
Žák pracuje s odbornou literaturou, se slovníky, referenčními příručkami a internetem. Kriticky hodnotí zdroje, rozhoduje o věrohodnosti určitého zdroje, dodržuje pravidla citací.	Učitel vede žáky k práci s učebnicí a odbornou literaturou, doporučuje konkrétní tituly.. Při běžných hodinách vyzývá žáky k používání slovníků, referenčních příruček….. Vede žáky k srovnávání různých informačních zdrojů a k vyhodnocování jejich věrohodnosti. Vyžaduje standardizovanou citaci pramenů. Učitel zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalování záměrných chyb ve výkladu.
Žák zhodnotí vlastní práci i práci svých spolužáků.	Učitel vytváří s žáky kriteria dobře odvedené práce, vede k sebehodnocení.
Žák používá efektivní metody učení i práce s textem.	Učitel seznámí žáky s efektivními metodami práce s textem a učení (např. INSERT, myšlenková mapa, brainstorming…) a vede žáky k praktickému užívání těchto metod.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák při řešení problému propojuje poznatky získané v různých tematických celcích i různých oborech (historie, zeměpis, literatura, společenské vědy…).	Učitel učí žáky klást si otázky nad věcmi, které je obklopují, pátrat po jejich kořenech, a vztazích. Učitel vybírá taková témata, která žáky nutí se zamýšlet nad věcmi v jejich souvislostech. Učitel klade provokativní otázky, které nemají jednoznačné řešení (potrat, eutanázie, nevěra, chudoba…)
Žák je schopen rozpoznat jádro problému a k řešení užívá vhodných metod či pomůcek, obhajuje svůj názor či způsob řešení.	Učitel demonstruje v hodinách řešení vzorových úloh, ukazuje nalezení stěžejních prvků nezbytných k řešení úloh, užívá vhodných metod řešení a vzorových a návodných pomůcek (schémata, náčrty, obrazy, nákresy, laboratorní protokoly….) Učitel vyžaduje po žákovi zřetelnou argumentaci při vyjadřování názorů a tvrzení.
Žák vyhledává, třídí a hodnotí informace. Analyzuje problém, vyhledá, příp. vymyslí možná řešení, posoudí jejich vhodnost, vybere to nejvhodnější a obhájí důvody, které ho k tomu vedly.	Učitel nastiňuje žákům problémové situace, vede je k jejich řešení. Klade důraz na reálné (praktické) příklady. Učí žáky klást si otázky nad věcmi, které je obklopují (přírodní zdroje

Žák z dílčích informací vytváří syntézu.	energie, změny klimatu, fungování lidské společnosti, střety kultur apod.).
Žák uplatňuje při řešení problémů osobní zkušenost, intuici, improvizaci, fantazii...	Učitel vybízí žáka k různým způsobům řešení, nenechá ho vzdát se po prvním nezdařilém pokusu.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák dokáže pozorně naslouchat svým spolužákům, rozpoznává důležité od nepodstatného. Žák vyjadřuje vlastní myšlenky a názory srozumitelně, hovoří k tématu, dodržuje časové rozvržení řeči.	Učitel podněcuje žáky k diskusi nad kontroverzními tématy. Učitel zařazuje do výuky práci ve dvojici, skupině, v rámci celé třídy.
Žák je schopen kultivované diskuse.	Učitel sestaví společně s žáky pravidla kultivované diskuse a trvá na jejich dodržování Učitel moderuje žákovské debaty, klade důraz na kvalitní argumentaci, vede žáky k moderování vlastních diskuzí.
Žák používá internet jako nástroj komunikace, je schopen použít textové a tabulkové editory, vytvořit prezentaci.	Učitel vede žáky k tomu, aby práce určené k dalšímu zveřejnění psali na počítači, zvolili vhodnou formu prezentace své práce a případné problémy konzultovali přes internet.
Žák používá odbornou terminologii i pojmy z jiných vědních oborů. Při argumentaci pracuje s pojmy, které přesně definuje.	Učitel postupně přechází na dodržování komunikace písemné i ústní s výhradním využitím odborných pojmů. Učitel se s žáky účastní odborných besed/přednášek…
Žák rozlišuje úroveň komunikace (šíři, hloubku, míru odbornosti) podle možností okolí, se kterým komunikace probíhá.	Učitel umožňuje prezentaci referátů a spolupráci v týmu i v jiném prostředí než ve třídě žáků – celoškolní projekty, spolupráce s žáky jiných ročníků, „modelová výuka“ mladších žáků základní školy, obhajoba ročníkové práce.
Žák formuluje a vyjadřuje vlastní myšlenky a názory – slovem i písmem. Hovoří srozumitelně, stručně a neodbíhá od tématu. Dodržuje časové rozvržení řeči. Je schopen většinu témat nastínit během velmi krátkého času. Dokáže obhajovat své názory.	Učitel podněcuje žáky k diskusi nad aktuálními tématy. Učitel zařazuje do výuky práci dvojic či týmovou spolupráci, zadává referáty a seminární práce, využívá techniky mini-referátů (nutnost představení tématu v jedné minutě).

Při hodinách žáci řeší úlohy ve skupinách či párech. Učí se tak naslouchat a spolupracovat, hodnotí a srovnávají sebe i druhé.	Učitel rozvíjí schopnost spolupráce, podporuje rovnoměrný podíl všech žáků na splnění společného cíle. Členění do skupin i výměny/zájezdy, kterých se účastní žáci z různých ročníků, poskytují možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
Žák se chová samostatně –vyhledává prostor pro komunikaci v cizím jazyce.	Učitel prostřednictvím výměnných pobytů, e-mailové komunikace a práce s cizojazyčnou literaturou vede žáky k praktickému používání cizího jazyka.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	
Žák v rámci výuky spolupracuje i s lidmi mimo školu.	Učitel zadává úkoly, které vedou žáka ke komunikaci s mimoškolním prostředí, např. ankety…..
Žák je schopen podrobovat kritice práci své skupiny i ostatních skupin	Učitel oceňuje projevy úcty k práci druhých Učitel podporuje rovnoměrný podíl žáků na splnění společného cíle
Žák rozpoznává své osobní přednosti i slabiny, učí se je přijímat a vhodně přetvářet	Učitel oceňuje snahu i individuální pokroky. Učitel podporuje vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh. Učitel volí přiměřeně náročné úlohy pro různé skupiny žáků. Učitel klade důraz na pomoc slabším žákům při skupinové práci
Žák si stanovuje vlastní priority a cíle s ohledem na své schopnosti, dovednosti a zájmy.	Učitel dává žákům prostor k samostatné a volitelné práci – výběr témat referátů, seminárních prací; umožňuje zaujímat žákům rozdílné role v pracovních týmech.
Žák vystupuje přirozeně a sebevědomě.	Učitel pomáhá zvyšovat sebevědomí žáka,odbourávat bariéry. Učí ho pracovat s chybou jako nástrojem učení.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák toleruje a respektuje zvyky a názory druhých, odlišnosti lidí.	Učitel u žáka posiluje toleranci, empatii a vstřícnost, ale i kritický

	přístup k dané problematice prostřednictvím autentických materiálů, při pobytech v cizojazyčných zemích a při kontaktu s jejich obyvateli. Učitel prostřednictvím aktivit typu „Poslední slovo patří mně“, „Uznání – otázky“... vede žáky k respektování názorů druhých i k jejich kritickému hodnocení.
Žák se orientuje v dění ve světě a vnímá své místo v něm.	Učitel vede žáky ke vnímání judaismu v přesahu klasického vymezení s důrazem na prvky osobní a občanské odpovědnosti a sociálního cítění. Učitel žáků nabízí možnost zapojení se do charitativních a jinak prospěšných projektů, do výuky zve angažované lidi, ale i seniory – pamětníky.
Žák jedná poctivě.	Učitel podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností, ke studiu – cituje použité prameny, nepřejímá cizí práce jako celky, k hodnocení předkládá své vlastní výkony. Učitel důsledně kontroluje plnění uložených úkolů.
Žák si uvědomuje negativní odraz lidské společnosti na životní prostředí a chápe nezbytnost ochrany životního prostředí. Žák třídí v učebnách odpad.	Učitel je pro žáky vzorem ve vztahu k životnímu prostředí, nabádá k jeho ochraně, diskutuje nad jednotlivými přístupy.
Žák dodržuje pravidla bezpečnosti práce k ochraně zdraví a zásady bezpečné práce s nebezpečnými látkami	Učitel dohlíží nad dodržováním bezpečnosti práce a práce s nebezpečnými látkami

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák usiluje o dosažení stanovených cílů – plánuje aktivity, flexibilně je koriguje v průběhu práce a dokončuje je.	Učitel zařazuje do výuky problémové úlohy projektového rázu, s jen částečně exaktními vstupními informacemi. Podněcuje žáky k jejich řešení (pro zvýšení motivace nechává na nich volbu tématu). Skupinově s žáky pak hodnotí jak výsledky, tak způsoby řešení.
Žák si je vědom vlastních schopností, je schopen sebereflexe.	Učitel vyhodnocuje veškeré činnosti žáků, dává jim zpětnou vazbu, učí žáky hodnotit vlastní dosažené výsledky i práci

	jiných.

Kompetence pracovní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se chová vhodně k svěřeným pomůckám.	Učitel používá správné terminologie popisu pracovního postupu při práci a předem upozorňuje žáky na dodržování bezpečnosti při práci s jednotlivými pomůckami a kontroluje jejich užití.
Žák využívá znalostí a zkušeností získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost.	Učitel během praktické činnosti popíše pouze základní postup práce a umožní žákům využívat zkušeností z jiných oblastí, individuálního zájmu a podporuje tvořivost i jiné postupy k dosažení daného cíle, zadává složitější úkoly, které vedou k samostatnému určení vhodné metody práce k jejímu splnění, vše se žáky konzultuje a je nápomocen, výsledky objektivně hodnotí

5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením, více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně-kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

V naší škole se nejvíce setkáváme se žáky s vývojovými poruchami učení a chování. Výhodou našeho gymnázia je nižší počet žáků ve třídách, který umožňuje všem vyučujícím vytvářet ve škole dostatečně podnětné a vstřícné prostředí, diferencovat a individualizovat výuku v souladu s potřebami a možnostmi jednotlivých studentů. Vzhledem k malému počtu žáků ve třídách není nutné snižovat počty žáků v případě integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ve škole funguje školní poradenské pracoviště (v současné době zastoupené speciálním pedagogem a psychologem), které spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 2. Speciální pedagog poskytuje se souhlasem rodičů a ve spolupráci se školským poradenským pracovištěm (pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem) odbornou pomoc žákům s vývojovými poruchami učení. Navrhne-li pedagogicko-psychologická poradna integraci, je pro žáka na základě odborného posudku k integraci a žádosti zákonných zástupců žáka vytvořen individuální vzdělávací plán, na kterém spolupracují třídní učitel, ostatní učitelé, speciální pedagog, rodiče žáka a v neposlední řadě žák sám. Individuální vzdělávací plán schvaluje ředitel školy.

Speciální pedagog poskytuje všem integrovaným žákům individuální péči, a to jednou týdně, v rozsahu 40 min. Mnohem častěji se však na gymnáziu setkáváme se žáky, jejichž porucha nevyžaduje integraci, ale přesto zůstává celoživotním handicapem a je zapotřebí ji zohledňovat. Školní speciální pedagog informuje pedagogy o vhodném přístupu k těmto žákům. Při hodnocení učebních výsledků pedagogové zohledňují druh, stupeň a míru konkrétního postižení nebo znevýhodnění. Školní psycholog se podílí na přijímacím řízení ověřováním studijních předpokladů.

Vzdělávání žáků s poruchami chování (na naší škole se nejčastěji jedná o žáky hyperaktivní), popř. žáků s edukativními problémy, probíhá formou speciálně pedagogické a psychologické péče a individuálního zohledňování potřeb a možností konkrétního dítěte.

Školní psycholog poskytuje žákům individuálně terapeutickou péči v indikovaných případech. Pomáhá žákům při výběru dalšího typu studia, s přihlédnutím ke struktuře jejich nadání a osobnostním předpokladům.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Stejně velkou pozornost, kterou věnujeme žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, se snažíme věnovat i žákům mimořádně nadaným.

Pozornost je věnována včasné identifikaci mimořádně nadaných žáků a poskytování odpovídající péče. Školní poradenské pracoviště spolupracuje v této oblasti s třídními učiteli, s učiteli jednotlivých předmětů a školským poradenským zařízením (pedagogicko-psychologickou poradnou). Konzultace v tomto případě poskytuje psycholožka, která se celoživotně problematice mimořádně nadaných dětí .

Učitelé se na výuku pečlivě připravují, musejí umět reagovat velmi pružně na případné dotazy a postřehy.

Nadaným žákům umožňujeme zúčastnit se různých projektů a olympiád a zajišťujeme jim individuální pracovní tempo, vytváříme pro ně ve škole vlídné prostředí. Pozornost je věnována nejen rozvíjení jejich talentu, vlastní aktivity a tvořivosti, ale i osobnostní výchově. Vedeme je k rovnému přístupu k ostatním, učíme je i toleranci a ochotě pomáhat slabším studentům. Při výuce bývají mimořádně nadaní studenti pověřováni vedením pracovních skupin. Mají možnost řešit problémové úlohy překračující rozsah učiva na gymnáziu.

Pro mimořádně nadaného žáka může být na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny vytvořen individuální plán, který využívá možnosti obohacování učiva a akcelerace vzdělávání (umožňuje např. žákovi zúčastnit se výuky některých předmětů ve vyšším ročníku). Podle potřeby je plán aktualizován a upravován.

6 Začlenění průřezových témat

Níže uvádíme pouze začlenění hlavním tematických okruhů, podrobnější rozpis je uveden u jednotlivých předmětů.

Nižší gymnázium (resp. dle RVP ZŠ)

Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Osobnostní rozvoj	Židovská výchova, hudební výchova		Adaptační kurz, školní výlety
Sociální rozvoj			Adaptační kurz, školní výlety
Morální rozvoj	Židovská výchova, matematika		Adaptační kurz, školní výlety

Výchova demokratického občana

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Občanská společnost a škola	Český jazyk		
Občan, občanská společnost a stát	Anglický jazyk		
Formy participace občanů v politickém životě	Biologie, občanská výchova		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Občanská výchova		

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Evropa a svět nás zajímá	Svět v souvislostech		Aktuální projekty související s předmětem Židovská výchova
Objevujeme Evropu a svět	Biologie, svět v souvislostech		
Jsme Evropané	Svět v souvislostech		

Multikulturní výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Kulturní diference	Hudební výchova, židovská výchova, matematika, dějepis, geografie, chemie, výtvarná výchova		Aktuální projekty související s předmětem Židovská výchova
Lidské vztahy	Anglický jazyk, občanská výchova		
Etnický původ	Hudební výchova		
Multikulturalita	Hudební výchova		
Princip sociálního smíru a solidarity	Svět v souvislostech		

Environmentální výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Ekosystémy	Chemie, matematika, občanská výchova, židovská výchova, biologie		
Základní podmínky života	Chemie, matematika, biologie, geografie		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Chemie, tělesná výchova, matematika, dějepis		
Vztah člověka k prostředí	Chemie, výtvarná výchova, hudební výchova, matematika, dějepis, geografie		

Mediální výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Občanská výchova, židovská výchova, fyzika….	Mediální výchova	

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Občanská výchova, dějepis, chemie, fyzika…	Mediální výchova	
stavba mediálních sdělení		Mediální výchova	
vnímání autora mediálních sdělení		Mediální výchova	
fungování a vliv médií ve společnosti	Hudební výchova, fyzika		
tvorba mediálního sdělení	Geografie, biologie	Mediální výchova	
práce v realizačním týmu	Matematika, geografie	Mediální výchova	

Vyšší gymnázium (resp. dle RVP G)

Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	TV, ZSV, biologie, estetická výchova		Adaptační kurz
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů.	ZSV, fyzika		Adaptační kurz
Sociální komunikace	Biologie, TV		Adaptační kurz
Morálka všedního dne	Dějepis, biologie, český jazyk a literatura		
Spolupráce a soutěž	biologie		Adaptační kurz

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Globalizační a rozvojové procesy	ZSV, dějepis, geografie, estetická výchova		
Globální problémy, jejich	ZSV, biologie, svět v		

příčiny a důsledky	souvislostech		
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	ZSV		Aktuální projekty související s předmětem Židovská výchova
Žijeme v Evropě	dějepis, estetická výchova, biologie		
Vzdělávání v Evropě a ve světě	francouzský jazyk, hebrejština, anglický jazyk, němčina		

Multikulturní výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Základní problémy sociokulturních rozdílů	Geografie, ZSV, dějepis		
Psychosociální aspekty interkulturality	ZSV, estetická výchova		
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	Francouzský jazyk, hebrejština, anglický jazyk, němčina		

Environmentální výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Problematika vztahů organismů a prostředí	ZSV, biologie		Projekt krajina
Člověk a životní prostředí	Dějepis, geografie		
Životní prostředí regionu a České republiky	Biologie		

Mediální výchova

Tematický okruh	Integrace do předmětu	Samostatný předmět	Projekt/exkurze/kurz
Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace)		Mediální výchova	
Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislostí v nestrukturovaném sociálním prostředí)		Mediální výchova	
Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)	ZSV	Mediální výchova	
Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí)	ZSV, český jazyk a literatura		
Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti)	Dějepis		

7 Učební plán

7.1 Učební plán – nižší gymnázium

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	prima	sekunda	tercie	kvarta	Čas. dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Volitelný jazyk (Nj, Fj)			3	3	6
	Hebrejský jazyk	3	3	3	3	12
Matematika a její aplikace Člověk a svět práce	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	16
Inform. a komunikač. tech.	Informatika	1				1
Člověk a společnost Člověk a zdraví	Dějepis	2	2	1	2	7
	Občanská výchova		1	1	1	3
Člověk a příroda, Člověk a svět práce	Fyzika	1	2	2	1	6
	Chemie			2	2	4
	Biologie	2	2	1	1	6
	Geografie	2	1	1	1	5
Umění a kultura, Člověk a svět práce	Hudební výchova	1	1	1	0	3
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a společnost Člověk a zdraví	Židovská a kulturní výchova	2	2	2	1	7
Umění a kultura	Mediální výchova				2	2
Člověk a společnost, Člověk a příroda	Svět v souvislostech (v angličtině)			1	1	2

Celková povinná časová dotace	**29**	**29**	**32**	**32**	**122**

Umění a kultura	8 Vv a Hv, 1 Žv, 1 Med. vých
Člověk a zdraví	8 Tv, 1 Žv, 1 Ov
Člověk a svět práce	1 M, 1 Bi, 1 Vv
Člověk a společnost	1 Žv, 1 Svět v souvislostech
Člověk a příroda	1 Svět v souvislostech

7.2 Učební plán – vyšší stupeň gymnázia

Vzdělávací oblasti	**Vzdělávací obory**	**kvinta**	**sexta**	**septima**	**oktáva**	**Čas. dotace**
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	3	3	3	4	13
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Německý jazyk / Francouzský jazyk	3	3	3	3	12
	Hebrejský jazyk	3	3			6
Matematika a její aplikace, Inf.	Matematika	4	4	4		12
Inform. a komunikač. technologie	Informatika	2			1	3
Člověk a příroda, Člověk a zdraví, Inf. a kom. tech.	Fyzika	2	2	2		6
	Chemie	2	2	2		6
	Biologie	2	2	2		6
	Geografie	2	2	2		6
Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce	Dějepis	2	2	2		6
	Základy spol. věd		2	2	2	6
	Židovská výchova	2	2	2		6
Člověk a svět práce						
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1			2
	Výtvarná výchova	1	1			2
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
	Svět v souvislostech v angličtině	0	0	1	1	2
	Volitelný předmět 1	0	0	2	2	4
	Volitelný předmět 2			2	2	4
	Volitelný předmět 3–7				10	10
Celková povinná časová dotace		**34**	**34**	**34**	**30**	**132**

8 Učební osnovy

8.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Předmět český jazyk a literatura se vyučuje v celkovém rozsahu 16 hodin na nižším gymnáziu a 13 hodin na vyšším gymnáziu (viz Učební plán).

Na nižším stupni gymnázia se žáci seznámí se všemi pravopisnými pravidly a se základy syntaxe, morfologie, lexikologie a stylistiky. Přičemž důraz je kladen na využití souvisejících dovedností při tvorbě vlastních textů. V kvartě žáci v rámci českého jazyka a literatury velmi úzce spolupracují s vyučujícím předmětu Mediální výchova.

V rámci literární výchovy jsou žáci vedeni k čtení knih dle vlastního výběru. Učitel využívá pravidelně tzv. čtenářské dílny, v nichž umožní číst žákům vlastní knihy a pomocí cílených otázek jim předává základy interpretace, na něž se vědomě navazuje na vyšším stupni gymnázia, kdy se žáci již cíleně učí interpretaci i jejím různým postupům. I zde je výuka založena na vlastní četbě, přičemž je podporován nejen vlastní výběr žáků, ale i výběr ze seznamu literatury, který žáci dostávají již v kvartě a jež slouží jako podklad k maturitní zkoušce.

V jazykové části žáci prohlubují své znalosti z nižšího stupně, osvojují si odbornou terminologii, seznamují se s dějinami jazykovědy. Cílem výuky je žák, který chápe jazyk jako živoucí a funkční organizmus, přičemž osvojené znalosti a dovednosti mu jsou prostředkem k vlastnímu tvůrčímu využití jazyka a k získání nástroje k výuce dalších jazyků a v neposlední řadě i k rozšíření všeobecného přehledu.

Po celou dobu výuky českého jazyka a literatury žáci pracují metodami aktivního učení, jimiž rozvíjejí čtenářské dovednosti i dílčí části klíčových kompetencí. Učitel obvykle pracuje i s portfoliem, čímž umožňuje žákům sledovat vlastní pokrok a současně jim pomáhá průběžně soustřeďovat výukové materiály důležité pro složení maturitní zkoušky.

V oktávě je výuka českého jazyka a literatury rozšířena o seminář v rozsahu dvou hodin týdně, který je přímou přípravou na složení maturitní zkoušky.

Začlenění průřezových témat

Nižší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Dovednosti pro studium – studijní čtení textu Psychohygiena	Průběžně od primy

	– komunikační cvičení – zásady správného učení – slohové práce na osobní témata Mezilidská komunikace - verbální a neverbální komunikace modelové situace	
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola – dodržování zásad společenského chování – pravidla diskuze (viz rozvíjení KK)	Průběžně od primy
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané - vybraní evropští autoři spolupráce s dějepisem např. na projektu Židé na západní frontě	Průběžně od primy
Multikulturní výchova	Kulturní diference; etnický původ; multikulturalita - srovnání mytologie různých národů specifika národních literatur – spolupráce s dějepisem	Sekunda, kvarta
Environmentální výchova	Vztah člověka k prostředí literární projekt s hledáním vhodných textu	Projekty tercie, kvarta
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním textem Stavba mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	Sekunda, tercie kvarta

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Morálka všedního dne	Oktáva
Multikulturní výchova	Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí)	Oktáva

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel? (strategie učitelovy práce)**
Žák si sám plánuje časové rozvržení učiva, využívá konzultací,plní úkoly v termínu.	Učitel vede žáka k plánování činností – zadává mu termínované úkoly, pracuje s měsíčním plánem.
Žák samostatně volí vhodné metody k plnění úkolů i vlastních výzkumných záměrů.	Učitel seznamuje žáky s efektivními metodami učení, typu myšlenková mapa, brainstorming, INSERT
Žák sám zhodnotí svou práci podle předem daných kriterií, zhodnotí i práci svých spolužáků.	Učitel vytváří spolu s žáky kriteria a indikátory dobře odvedené práce
Žák pozná kvalitní literaturu od brakové a manipulativní, své tvrzení vysvětlí a zdůvodní.	Učitel spolu s žáky odvozuje kriteria kvalitního textu, učitel vede žáka ke kritice literárních textů.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si vytvoří hypotézu, v průběhu vyučovací jednotky či tematického celku najde důkazy k jejímu potvrzení či vyvrácení.	Učitel vede žáka k vytváření vlastních hypotéz.
Žák považuje svou chybu za běžnou součást procesu učení, dokáže ve své práci najít místo, v němž chyboval… (např. ve vyvozování dalšího textu, zařazování autora do stylu, v pravopise, stylistice…..).	Učitel vede žáka k práci s chybou jako prostředkem učení.
Žák z probrané látky vytváří syntézy, interpretuje přečtená díla v širších souvislostech.	Učitel zadává žákům písemné práce k ověření znalostí a porozumění formou souvislého textu (např. i uměleckého).
Žák kriticky hodnotí prameny, tj. ověřuje si faktografické informace, formuluje si autorský záměr….	Učitel umožňuje používáním různých pramenů k témuž problému poznat různorodost a subjektivitu lidského myšlení.

Žák používá pravidla bibliografické citace, ve svých textech pracuje s poznámkovým aparátem.	Učitel vede žáky k přesným bibliografickým citacím a k práci s poznámkovým aparátem.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák dodržuje pravidla diskuse, je schopen sám diskusi moderovat.	Učitel vede žáky k dodržování pravidel diskuse, např. tím, že si na začátku roku pravidla sepíší.
– Žák komunikuje s učitelem i ostatními spolužáky prostřednictvím moderních komunikačních technologií, konzultuje s práci s učitelem, případně s kolegy….	Učitel zadává úkoly, při nichž žáci používají moderní informační technologie, např. e-mail.
Žák se vyjadřuje kultivovaně v písemném projevu.	Učitel prakticky seznamuje žáky se základy stylistiky.
Žák hovoří kultivovaně, ovládá své nonverbální projevy.	Učitel vede žáky k přípravě řečnických cvičení a ke kultivované mluvě při zkoušení.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák je schopen si vybrat knihu dle svého zájmu, svůj výběr zhodnotí. Vybere si téma referátu, které je nejbližší jeho zálibám.	Učitel přistupuje k žákům individuálně, doporučuje jim knihy dle jejich zájmu.
Žák zaujímá roli při skupinové práci, přijímá zodpovědnost za její plnění.	Učitel zařazuje pravidelně skupinovou práci, vede žáky k rozdání si rolí a jejich zodpovědnému plnění.
Žák při rozboru uměleckého i mediální textu hledá záměr autora	Učitel vede žáky při rozboru literárního textu k určení autorského záměru.

Kompetence občanské

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák je otevřený – tj. spatřuje konkrétní klady i zápory – k mimoevropským kulturám.	Učitel na textech mimoevropské a evropské literatury ukazuje různorodé vidění světa, vede žáky k úctě k odlišným postojům a náboženstvím, učí je poznávat netolerantní postoje a odlišit názorovou odlišnost od netolerantních postojů.
Žák se písemně i ústně vyjadřuje k různým aktuálním tématům, vytváří texty v publicistickém stylu.	Učitel zadává písemné (i ústní) úkoly na různá aktuální témata, vede žáky k praktickému osvojování si publicistického stylu.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si v předmětu najde oblast, kterou chce rozvíjet např. formou ročníkové práce….	Učitel zařazuje do výuky rozmanité aktivity, při nichž se může uplatnit rozdílné nadání žáků.
Žák si vytvoří vlastní plán práce, v odůvodněných případech ho změní	Učitel vede žáky k vypracování individuálních a skupinových plánů plnění konkrétních úkolů – (např. při vytváření větších projektů typu školní noviny).

Kompetence pracovní
(rozvíjeno převážně na nižším gymnáziu)

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žáci jsou odpovědni za svěřené pomůcky.	Učitel vede žáky k odpovědnosti za svěřený materiál.
	Učitel zařazováním exkurzí (např. do muzea, knihovny ...) do výuky umožňuje žákům, aby pracovali i v mimoškolním prostředí.
Žáci dodržují pravidla hygieny práce.	Učitel seznamuje žáky praktickým způsobem s hygienou práce při učení.

Vzdělávací obsah

Jazyková výchova

Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	– žák vyjmenuje důležité jazykové příručky, na pokyn, popř. s dopomocí v nich vyhledá potřebný údaj	seznámení s jazykovými příručkami		viz kompetence k učení
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	– žák se umí zeptat na větné členy, určuje druhy větných členů – žák najde přísudek jmenný se sponou	větné členy přísudek jmenný se sponou		příprava – hra na inzeráty
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci.	– žák přiřadí slovo ke slovnímu druhu, odlišuje slova ohebná a neohebná – žák odvodí z jednoho slovního druhu jiný slovní druh – žák určí pád, číslo, rod a vzor podstatného	ohebné a neohebné slovní druhy odvozování (př. Jana – Janino) podstatná jména obecná a vlastní, konkrétní a abstraktní,		viz též výstup „rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí“

	jména; vytváří správné tvary podstatných jmen – žák určí pád, číslo, rod, druh a vzor přídavného jména; vytváří správné tvary 1., 2. i 3. stupně přídavných jmen, správně je píše – žák určí osobu, číslo, způsob a čas slovesa; časuje slovesa – žák používá i správné tvary podmiňovacího způsobu přítomného	pomnožná, látková, hromadná druhy a stupňování přídavných jmen slovesa – mluvnické kategorie podmiňovací způsob přítomný		
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	– žák vyhledá v jazykové příručce (např. v Pravidlech českého pravopisu, ve Slovníků cizích slov) výslovnost českého nebo běžně užívaného cizího slova – žák v připravených projevech kontroluje správnou výslovnost	spisovná a nespisovná výslovnost znělé a neznělé souhlásky čtení zdvojených souhlásek pravidla správné výslovnosti (základní pravidla)		použití v ostatních předmětech – čtení cizojazyčných jmen a termínů řečnická cvičení
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný,	– žák vyhledá pravopisné pravidlo	velká písmena – jednodušší případy i/y v koncovkách		viz též výstupy týkající se práce s Pravidly českého pravopisu, tvoření slov a

morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	– žák použije pravopisné pravidlo – žák zdůvodní pravopis daného slova, slovního tvaru, věty – žák opraví své chyby, vytváří písemnou opravu – žák napíše správně slovo, větu, souvislý text	podstatných a přídavných jmen mě/mně ve 2. a 3. stupni přídavných jmen shoda přísudku s podmětem interpunkce – věta jednoduchá přímá řeč zájmena (jejich/jejích, naši/naší, zájmeno já) mě/mně v příslovcích, příslovečné spřežky s/z v předponě, předložce zdvojené souhlásky		slovních tvarů použití v ostatních předmětech, ve školním časopise vypravování viz též skladba a slovní druhy viz Dodatek k Pravidlům českého pravopisu
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	– žák posoudí, zda jsou užity vhodné stylistické prostředky (základní úroveň)	tvoření slov		přenesená pojmenování – viz též literatura (metafora, metonymie apod.)

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se	– žák zvolí jazykovou příručku, ve které najde potřebný údaj	pravidelná práce s jazykovými příručkami při samostatných pracích (sloh, písemná práce)		práce s překladovým slovníkem ve výuce cizího jazyka

Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	– žák samostatně vyhledá výraz v Pravidlech českého pravopisu či ve Slovníku spisovné češtiny	práce se Stručnou mluvnicí českou, průběžné zadávání úkolů		zadávání domácí přípravy, hledání definic a pravidel – každý žák používá Stručnou mluvnici českou
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci.	– žák určí slovesný rod, převede sloveso z trpného rodu do činného a naopak – žák určí slovesný vid – žák vytváří správné tvary zájmen a číslovek, rozpozná druhy zájmen a číslovek – žák vytváří správné tvary 1., 2. i 3. stupně příslovcí, správně je píše – žák rozliší podstatná jména pomnožná, hromadná a látková, správně je používá – žák rozezná spojky podřadicí a souřadicí; najde ve větě spojovací	slovesný rod slovesný vid druhy zájmen, druhy číslovek příslovečné spřežky, stupňování příslovcí podstatná jména druhy spojek, spojovací výrazy druhy vedlejších vět poměr mezi větami a větnými členy souvětí souřadné a podřadné		

	výraz, vytvoří větný vzorec			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	– žák v připravených projevech používá správnou výslovnost	pravidla správné výslovnosti(rozšíření znalostí)		řečnická cvičení
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	– žák převede nespisovný text do spisovné podoby	nauka o jazyce		
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	– žák s využitím odborných termínů (viz učivo) popíše vznik a stavbu daného odvozeného slova – žák rozpozná antonyma, synonyma, homonyma,	stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) antonyma, synonyma, homonyma,		

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	– žák samostatně vyhledává informace i ve Stručné mluvnici české	práce se Stručnou mluvnicí českou, průběžné zadávání úkolů		zadávání domácí přípravy, hledání definic a pravidel – každý žák používá Stručnou mluvnici českou
Rozlišuje významové	– žák spočítá počet vět	složitá souvětí		interpunkce

vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	v souvětí, rozpozná větu hlavní od vedlejší – žák rozpozná větu jednočlennou od věty dvojčlenné – sám vytvoří příklady –žák určí druh věty vedlejší, nahradí ji větným členem a naopak	věty jednočlenné a dvojčlenné druhy vět vedlejších		
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci.	– žák správně skloňuje přejatá slova a cizí vlastní jména (využívá jazykové příručky)	skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních. (s použitím příruček)		použití v ostatních předmětech – správné skloňování cizojazyčných jmen a termínů
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	–výslovnost cizích slov - slovo správně přečte	čtení přejatých a cizích slov		řečnická cvičení
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.		interpunkce – souvětí		
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a	– žák najde v textu nevhodné výrazy a	slohové rozvrstvení slovní zásoby		

obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	nahradí je vhodnějšími			
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	– žák vyjmenuje způsoby obohacování české slovní zásoby – žák uvede příklady slov vzniklých odvozováním, zkracováním a skládáním a slov přejatých – žák rozumí běžně užívaným zkratkám, správně je píše – žák ve svých ústních i písemných projevech vhodně užívá frazémy, sousloví a termíny	odvozování, zkracování (zkratky, zkratková slova), skládání slovotvorný základ, slovo základové, slovo odvozené, slova příbuzná význam slova, změny významu slov, vznik ustálených slovních spojení		

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Rozlišuje významové vztahy gramatických	– žák prohlubuje znalosti souvětí se složitější	interpunkce – souvětí		

jednotek ve větě a v souvětí.	strukturou, určí druhy vedlejších vět a poměr	interpunkce – shrnutí vět hlavních		
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.		spisovný a nespisovný jazyk		
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.		psaní cizích slov opakování a prohloubení znalostí a dovedností (výjimky a okrajové pravopisné jevy)		je možné propojit poučení o slovní zásobě a práci s jazykovými příručkami v knižní i elektronické podobě (Pravidla)
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	– žák vysvětlí a vlastními příklady doloží rozdíl mezi spisovným jazykem, nářečím a obecnou češtinou	nauka o jazyce		
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	– žák vysvětlí a na příkladech ilustruje pojmy neologismus, archaismus (historismus)	přejímání cizích slov neologismy, archaismy, historismy polysémní slova, frazémy		historismy – dějepis

Slohová a komunikační výchova

Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji.	– v beletristickém textu najde postavu, s niž autor sympatizuje	interpretace beletrie		
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	– vytvoří pozvánku – vytvoří soukromý dopis, rozliší soukromou a veřejnou korespondenci	pozvánka náležitosti soukromého dopisu, elektronická korespondence, veřejná/osobní korespondence,		dle aktuální potřeby
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	– rozpozná spisovný a nespisovný projev, kontroluje výběr jakových prostředků při veřejných promluvách	řečnická cvičení, práce s kriterii		sebehodnocení řečnického cvičení
V mluveném projevu připraveném i	– nonverbálně vyjadřuje zadané	rozdělení jazyka		videotrénink, natáčení a rozbor běžných situací,

improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	úkoly – všímá si svých nonverbálních projevů v připraveném i improvizovaném výstupu – improvizuje na volné téma	řečnická cvičení, referáty mluvená improvizace		řečnických cvičení spolupráce s ostatními předměty, kriteria k referátům
Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a dialogu.	–spoluvytváří pravidla diskuze, usiluje o jejich dodržování –správně zapíše dialog, použije jej ve vyprávění –formou dialogu vyjádří běžnou situaci	pravidla diskuze psaní uvozovek, vyprávění pravidla dialogu		spolupráce s ŽV a OV spolupráce s ostatními předměty, diskuze na jakékoliv téma
Využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu,	–vybere z odstavce podstatné informace, najde odpověď na zadanou otázku. –na základě klíčových slov odhadne obsah děje, téma textu,	práce s informací klíčová slova		kompetence k učení, spolupráce s odbornými předměty evokační aktivity i v jiných předmětech

samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	výkladu			
Uspořádává informace v textu s ohledem na jejich účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného. Navazování	–napíše souvislé vyprávění	vyprávění		
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	–vytvoří krátké souvislé vyprávění, při odevzdání čistopisu dbá na pravopisnou a stylistickou správnost –vytvoří charakteristiku hrdiny svého vyprávění, při odevzdání čistopisu dbá na pravopisnou a stylistickou správnost –popíše prostředí, v němž se jeho příběh odehrává - popíše pracovní postup .	vyprávění charakteristika popis (dynamický, statický)		práce s portfoliem, pravidly českého pravopisu provázanost s liter. výchovou, charakteristika postavy

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji.	–na základě důkazů formuluje názor autora promluvy/textu –v jednodušších textech odliší cíl, s nímž byl text/promluva realizován –srovná mezi sebou dva texty/promluvy zabývající se týmž tématem, hledá shody a odlišnosti	autorský záměr publicistický styl		práce s denním tiskem
Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj.	–rozpozná základní útvary publicistického stylu –vytvoří některý z útvarů publicistického stylu	publicistický styl publicistický styl, třídní tvorba aktuálních školních novin	Mediální výchova	

Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	–používá zásady mluveného projevu	technika mluveného projevu		cvičení z dramatické výchovy, prezentace vlastní i skupinové práce v ostatních předmětech
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	–ve veřejném hovoru hovoří kultivovaně, zhodnotí svůj projev z hlediska jazykové normy	řečnická cvičení		sebehodnocení řečnického cvičení
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	–porovná nonverbální komunikaci v běžném a veřejném projevu –improvizuje na zadané téma	rozdělení jazyka mluvená improvizace		videotrénink, natáčení a rozbor běžných situací, řečnických cvičení, rozbor nonverbální komunikace ve veřejných promluvách divadlo, dramatizace komunikačních situací
Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a dialogu.	-formou dialogu zdramatizuje text	dramatizace		Např: Projekt s VV – divadelní představení

Využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	–vybere z několika odstavců podstatné informace. Vytvoří souhrn nejdůležitějších informací. Vytvoří vlastní otázky týkající se textu. –na základě vlastních poznámek přednese referát -vytvoří klíčová slova k přečtenému odstavci	práce s odborným textem odborný styl, referát klíčová slova	Osobnostní a sociální výchova	kompetence k učení, spolupráce s odbornými předměty kriteria k referátům – tvorba pracovních listů referát může být přednesen v jakémkoli z předmětů
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	–vytvoří krátké souvislé vyprávění, při odevzdání čistopisu dbá na pravopisnou a stylistickou správnost –vytvoří charakteristiku hrdiny svého vyprávění, při odevzdání čistopisu	vyprávění charakteristika líčení		provázání s literární výchovou

	dbá na pravopisnou a stylistickou správnost –popíše prostředí, v kterém se jeho příběh odehrává –vytvoří příběh dle předen dané osnovy, obrazu, rodinné fotografie…. –popíše vybraný předmět –popíše pracovní postup podle svého zájmu (vaření, jednoduchý výrobek, oprava apod.)	vyprávění popis		

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje	–odliší názor autora textu od faktů –porovná mezi sebou	autorský záměr kritika pramenů		spolupráce s odbornými předměty, zvláště

fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji.	více pramenů, najde shody a odlišnosti			dějepisem
Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoji.	–hledá v textu v masmédiích autorský záměr –na základě zkoumání reklamního textu najde prvky typické pro manipulaci se čtenářem/posluchačem/divákem	publicistický styl (zpráva, komentář), autorský záměr práce s reklamním	Media. výchova - např. projekt reklama Media. výchova -např. projekt reklama	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	–vytvoří úřední dopis	náležitosti úředního dopisu		vytvoří úřední dopis, který bude možný prakticky využít
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	–ve veřejném hovoru hovoří kultivovaně zhodnotí svůj projev z hlediska normy	řečnická cvičení		sebehodnocení řečnického cvičení
V mluveném projevu připraveném i	–kontroluje své nonverbální projevy	řečnická cvičení, referáty		videotrénink, natáčení a

improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	při připravené komunikaci –identifikuje roli nonverbální komunikace ve veřejných promluvách			rozbor běžných situací, řečnických cvičení, rozbor nonverbální komunikace ve veřejných promluvách
Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a dialogu.	–vede diskuzi –podílí se na vytvoření divadelní hry	diskuze divadelní hra		spolupráce s ostatními předměty, diskuze na jakékoliv téma Chanuka/Purim – školní tradice
Využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	–samostatně si vytváří otázky z populárně-naučného textu –vytvoří argumentační esej dle předem daných bodů –vytvoří klíčová slova k přečtenému textu	odborný styl, výtah odborný styl, esej klíčová slova	Osobnostní a sociální výchova	kompetence k učení, spolupráce s odbornými předměty, kriteria k referátům – tvorba pracovních listů

Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	–vytvoří krátkou báseň podle zadaného rýmového schématu	báseň		provázání s literární výchovou

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji.	–vyhledá na internetu několik informací z různých zdrojů, které se týkají jednoho tématu a podrobí je kritice –pokusí se určit jejich věrohodnost na základě srovnání vlastních poznatků a informací z jiných zdrojů	práce s informacemi získanými na internetu		mezipředmětová spolupráce podle zájmu žáka
Rozpozná	–na základě svých	publicistický styl,	spolupráce s předmětem Mediální	

manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoji. ***Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru***	zkušeností rozpozná autorský záměr, označí některé manipulativní prvky v textu	propagandistické texty moderních dějin	výchova a dějepisem	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	–vytvoří žádost o zaměstnání + vlastní životopis, souvislý text i strukturovaný	žádost		souvislost s OV a oblastí člověk a svět práce
Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a dialogu. ***Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace***	–moderuje diskuzi spolužáků –přednese referát dle kritérií úměrných jeho věku a úrovni –improvizuje při výzvě k mluvenému projevu	diskuze referáty, improvizační cvičení		spolupráce s ostatními předměty, diskuze na jakékoliv téma
Využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní	–samostatně si vytváří otázky z populárně–naučného textu	odborný styl, výtah		kompetence k učení, spolupráce s odbornými

myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	–vytvoří jednoduchý esej dle předem daných bodů –vytvoří klíčová slova k přečtenému textu	odborný styl, esej klíčová slova		předměty kriteria k referátům – tvorba pracovních listů
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	–zveršuje krátký epický příběh	lyrika/epika		provázání s literární výchovou

Literární výchova

Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje	– žák rozumí přiměřenému textu, který čte potichu a je	**Tvořivé činnosti s literárním textem** (převážně v rámci dílny	Příklad projektu multikulturní výchova: Pověsti Židovského města	důraz především na literární výchovu, tzn.

strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. ***Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.*** ***Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.*** ***Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.*** ***Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně, na internetu i v dalších informačních zdrojích.***	schopen s ním pracovat (viz učivo) – žák rozlišuje epiku, lyriku a drama,dokáže vysvětlit rozdíl mezi lyrikou a epikou, chápe, že dramatický text je současně epický, ale vysvětlí, co je pro drama typické – rozeznává základní folklorní žánry – pohádka, pověst, bajka, balada, píseň a autorské žánry z nich vycházející –porovnává autorské a folklorní žánry, rozeznává rozdíl mezi nimi	čtení) kultivovaná hlasitá četba, přednes vhodných literních textů, básně přiměřené věku, přednáší s pochopením textu, reprodukce obsahu, záznam hlavních myšlenek, popis hlavní postavy, autor/vypravěč/hrdina/čtenář (základní poučení). ich–forma a er–forma hlavní a vedlejší postava obraz / slovo / zvuk (literatura v kontextu jiných uměleckých odvětví) – základní poučení struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, časová posloupnost), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování – metafora, přirovnání, zvukové prostředky poezie – zvukomalba, rým, rytmus, verš vázaný), znaky povídky **Literární druhy a žánry:** pohádka – lidová, autorská, pověst, bajka,	Vyhledání pověstí u různých sběratelů, porovnání variant, ztotožnění místních pověstí se skutečným místem v Praze, zjištění,do jaké míry se místo změnilo.	„radost ze čtení“, nikoli systematický výklad literární historie práce s textem – při přípravě referátu, vyhledávání informací v knihovně a encyklopedii , na internetu, záznamy z četby Příklad projektu: Společná tvorba limeriků – vytvoření brožury (svázaná skupinová tvorba limeriků)

		příběhy s fantastickými motivy, s dětským hrdinou adaptace starověkých mýtů, dobrodružná literatura, nonsensová poezie		

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. ***Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.*** ***Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*** ***vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.***	–provede základní analýzu literárního textu; –charakterizuje hrdinu, časoprostor, výstavba textu, způsob vyprávění –v epických prozaických žánrech rozlišuje povídku, novelu, román, z hlediska obsahového dělení rozlišuje realistický a dobrodružný příběh, –uplatňuje tyto informace při vlastní tvorbě textů (referát….)	**Tvořivé činnosti s literárním textem** (převážně v rámci dílny čtení) přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu (s ohledem na věk), dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný (hudební) doprovod k literárním textům způsob interpretace literárních a jiných děl práce s textem (viz. literární druhy a žánry) autor/vypravěč/hrdina/čtenář obraz / slovo / zvuk	Multikulturní výchova	důraz především na literární výchovu, tzn. „radost ze čtení“, nikoli systematický výklad literární historie důraz na práci s textem, společné čtení, interpretace důraz na žánrově tematické hledisko příklady projektů

		(literatura v kontextu jiných uměleckých odvětví) – základní poučení **Základy literární teorie a historie** struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná drama – dialog, monolog, prostředky dramatu epická poezie – balada, kramářská píseň		Příklad č. 1 Projekt: dramatizace jednoduchého textu, malování kulis, příprava a předvedení divadelního představení Příklad č. 2 Projekt: Pokus o kramářskou píseň ze života třídy nebo školy – kolektivní práce

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. ***Rozpoznává základní***	– rozlišuje uměleckou (fiktivní) literaturu a uměleckou literaturu faktu –v epických prozaických žánrech rozlišuje povídku,	**Tvořivé činnosti s literárním textem** (převážně v rámci dílny čtení) přednes vhodných literních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a	Příklad projektu: multikulturní výchova	důraz především na literární výchovu, tzn. „radost ze čtení“, nikoli systematický výklad literární historie

rysy výrazného individuálního stylu autora. ***Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*** ***vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.*** ***Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.***	novelu, román, dramatických textech rozlišuje tragedie, komedii a drama. –u lyriky odlišuje typ (reflexivní, subjektivní...), určí typ verše, ví, co je lyrický subjekt – uplatňuje tyto informace při vlastní tvorbě textů (referát….)	reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný (hudební) doprovod k literárním textům způsob interpretace literárních a jiných děl Práce s textem **Základy literární teorie a historie** struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná seznámení se základními proudy 19. století – romantismus versus realismus – četba Dumase (Tři mušketýři), z Čech Erben, **Literární druhy a žánry:** fantasy, povídka, horor, sci–fi, detektivka, drama (divadelní jazyk) –	a enviromentální výchova Společná četba knihy Forrest Carter: Škola Malého stromu (zčásti ve škole, zčásti doma), společná práce: Hodnotové systémy různých kultur – vnímání přírody v různých kulturách	důraz na práci s textem, společné čtení, interpretace důraz na žánrově tematické hledisko projekt: Naše škola – reportáž nebo kombinovaný dokument

		tragedie, komedie, tragikomedie, drama, práce s literaturou faktu Přírodní literatura		

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. ***Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.*** ***Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.*** ***Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární***	– žák dokáže vymezit základní znaky konzumní a hodnotné literatury (na příkladech z četby za pomoci učitele vysleduje schematičnost konzumního díla např. TV seriál, jeho převod na četbu, western, harlequinka. – u hodnotné literatury vyhledává ideu díla, sleduje prvoplánovost versus strukturovanost, rozvržení postav, mixace zápletek) -na základní úrovni rozebere a	**Tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný (hudební) doprovod k literárním textům způsob interpretace literárních a jiných děl práce s textem klišé a fráze (viz rozlišení umělecké a konzumní literatury) **Základy literární teorie a historie**	Příklad projektů: Projekt: enviromentální výchova Vyhledání vztahu člověka k přírodě v mýtech (práce ve skupinách)– porovnání s dnešní praxí: srovnat s četbou vybraných textů např. z knihy. J. Velek : Příběhy pro dvě nohy, Práce, Praha 1988; Po těchto přípravných pracích moderovaná diskuse – srovnání současného a mytického vztahu k přírodě, hledání cesty k trvale udržitelnému rozvoji. (multikult. výchova)	důraz především na literární výchovu, tzn. „radost ze čtení“, nikoli systematický výklad literární historie důraz na práci s textem, společné čtení, interpretace důraz na žánrově tematické hledisko Možný projekt: Pokus o

teorie. ***Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.*** ***Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře.*** ***Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.*** ***Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.***	interpretuje literární dílo, pojmenuje jeho jazykové prostředky – uplatňuje tyto informace při vlastní tvorbě textů (referát, srovnávací práce….)	struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná (prohloubení) Literatura 20. století – meziválečná literatura – důraz spíše na českou literaturu (např. Hašek, Čapek, Poláček, Orten), literatura s námětem šoa nebo války, 60. léta, ze světové literatury výběrově, např. beatnici (Kerouac: Mag), varovná literatura – antiutopie – Bradbury, Huxley; současná literatura dle výběru učitele a vyspělosti třídy Židovští světoví autoři (Potok) přírodní literatura konzumní a schematická literatura, Práce s texty,		filmový scénář na základě literárního textu Možný projekt: Kolektivní práce – vytváření literárního textu (divadlo, hororová povídka…) Možný projekt: Soutěž o nejlepší individuální literární text Možný projekt: Parodie na konzumní literaturu nebo televizní seriál (1 epizoda) nebo Soutěž o nejlepší western, nebo červenou knihovnu – dílo musí mít jednoznačné

		které ač svým zaměřením spadají do konzumní literatury, patří k literatuře umělecké (sci-fi detektivka) film a literatura – vztahy mezi jednotlivými uměleckými obory Porovnání scénáře a literární předlohy literární druhy a žánry: román (základní seznámení s žánrem), poezie literatura a balet, film, dramatizace textů		znaky konzumní literatur

Kvinta

Jazyková komunikace

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu a v souladu s komunikační situací.	Přednese referát, řečnické cvičení… Napíše recenzi dle daných kriterií.	Obecné poučení o jazyku a řeči – jazyk a řeč, jazyková komunikace, myšlení a jazyk, národní jazyk a jeho útvary..		Spolupráce s učiteli jiných předmětů - referáty

V mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči.		Základy rétoriky, jazyková kultura Zvuková stránka jazyka. Příprava a realizace řečnických vystoupení		Prezentace seminární práce na konci školního roku
Při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného vhodně využívá základní principy rétoriky.		Základy rétoriky, jazyková kultura		
V mluveném projevu ovládá zásady správné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči, umístění přízvuků, pauz a frázování)		Základy rétoriky, zvuková stránka jazyka – zásady správné výslovnosti, zvukové prostředky souvislé řeči		Spolupráce s učiteli jiných předmětů – referáty, účast na školních i mimoškolních konferencí
Při analýze textů popíše základní rysy češtiny a vysvětli zákonitosti jejího vývoje.	Stručně zasadí vznik písma do dobového kontextu, uvede základní druhy písma. Uvede hlavní znaky staré češtiny, na konkrétních textech najde znaky středověkého pravopisu	Grafická stránka jazyka – vznik písma….. Staroslověnské písemnictví, česká středověká literatura Čeština a slovanské jazyky		
V písemném a mluveném projevu volí		Slohová charakteristika výrazových prostředků.		

vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi, vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu.		Text a styl, slohotvorní činitelé objektivní subjektivní.		
Ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka.		Tvarosloví Slovní zásoba, sémantika, tvoření slov		
Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišnému záměru mluvčího.		Aktuální členění výpovědi		
Volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a	Obhájí seminární práci před kolegiem.	Funkce komunikátu – sebevyjádření, apel, přesvědčování,		Seminář – Jak psát seminární práci.

publikum, rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit.		argumentace…. Míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace, mluvnost a psanost.		
Pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty.		Techniky psaní výpisek, výtahů, konspektů (např. INSERT, myšlenková mapa, grafické organizéry….)		Spolupráce s ostatními předměty, návaznosti na nižší gymnázium
Efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet).	Napíše seminární práci s využitím nejrůznějších zdrojů, uvede bibliografické citace	Seminář „Jak psát seminární práci“		Každoroční psaní seminární práce.
V písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu		Slohové práce dle různých zadání, grafická analýza textu		

Sexta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Odlišuje různé variety	Napíše nejrůznější	Text a styl, slohotvorní		

národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu a v souladu s komunikační situací.	slohové útvary dle aktuálního zadání.	činitelé objektivní a subjektivní.		
Při analýze textů popíše základní rysy češtiny a vysvětli zákonitosti jejího vývoje.	Uvede hlavní znaky humanistické češtiny. Najde shody a rozdíly mezi humanistickou češtinou, pobělohorskou češtinou, češtinou 18. a 19. století	Vývoj češtiny od humanismu do 19. století.		Provázanost s učivem literární výchovy, vyvozování vývojových tendencí z dobových textů.
Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišnému záměru mluvčího.		Základy valenční a textové syntaxe		

Septima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**

Při analýze textů popíše základní rysy češtiny a vysvětli zákonitosti jejího vývoje.	V současném textu popíše základní rysy češtiny.	Základní vývojové tendence českého jazyka – rozšíření poznatků z předchozích ročníků		
V mluveném a psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny.		Slohová charakteristika výrazových prostředků		Provázáno s literární výchovou již od nižšího gymnázia
Používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení, uplatní textové sdělení v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu		Základní vlastnosti textu a principy jeho výstavby – koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti), členění textu a jeho signály…..		
Posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou.		Text (komunikát) a komunikační situace, funkce komunikátu Komunikační strategie (adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera, vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa.		

		Monolog a dialog – výstavba dialogu, vztah otázka – odpověď, druhy literárního dialogu……		
Tvořivě využívá informací z odborné literáty, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje.	Napíše vlastní esej	Esej		Již v předchozích ročnících jsou žáci vedeni k psaní referátů, recenzí, vlastních textů inspirovaných odbornou či populárně naučnou literaturou.

Oktáva

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl.	Napíše maturitní slohovou práci dle zadání.	Průběžné procvičování nejrůznějších slohových útvarů.		

Literární komunikace
Kvinta

Očekávaný výstup:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy,**

Žák:				**poznámky**
Vystihne podstatné rysy základních period vývoje české a světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele, charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení.	Žák najde odkazy antické civilizace v dějinách euroamerické kultury. Najde shody a rozdíly antického a současného dramatu. Vysvětlí základní znaky mýtu (mytologie), jeho obecné a specifické znaky v různých kulturách, dokáže najít jeho znaky v literatuře do současnosti.	Starověká literatura (Homér, Gilgameš, Genesis, řecké drama) (hexametr, typologie dramatu, aristotelská poetika)		Očekávaný výstup bude plněn v průběhu celého učiva literární historie
Identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře.		Ohlasy starověké literatury v pozdější literatuře. Text a intertextovost – kontext, vliv způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze)		
	Žák uvede specifické znaky středověkých literárních žánrů, uvede příklady jejich funkce v tehdejší	Středověká literatura (Proglas, legendistika slovanská, kronikářství, česká měšťanská lit.) (literární žánry –		

	společnosti. Vysvětlí rozdíl mezi středověkým, antickým a současným dramatem. Na konkrétních případech demonstruje roli křesťanství pro českou vzdělanost, vztah slovanského a latinského ritu, role stsl. a lat. v Čechách.	rytířský román, truvérská poezie, kronika, legenda, exemplum, bajka, měšťanská literatura, alexandrin, sdružený rým)		
	Uvede zdroje renesance a humanismu, porovná odraz společenského dění v literatuře v různých evropských literaturách. Postihne shakespearovské drama v literárním kontextu. Na jedné Shakespearově hře demonstruje univerzalitu konfliktu, lidských typů a (ne)řešení konfliktů.	Renesance a humanismus (česká a svět. reformace, evropská renesance – Dante, Boccaccio, Petrarca, Villon, Rabelais, Shakespeare...) (sonet, rámcová povídka, renesanční drama)		

Rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu.		Typy promluv, způsoby vyprávění		

Sexta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	Vysvětlí kořeny barokní kultury a literatury, najde konkrétní znaky, porovná životní principy renesance a baroka, rozdíly demonstruje na přechodových autorech (Shakespeare, Calderón).	Klasicismus a baroko (zrcadlo, sen, mystika, Bůh jako centrum světa, nekonečno, zduchovnění) (alegorie, žánrová typologie, tři jednoty dramatu)		

	V konkrétních textech najde znaky osvícenství a racionalismu. Na konkrétních příkladech uvede vliv osvícenství na novověké myšlení. Vysvětlí kořeny osvícenství a racionalismu, porovná různé přístupy k realitě.	Osvícenství a racionalismus Kořeny osvícenství, projev osvícenství v různých zemích, vztah osvícenství a „probuzení národu“, vliv osvícenství na další dějinné události. Libertinismus jako projev osvícenství.		

Septima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	Uvede znaky romantismu a realismu. Na literárních příkladech prokáže, že se jedná o dva komplementární směry, které různým způsobem popisují tutéž skutečnost. Vysvětlí jejich vztah k filozofii 19. století.	Romantismus, realismus, filozofie 19. století. (Změna životního stylu v porovnání s předchozími obdobími, romantický a realistický hrdina, jejich vztah ke společnosti, zájem romantismu o folklor, folklorní žánry, ohlasy folkloru v současnosti, vývoj realismu, naturalismus)		Spolupráce s dějepisem

Na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu.	Na základě čtenářské zkušenosti porovná poezii Poea, Baudelaira, Verlaina a Rimbauda, zasadí ji do dobového kontextu.	Moderní umělecké směry, v umění, vztah výtvarného umění a literatury, vliv E. A. Poea na francouzskou literaturu, vliv prokletých básníků na evropskou poezii. Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla (tropy, figury, rytmus, rým a zvukové prostředky poezie)		
	Najde společné a specifické rysy české a světové literatury 2. poloviny 19. století a přelomu 19. a 20. století.	Specifika a univerzálie vývoje české literatury v 2. polovině 19. století a přelomu 19. a 20. století. Realisté, secesní literatura, moderní básnické směry, okruh Moderní revue, moderna, literární kritika		
	Uvede znaky vybraných směrů na základě vlastní čtenářské zkušenosti.	Rozmanitosti uměleckého projevu od počátku 20. století do 1. světové války. (novátorství v poezii a v próze – futurismus, fauvismus, expresionismus,		

		specifika české literatury, německy psaná česká literatura)		
	Na základě vlastní četby ukáže tradiční i modernistické vnímání literatury a světa.	Modernismus (autoři experimentální literatury, prolínání moderních psychologických směrů do literatury, zobrazení světa dobovým uměním). Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla. (monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč, typy kompozice, motiv, téma…)		

Oktáva

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	Na vybraném typu literatury ukáže, jakým způsobem válka dílo ovlivnila a jak dále ovlivňovala díla	Vliv první světové války na umění (hrůzy války – protiválečná literatura, satira, specifika české poválečné prózy)		

	dobových autorů. Uvede na konkrétních případech specifika české poválečné prózy.			
	Na konkrétních příkladech ukáže specifika české prózy v meziválečném období. Vysvětli jejich strukturu.	Proměny české prózy v meziválečném období (lyrizující próza, fantastika, malý člověk v Čechách, psychologická, experimentální próza, satira, román-balada, katolická próza, historická próza, literární kritika. Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla. (monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč, typy kompozice, motiv, téma…)		
	Vysvětlí na základě znalosti konkrétních děl a dobových reálií, proč vzniká opětná potřeba rozsáhlého epického příběhu.	Renesance velkého románu (německý, francouzský, americký román, český meziválečný román)		

	Uvede základní znaky a představitele jednotlivých směrů české meziválečné poezie. Vybere si jednoho autora, s jehož dílem se podrobně seznámí.	Česká meziválečná poezie, vliv světové poezie, vliv psychoanalýzy na umění		
	Srovná rozdílné zpracování obou světových válek na základě znalosti alespoň dvou děl. Ukáže nejméně na dvou dílech zpracování šoa a proměny jeho zobrazení.	Obrazy války a šoa, vliv na poválečnou literaturu, heroizace a její zevšednění, deníková a vzpomínková literatura, specifika české poválečné literatury.		
	Na konkrétních dílech ukáže reakci literatury na společenské události.	Literatura po II. světové válce (ohlasy na existenci totalitních režimů, antiutopie, lágrová literatura, zážitková i fiktivní literatura….		
	Na základě vlastní čtenářské zkušenosti uvede znaky některých trendů české poválečné literatury, objasní roli	Česká poválečná literatura Specifika české poválečné literatury až do roku 1970 (socialistický realismus,	Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského	

	literární kritiky.	60. léta, vliv literární kritiky, spisovatelé v disentu, surrealistická skupina….)	prostředí)	
	V obecných rysech popíše vývojové znaky světové literatury 2. poloviny 20. století. Vybere si jeden směr, s nímž se blíže čtenářsky seznámí.	Světová literatura Existencionalismus, Rozhněvaní mladí muži, beatnici, nový román, postmoderna, magický realismus…..		
	Na základě čtenářské zkušenosti uvede znaky normalizační literatury, vybere si autora z jakéhokoliv proudu české literatury a blíže se s ním čtenářsky seznámí, uvede jej v dobovém kontextu.	Česká literatura od 70. let po současnost Normalizace, tři proudy literatury a jejich vzájemné ovlivňování, rozvoj samizdatu, klíčové romány – Vaculík, Škvorecký, česká postmoderna….	Morálka všedního dne	
	Najde shody a rozdíly evropské a americké židovské literatury. S jedním z autorů se podrobněji čtenářsky seznámí.	Židovská literatura 20. století		
	Uvede znaky absurdního dramatu, souvislosti vzniku absurdní a	Drama 20. století Avantgardní drama, lyrizace dramatu, české autorské divadlo,		

	avantgardní dramatiky. Na konkrétních dramatech ukáže rozdíly mezi tradičním a moderním dramatem. Na příkladu konkrétní inscenace ukáže vztah mezi textem divadelní hry a její konkrétní realizací (vztah autor – režisér; dramaturgická úprava, interpretace).	kořeny absurdního dramatu, absurdní drama		
Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové.				Výstup je naplňován v průběhu kvinty-oktávy
Samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárního díla.		Průběžné srovnání předloh s adaptacemi v průběhu celého studia.		
Rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým.				Průběžně probíráno v průběhu celého gymnaziálního studia
Objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětli,	Ukáže na konkrétních příkladech, jak se reálné problémy	Metody a interpretace textu – interpretační postupy a konvence,		Průběžně probíráno v průběhu celého gymnaziálního studia

jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít fikce na myšlení a jednání reálných lidí.	zobrazují v literatuře.	význam a smysl, popis a analýza, výklad a vlastní interpretace textu, interpretace a přeinterpretování Propagandistická literatura, formalistická literatura		
Při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárně vědních termínech.		Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika, recenze, polemiky – viz česká poválečná literatura).		Průběžně probíráno v průběhu celého gymnaziálního studia
		Absurdní drama Žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát)		
Rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní.	Zformuluje znaky, které dle jeho názoru má vážná literatura, literatura středního proudu a literární brak, srovná je s typy adresáta – čtenáře.			Průběžně probíráno v průběhu celého gymnaziálního studia

Postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu.		Interpretace jednotlivých liter. děl v průběhu studia		Průběžně probíráno v průběhu celého gymnaziálního studia

8.2 Židovská výchova, židovská studia

Charakteristika předmětu

Židovská výchova je jedním ze specifik naší školy.

Předmět Židovská výchova na nižším stupni gymnázia navazuje na předmět *Židovská výchova* na stupni prvním – v primě až v kvartě se učivo v židovské výchově vrací k poznatkům, dovednostem a postojům, které žáci získali v židovské výchově na 1. stupni, prohlubuje je a dává je do hlubšího kontextu s předměty občanská a rodinná výchova, dějepis a zeměpis. Vzhledem k tomu, že veškerá látka je nahlížena novým, hlubším způsobem, není překážkou, když student gymnázia neabsolvoval v LŠ první stupeň a přišel do židovské školy až v primě.

Učivo lze rozdělit do několika učebních celků: biblické příběhy (prima), židovské svátky, židovský životní cyklus, domácnost a osobní židovské rituály a židovská komunita (sekunda), náboženská etika a současný svět (tercie) a židovská historie s důrazem na dějiny českých Židů a dějiny Izraele (kvarta).

Cílem předmětu je seznámit žáka se základy judaismu, s židovskou historií (s důrazem na 19. a 20. století), výraznými osobnostmi a se současným židovským světem. Důraz je kladen na společenské jevy související se situací Židů v českých zemích, v Evropě a v Izraeli. V tématech základů judaismu se žák seznamuje a učí pracovat s náboženskou literaturou, především s Tórou a vybranými biblickými knihami. Osvojuje si terminologii židovského kalendáře a cyklu židovských svátků. Poznává přechodové rituály charakteristické pro židovský životní cyklus a roli židovské rodiny s důrazem na jejich současnou podobu.

Žák se učí komplexnímu pohledu na současnou situaci židovského národa, na roli židovské rodiny a komunity, na dnešní podobu a projevy judaismu. Židovská výchova napomáhá k rozvoji vlastní identity žáků.

S židovskými svátky a způsoby jejich slavení se žáci prakticky seznamují při speciálních projektových dnech.

Na vyšším gymnáziu se židovská výchova mění na předmět s názvem *Židovská studia.* Dochází k diferenciaci žáků, kteří v LŠ studují již od primy, a žáků, kteří v LŠ začínají od kvinty. Studenti první jmenované skupiny již na konci kvarty dosáhli takové úrovně základních znalostí, že se mohou v židovských studiích profilovat podle svého konkrétního zájmu výběrem povinně volitelných jednosemestrálních seminářů ze tří základních oblastí:

a) židovské náboženství a klasické texty
b) židovská historie, stát Izrael
c) umění, filozofie, současná židovská společnost

Hlavním cílem v těchto seminářích, které jsou vypisovány na základě zájmu žáků (v rámci personálních možností školy) je rozvíjet individuální zájem žáků. Hlavní důraz v těchto seminářích je kladen na prohlubování znalostí, a rozvíjení schopností utvořit si vlastní názor, vést konstruktivní kritiku a dávat do souvislostí poznatky z jednotlivých oblastí judaismu při studiu konkrétního židovského tématu.

Žáci, kteří na naše gymnáziu nastoupí až v kvintě, absolvují povinný dvouletý *základní kurz židovských studií*, zakončený kontrolní zkouškou na konci sexty. Po jeho úspěšném absolvování si mohou volit povinně volitelné semináře stejně tak, jako jejich spolužáci z první jmenované skupiny. Cílem základního kurzu je, aby nově příchozí žáci získali rychlý, ale zároveň jasný a srozumitelný vhled do židovské problematiky a aby byli schopni bez problémů fungovat v židovském prostředí školy a dalších židovských institucích se školou spolupracujících. Těžiště tohoto kurzu tkví z jeho podstaty ve znalostních cílech, které jsou vhodně doplňovány cíli postojovými a schopnostními.

Výuka židovské výchovy a židovských studií probíhá přednostně v kmenových učebnách jednotlivých tříd, dále pak v učebně ICT a výjimečně mimo budovu školy (Židovské muzeum, Židovská obec, synagoga). V předmětu Židovská výchova se prolínají vzdělávací okruhy Člověk a společnost, Člověk a svět práce a Člověk a zdraví. Předmět je vyučován v dotaci dvou hodin týdně od primy do septimy (s výjimkou kvarty, kde je dotace pouze jedna hodina týdně).

Součástí maturitní zkoušky, povinné pro všechny žáky, je zkouška z předmětu židovská studia ve formě seminární práce, kterou musí u maturity obhájit. Vedoucí seminární práce může doporučit odložení maturitní zkoušky, nebude-li seminární práce odpovídat požadované úrovni.

Začlenění průřezových témat

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova	téma: Seb8epoznání a mezilidské vztahy (osobnostní a morální rozvoj) - průběh jednotlivých přechodových rituálů téma: Antisemitismus a xenofobie - historické a kulturní pozadí patologických společenských jevů téma: Psychohygiena - šabat, židovské svátky téma: Kreativita - výroba chanukije, suky	sekunda kvarta sekunda
Výchova demokratického občana	Občan, občanská společnost a stát - Tóra – nauka nebo zákon? - vědomí vlastní odpovědnosti jako téma nejstarších biblických příběhů Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - židovský koncept svobody, pozitivní a negativní svoboda	prima kvarta, tercie
Výchova k myšlení v evropských a	Evropa a svět nás zajímá	tercie

globálních souvislostech	- židovské komunity v Evropě - mezinárodní výměny mezi židovskými školami v rámci EU Jsme Evropané - judaismus a křesťanství jako pilíř evropské společnosti - významné osobnosti židovského původu v politice, kultuře, vědě	kvinta
Multikulturní výchova	Kulturní diference; etnický původ; multikulturalita - integrace vs. asimilace - různé židovské komunity ve světě - Izrael jako země menšin - judaismus – universalismus vs. partikularismus	kvinta kvinta prima-oktáva
Environmentální výchova	Ekosystémy - KKL a obnova izraelské krajiny	kvinta
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - antisemitská propaganda, schematizace a nálepkování - Osvětimská lež - rozdílná interpretace blízkovýchodních událostí	tercie a kvarta

Pozn. – na vyšším gymnáziu nejsou průřezová témata více specifikována – v těchto ročnících jsou židovská studia vyučována ve volitelných seminářích, resp. v rámci povinného kurzu pro nově příchozí studenty.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel? (strategie učitelovy práce)**
Žák si dokáže pravidelně vyhradit patřičný čas k učení.	Učitel zadává úkoly s přiměřeně stanovenou délkou termínů splnění. Učitel na začátku každého většího celku, každého období stanoví středně a dlouhodobé cíle a úkoly.
Žák přistupuje k učení aktivně a se zaujetím.	Učitel vybírá vhodná témata tak, aby povzbudil pocit osobní

	angažovanosti žáků v problematice a ukázal jim vztahy mezi židovskými a obecnými tématy.
Žák kriticky srovnává různé zdroje informací. Dokáže rozpoznat znaky věrohodného zdroje.	Učitel od žáků vyžaduje orientaci v základních pramenech judaismu, vede žáky k pečlivé citaci pramenů, při využívání sekundárních a zejména elektronických zdrojů ověřuje citace v základních pramenech.
Žák se postupně seznamuje se základním slovníkem judaismu a židovského kulturně-sociálního prostředí.	Učitel ve výuce užívá terminologie vycházející z židovské tradice a praxe. Upozorňuje studenty na nové výrazy a vysvětluje je za užití srovnání s obdobnými/ekvivalentními výrazy českého jazykového prostředí
Žák zapojuje nabyté znalosti do širšího kontextu znalostí z jiných předmětů.	Učitel koordinuje témata židovské výchovy zejména s učiteli dějepisu, zeměpisu, literatury a výchov.
Žák má základní představu o chronologii klíčových období židovské historie.	Učitel každému z období židovské historie vybírá vhodné významné osobnosti na jejichž příkladu se žáci s daným obdobím seznamují. Při výuce učitel užívá časovou osu historického pásma zhotovenou samotnými žáky.
Žák samostatně vyhledává a zpracovává informace z textu.	Učitel do výuky připravuje a vhodné texty, s kterými žáci pracují (samostatně nebo ve skupině) na zadaných úkolech.
Žák v rámci výuky i domácí přípravy umí pracovat s internetem.	Učitel si je vědom omezených možností ŽV v oblasti učebnic. Proto ve zvýšené míře vede žáky k práci s internetem, například s Wikipedií.
Žák umí v textu i ve výkladu vyhledat podstatné informace a interpretovat je.	Učitel žákům zadává konkrétní úkoly k práci s textem, stanovuje kritéria hodnocení a po ukončení práce její výsledky hodnotí. Učitel vede žáky k tomu, aby si ze sebraných informací vytvářeli vlastní názory.
Žák vnímá souvislost současného stavu s jeho historickými kořeny.	Učitel při výuce vhodně propojuje jednotlivá témata. Nová témata spojuje s již probranými. Historická témata nahlíží z perspektivy současného stavu.
Žák se ptá na neznámé pojmy a souvislosti.	Učitel průběžně motivuje žáky k otázkám. Využívá otázek k

	dalšímu výkladu. Nebojí se odbočit z naplánované hodiny, pokud dostane důležitý podnětný dotaz.
Žák je schopen vytvořit výpisky z textu.	Učitel zadává úkoly vedoucí žáky k práci s textem. Žáci mohou své poznámky užívat při psaní krátkých opakovacích testů.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žák si sám tvoří a prezentuje svůj referát.	Učitel ke každému tématu vybere několik vhodných okruhů možných referátů a stanoví datum, ke kterému je nutné si určitý referát vybrat, zpracovat a prezentovat.
Žák promýšlí vlastní přístup k řešení dané historické / aktuální situace.	Učitel podporuje aktivitu a originalitu žáků. Konfrontuje je s historickými a aktuálními problémy a nechává žákům dostatečný prostor k zamyšlení.
Žák posuzuje prameny na základě jejich věrohodnosti	Při práci s internetem a tištěnými zdroji učitel žáky vystavuje situacím, ve kterých si jednotlivé zdroje více či méně odporují. Srovnáváním různých zdrojů učitel žáky učí rozpoznávat znaky věrohodných informací (uvedení zdroje, přesná citace, oddělení informace od hodnocení...)
Žák při řešení problému propojuje poznatky získané v různých tematických celcích i různých oborech (historie, zeměpis, literatura, společenské vědy…).	Učitel učí žáky klást si otázky nad věcmi, které je obklopují, pátrat po jejich kořenech, a vztazích. Učitel vybírá taková témata, která žáky nutí se zamýšlet nad věcmi v jejich souvislostech. Učitel klade provokativní otázky, které nemají jednoznačné řešení (potrat, eutanázie, nevěra, chudoba…)

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žák dokáže souvisle hovořit několik minut na zadané téma.	Učitel vede žáky k prezentaci vlastních názorů a výsledků vlastní práce před třídou i širším kolektivem.
Žák své názory podkládá argumenty.	Učitel od žáků vyžaduje logickou argumentaci. Nespokojí se s rychlými závěry žáků. Poukazuje na vnitřní nesrovnalosti

	v prezentaci.
Žák dokáže v diskusi naslouchat ostatním.	Učitel vede žáky k tomu, aby při diskusi dokázali parafrázovat své předřečníky a vhodně na ně reagovat.
Žák používá internet jako nástroj komunikace a je schopen používat textové editory.	Učitel k výuce využívá internetové encyklopedie (například Wikipedii) a vede žáky k tomu, aby se naučili vybrané příspěvky editovat a tvořit.
Žák dokáže pozorně naslouchat svým spolužákům, rozpoznává důležité od nepodstatného. Žák vyjadřuje vlastní myšlenky a názory srozumitelně, hovoří k tématu, dodržuje časové rozvržení řeči.	Učitel podněcuje žáky k diskusi nad kontroverzními tématy. Učitel zařazuje do výuky práci ve dvojici, skupině, v rámci celé třídy.
Žák je schopen zjednodušení tématu v rámci krátké prezentace, diskuse. Žák dokáže uvést vhodné příklady, podpořit svůj názor citací, srovnáním, alegorií.	Učitel při diskusích stanovuje časové limity jednotlivých příspěvků, vede žáky ke grafickému či dramatickému vyjádření tématu (výukový plakát, scénka, graf, kresba). Učitel zadává referáty s minimálním, ale i maximálním rozsahem.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák přijímá různé role při skupinové práci. Žák si stanovuje vlastní cíle a kritéria práce. Žák si sám hodnotí svůj přínos skupině. Při práci ve skupině žák dokáže nadřadit zájem skupiny nad svůj partikulární cíl.	Učitel zadává žákům práci ve skupinách, ne vždy ale určuje jednotlivé role žáků v rámci skupiny. Na modelu demokratického tělesa rabínského soudu (Sanhedrinu) učí žáky respektu k názoru jedince a menšiny, podporuje individualismus a jedinečnost každého žáka, přitom ale neopouští model, ve kterém rozhoduje názor většiny.
Žák umí spoluutvářet pravidla chování a práce.	Učitel s žáky sestavuje pravidla společné práce, které sám dodržuje a vede k tomu i žáky.
Žák dokáže prezentovat nejen svou práci, ale i práci skupinovou.	Učitel vhodně obměňuje role žáků při skupinové práci.

Kompetence občanské

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**

Žák respektuje odlišné názory, kultury a náboženství, přičemž neztrácí vlastní identitu.	Učitel seznamuje žáky s odlišnostmi a podobnostmi mezi kulturami, poukazuje na jejich odlišné i shodné rysy. Učitel dbá na vyváženost a objektivnost informací, nepřipouští žádnou formu agrese mezi žáky. Při respektu k jiným kulturám převažuje rozvoj charakteristických znaků židovského nábožensko-kulturního prostředí.
Žák se orientuje v dění ve světě a vnímá své místo v něm.	Učitel vede žáky ke vnímání judaismu v přesahu klasického vymezení s důrazem na prvky osobní a občanské odpovědnosti a sociálního cítění. Učitel žáků nabízí možnost zapojení se do charitativních a jinak prospěšných projektů, do výuky zve angažované lidi, ale i seniory – pamětníky.
Žák respektuje názory druhých i jejich odlišné postoje. Dokáže zůstat nekonformní.	Učitel vede žáky k pluralitnímu vnímání světa. Učí je, že lidé, se kterými se v životě setkáváme pocházejí z různých sociálně kulturních prostředí. Zdůrazňuje přitom tradiční židovské hodnoty a hodnotu národních a rodinných tradic.
Žák zná příklady zneužití náboženství a jiných ideologií.	Na historických i současných příkladech učitel žáky seznamuje s pokusy zneužívat náboženství a ideologie. Přitom žáky vede k respektu ke všem třem monoteismům (judaismu, křesťanství, islám) a zdůrazňuje pozitivní roli náboženství a víry v životě.
Žák ví, že svoboda je vyvažovaná odpovědností	Učitel na biblických i jiných příkladech, ale zejména na konkrétních životních situacích žáky vede k odvaze přijmout odpovědnost za vlastní skutky.
Žák zná židovské kulturní dědictví, váží si ho a chrání ho.	Učitel žáky seznamuje s přínosem židovského národa k světovému (a českému) vývoji. Volí vhodné příklady židovských osobností. Přitom dbá, aby přirozená národní hrdost nezmutovala v zaslepený nacionalismus.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si uvědomuje nezbytnost aktivního konání, odmítá pasivitu, nebojí se přirozeného rizika.	Učitel na příkladech vybraných židovských osobností dokumentuje pozitivní roli výrazných jedinců v historii národa (i lidstva jako celku).
Žák je zodpovědný za svěřené pomůcky.	Učitel eviduje vypůjčené pomůcky, kontroluje jejich stav na konci práce.
Žák při práci postupuje tak, aby neohrozil ostatní.	Učitel vyžaduje ohleduplnost žáků k sobě samým i jejich okolí. Dbá na to, aby práce probíhala podle zadaných a domluvených instrukcí.

Vzdělávací obsah
Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Převypráví hlavní biblické příběhy. Vysvětlí vlastními slovy jejich chápání židovskou tradicí, zejména skrze Rašiho interpretaci.	- převypráví příběh vlastními slovy	příběhy Tóry příběhy soudců a králů	- judaismus a křesťanství jako pilíř evropské společnosti - židovský koncept svobody - vědomí odpovědnosti jako téma nejstarších biblických příběhů	Přímý vztah k učivu ČJ a Dě
Nalezne a analyzuje hlavní ponaučení příběhu. Najde spojitost příběhu s konkrétními příklady lidského chování/zkušenosti ze svého okolí.	- nalezne ponaučení v příběhu - analyzuje a hodnotí chování jednotlivých postav	příběhy Tóry příběhy soudců a králů	- sebepoznání - příčiny různých společenských jevů a jejich analýza - principy demokracie jako formy vlády - vědomí	

			odpovědnosti jako téma nejstarších biblických příběhů - Tóra – nauka nebo zákon?	
Převede příběh do podoby fotorománu. Vybere nejdůležitější informace o vybrané postavě a vytvoří výukový plakát nebo zpracuje biblický příběh jiným kreativním způsobem, který vyjádří jeho zájem nebo specifika jeho osobnosti.	- analyzuje a hodnotí chování jednotlivých postav	příběhy Tóry příběhy soudců a králů	- kritické vnímání přijímaných informací, jejich kreativní zpracování	

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastním dospívání a pravidlům zdravého životního stylu.	-popíše, jak probíhá obřad bar/bat micva -vlastními slovy vysvětlí pojmy spojené s bar/bat micva -zhodnotí, v čem je on sám již dospělý	bar/bat micva dospívání	- židovský koncept svobody a odpovědnosti - judaismus – partikularismus x universalismus	realizuje se i v rámci přírodopisu a občanské výchovy v tématu „rodina, komunikace v rodině“

	-srovná, v čem se liší posuzování dospělosti v českém státě a v judaismu			
Vysvětlí průběh hlavních židovských přechodových rituálů, vysvětlí jejich podstatu, uvědomuje si jejich význam.	-popisuje průběh jednotlivých přechodových rituálů -vysvětluje významy symbolů spojených s jednotlivými přechodovými rituály -vysvětluje své postoje k fenoménům spojeným s těmito rituály (láska, manželství, nový život atd.)	Obřízka svatba a rozvod pohřeb	- židovský koncept svobody a odpovědnosti - judaismus – partikularismus x universalismus	realizuje se i v rámci občanské výchovy
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu.	-navrhuje a zhotovuje chanukový svícen, dreidl, staví suku, upevňuje mezuzu	židovské svátky		
Vysvětlí význam a způsob slavení jednotlivých židovských svátků. Používá správnou hebrejskou terminologii.	- židovský rok; svátky vysoké, poutní a moderní	židovské svátky	integrace x asimilace	
Ovládá jednoduché	-umí rozvrhnout a	židovské svátky	psychohygiena, volný	

pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.	provést předpesachový úklid domácnosti		čas x pracovní týden	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	-zná hlavní rizika práce v kuchyni -umí poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni	kašrut, košer domácnost	integrace x asimilace	
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	-umí zorganizovat rodinný a veřejný pesachový seder	židovské svátky kašrut	psychohygiena	
Připraví jednoduché košer pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	-používá vhodné suroviny a připravuje z nich vhodné Tubišvatové občerstvení	kašrut židovské svátky		

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Analyzuje měnící se postavení žen a mužů v současné společnosti, zaujímá svůj postoj k fenoménům s touto	-vlastními slovy vysvětluje tradiční rozdělení rolí mužů a žen v židovské tradici	postavení žen ve společnosti	partikularismus x universalismus negativní sociální jevy integrace x asimilace	Realizuje se i v rámci občanské výchovy v sekundě

změnou spojených.				
Zaujímá stanoviska k současným morálním problémům, analyzuje reakce halachy na otázky moderní doby.	-analyzuje a interpretuje odpovídající biblické pasáže -vlastními slovy vysvětluje pozadí daného problému -zaujímá stanovisko k dané otázce v obecné rovině -vyjmenovává a analyzuje různé halachické přístupy k těmto otázkám a zaujímá k nim postoje	homosexualita umělé přerušení těhotenství antikoncepce eutanázie práce versus volný čas kouření, drogy, alkohol	partikularismus x universalismus negativní sociální jevy integrace x asimilace	Realizuje se i v rámci občanské výchovy v sekundě

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Zmapuje současný židovský svět z hlediska stavu a rozmístění židovské populace, problémy, se kterými se židé v různých částech	-vysvětlí pohyb židovského obyvatelstva ve světě v různých obdobích světových dějin	světová židovská populace aškenázské a sefardské židovstvo	- kulturní diference - Izrael jako země menšin - Antisemitismus a xenofobie	realizuje se i v rámci zeměpisu

světa potýkají.	-vyjmenuje současná centra židovského života ve světě -vyjmenuje a analyzuje fenomény způsobující pohyb, nárůst nebo zmenšování židovských komunit ve světě -popíše a charakterizuje aškenázské a sefardské komunity	problémy současného židovského světa migrace		
Zmapuje současný židovský svět z hlediska stavu a rozmístění židovské populace, problémy, se kterými se židé v různých částech světa potýkají.	-chronologicky řadí základní epochy židovské historie s důrazem na události 19. a 20. století, prokazuje znalost jejich dopadů na dnešní židovskou společnost a její různorodost, získané poznatky aplikuje, využívá argumenty při diskusi. Orientuje se v dění současného světa, definuje jeho historické kořeny	židovská historie	- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Kulturní diference	realizuje se i v rámci dějepisu

Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	-analyzuje hlavní prvky antisemitské propagandy nacistického a komunistického režimu -vysvětluje pojem lobbing, reklamní a volební kampaň	židovská historie	- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Antisemitismus a xenofobie	realizuje se i v rámci dějepisu

Kvinta (základní kurz)

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Vlastními slovy popíše hlavní charakteristiky/fenomény současného židovského světa. Analyzuje vliv 2. světové války a vzniku státu Izrael na současný stav světového židovstva.	- chápe židovství v širším slova smyslu jako civilizaci, nikoliv jen jako náboženství - popisuje různé druhy „bytí židem“ - analyzuje rozdílnost židovství jednotlivých dětí a učitelů ve škole	- moderní historie židovské Evropy - moderní historie Izraele	jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá evropské židovské komunity partikularismus x univerzalismus antisemitismus a xenofobie Ekosystémy - KKL a obnova izraelské krajiny kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

Vlastními slovy (s použitím správných hebrejských výrazů) popíše průběh všech rituálů přechodu. Vysvětlí obecný význam těchto rituálů i jejich užší význam židovský	- srovnává židovské přechodové rituály s podobnými rituály ze svého okolí/jiných kultur. - - nachází společné a odlišné znaky	- přechodové rituály spojené s narozením, dospíváním, manželstvím a smrtí	univerzalismus x partikularismus sebepoznání a mezilidské vztahy	
Popíše základní pravidla kašrutu. Vysvětlí jejich „logiku“ v rámci celého halachického systému. Popíše jeho promítání do školní reality.	- vysvětluje pravidla vlastními slovy - popisuje jejich praktický dopad na chod školy a na chování k praktikujícím spolužákům	- kašrut	partikularismus x univerzalismus	
Popíše vzhled synagogy a pravidla chování v ní. Vysvětlí obsah a význam základních modliteb, požehnání a rituálních předmětů denního užívání	- vysvětluje dané fenomény vlastními slovy	- synagoga - modlitba - požehnání - základní rituální předměty denní potřeby (talit, tefilin, mezuza)	integrace x asimilace	
Vysvětlí průběh šabatu a objasní zákazy a příkazy s ním spojené	- vysvětluje dané fenomény vlastními slovy - srovnává různé druhy odpočinku ve svém	- šabat	asimilace x integrace psychohygiena	

	okolí/jiných kultur - uvědomuje si význam odpočinku pro duševní zdraví - vysvětluje, jak se příkazy a zákazy šabatu projevují ve školní realitě - účastní se kolního šabatonu/šabatu ČUŽM			
Převypráví hlavní biblické příběhy. Vysvětlí vlastními slovy jejich chápání židovskou tradicí, zejména skrze Rašiho interpretaci. životu.	- převypráví příběh vlastními slovy	příběhy Tóry příběhy soudců a králů	judaismus a křesťanství jako pilíř evropské společnosti židovský koncept svobody vědomí odpovědnosti jako téma nejstarších biblických příběhů	Přímý vztah k učivu ČJ a Dě
Nalezne a analyzuje hlavní ponaučení příběhu. Najde spojitost příběhu s konkrétními příklady lidského chování/zkušenosti ze svého okolí.	- nalezne ponaučení v příběhu - analyzuje a hodnotí chování jednotlivých postav	příběhy Tóry příběhy soudců a králů	sebepoznání - příčiny různých společenských jevů a jejich analýza - principy demokracie jako formy vlády	

			- vědomí odpovědnosti jako téma nejstarších biblických příběhů - Tóra – nauka nebo zákon?	

Sexta (základní kurz)

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Zaujímá stanoviska k současným morálním problémům, analyzuje reakce halachy na otázky moderní doby.	- analyzuje a interpretuje odpovídající biblické pasáže - vlastními slovy vysvětluje pozadí daného problému - zaujímá stanovisko k dané otázce v obecné rovině - vyjmenovává a analyzuje různé halachické přístupy k těmto otázkám a zaujímá k nim	homosexualita umělé přerušení těhotenství antikoncepce eutanázie práce versus volný čas kouření, drogy, alkohol	partikularismus x universalismus negativní sociální jevy integrace x asimilace	Realizuje se i v rámci ZSV

	postoje			
Svými slovy vysvětlí význam hlavních událostí světových a českých židovských dějin od starověku po současnost	- z hlavních dějinných etap vybere její nejdůležitější rysy a osobnosti a popíše je vlastními slovy	- starověké a středověké dějiny židů - dějiny současného Izraele - Historie židů v Čechách a na Moravě		Těžiště této látky je v učivu Dě
Zmapuje současný židovský svět z hlediska stavu a rozmístění židovské populace, problémy, se kterými se židé v různých částech světa potýkají.	- chronologicky řadí základní epochy židovské historie s důrazem na události 19. a 20. století, prokazuje znalost jejich dopadů na dnešní židovskou společnost a její různorodost, získané poznatky aplikuje, využívá argumenty při diskusi. Orientuje se v dění současného světa, definuje jeho historické kořeny	židovská historie	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality kulturní diference	realizuje se i v rámci dějepisu

8.3 Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Cizí jazyk - anglický jazyk (výstupní úroveň B1,B2) je vyučován v souladu se Společným evropským referenčním rámcem a je součástí výuky ve všech ročnících osmiletého studia.

Hodinové dotace na nižším i vyšším gymnáziu jsou tři hodiny týdně. Další rozvoj jazykových znalostí nabízí povinný seminář z AJ v posledním ročníku studia a volitelné semináře pro slabší či pokročilejší žáky, dále předmět Svět v souvislostech vyučovaný v angličtině.

Na počátku studia jsou žáci rozřazeni do skupin podle své vstupní úrovně (A1-A2). Pokud si zvolí angličtinu jako svůj profilový jazyk, minimální výstupní úroveň je B2. V opačném případě je výstupní úroveň B1.

Učitelé mohou ale nemusí postupovat podle jednotné učebnice, ale volí si kombinaci výukových materiálů optimální pro danou skupinu tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Začlenění průřezových témat

Nižší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh
Osobnostní a sociální výchova	Regulace+sebe-organizace (pravidla chování + komunikace ve třídě) kreativita, vzájemné se poznávání, komunikace kooperace a kompetice Žáci se učí srozumitelně a přesně komunikovat. Učí se argumentovat a zdůvodnit své názory. Žáci se učí otevřenosti v komunikaci, vzájemné úctě, umění naslouchat názorům jiných. Žáci se učí komunikovat plynule, pohotově a nápaditě.

	Žáci se učí komunikovat efektivně. (komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových či konfliktních situací)
Výchova demokratického občana	Občan, občanská společnost a stát Žáci se seznamují s občanskou společností v zemích anglofonního světa.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Princip sociálního smíru a solidarity Žáci srovnávají zvyky, tradice, životní styl evropských i neevropských zemí.
Multikulturní výchova	Multikulturní témata (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturní problematika) Žáci se učí vnímat význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia. Žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí, poznávají různá kulturní prostředí, jazykovou a kulturní různorodost světa, ve kterém žijeme. Žáci se učí mluvit o lidech jiné rasy či etnické příslušnosti.
Mediální výchova	Žáci píšou krátké texty, básničky, povídky. Učí se orientovat v anglickém prostředí internetu.

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**
Osobnostní a sociální výchova	Kreativita, vzájemné se poznávání, komunikace kooperace a kompetice Žáci se učí srozumitelně a přesně komunikovat. Učí se argumentovat a zdůvodnit své názory. Žáci se učí komunikovat plynule, pohotově a nápaditě. Žáci se učí komunikovat efektivně. (komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových či konfliktních situací)
Výchova k myšlení v evropských a globálních	Vzdělávání v Evropě a ve světě

souvislostech	
Multikulturní výchova	Princip sociálního smíru a solidarity Žáci srovnávají zvyky, tradice, životní styl evropských i neevropských zemí. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Enviromentální výchova	multikulturní témata (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturní problematika) Žáci se učí vnímat význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia. Žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí, poznávají různá kulturní prostředí, jazykovou a kulturní různorodost světa, ve kterém žijeme. Žáci se učí mluvit o lidech jiné rasy či etnické příslušnosti.
Mediální výchova	Žáci píšou krátké texty, básničky, povídky, hry. Učí se orientovat v anglickém prostředí internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žák používá různé metody ke studiu jazyka	Učitel předkládá žákovi různé způsoby, jak se jazyk učit. K výuce slovíček i gramatiky využívá auditivní i vizuální metody, předvídání, odvozování z textu atp.
Žák hledá souvislosti v jazykové struktuře i slovní zásobě, srovnává je se svou mateřštinou	Učitel využívá srovnání angličtiny s mateřštinou žáka.
Žák samostatně vyhledává a zpracovává informace z cizojazyčného textu.	Učitel předkládá žákům takové úkoly, které umožňují samostatnou práci s informacemi v cizojazyčném textu.
Žák v rámci výuky i domácí přípravy pracuje se slovníkem i s internetem	Učitel jako pravidelnou součást výuky zařazuje práci s různými informačními zdroji.
Žák je schopen samostatně číst upravené texty. Žáknajdou v textu i ve	Učitel předkládá žákům upravené původní texty a vede žáky k nalézání podstatných informací jak v textu, tak ve výkladu.

výkladu podstatné informace.	
Žák je praktickým využíváním angličtiny motivován k celoživotnímu učení.	Učitel zařazuje do výuky různé exkurze a výjezdy do zahraničí, na základě zájmu žáků ukazuje možnosti praktického využití angličtiny.
Žák objevuje, odvozuje a systematizuje nové jazykové struktury.	Učitel podporuje žáka v aktivním přístupu k jazykovému materiálu.
Slovní zásobu si žák osvojuje ve vztazích.	Učitel zavádí nová slovní spojení ve vztazích, vyhýbá se izolovaným slovům.
Žák srovnává jazykové struktury s češtinou a jinými cizími jazyky, hledá společné rysy.	Učitel upozorňuje na shodné vlastnosti češtiny a angličtiny, nebrání se objevovat podobnosti mezi jednotlivými jazyky.
Žák vyhledává informace a dále je zpracovává (srovnává, systematizuje, vyhodnocuje).	Učitel zadává úkoly, v jejichž rámci žák samostatně vyhledává a zpracovává informace z cizojazyčných textů.
Žák pracuje se slovníky, referenčními příručkami a internetem.	Učitel zařazuje tyto pomůcky do výuky a vede žáky k samostatnému vyhledávání neznámých slov či informací v relevantních zdrojích.
Žák se orientuje v textu, odvozuje neznámou slovní zásobu a jazykové struktury.	Učitel vede žáka k samostatné četbě upravených či autentických textů.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák hledá, poznává a v praxi uplatňuje různé možnosti řešení jednoho problému.	Učitel poskytuje žákovi prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením.
Žák se učí zacházet s nekompletní informací.	Učitel zahrnuje do výuky texty, kterým žák ne vždy beze zbytku rozumí či obsahují neúplné věty či odstavce.
Žák se připravuje na různé situace a problémy reálného života v cizím jazykovém prostředí.	Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žák může setkat.

Žák formuluje problém a obhajuje svůj názor či způsob řešení.	Učitel vytváří prostředí pro diskusi nad různými tématy a vyžaduje po žákovi zřetelnou argumentaci při vyjadřování svých názorů.
Žák se samostatně zabývá určitou problematiku, plánuje, interpretuje získané poznatky, obhajuje svoji práci a prezentuje ji (vyšší gymnázium)	Učitel vede žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčných zdrojů a prezentace výsledků před třídou)

Kompetence komunikativní

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák prakticky a efektivně využívá všech způsobů komunikace v angličtině - ústní a písemná komunikace.	Učitel dává žákovi možnost vyjadřovat se v angličtině ústně i písemně.
Žák vystupuje při komunikaci sebevědomě, překonává bariéry.	Učitel podporuje žáka v ústní komunikaci a především v začátcích pracuje citlivě s chybami.
Žák komunikuje s rodilými mluvčími a anglicky mluvícími cizinci.	Učitel zprostředkovává setkávání s rodilými mluvčími a anglicky mluvícími cizinci v rámci výměn, poznávacích zájezdů a jiných aktivit.
Žák vyjadřuje svůj vlastní názor, věcně argumentuje. Naslouchá názorům druhých a toleruje odlišnosti.	Učitel kultivuje u žáka tuto schopnost v rámci konverzace.
Žák formuluje a vyjadřuje myšlenky a přání tak, aby tomu partner porozuměl.	Učitel vede žáka nejen k přesnému vyjadřování, ale i k opisování neznámých pojmů.
Žák se vyjadřuje adekvátně situaci a volí vhodné jazykové prostředky. (vyšší gymnázium)	Učitel umožňuje žákovi seznámit se i s jinými než spisovnými formami jazyka.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**

Žák aktivně spolupracuje s jinými lidmi, pracuje ve skupině, dvojici, hodnotí a srovnává sebe i druhé.	Učitel zařazuje do výuky párovou a skupinovou práci.Učitel podporuje rovnoměrný podíl všech žáků na splnění společného cíle. Členění do skupin i výměny/zájezdy, kterých se účastní žáci z různých ročníků poskytují možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
Žák pracuje na dosažení dlouhodobého cílu (přiměřená jazyková kompetence).	Učitel zdůrazňuje a demonstruje praktickou důležitost zvládnutí cizího jazyka.
Žák rozlišuje a respektuje role.	Učitel volí různé situaci, ve kterých se žák dostává do různých rolí.

Kompetence občanské

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák toleruje zvyky a názory druhých, odlišnosti lidí z jiných zemí.	Učitel u žáka posiluje toleranci, empatii a vstřícnost, ale i kritický přístup k dané problematice na základě autentických materiálů týkajících se reálií anglických zemí.
Žák srovnává své kulturní zvyky a zvyky jiných etnik/národů.	Učitel zařazuje do výuky reálie anglicky mluvících zemí.
Žák poznává aktuální problémy jiných zemí.	Učitel zařazuje do výuky aktuální témata např. z anglicky psaného zpravodajství.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák zná krátkodobé i dlouhodobé cíle výuky, průběžně reviduje své dosažené výsledky s ohledem na cíl.	Učitel informuje žáka o konkrétních výstupech, diskutuje s ním o dosažených výsledcích a podporuje ho ve snaze dosáhnout cíle.
Žák získává a vyhodnocuje informace o dalších příležitostech vzdělávat se v daném jazyce mimo rámec školy.	Učitel informuje žáka o vzdělávacích příležitostech (jazykové kurzy, jazykové zkoušky, stáže) mimo rámec školy.

Kompetence pracovní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák zná krátkodobé i dlouhodobé cíle výuky, průběžně reviduje své dosažené výsledky s ohledem na cíl.	Učitel informuje žáka o konkrétních výstupech, diskutuje s ním o dosažených výsledcích a podporuje ho ve snaze dosáhnout cíle.
Žák získává a vyhodnocuje informace o dalších příležitostech vzdělávat se v daném jazyce mimo rámec školy.	Učitel informuje žáka o vzdělávacích příležitostech (jazykové kurzy, jazykové zkoušky, stáže) mimo rámec školy.

Vzdělávací obsah

Nižší gymnázium

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Učivo podle pokročilosti**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a úrovně	1: čte text plynule s občasnými chybami ve výslovnosti 2: čte text plynule bez závažných chyb ve výslovnosti		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM ***žák*** ***vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech*** ***rozumí krátkým a***	1: rozezná známé a neznámé výrazy v textu neznámé výrazy vyhledá ve slovníku odvodí pravděpodobný význam některých neznámých slov		

jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace ***rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky*** ***odvodí význam nových slov z kontextu***	na základě textu formuluje otázky a odpovědi 2: rozezná známé a neznámé výrazy v textu neznámé výrazy vyhledá ve slovníku odvodí pravděpodobný význam některých neznámých slov na základě textu formuluje otázky a odpovědi formuluje hlavní myšlenku textu		
POSLECH S POROZUMĚNÍM ***rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně*** ***rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat***	1-rozumí a reaguje na obsah kratší promluvy 1-2krát zopakované ve standardní výslovnosti k probíranému tématu odpoví na otázky související s poslechem 2- rozumí a reaguje na obsah kratší promluvy která je pronesena v standardní		

	výslovnosti k probíranému tématu při poslechu delší promluvy sleduje text a doplňuje chybějící slova odpoví na otázky související s poslechem		
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	1- běžně používá slovník a vyhledá informaci nebo význam slova 2- běžně používá slovník a vyhledá informaci nebo význam slova a seznámí se s jednojazyčným slovníkem		
MLUVENÍ ***zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích*** ***mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech***	1: vede jednoduchý rozhovor se spolužákem používá jednoduchá sdělení (pozdravy, poděkování, omluva, žádost o pomoc) formuluje otázku a odpověď, souhlas i nesouhlas v jednoduchých větách mluví o sobě a své rodině		

vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	2: používá jednoduché i složitější ustálené výrazy formuluje otázku a odpověď, souhlas i nesouhlas mluví o sobě, své rodině, škole dorozumí se v běžných životních situacích (nakupování, telefonováni atd.)		
PSANÍ ***žák*** ***vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*** ***napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*** ***reaguje na jednoduché písemné sdělení*** ***písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty***	1: píše krátké texty s použitím probíraných gramatických jevů 2: píše krátké texty s použitím probíraných gramatických jevů a rozhoduje se o správném použití gramatických prostředků		

UČIVO

zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné

výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
slovní zásoba a tvoření slov – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, kultura, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, člověk a příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, sociokulturní prostředí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí a České republiky
mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Vyšší gymnázium

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Učivo podle pokročilosti**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace	A: porozumí a zorientuje se v běžné komunikační situaci odděluje důležité informace od druhotných B: dovede odvodit důležitou informaci z jednoduché a zřetelné promluvy či textu C: dovede odvodit určitou informaci z kratšího autentického textu či promluvy,		

	postihne hlavní a doplňující informace D: odvodí určitou informaci z autentického textu či promluvy, postihne hlavní a doplňující informace		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích	A: pochopí smysl přiměřené promluvy a jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace B: pochopí smysl jednoduché rozmluvy, rozliší jednotlivé mluvčí, citové zabarvení mluveného projevu C: identifikuje názory a stanoviska, citové zabarvení a styl projevu D: identifikuje názory a stanoviska, citové zabarvení a styl projevu		
vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi ***odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů***	A: porozumí textu v učebnici s využitím vizuální opory v jednoduchém textu vyhledá známé výrazy a fráze odvozuje význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu B: vyhledá informaci v textu odvodí pravděpodobný význam slova z kontextu C: vyhledá informaci v textu a		

	dále s ní pracuje odvodí význam slova z kontextu a znalosti tvorby slov D: vyhledá informaci v textu na méně běžné téma a dále s ní pracuje odvodí význam slova z kontextu, znalosti tvorby slov		
využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média	A+B: používá internet a dvojjazyčný slovník, zná výkladový slovník a učí se s ním zacházet C+D: používá internet, dvojjazyčný slovník, výkladový slovník		
čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce	A: B: čte upravené literární texty C: čte upravené literární texty D: čte literaturu ve studovaném jazyce		Spolupráce s českým jazykem – literaturou, studenti čtou zjednodušené texty na základě požadavků k maturitě z čj...
postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře	A: pochopí děj přiměřeně obtížného, předem upraveného videofilmu B: pochopí děj přiměřeně obtížného, předem upraveného videofilmu C: pochopí děj filmu či hry pomocí anglických titulků D: pochopí děj autentického filmu či hry ve standardní výslovnosti		
formuluje svůj názor	A: formuluje svůj názor		

srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule	jednoduchými větami B: formuluje svůj názor jednoduchými větami a dbá na celkovou jazykovou správnost projevu C: formuluje svůj názor srozumitelně a plynule bez chyb, jež by bránily porozumění D: formuluje svůj názor srozumitelně a plynule bez chyb, jež by bránily porozumění		
volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu	A: na základě pomocných otázek jednoduše reprodukuje přiměřeně obtížný text B: reprodukuje jednoduchý text C: reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý kratší autentický text D: reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text		
přednese souvislý projev na zadané téma	A+B: sestaví jednoduché ústní sdělení na předem známé téma, které souvisí s probíranou látkou C: přednese kratší souvislý projev na zadané téma D: přednese souvislý projev na zadané téma		
sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří	A: sestaví jednoduché souvislé sdělení		

své stanovisko ***logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů***	B: napíše krátký dopis, vyprávění, jednoduchý popis, rozlišuje formální a neformální styl C: sestaví souvislý text na širokou škálu témat, vyjádří své stanovisko, umí vytvořit formální i neformální útvar D: sestaví souvislý, logicky strukturovaný text, formální i neformální, různého stylu		
podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	A: popíše své zájmy a bezprostřední okolí B: popíše své zájmy a činnosti s nimi související C+D: podrobně popíše své okolí, zájmy a činnosti		
s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace	A: dbá na gramatickou správnost ve svém ústním i písemném projevu, opravuje spolužáky B+C+D: dbá na gramatickou správnost ve svém ústním i písemném projevu, usiluje o srozumitelnou výslovnost a vyhýbá se chybám, které zabraňují porozumění		
používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace,	A: umí vyjádřit svůj názor pomocí jednoduchých vět B: umí vyjádřit svůj názor		

aniž by redukoval to, co chce sdělit	pomocí ustálených frází C+D: umí vyjádřit i složitější postoj pomocí slovní zásoby a ustálených výrazů		
při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů	A: odpoví na otázku týkající se známých jevů a skutečnosti B: vede a zakončí dialog v různých komunikačních situacích C: zapojí se do diskuse na různá témata D: zapojí se do diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů		
komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích ***reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů***	A: umí se vyjádřit ve známých komunikativních situacích B: umí se vyjádřit ve známých komunikativních situacích pomocí ustálených výrazů a frazeologických obratů C: plynule a spontánně komunikuje v běžné situaci pomocí ustálených obratů D: plynule a spontánně komunikuje i v méně běžných situacích		

8.4 Hebrejský jazyk I.

Charakteristika předmětu

Hebrejský jazyk se na nižším stupni gymnázia vyučuje jako předmět povinný s hodinovou dotací tří hodin týdně, na vyšším stupni gymnázia s dotací tří hodin týdně v kvintě a v sextě. Na závěr povinné výuky žáci píší test z hebrejštiny, v případě, že je jejich výsledek neuspokojivý, vyberou si hebrejštinu i v následujících dvou letech v rámci povinně volitelných seminářů. Pokud napíší test úspěšně, mohou si zvolit pokračování v hebrejštině dle svého uvážení.

Studenti, kteří do primy nastoupí po absolvování Lauderovy základní školy, se zapojí do výuky podle úrovně, které dosáhli v předchozích letech. Poté, co si osvojí znalosti povinné části výuky, budou pokračovat formou seminářů zaměřených na prohloubení znalostí gramatiky, rozšíření slovní zásoby, procvičování komunikačních dovednosti.
V případě dosažení dostatečné úrovně znalostí je možné v kvintě přestoupit do předmětu Hebrejský jazyk II. a připravit se na maturitní zkoušku vyšší úrovně.

Při výuce hebrejštiny se počítá se systémovým výkladem jazyka a s větším důrazem na gramatické přesnosti a efektivní schopnosti tvoření sloves a jmen (שרשים ופעלים). Součástí výuky je i situační komunikační schopnost a četba jednoduché hebrejské literatury v originále.

Hebrejština se vyučuje ve věkově smíšených skupinkách, rozdělených podle znalostí hebrejského jazyka, v učebnách stupně podle skupin (ne vždy v kmenové třídě) a zároveň v jazykové učebně, v učebně IVT a jinde. Počítá se s používáním audio a vizuálních technologií, počítačů a internetu.

Používají se hlavně učebnice:

<u>Nižší gymnázium</u>

1. **עברית מאלף עד תיו א'** (שושנה ברוש, חנה הרוסי, אביבה חיים, עדנה לאודן, ערית עמית)

2. **עברית מאלף עד תיו ב'** (נעמי מנצור, רינה פדן)

3. **עברית מאלף עד תיו ג'** (נעמי מנצור, רינה פדן)

a zároveň se používá materiál z učebnic:

1. **עברית מן ההתחלה א', ב'** (שלומית חייט, שרה ישראלי, הילה קובלינר)

2. **בעל פה ובכתב** (שרה יעקובובסקי, אריה ליפשיץ)

3. **דיבורים דיבורים** (רחל דניאל, לאה סקיבא, גילה פרייזלר, מירי קמר)

a jiné podklady.

Vyšší gymnázium

1. **עברית מאלף עד תיו ג'** (נעמי מנצור, רינה פדן)

2. **עברית מאלף עד תיו ד'** (אסתר בהט, ליאורה ויינבך, עדנה לאודן)

3. **עברית מאלף עד תיו ה'** (עדנה לאודן, ברכה לב, אורה מירוז)

a zároveň se používá materiál z učebnic:

1. **אגדה של השפה** (מזל כהן)

2. **פועלי בניין א', ב'** (מזל כהן-ויידנפלד)

a jiné podklady.

V předmětu hebrejský jazyk se vyučuje moderní hebrejština.

Cíle předmětů: žák gymnázia ovládá hebrejský jazyk pasivně i aktivně. Umí číst hebrejský text v kvadrátu i kurzívě a volně se vyjadřuje v hebrejštině ústně i písemně.

Hebrejština se vyučuje ve škole jako živý jazyk a jako přirozený židovský komunikační prostředek v Izraeli a v diaspoře, jako jazyk současné židovské kultury a zároveň jako základní jazyk židovské modlitby a liturgie. V rámci výuky hebrejštiny se zabýváme i vztahem mezi hebrejštinou a evropskými jazyky a arabštinou, aramejštinou atd.

V předmětu hebrejština se prolínají vzdělávací okruhy průřezových témat osobnostně sociální výchova, multikulturní výchova, mediální výchova a výchova v evropských a globálních souvislostech.

Začlenění průřezových témat

Průřezové téma	**Tematický okruh**
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Prajazyk hebrejština: vliv hebrejštiny na evropské jazyky, vlivy evropských jazyků v hebrejštině Hebrejština jako semitský jazyk, arabština Vývoj hebrejské abecedy, tvorba písma od kresby, podobnosti a rozlišnosti písmen Komunikace v hebrejštině s jinými židovskými komunitami a školami v Evropě Mezinárodní výměny mezi židovskými školami v rámci EU Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Multikulturní výchova	Čtení dvojjazyčných textů Překlad (heb-cz a cz-heb) Hebrejština jako brána do semitských jazyků Jidiš - úvod Hebrejština jako menšinový jazyk Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Mediální výchova	Čtení novin (Šaar lamatchil, Janšuf). Schopnost kreativní práce s jazykem: práce se slovníkem (i v elektronické podobě), hebrejské vyhledávání (internet) Tvorba mediálních děl (školní, skupinové noviny) prezentace

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žák používá různé metody ke studiu jazyka	Učitel předkládá žákovi různé způsoby, jak se jazyk učit. K výuce slovíček i gramatiky využívá auditivní i vizuální metody, předvídání, odvozování z textu atp.
Žák hledá souvislosti v jazykové struktuře i slovní zásobě, srovnává ji se svou mateřštinou	Učitel využívá srovnání hebrejštiny s mateřštinou žáka.
Žák samostatně vyhledává a zpracovává informace z hebrejského textu	Učitel předkládá žákům takové úkoly, které umožňují samostatnou práci s informacemi v hebrejském textu.
Žák v rámci výuky i domácí přípravy pracuje se slovníkem i s internetem	Učitel jako pravidelnou součást výuky zařazuje práci s různými informačními zdroji.
Žák jsou schopen samostatně číst upravené texty	Učitel předkládá žákům upravené původní texty, čímž je vede k posilování sebedůvěry při práci s jazykem i k získávání potřebných učebních návyků.
Žák najde v textu i ve výkladu podstatné informace a interpretuje je	Učitel vede žáky k nalézání podstatných informací jak v textu, ve výkladu a k interpretaci informací.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák hledá, poznává a v praxi uplatňuje různé možnosti řešení jednoho problému.	Učitel poskytuje žákovi prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením.
Žák se učí zacházet s nekompletní informací.	Učitel zahrnuje do výuky texty, kterým žák ne vždy beze zbytku rozumí či obsahují neúplné věty či odstavce.
Žák se připravuje na různé situace a problémy reálného života v cizím jazykovém prostředí.	Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žák může setkat.

Žák formuluje problém a obhajuje svůj názor či způsob řešení.	Učitel vytváří prostředí pro diskusi nad různými tématy a vyžaduje po žákovi zřetelnou argumentaci při vyjadřování svých názorů.
Žák se samostatně zabývá určitou problematikou, plánuje, interpretuje získané poznatky, obhajuje svoji práci a prezentuje ji (vyšší gymnázium)	Učitel vede žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexního charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčných zdrojů a prezentace výsledků před třídou)

Kompetence komunikativní

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci kultivovaným způsobem vyjadřují svůj názor, obhajují, naslouchají názorům druhých, tolerujíc odlišnosti	Učitel vede žáky k vyjádření vlastního názoru, pomáhá vytvářet bezpečné prostředí komunikačních situací, dbá na formu úměrnou druhu sdělení.
Žáci prezentují svou práci, jak skupinovou, tak samostatnou	Učitel umožňuje žákům procvičovat prezentaci vlastní práce.
Žáci komunikují v hebrejštině i se širším okolím, vnímají hebrejštinu jako "jazyk své osobní židovské identity", další jazyk ke komunikaci.	Učitel spolu se skupinou připravuje různé školní dokumenty, kalendáře, orientační systémy atd. v hebrejštině. Učitel v rámci možností organizuje setkání studentů s rodilými mluvčími, přednášky v hebrejštině a další aktivity, které dopomohou k osvojení si hebrejštiny jako komunikačního nástroje.
Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žáci kultivovaným způsobem vyjadřují svůj názor, obhajují, naslouchají názorům druhých, tolerujíc odlišnosti	Učitel vede žáky k vyjádření vlastního názoru, pomáhá vytvářet bezpečné prostředí komunikačních situací, dbá na formu úměrnou druhu sdělení.
Žáci prezentují svou práci, jak skupinovou, tak samostatnou	Učitel umožňuje žákům procvičovat prezentaci vlastní práce.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**

Žáci pracují ve dvojici či ve skupině, a to ve skupině žáků stejného i různého věku, přijímají různé role.	Učitel zadává skupinové práce, které umožňují průběžné zastávání různých rolí, vede ke spolupráci ve skupině.

Kompetence občanské

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák toleruje zvyky a názory druhých, odlišnosti lidí z jiných zemí.	Učitel u žáka posiluje toleranci, empatii a vstřícnost, ale i kritický přístup k dané problematice na základě autentických materiálů týkajících se reálií anglických zemí.
Žák srovnává své kulturní zvyky a zvyky jiných etnik/národů.	Učitel zařazuje do výuky reálie Izraele.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák zná krátkodobé i dlouhodobé cíle výuky, průběžně reviduje své dosažené výsledky s ohledem na cíl.	Učitel informuje žáka o konkrétních výstupech, diskutuje s ním o dosažených výsledcích a podporuje ho ve snaze dosáhnout cíle.
Žák získává a vyhodnocuje informace o dalších příležitostech vzdělávat se v daném jazyce mimo rámec školy.	Učitel informuje žáka o vzdělávacích příležitostech (jazykové kurzy, jazykové zkoušky, stáže) mimo rámec školy.

Kompetence pracovní

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák zná krátkodobé i dlouhodobé cíle výuky, průběžně reviduje své dosažené výsledky s ohledem na cíl.	Učitel informuje žáka o konkrétních výstupech, diskutuje s ním o dosažených výsledcích a podporuje ho ve snaze dosáhnout cíle.
Žák získává a vyhodnocuje informace o dalších příležitostech vzdělávat se v daném jazyce mimo rámec školy.	Učitel informuje žáka o vzdělávacích příležitostech (jazykové kurzy, jazykové zkoušky, stáže) mimo rámec školy.

Vzdělávací obsah

Nižší gymnázium

Očekávaný výstup: Žák:	**Ročníkový výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Žák dokáže číst hebrejský text bez punktace	- Žák pozná jednotlivá písmena hebrejské abecedy v tištěné i psací podobě - Žák poznává jednotlivé formy punktace a naučí se pracovat s punktací i bez ní	עברית מאלף עד תיו א' בעל פה ובכתב טקסטים נוספים	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – hebrejština jako semitský jazyk	

Žák dokáže plynule a čitelně psát hebrejsky	- Žák dokáže psát samostatně podle tištěné předlohy - Žák dokáže psát samostatně podle hlasového záznamu / diktátu - - Žák alespoň pomalým tempem dokáže pracovat s hebrejskou klávesnicí na PC	Písanka עברית מאלף עד תיו א' טקסטים נוספים	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Vývoj hebrejské abecedy, tvorba písma od kresby, podobnosti a odlišnosti písem.	
Žák dokáže sestavit jednoduché věty se slovesem i bez a použije infinitiv. Žák pozná, dokáže tvořit, rozeznat a aplikovat slovesa ve všech aktivních binjanech ve všech gzarot v přítomném čase a základní gzarot i v minulém a budoucím čase. Žák se seznámí s pasivními binjany, dokáže tvořit, rozeznat a aplikovat tato slovesa alespoň v přítomném čase.	- Žák ovládá větnou skladbu, - Žák pozná *binjanovou menoru* a seznámí se obecně s principem jak slovesa v hebrejštině fungují. - Žák chápe systém hebrejských sloves a kořenů (v přítomném, minulém a budoucím čase). Aktivně tyto jevy používá	עברית מאלף עד תיו א', ב', ג' טקסטים נוספים		

Žák ovládá užívání určitého členu, předložek a pomocných slov	- Žák ovládá používání předložek a u některých i tvorbu tvarů se zájmennými sufixy. - Žák ovládá užívání určitého členu v názvové soustavě - Žák ovládá užívání určitého členu bez názvové soustavy. Žák pozná a použije jiné předložky a dokáže, je správné kombinovat.	עברית מאלף עד תיו א', ב', ג' טקסטים נוספים		
Žák pozná principy smichutu a použije správně smichut v jednotném i množném čísle, s určitým členem i bez něj.	- Žák dokáže tvořit *smichut* samostatně a pochopí *smichutové* spojeni v textech.	עברית מאלף עד תיו א', ב', ג' טקסטים נוספים		
Žák má a dokáže používat svou hebrejskou slovní zásobu (ve škole,	- Podle detailního programu (viz tematické plány)	עברית מאלף עד תיו א', ב', ג' דיבורים דיבורים	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –	

v obchodě, v restauraci, dům, rodina, doprava, město, venkov, příroda, profese, v zoo, sport, u lékaře…)		טקסטים נוספים	komunikace v hebrejštině s jinými židovskými komunitami a školami v Evropě. Mediální výchova – schopnost kreativní práce s jazykem, práce se slovníkem, hebrejské vyhledávání (internet)	
Žák se seznámí s texty moderní hebrejské literatury v originále	- podle úrovně skupin a podle věku studenta	עיתונים: שער למתחיל, ינשוף מקראה עברית – צ'כית (טקסטים קצרים מן הספרות העברית) טקסטים נוספים	Multikulturní výchova – čtení dvojjazyčných textů. Překlad (heb-cz a cz-heb) Mediální výchova – čtení novin (Šaar lamatchil, Janšuf), schopnost kreativní práce s jazykem: práce se slovníkem (i v elektronické podobě)	u skupin nižší úrovně možno použít zjednodušené a zkrácené verze aktuální texty k svátkům
Žák se dokáže vyjádřit ústně i psanou formou		skladba slov, stylistika, jednoduchý projev, dopis, esej.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – komunikace v hebrejštině s jinými židovskými komunitami a školami v Evropě,	

			mezinárodní výměny mezi židovskými školami v rámci EU	
Žák pozná hebrejský slang a vliv jiných jazyků na hebrejštinu			Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – prajazyk hebrejština: vliv hebrejštiny na evropské jazyky, vlivy evropských jazyků v hebrejštině. Multikulturní výchova – vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.	

Vyšší gymnázium

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Žák dokáže sestavit věty jednoduché i rozvité. Použije infinitiv. Žák nadále rozvíjí svou znalost aktivních binjanů ve všech gzarot v přítomném, minulém a budoucím čase. Žák pozná pasivní binjany ve všech časech. Žák ovládá slovesný systém včetně rozkazovacího způsobu a tvorby podstatných jmen slovesných.	- Žák ovládá větnou skladbu, - Žák chápe systém hebrejských sloves a kořenů (v přítomném, minulém a budoucím čase). Žák pozná detailně *binjanovou menoru*, gramatický a významový charakter každého *binjanu* a dokáže „stěhovat“ slovesné kořeny z *binjanu* do *binjanu*.	עברית מאלף עד תיו ג', ד', ה' פועלי בנין טקסטים נוספים		
Žák dokáže samostatně pracovat s hebrejsko-anglickým (případně jiným) slovníkem. Žák dokáže používat internetové slovníky a	- Žák dokáže izolovat slova od předložek a sufixu - Žák pozná kořen pro vyhledávání sloves ve slovníku	עברית מאלף עד תיו ג', ד', ה' מילונים טקסטים נוספים	Mediální výchova – schopnost kreativní práce s jazykem: práce se slovníkem (i v elektronické podobě), hebrejské vyhledávání (internet). Multikulturní	

hebrejské internetové vyhledávání.	- Žák dokáže užívat anglicko-hebrejský (nebo jiný hebrejsky) slovník z hebrejštiny i do hebrejštiny. Žák dokáže pracovat s hebrejským internetovým slovníkem a vyhledávačem.		výchova – překlad (heb-cz a cz-heb)	
Žák má a dokáže používat svou hebrejskou slovní zásobu. ***Žák se dokáže v rámci své slovní zásoby a probrané gramatiky písemně vyjádřit.***	- podle detailního programu (viz tematické plány) - žák dokáže napsat souvislý text v jednoduché formě	עברית מאלף עד תיו ג', ד', ה' אגדה של השפה טקסטים נוספים	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – komunikace v hebrejštině s jinými židovskými komunitami a školami v Evropě. Mediální výchova – schopnost kreativní práce s jazykem, práce se slovníkem, hebrejské vyhledávání (internet). Tvorba mediálních děl (školní, skupinové noviny), prezentace.	
Žák se seznámí s texty moderní hebrejské literatury v originálu.	podle úrovně skupiny	עיתונים טקסטים מהספרות העברית	Multikulturní výchova – čtení dvojjazyčných textů. Překlad (heb-cz	

Žák se seznámí s články z novin a z časopisů (a zjednodušených publikací pro studenty).			a cz-heb) Mediální výchova – čtení novin (Šaar lamatchil, Janšuf), schopnost kreativní práce s jazykem: práce se slovníkem (i v elektronické podobě	
Žák pozná hebrejský slang a vliv jiných jazyků na hebrejštinu. Žák pozná jiné semitské jazyky a uvědomuje si vzájemné ovlivnění jazyků.		neoficiální jazyk. „sektoriálni hebrejštiny“ staré (nekvadratné) hebrejské písmo, úvod do arabštiny, jidiš, ladino a jiných jazyků.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – hebrejština jako semitský jazyk, arabština. Multikulturní výchova – jidiš , hebrejština jako menšinový jazyk	

8.5 Hebrejský jazyk II.

Charakteristika předmětu

Hebrejský jazyk II se na nižším stupni gymnázia vyučuje jako předmět povinný s hodinovou dotací tří hodin týdně, na vyšším stupni gymnázia s dotací tří hodin týdně v kvintě a v sextě. Na závěr povinné výuky žáci píší test z hebrejštiny, v případě, že je jejich výsledek neuspokojivý, vyberou si hebrejštinu i v následujících dvou letech v rámci povinně volitelných seminářů. Pokud napíší test úspěšně, mohou si zvolit pokračování v hebrejštině dle svého uvážení.

Předmět hebrejský jazyk II je primárně určený rodilým mluvčím a studentům, kteří po několik let studovali na izraelských školách a jejich znalost jazyka se dá srovnat s jazykem rodilých mluvčí.

Při výuce hebrejštiny se počítá se systémovým výkladem jazyka a s větším důrazem na gramatické přesnosti a efektivní schopnosti tvoření sloves a jmen (שרשים ופעלים). Součástí výuky je i situační komunikační schopnost a četba jednoduché hebrejské literatury v originále.

Hebrejština se vyučuje ve věkově smíšených skupinkách, rozdělených podle znalostí hebrejského jazyka, v učebnách stupně podle skupin (ne vždy v kmenové třídě) a zároveň v jazykové učebně, v učebně IVT a jinde. Počítá se s používáním audio a vizuálních technologií, počítačů a internetu.

Používají se hlavně učebnice:

<u>Nižší gymnázium</u>

1. **אשכולית** – תוכנית בלשון, הבנה והבעה, מקבץ שלישי עד שמיני (כולל)

2. **מה הקשר מה הפשר א'** (רבקה מוצפי , מיכל שחר)

3. **הכל חדש ב'**

4. **מילון עברי-עברי** (מילון לבית הספר היסודי)

5. **מקראות לבית הספר יסודי**

6. **מדרגות**

Vyšší gymnázium

1. **מה הקשר מה הפשר ב', ג'** (רבקה מוצפי , מיכל שחר)

2. **ידיעת הלשון לחטיבה העליונה ולבגרות -** פרקי לימוד והעשרה ייחודיים מלווים בתרגילים רבים בתורת ההגה ובתורת הצורות (מרדכי רוזן)

3. **ספרים ממבחר הספרות הישראלית**

V předmětu hebrejský jazyk se vyučuje moderní hebrejština.

Cíle předmětů: žák gymnázia ovládá hebrejský jazyk pasivně i aktivně. Umí číst hebrejský text v kvadrátu i kurzívě a volně se vyjadřuje v hebrejštině ústně i písemně.

Hebrejština se vyučuje ve škole jako živý jazyk a jako přirozený židovský komunikační prostředek v Izraeli a v diaspoře, jako jazyk současné židovské kultury a zároveň jako základní jazyk židovské modlitby a liturgie. V rámci výuky hebrejštiny se zabýváme i vztahem mezi hebrejštinou a evropskými jazyky a arabštinou, aramejštinou atd.

V předmětu hebrejština se prolínají vzdělávací okruhy průřezových témat osobnostně sociální výchova, multikulturní výchova, mediální výchova a výchova v evropských a globálních souvislostech.

Začlenění průřezových témat

Průřezové téma	**Tematický okruh**
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Hebrejština jako semitský jazyk, arabština. Vývoj hebrejské abecedy, tvorba písma od kresby, podobnosti a rozlišnosti písmen. Komunikace v hebrejštině s jinými židovskými komunitami a školami v Evropě

	Mezinárodní výměny mezi židovskými školami v rámci EU. Výchova k myšlení v blízkovýchodních, evropských a globálních souvislostech
Multikulturní výchova	Překlad (heb-cz a cz-heb). Hebrejština jako menšinový jazyk. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
Mediální výchova	Čtení novin. Schopnost kreativní práce s jazykem: práce se slovníkem, hebrejské vyhledávání (internet). Tvorba mediálních děl, prezentace.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žák používá různé metody ke studiu jazyka	Učitel předkládá žákovi různé způsoby, jak se jazyk učit. K výuce slovíček i gramatiky využívá auditivní i vizuální metody, předvídání, odvozování z textu atp.
Žák hledá souvislosti v jazykové struktuře i slovní zásobě, srovnává ji se svou mateřštinou	Učitel využívá srovnání hebrejštiny s mateřštinou žáka.
Žák samostatně vyhledává a zpracovává informace z hebrejského textu	Učitel předkládá žákům takové úkoly, které umožňují samostatnou práci s informacemi v hebrejském textu.
Žák v rámci výuky i domácí přípravy pracuje se slovníkem i s internetem	Učitel jako pravidelnou součást výuky zařazuje práci s různými informačními zdroji.
Žák jsou schopen samostatně číst upravené texty	Učitel předkládá žákům upravené původní texty, čímž je vede k posilování sebedůvěry při práci s jazykem i k získávání potřebných učebních návyků.
Žák najde v textu i ve výkladu podstatné informace a interpretuje je	Učitel vede žáky k nalézání podstatných informací jak v textu, ve výkladu a k interpretaci informací.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák hledá, poznává a v praxi uplatňuje různé možnosti řešení jednoho problému.	Učitel poskytuje žákovi prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením.
Žák se učí zacházet s nekompletní informací.	Učitel zahrnuje do výuky texty, kterým žák ne vždy beze zbytku rozumí či obsahují neúplné věty či odstavce.
Žák se připravuje na různé situace a problémy reálného života v cizím jazykovém prostředí.	Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žák může setkat.
Žák formuluje problém a obhajuje svůj názor či způsob řešení.	Učitel vytváří prostředí pro diskusi nad různými tématy a vyžaduje po žákovi zřetelnou argumentaci při vyjadřování svých názorů.
Žák se samostatně zabývá určitou problematikou, plánuje, interpretuje získané poznatky, obhajuje svoji práci a prezentuje ji (vyšší gymnázium)	Učitel vede žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčných zdrojů a prezentace výsledků před třídou)

Kompetence komunikativní

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci kultivovaným způsobem vyjadřují svůj názor, obhajují, naslouchají názorům druhých, tolerujíc odlišnosti	Učitel vede žáky k vyjádření vlastního názoru, pomáhá vytvářet bezpečné prostředí komunikačních situací, dbá na formu úměrnou druhu sdělení.
Žáci prezentují svou práci, jak skupinovou, tak samostatnou	Učitel umožňuje žákům procvičovat prezentaci vlastní práce.
Žáci komunikují v hebrejštině i se širším okolím, vnímají hebrejštinu jako "jazyk své osobní židovské identity", další jazyk ke komunikaci.	Učitel spolu se skupinou připravuje různé školní dokumenty, kalendáře, orientační systémy atd. v hebrejštině. Učitel v rámci možností organizuje setkání studentů s rodilými mluvčími, přednášky v hebrejštině a další aktivity, které dopomohou k osvojení si hebrejštiny jako komunikačního nástroje.

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žáci kultivovaným způsobem vyjadřují svůj názor, obhajují, naslouchají názorům druhých, tolerujíc odlišnosti	Učitel vede žáky k vyjádření vlastního názoru, pomáhá vytvářet bezpečné prostředí komunikačních situací, dbá na formu úměrnou druhu sdělení.
Žáci prezentují svou práci, jak skupinovou, tak samostatnou	Učitel umožňuje žákům procvičovat prezentaci vlastní práce.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	Jak k tomu napomáhá učitel?
Žáci pracují ve dvojici či ve skupině, a to ve skupině žáků stejného i různého věku, přijímají různé role.	Učitel zadává skupinové práce, které umožňují průběžné zastávání různých rolí, vede ke spolupráci ve skupině.

Kompetence občanské

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	Jak k tomu napomáhá učitel?
Žák toleruje zvyky a názory druhých, odlišnosti lidí z jiných zemí.	Učitel u žáka posiluje toleranci, empatii a vstřícnost, ale i kritický přístup k dané problematice na základě autentických materiálů týkajících se reálií anglických zemí.
Žák srovnává své kulturní zvyky a zvyky jiných etnik/národů.	Učitel zařazuje do výuky reálie Izraele

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák zná krátkodobé i dlouhodobé cíle výuky, průběžně reviduje své dosažené výsledky s ohledem na cíl.	Učitel informuje žáka o konkrétních výstupech, diskutuje s ním o dosažených výsledcích a podporuje ho ve snaze dosáhnout cíle.
Žák získává a vyhodnocuje informace o dalších příležitostech vzdělávat se v daném jazyce mimo rámec školy.	Učitel informuje žáka o vzdělávacích příležitostech (jazykové kurzy, jazykové zkoušky, stáže) mimo rámec školy.

Kompetence pracovní

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák zná krátkodobé i dlouhodobé cíle výuky, průběžně reviduje své dosažené výsledky s ohledem na cíl.	Učitel informuje žáka o konkrétních výstupech, diskutuje s ním o dosažených výsledcích a podporuje ho ve snaze dosáhnout cíle.
Žák získává a vyhodnocuje informace o dalších příležitostech vzdělávat se v daném jazyce mimo rámec školy.	Učitel informuje žáka o vzdělávacích příležitostech (jazykové kurzy, jazykové zkoušky, stáže) mimo rámec školy.

Vzdělávací obsah
Nižší gymnázium

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Ročníkový výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Žák dokáže plynule číst hebrejský text bez punktace,	- Žák čte plynule hebrejsky, dokáže správně přečíst i slova, která nezná - Žák píše hebrejsky bez větších	הכל חדש מילון עברי-עברי (מילון	Vývoj hebrejské abecedy, tvorba písma od kresby, podobnosti a	

plynule a čitelně píše, bez problémů užívá hebrejštinu v každodenní m životě	gramatických chyb, případné chyby dokáže opravit a umí použít slovník	(לבית הספר היסודי	rozlišnosti písmen	
Žák pozná, dokáže tvořit, rozeznat a aplikovat slovesa ve všech aktivních i pasivních binjanech ve všech gzarot a ve všech časech.	- Žák ovládá větnou skladbu rozvitých vět - Žák zná *binjanovou menoru* a tomu jak slovesa v hebrejštině fungují. - Žák chápe systém hebrejských sloves a kořenů (v přítomném, minulém a budoucím čase). Aktivně tyto jevy používá	אשכולית		
Žák ovládá užívání určitého členu, předložek pomocných slov a smichutu.	- Žák zná a dokáže použít určitý člen. Předložky, pomocná slova a *smichut*.	אשכולית		

Žák má, dokáže používat a obohatit svou hebrejskou slovní zásobu týkající se různých životních situací.	- Podle detailního programu (viz tematické plány)	אשכולית	Překlad (heb-cz a cz-heb). Schopnost kreativní práce s jazykem: práce se slovníkem, hebrejské vyhledávání (internet). Tvorba mediálních děl, prezentace.	
Žák se seznámí s texty moderní hebrejské literatury v originále	- podle úrovně skupin a podle věku studenta	מקראות לבית הספר היסודי (בספריה)	Čtení novin.	
Žák dokáže rozebrat text a odpovědět na otázky	- podle úrovně skupin a podle věku studenta	מדרגות, מה הקשר מה הפשר א'		
Žák pozná hebrejský slang a vliv jiných jazyků na hebrejštinu	- žák dokáže rozeznat slang a spisovnou hebrejštinu			

Vyšší gymnázium

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Žák si prohloubí znalost slovesného systému a bez problémů rozpozná rozpozná jednotlivé gzarot	- Žák umí tvořit a používat výjimky ve slovesném systému, dokáže tvořit podstatná jména a podstatná jména slovesná	ידיעת הלשון לחטיבה העליונה ולבגרות פרקי לימוד והעשרה ייחודיים מלווים בתרגילים רבים בתורת ההגה ובתורת הצורות/ מרדכי רוזן		
Žák dokáže udělat rozbor textu a vyjádřit složitější myšlenky ústně i písemně	- Žák umí lépe využít svou znalost hebrejštiny	מה הקשר מה הפשר ב'	Schopnost kreativní práce s jazykem: práce se slovníkem, hebrejské vyhledávání (internet). Tvorba mediálních děl, prezentace. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	
Žák se seznámí s texty moderní hebrejské literatury v originále	- podle úrovně skupin a podle věku studenta	ספרים ממבחר הספרות הישראלית	Čtení novin	
Žák pozná vyšší úroveň spisovné hebrejštiny.	- žák bez problémů používá spisovnou hebrejštinu			

Žák si prohloubí znalost slovesného systému a bez problémů rozpozná, rozpozná jednotlivé gzarot	- Žák pozná a umí vytvořit synonyma	מה הקשר מה הפשר ב'		

8.6 Občanská výchova

Charakteristika předmětu

Občanská výchova je v rámci ŠVP řazena do okruhu Člověk a společnost. Svými tématy je nejbližší předmětům český jazyk a dějepis a zeměpis. Na Lauderových školách je úzce propojena s předmětem židovská výchova. Občanská výchova je vyučována v sekundě až kvartě ročníku v dotaci 1 hodina týdně. Navazuje na předměty prvního stupně – prvouka, vlastivěda a židovská výchova a hebrejština.

Obsahem výuky občanské výchovy jsou společenské fenomény, se kterými se každý žák bez ohledu na své budoucí povolání, bude ve svém životě setkávat. Občanská výchova si klade za cíl nejen předávat žákům vědomosti, ale zejména předat mu nejrůznější osobní a občanské schopnosti a pomoci mu získat kvalifikované postoje ke světu kolem sebe. Cílem občanské výchovy je vychovat a vzdělat v žákovi odpovědného občana, příjemného kamaráda a spolupracovníka a příjemného a odpovědného životního partnera.

Začlenění průřezových témat

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	- historie evropské integrace, význam EU, varianty dalšího vývoje – pozitiva/negativa (spolu se ZSV) - co Evropany spojuje (a co je rozděluje) – historie, tradice, jazyky, náboženství - vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi; středoevropské iniciativy (spolu se ZSV)	Kvarta
Výchova demokratického občana	Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Kvarta
Environmentální výchova	Ekosystémy - trvale udržitelný rozvoj, globální problémy – znečištění, oteplování	Kvarta
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - antisemitská propaganda, schematizace a nálepkování - rozdílná interpretace blízkovýchodních událostí	Průběžně
Multikulturní výchova	Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita - integrace vs. asimilace xenofobie	Tercie

Výchovné a vzdělávací strategie
kompetencí k učení:

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žák pracuje samostatně, cílevědomě a odpovědně. Žák pracuje ve dvojici nebo skupině. Umí si vhodně rozdělit a naplánovat práci. Orientuje se v informačních a učebních zdrojích. Používá odborné termíny. Během školního roku si vede portfolio, do kterého zaznamenává výsledky své práce.	Učitel zadává žákům úkoly k samostatné práci i k práci ve dvojicích a skupinách. Učitel asistuje žákům při rozdělování rolí ve skupině, průběžně s nimi hodnotí příčiny úspěchu či neúspěchu jejich práce a zvolených učebních strategií. Učitel zadává takové druhy úkolů, které vedou studenty k samostatné práci, práci s informačními zdroji, práci ve skupině či dvojici. Učitel učí žáky strategiím pro sebehodnocení.

kompetence k řešení problémů:

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žák třídí, zpracovává a hodnotí informace. Jejich využitím a analýzou problému nachází řešení. Žák pracuje na řešení problémů samostatně či ve skupině.	Učitel vytváří žákovi problémové situace, vede ho k jejich řešení. Klade důraz na reálné (praktické) příklady („ze života“). Učí žáka klást si otázky nad věcmi, které ho obklopují.

kompetence komunikativní:

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žák formuluje a vyjadřuje vlastní myšlenky a názory. Hovoří srozumitelně, stručně a neodbíhá od tématu. Dodržuje časové rozvržení řeči.	Učitel podněcuje žáky k diskusi nad aktuálními tématy. Učitel zařazuje do výuky práci dvojic či týmovou spolupráci, zadává referáty a aktuality. Učitel používá portfolio jako nástroj k zaznamenávání vývoje názorů jednotlivých studentů.

kompetence komunikativně-sociální:

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žák naslouchá druhým, vhodně reaguje a dokáže argumentovat.	Učitel vede žáky ke vzájemné komunikaci při hodnocení a prezentaci prací, učí žáka argumentovat a naslouchat

	druhým.

kompetence sociální a personální:

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žák analyzuje své schopnosti, své postavení v rodině a v kolektivu vrstevníků. V simulačních úkolech analyzuje různé druhy chování v různých životních situacích	Učitel zadává takové druhy úkolů, které žákům umožní zamyslet se nad jejich schopnostmi, postavením v rodině a v kolektivu vrstevníků. Učitel zadává žákovi úkoly odpovídající jeho schopnostem, dovednostem i zkušenostem, tím posiluje jeho zdravé sebevědomí.

kompetence občanské:

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žák dodržuje pravidla chování ve škole. Staví se proti projevům šikany, rasismu atd. Žák ví, kam se může obrátit o pomoc či radu v případě, že je svědkem porušování dětských či obecně lidských práv. Žák simuluje chování v občansko-právních situacích dospělých (volby, žádost o zaměstnání atp.) Žák dodržuje zásady ochrany životního prostředí.	Učitel vytváří otevřené a bezpečné prostředí pro diskusi o negativních sociálních jevech ve škole a ve společnosti. Učitel zadává dětem takové úkoly, které mu umožní vyzkoušet si společenské a občansko-právní situace „nanečisto.“ Učitel jde žákovi příkladem v chování i projevech týkajících se vzájemných vztahů, dodržování závazných pravidel a norem.

kompetence pracovní:

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Žáci ve třídě společně s učitelem vytvářejí pravidla pro práci ve třídě. Žák si upevňuje pracovní návyky, soustředí se na zadaný úkol, vytváří si vhodné pracovní prostředí. Žák dodržuje pravidla práce v počítačové učebně.	Žáci ve třídě společně s učitelem vytvářejí pravidla pro práci ve třídě. Učitel pomáhá žákům zamýšlet se nad strategiemi, které používají během plnění úkolů.

Vzdělávací obsah předmětu
Sekunda

Očekávaný výstup:	Školní výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmět

Žák:	**Žák:**			**ové vztahy, poznámky**
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině a komunitě).	-svými slovy popisuje role jednotlivých členů rodiny -vytváří rodinný strom své rodiny -dělá „interview“ se členy rodiny na zadané téma	rodina, vztahy v rodině dopad vlastního jednání a chování		téma mužské a ženské role je probíráno v rámci OV i v tercii a v Židovské výchově v sekundě a tercii
Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	-vysvětlí funkce SOS vesniček a babyboxů -vysvětlí vlastními slovy rozdíl mezi adopcí a pěstounstvím -analyzuje příběhy dětí z babyboxů, adoptovaných dětí a dětí v pěstounské péči	rodina a vliv rodinného prostředí na vývoj člověka dětské vesničky SOS, baby boxy, náhradní výchovná péče, adopce dětské krizové linky		Téma je probíráno i v Židovské výchově v sekundě (bar micva)
Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočti	-analyzuje domácí rozpočty -vytváří vlastní rozpočet -srovnává možnosti a výdělky jednotlivých povolání	rodinný a osobní rozpočet majetková nerovnost rozdílná životní úroveň		

domácnosti. ***Dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi.*** ***Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení.***				
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování.	-analyzuje školní řád -promýšlí fungování školního parlamentu -srovnává svá práva a povinnosti	práva a povinnosti		
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajištění obrany státu	-vysvětluje jednotlivá práva svými slovy -analyzuje modelové situace, vymýšlí a vysvětluje svá řešení problémových situací -vysvětluje, jaká má práva a jaké má povinnosti -vysvětlí v jakých situacích musí zasáhnout pokud jsou porušována práva v jeho okolí	listina základních práv a svobod lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace neziskové organizace		

	-vyjmenuje organizace, které se zabývají ochranou práv -aktivně se účastní debaty s pracovníkem Amnesty International	zabývající se ochranou práv základní práva spotřebitele práva menšin úmluva o právech dítěte neziskové organizace zabývající se ochranou práv dětí dětské krizové linky		
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	-sestavuje kalendář významných dní a státních svátků -umí vysvětlit význam jednotlivých svátků (proč se slaví a jak) -popisuje státní symboly a vysvětlí jejich použití -vytváří svého vlastního průvodce po ČR s nejzajímavějšími/	státní symboly významné dny a státní svátky významná místa Prahy a České republiky		

	oblíbenými místy -vytváří portfolio o okolí školy a jeho významných památkách -provádí výzkum o židovských památkách a historii v okolí školy			
Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi.	-analyzuje domácí rozpočty -vytváří vlastní rozpočet -srovnává možnosti a výdělky jednotlivých povolání	rodinný a osobní rozpočet majetková nerovnost rozdílná životní úroveň		
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování.	-analyzuje školní řád -promýšlí fungování školního parlamentu -srovnává svá práva a povinnosti	práva a povinnosti právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů		
Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.	-vysvětluje jednotlivá práva svými slovy -analyzuje modelové situace, vymýšlí a vysvětluje svá řešení problémových situací	listina základních práv a svobod právo v každodenním životě – význam právních		

	-vysvětluje, jaká má práva a jaké má povinnosti -vysvětlí v jakých situacích musí zasáhnout pokud jsou porušována práva v jeho okolí -vyjmenuje organizace, které se zabývají ochranou práv -aktivně se účastní debaty s pracovníkem Amnesty International	vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady neziskové organizace zabývající se ochranou práv právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady práva menšin úmluva o právech dítěte neziskové organizace zabývající se ochranou práv dětí		

		dětské krizové linky		
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	-sestavuje kalendář významných dní a státních svátků -umí vysvětlit význam jednotlivých svátků (proč se slaví a jak) -popisuje státní symboly a vysvětlí jejich použití -vytváří svého vlastního průvodce po ČR s nejzajímavějšími/ oblíbenými místy -vytváří portfolio o okolí školy a jeho významných památkách -provádí výzkum o židovských památkách a historii v okolí školy	státní symboly významné dny a státní svátky významná místa Prahy a České republiky		
Objasní potřebu ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání.	-Analyzuje modelové situace -Simuluje modelové situace -Vysvětlí základní pojmy vlastními slovy	Duševní vlastnictví Majetkové vztahy Nákup a prodej		

Tercie

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup** **Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.	-analyzuje články o projevech nacionalismu -vytváří „encyklopedické heslo“ nacionalismus a vlastenectví na základě nashromážděných informací -porovnává projevy obojího -hraje simulační hry z portfolia Varianty (Člověk v tísni)	nacionalismus a vlastenectví	Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita - integrace vs. asimilace xenofobie	
Popíše jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	-analyzuje modelové situace -navrhuje, jak pomoci člověku znevýhodněném v kolektivu -vyjmenovává organizace, na které se může v případě potřeby obrátit s problémy	vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle		

		a osobní kázně při seberozvoji krizové situace		
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	-Analyzuje zprávy z denního tisku	trestní právo protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví trestní odpovědnost		
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině a komunitě).	-hodnotí vyváženost rozdělení rolí mezi muži a ženami v rodině -analyzuje zprávy z tisku	muži a ženy a jejich role ve společnosti		Též v ŽV v tercii
Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené	-popisuje různé druhy sekt -pokouší se definovat hranici mezi náboženstvím a sektou -analyzuje příběhy lidí, kteří se	sekty a nová náboženská hnutí		

dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	stali členy sekt -simuluje rozhovory s propagátory sekt			
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	-hraje zážitkové hry a analyzuje své chování v nich -analyzuje modelové situace -vysvětlí chování jednotlivých typů osobnosti	základy psychologie verbální a neverbální komunikace		
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	-v modelových situacích rozděluje dávky pro potřebné občany -zjišťuje, jaké dávky jsou vypláceny jeho rodině a na jakém základě -vypočítává výši dávek	sociální dávky sociální stát		
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	-píše svůj nekrolog ☺ -píše dopis sám sobě za 20 let	druhy osobnosti osobní kvality verbální a neverbální komunikace		
Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravující	-analyzuje a srovnává jednoduché typy smluv -simuluje situace vyplývající z těchto smluv	vlastnictví		

občansko-právní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci.	-vysvětluje důsledky ustanovení ukotvených v těchto smlouvách			
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	-správně přiřazuje příklady k jednotlivým druhům vlastnictví	vlastnictví		
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	-Vytváří náplň rubriky „Zeptejte se Sally“ -Simuluje verbální řešení konfliktů ve scénkách Nabízí řešení modelových problémových situací	krizové situace		
Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. ***Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli chápe význam zdrženlivost v dospívání a odpovědného sexuálního chování. Sexuální dospívání a***	-vysvětlí, jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými druhy antikoncepce a jaká jsou rizika nechráněného pohlavního styku -řeší modelové problémové situace související s dospíváním (konflikty s rodiči, navazování vztahů apod.)	puberta, fyziologické a psychické změny v dospívání, adolescence výběr partnera antikoncepce riziko pohlavně přenosných chorob		

reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity.				
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	-simuluje různé životní situace -hodnotí chování lidí v modelových situacích -píše scénáře různých životních situací	osobnostní rozvoj vlastnosti člověka		
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a v nejbližším okolí. Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	-vysvětlí vlastními slovy příčiny vzniku civilizačních chorob -analyzuje chování sebe a svých rodičů v souvislosti s těmito chorobami	civilizační choroby zdravá výživa		
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. Dává do souvislosti složení stravy a způsob	-analyzuje složení jednotlivých výrobků a rozhoduje o jejich zdravotní vhodnosti a nevhodnosti -sestaví vhodné menu podle	civilizační choroby		Též v sekundě v Židovské výchově – kašrut,

stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	zásad zdravé výživy	zdravá výživa		ekokašrut
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotu zdraví. Dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou	-zapisuje si svůj program dne -analyzuje jej a kriticky hodnotí svůj denní program	zdravý způsob života		

pomoc.				
Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni. V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. ***Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samého, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost***	-vyjmenuje organizace zabývající se pomocí drogově závislým -čte knihy o drogové problematice (My děti ze stanice ZOO…) a analyzuje je -rozpozná příznaky předávkování drogami -vyjmenuje různé druhy návykových látek a jejich nebezpečí -simuluje rozhovory s lidmi nabízejícími drogy -analyzuje příběhy drogově závislých (z textů a filmů)	drogy a jiné návykové látky		Též v Židovské výchově v tercii
Projevuje odpovědné	-vyjmenuje telefonní čísla, na která	krizové situace		

chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc. Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	může nahlásit krizové situace -simuluje rozhovory s těmito centry demonstruje základní zásahy první pomoci - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí. - Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	krizové linky první pomoc		
Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová	-promýšlí, v čem je již dospělý -diskutuje s rodiči o projevech své dospělosti	dospívání kriminalita mládeže		Též v ŽV v sekundě – bar micva

k druhému pohlaví.	-přemýšlí nad adekvátností různých věkových limitů (kouření, alkohol, trestní odpovědnost atd.)			
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin, uvede jejich příklady. ***Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání***	-analyzuje situace z denního tisku -přemýšlí nad adekvátností věku trestní odpovědnosti vlastními slovy vysvětluje, jaké tresty hrozí lidem jeho věku za určité přestupky	kriminalita kriminalita mládeže korupce		
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje.	-analyzuje texty z denního textu -simuluje situace střetu s vandalismem zjišťuje údaje o nákladech na opravu škod způsobených vandaly	vandalismus ochrana majetku majetek, vlastnictví		
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám ***rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá***	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál		

aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí			
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.		dobročinnost neziskové a nevládní organizace		Realizace v rámci dobročinných projektů na Purim

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu.	- vysvětlí dělení moci na výkonnou, soudní a zákonodárnou - simuluje své rozhodnutí pro volbu politické strany v parlamentních volbách - simuluje volby do zastupitelstva - simuluje volební kampaň, vytváří předvolební plakát, vymýšlí a obhajuje svůj program, diskutuje v simulované předvolební debatě	volby právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	

		principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev demokratické řízení státu dělba moci místní zastupitelstva		
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít ***Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*** ***Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží***	-analyzuje základní služby bank a porovnává je -obhajuje svou volbu banky pro konkrétní službu -vysvětluje historii bank vlastními slovy -vysvětluje jaké výhody má měnová unie banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání	banky měnová unie hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní banky a jejich služby –		Toto učivo se učí také sekundě, ovšem na jiné, jednodušší úrovni

podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a jejich změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje. Uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	prostředků hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty fin. Trhu pro investování a pro získávání prostředků Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstat fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání		
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní	-vysvětlí dělení moci na výkonnou, soudní a zákonodárnou -simuluje své rozhodnutí pro volbu politické strany v parlamentních volbách -simuluje volby do zastupitelstva simuluje volební kampaň	ústava dělba státní moci obrana státu		

život občanů.				
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. ***Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.*** ***Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů a překonávání překážek.*** ***Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.*** ***Využije profesní informace a poradenské***	-píše vlastní inzerát -odpovídá na konkrétní inzerát -analyzuje své schopnosti -analyzuje své zájmy a možnosti dalšího vzdělávání -vytváří pracovní náplň jednotlivých povolání -zjišťuje, čí služby každý den využívá a co by se stalo pokud by takové služby neexistovaly -zjišťuje, jaké vzdělání lidé k výkonu svých povolání potřebují	volba povolání		

služby pro výběr vhodného vzdělávání. Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce. ***Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.***				
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	-analyzuje a svými slovy vysvětluje údaje na výplatní pásce -analyzuje a sestavuje smlouvy -vypočítává podle zadaných kritérií daně pro různé druhy obyvatel ČR	společné zdanění manželů povinnosti zaměstnance		
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	-srovnává projevy centrálně plánovaného a tržního hospodářství	centrálně plánované a tržní hospodářství		
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	-analyzuje některé části dokumentů EU -porovnává práva residentů a nerezidentů v EU -vyjmenovává výhody života EU, které se týkají jeho a jeho rodiny	EU • evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní		

		spolupráce mezi státy, její výhody;		
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích ***Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru***	-připravuje referáty a aktuality o činnosti těchto organizací v ČR a v Evropě -analyzuje zprávy z tisku -porovnává výhody a nevýhody členství ČR v těchto organizacích	NATO OECD OSN EU Rada Evropy významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	- historie evropské integrace, význam EU, varianty dalšího vývoje – pozitiva/negativa (spolu se ZSV) - co Evropany spojuje (a co je rozděluje) – historie, tradice, jazyky, náboženství - vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi; středoevropské iniciativy (spolu se ZSV)	
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky.	-srovnává jednotlivé systémy -analyzuje výhody a nevýhody jednotlivých systémů	ústavní demokracie prezidentská demokracie Evropské monarchie totalitní režimy		
Na příkladech chování kupujících a	-simuluje situace koupě a prodeje	trh a jeho fungování		

prodávajících vyloží podstatu fungování trhu.				
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí.	-analyzuje služby bank a porovnává je -obhajuje svou volbu banky pro konkrétní službu -vysvětluje historii bank vlastními slovy -vysvětluje jaké výhody má měnová unie	peníze měny států evropská měnová unie		
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva. ***Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů.***	-simuluje činnost neziskové organizace -analyzuje činnosti neziskových organizací zabývající se globálními problémy -analyzuje texty z tisku	globální problémy současného světa globalizace – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	Ekosystémy - trvale udržitelný rozvoj, globální problémy – znečištění, oteplování	

8.7 Matematika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět matematika pokrývá vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, stanovenou RVPZV (prima až kvarta) a RVPGV (kvinta až oktáva). Kromě toho ale také výrazně zasahuje i do okruhu Člověk a příroda.
Rozsah učiva i školní výstupy lehce přesahují rámec stanovený RVPZV, neboť osmileté gymnázium jako výběrový typ vzdělání je určen žákům s dobrými studijními předpoklady a vysokou motivací pro navazující studium na vysoké škole.
Důraz klademe především na dobré porozumění pojmům a souvislostem, na rozvoj tvořivosti, abstrakce a logických schopností.
Vzdělávací cíle rovněž odrážejí současné pojetí vzdělávacího procesu, a to zejména schopnost tvořivě pracovat s informacemi, řešit problémy, dovednost kultivovaně formulovat a argumentovat.
V hodinách matematiky aritmetiky se žáci zabývají popisem vlastností elementárních matematických operací s čísly, zejména pak počítáním s přirozenými, celými a racionálními čísly. Dále v hodinách matematiky žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině či v prostoru, učí se porovnávat, odhadovat… Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných reálných situací. Hodiny matematiky jsou založeny především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích.
Hodiny matematiky napomáhají rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjejí logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci. Žáci objevují uplatnění matematiky v mnoha oborech lidské činnosti, stejně jako její propojenost s přírodními obory (a nejen s nimi). Matematika umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů.
Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku.
Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost a kritičnost.
Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, případně v odborné učebně s interaktivní tabulí či učebně ICT, přičemž se žáci učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.
Hodinová dotace matematiky je zachycena v tabulce:

ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva
předmět	4	4	4	4	4	4	4	

Na povinné hodiny matematiky navazují profilové předměty a volitelné semináře, které dávají prostor nadstandardní látce i metodám práce. Jejich cíle i učivo se aktuálně obměňují podle zaměření a požadavků žáků.

Začlenění průřezových témat

Nižší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání - poznávání okolí školy z matematického hlediska (odhady výšek budov, různá hledání geometrických útvarů či těles, práce s měřítky a mapou,...) Sebepoznání a sebepojetí - rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh Seberegulace a sebeorganizace - režim dne (organizace vlastního času, učení a jeho procentuelní vyjádření) Kreativita - zhotovení technického výkresu či erbu školy (uplatnění osové a středové souměrnosti, geometrických znalostí) Kooperace a kompetice - samostatné a skupinové práce, soutěže	průběžně průběžně sekunda prima, sekunda průběžně
Výchova demokratického občana	Formy participace občanů v politickém životě - volby (procentuální a grafické vyjádření aktuálního stavu vlády, a poté různé alternativy (např. jak by se změnilo složení senátu, kdyby se změnil volební systém z většinového na poměrný,...) - práce s údaji ze statistického úřadu	kvarta
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá - globalizace (statistické zhodnocení (grafy, tabulky, funkce,…) historických údajů, aktuálních údajů a možných prognóz do budoucna) Objevujeme Evropu a svět - práce s mapou a měřítky různých dat (např. zpracování změn velikosti jednotlivých států v průběhu posledních 2 000 let)	kvarta sekunda
Multikulturní výchova	Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita - globální vesnice (žáci zpracovávají dostupné informace a vytvoří vesnici o 100 obyvatel, přičemž tyto obyvatele rozdělí se zachováním aktuálních proporcí všech sledovaných údajů (např. národnost, náboženská příslušnost, generační rozdělení, pohlaví, sexuální	kvarta

	orientace, jazyková vybavenost, vzdělání, ...)	
Environmentální výchova	Ekosystémy, základní podmínky života - srovnání neobnovitelných zdrojů (před 30 lety, nyní a v roce…, za 10 let, za 30 let (hypotézy se zdůvodněním)) Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí - třídění odpadů ve škole, v rodině žáka, v ČR, ve světě (vytvoření dat: produkce odpadu za určité období, kolik z toho roztřídíme, jaké jsou možnosti roztříděného odpadu) - vyhodnocení spotřeby věcí, energie (porovnání jednotlivých spotřeb v rodinách žáků třídy, školy, v ČR, ve světě)	kvarta kvarta
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - statistické šetření (závislost použití různých metod statistiky, zaokrouhlení, zdrojů na výsledku sdělení) - procenta kolem nás - využití informací v médiích pro praktický život (žáci porovnávají a vyhodnocují ceny stejného produktu či služby v různých obchodech, měnu v různých směnárnách, ...) Práce v realizačním týmu - práce na školním časopise (zpracovávání dat do grafů, tabulek, funkcí,…)	průběžně průběžně

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák je motivován k celoživotnímu učení, rozpozná význam učení	Učitel seznamuje žáky s učivem živým způsobem, motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami Učitel prokládá výklad názornými příklady
Žák chápe matematiku jako předmět, který souvisí s okolním světem	Učitel často zařazuje vhodné slovní úlohy, a tím posiluje vazbu učiva k reálnému světu Učitel ukazuje na příkladech z praxe význam daného učiva, diskutuje na téma zajímavých matematických problémů

Žák si organizuje a řídí vlastní učení	Učitel uspořádá učivo v čase, respektuje návaznosti a vztahy uvnitř učiva, dbá na rovnoměrné zatížení žáků v průběhu školního roku Učitel na konci vyučovací hodiny pravidelně shrne a utřídí probrané učivo s přihlédnutím k domácí přípravě
Žák je schopen samostatné i skupinové práce, při kterých si plánuje svou pracovní činnost	Učitel vede žáky k samostatnosti. Sám do procesu vstupuje pouze jako konzultant, např. při vytváření časového plánu a kontrole jeho dodržování Učitel zařazuje do výuky skupinové práce Učitel vytváří ve třídě atmosféru podporující soustředěnou práci (klid + přizpůsobuje tempo potřebám žáků)
Žák používá „matematický jazyk“	Učitel vede žáky k používání matematické symboliky a terminologie
Žák hledá různé postupy řešení	Učitel na vhodných příkladech ukazuje různé způsoby řešení, ke kterým navádí žáky vhodnými dotazy
Žák je schopen analýzy a diskuse	Učitel zadává úlohy vyžadující pozorování, statistické šetření, aplikaci již nabytých vědomostí a následné vyhodnocení výsledků Pokud je to možné, umožní žákům, aby si platnost daného tvrzení mohli ověřit sami
Žák pracuje s různými prameny, je schopen je kriticky zhodnotit	Učitel zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalování záměrných chyb ve výkladu Učitel pracuje s různými zdroji informací, poukazuje na jejich výklad, společně je hodnotí (např. používání různých statistických metod vede k různým výsledkům) Učitel vede postupně žáky k samostatné práci s matematickými informacemi
Žák si doplňuje a prohlubuje své vědomosti	Učitel využívá výukové programy na počítačích a jejich opakovaným využíváním umožňuje zjišťovat žákům jejich pokroky v učení. Učitel zařazuje do výuky matematické rozcvičky Učitel podporuje nadané žáky v účasti v matematických soutěžích a ve vzdělávacích aktivitách mimo vyučování (korespondenční semináře, přednášky apod.) Učitel žákům doporučuje další vzdělávací aktivity
Žák je schopen sebekritiky	Učitel sice systematicky oceňuje dobrou práci žáků (přesnost, vytrvalost...); na druhou stranu ale netoleruje ledabylost a malou snahu Učitel vhodně zadává domácí úkoly a pomocí nich umožňuje žákům kontrolovat vlastní úspěšnost

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák řeší problémové úlohy	Učitel vhodně volí úlohy, které lze algoritmizovat Učitel vede žáky k využívání učiva z jiných předmětů, např. v přírodních vědách
Žák rozpozná podstatu problému a navrhne postup řešení	Učitel poskytuje žákům pomoc a zpětnou vazbu při hledání formulace problému a jeho řešení Učitel diskutuje s žáky o verifikaci řešení problému, o příčinách a důsledcích chyb Učitel vyžaduje po žákovi, aby vlastními slovy vysvětlil, jak pochopil zadaný úkol Učitel využívá samostatné práce k tomu, aby si žáci nacvičili rozebírání problému a stanovení cíle práce Učitel poskytuje prostor k prezentaci problému
Žák si uvědomuje různorodost postupů řešení	Učitel podporuje žáky při hledání různých postupů řešení zadaných úloh
Žák opakovaně hledá správný postup řešení, jestliže předchozí nevedly k cíli	Učitel upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a vede je k vyloučení možné chyby, např. ověřováním výsledku (systematičnost a zkouška) Učitel nutí žáky hledat další řešení, jestliže jejich nejsou správná nebo úplná. Vytváří pro toto hledání časový prostor.
Žák je schopen vidět souvislosti již nabytých vědomostí a použít je na řešení jiných problémů	Učitel společně s žáky vytváří algoritmy řešení, které potom slouží jako pomůcka při řešení úloh obdobných Učitel zařazuje práci s přehledy vzorců Učitel řeší postupně úlohy se stupňující se obtížností
Žák je schopen uplatnit různé pomůcky vedoucí k pochopení podstaty problému úlohy	Učitel vede žáka k používání specifických výrazových prostředků, které pomáhají zjednodušit řešený problém (náčrtek, diagram, vzorec…)
Žák samostatně vyvozuje nová tvrzení	Učitel s žáky odvozuje vzorce a podporuje jejich odvozování během řešení úloh Učitel používá konstruktivistický přístup
Žák je schopen diskuse, argumentace, formulace otázek	Učitel poskytuje prostor k pochopení podstaty problému, schválně navrhuje špatná řešení a očekává logicky podložené námitky Učitel vede žáky k argumentaci a obhajobě jimi navrhovaných řešení
Žák je schopen vytvořit problémovou úlohu	Učitel dává prostor žákům, aby sami vytvořili domácí úlohy pro ostatní

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se vyjadřuje výstižně, souvisle, matematicky správně	Učitel se vyjadřuje v hodinách kultivovaně, přesně a srozumitelně a totéž vyžaduje od žáků
Žák používá matematickou terminologii	Učitel vede žáky k užívání symbolického jazyka matematiky, k přesné formulaci tvrzení
Žák se aktivně podílí na hodině	Učitel vyžaduje, aby žáci komentovali svůj postup při řešení úloh u tabule Učitel podporuje vhodným zásahem do výkladu žáka (dotaz, rozšiřující informace, upozornění na chybu) a adekvátně na něj reaguje
Žák je schopen kultivované diskuse	Učitel sestaví společně s žáky pravidla kultivované diskuse a trvá na jejich dodržování Učitel moderuje žákovské debaty, klade důraz na kvalitní argumentaci
Žák využívá tabulku a graf při vyjádření svých myšlenek	Učitel vede žáky, aby vysvětlili svoji strukturu řešení a jasně formulovali závěr
Žák je schopen prezentace svých výsledků	Učitel podporuje využití matematického softwaru, internetu a další informačních technologií

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci dodržují pravidla týmové práce	Učitel sestaví společně s žáky pravidla týmové práce a trvá na jejich dodržování Učitel vystupuje jako moderátor diskuse při prezentaci skupinových prací
Žák pracuje ve dvojici či ve skupině, přijímá různé role	Učitel organizuje činnost žáků ve dvojicích, skupinách, vede žáky k vlastní organizaci práce skupiny, k zodpovědnosti za činnost skupiny
Žák je schopen podrobovat kritice práci své skupiny i ostatních skupin	Učitel oceňuje projevy úcty k práci druhých Učitel podporuje rovnoměrný podíl žáků na splnění společného cíle
Žák rozpoznává své osobní přednosti i slabiny, učí se je přijímat a vhodně přetvářet	Učitel oceňuje snahu i individuální pokroky Učitel podporuje vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh Učitel volí přiměřeně náročné úlohy pro různé skupiny žáků Učitel klade důraz na pomoc slabším žákům při skupinové práci

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se snaží jednat slušně a ohleduplně, ale i kriticky posuzovat názory druhých	Učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování (sám je příkladem) Učitel vede žáky k toleranci, ale také ke kritickému hodnocení názorů jiných
Žák jedná poctivě	Učitel podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností, ke studiu Učitel důsledně kontroluje plnění uložených úkolů

Vzdělávací obsah

Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- počítá zpaměti i písemně s přirozenými čísly ***- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose*** ***- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací*** ***- vyjadřuje část celku pomocí zlomů a desetinných čísel***		**Opakování učiva 1. stupně** přirozená čísla – zápis v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose, porovnávání, zaokrouhlování přirozených čísel, početní výkony s přirozenými čísly, slovní úlohy zlomky a desetinná čísla		
	- používá množinovou symboliku	**Základní množinové pojmy** množiny čísel, symbolika, operace s		diagramy

		množinami		
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel ***- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací***	**-** chápe nově zavedené pojmy (násobek, dělitel, prvočíslo…) - provádí rozklad přirozeného čísla na prvočísla; využívá znaků dělitelnosti - rozhoduje, zda je dané číslo násobkem určitého čísla a zda je dělitelné určitým číslem - určí (nejmenší) společný násobek a (největší) společný dělitel skupiny čísel - aplikuje poznatky při řešení slovních úloh	**Přirozená čísla** násobek, dělitel, kritéria dělitelnosti, společný násobek a dělitel, prvočíslo a číslo složené, číselné a logické řady		Pythagorejci a čísla Eratosthenes a prvočísla rodná čísla, čárové kódy staré díly kombinatorické úlohy
- vytváří a čte diagramy		**Pravoúhlá soustava souřadnic v rovině** grafy, procházky po čtvercové síti, čtení z grafu, základní interpretace dat		geografie – složení obyvatel, průmysl
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem) ***- řeší modelováním a***	- rozumí dělení celku na části v určitém poměru, chápe poměr, měřítko zmenšení/zvětšení - pracuje s měřítky map a plánů - zapíše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti	**Poměr, přímá a nepřímá úměrnost** poměr, postupný a převrácený poměr propedeutika funkcí	Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a	kurzovní lístek geografie - měřítko map a plánku

výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů ***- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data*** ***- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti*** ***- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem***	- narýsuje graf přímé a nepřímé úměrnosti		svět)	
- provádí početní operace v oboru racionálních čísel ***- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*** ***- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)***	- porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla - počítá s desetinnými čísly - převádí jednotky délek, hmotnosti a obsahu - provádí odhad a kontrolu výsledků - rozeznává čitatele, jmenovatele - provádí operace se zlomky se stejným jmenovatelem	**Desetinná čísla** porovnávání, zaokrouhlování, početní operace, číselné výrazy, odhady, práce s kalkulátorem **Zlomek** základní pojmy, symbolika, zlomek jako dělení, periodická čísla	Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	rozvíjení smyslu pro reálný odhad geometrie – metrické úlohy fyzika – měření, hustota chemie – hustota, hmotnostní zlomek
- využívá potřebnou matematickou symboliku	- rozlišuje druhy čar a vhodně je používá při rýsování - aplikuje zásady správného rýsování při	**Základy rýsování zásady správného rýsování, druhy čar, písmo; kružnice a kruhové oblouky;**		výtvarná výchova – kreslení technické kreslení

	konstrukci geometrických útvarů a jejich popisů - kreslí náčrtky od ruky	**kreslení**		
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ***- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*** ***- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem***	- pojmenuje, graficky znázorní a správně použije geometrické pojmy - zapíše pomocí matematické symboliky polohové a metrické vztahy mezi rovinnými útvary (rovnoběžnost, kolmost, incidence, inkluze, průnik, sjednocení) - pracuje s úhly - převádí desetinná čísla na minuty pomocí kalkulátoru	**Bod, přímka, úsečka osa úsečky, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině** **Úhel** **osa úhlu, měření úhlu** **Rovina, polorovina dvojice úhlů**		množiny, množinová symbolika kalkulátor geografie – otáčení planet, světové strany, azimut, zeměpisná poloha, hloubkový a výškový úhel, práce s úhly na mapách
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar		**Shodnost, souměrnost středová a osová souměrnost** **útvary osově a středově souměrné**	Osobnostní a sociální výchova (kreativita)	výtvarná výchova přírodopis – souměrnost v přírodě český jazyk – shoda origami – skládání papíru, modelování
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ***- načrtne a sestrojí rovinné útvary***	- pojmenuje, graficky znázorní a správně použije geometrické pojmy (těžnice, těžiště, výška, střední příčka	**Trojúhelník** **vnitřní a vnější úhly trojúhelníku; trojúhelníková nerovnost; výška,**	Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	

- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků ***- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů***	trojúhelníku) - diskutuje a obhajuje různé způsoby řešení konstrukčních úloh - užívá symbolický jazyk matematiky ke stručnému zápisu konstrukce	**těžnice trojúhelníku; kružnice opsaná a vepsaná** **Věty o shodnosti trojúhelníku (věta sss, sus, usu)** **Základní konstrukce trojúhelníku**		
- odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů ***- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků***	- vybírá a používá základní a vedlejší jednotky a převádí mezi nimi	**Obvod a obsah trojúhelníku** **jednotky délky a obsahu, převody** **Obsahy a obvody mnohoúhelníků rozkladem na trojúhelníky**		aritmetika – desetinná čísla fyzika – převody jednotek
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ***- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*** ***- načrtne a sestrojí sítě základních těles*** ***- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*** ***- sestaví podle***	- rozlišuje pojem rovina a prostor a vztahy mezi nimi - sestrojuje a črtá obrazy těles ve volném rovnoběžném promítání - zhotovuje modely jednoduchých těles - odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě - řeší náročnější úlohy ve skupině, diskutuje se	**Krychle a kvádr povrch a objem krychle a kvádru, jednotky objemu a obsahu, síť krychle a kvádru, stěnová a tělesová úhlopříčka, volné rovnoběžné promítání** **Zobrazení těles ve volném rovnoběžném promítání**	člověk a svět práce (design a konstruování) Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání) Osobnostní a sociální výchova (kreativita)	rozvíjení tvořivosti, estetické vnímání výtvarná výchova – návrhy a modelování budov

návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	spolužáky o problému a jeho vyřešení - žák pracuje s plány a náčrty a podle nich pak konstruuje jednotlivé modely - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	**Modely těles** **Nestandardní úlohy o tělesech**		

Sekunda

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- provádí početní operace v oboru celých čísel ***- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel***	**-** rozlišuje kladné a záporné hodnoty čísel, čísla opačná - rozumí pojmu absolutní hodnota čísla a umí ji určit - určuje absolutní hodnotu čísla pomocí číselné osy	**Celá čísla** opačná čísla, číselná osa, porovnávání čísel, operace s celými čísly, nerovnost, absolutní hodnota Pravoúhlá soustava souřadnic v rovině Grafy		geometrie – grafy fyzika, geografie (souřadnice, teplota) běžné situace (dluhy, záporné teploty)
- provádí početní operace v oboru racionálních čísel	- chápe zlomek jako část celku a umí ho zobrazit	**Zlomky** zlomek jako podíl, smíšené číslo, desetinný		aplikační úlohy z praxe fyzika – vztahy pro

- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ***- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)***	- rozlišuje pojmy opačné a převrácené číslo - upravuje zlomky, porovnává, počítá s nimi - rozloží složité výpočty do jednoduchých kroků před započetím řešení	zlomek, desetinné číslo, převrácené číslo, početní operace, jednoduchý a složený zlomek		rychlost, hustotu… fyzika – jednotky ve tvaru zlomku
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel	- rozumí pojmu racionální číslo - chápe, že je možné jedno racionální číslo vyjádřit nekonečně mnoha zlomky - volí nejvhodnější způsob zápisu racionálních čísel - pracuje s různými tvary zápisu racionálních čísel a převádí mezi nimi - znázorní racionální číslo na číselné ose	**Racionální čísla** operace s racionálními čísly, číselná osa	Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	Čísla kolem nás (statistické ročenky, denní tisk, internet…) Meteorologická stanice (záznam teplot na časovou přímku, grafické zpracování naměřených dat)
- účelně využívá kalkulátor	- rozloží složité výpočty do jednoduchých kroků před započetím počítání - provádí odhady z hlavy, používá kontrolní procesy	**Číselný výraz** jeho hodnota, priorita operací		
- užívá různé způsoby	- vytváří a čte diagramy,	**Procenta**	Osobnostní a sociální	kalkulátory, software

kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) ***- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než základ)*** ***- analyzuje jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel*** ***- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data***	v nichž jsou jednotlivé položky vyjádřeny v procentech, využívá vhodný software - řeší aplikační úlohy na procenta - aplikuje procenta ve finanční matematice - chápe pojmy peníze, inflace, úrok, daň, apod. a řeší úlohy s nimi	procento, promile, procentová část, základ, počet procent **Finanční matematika** jednoduché úrokování	výchova (rozvoj schopností poznávání) Osobnostní a sociální výchova (seberegulace, sebeorganizace) Mediální výchova	informatika – tvorba diagramů a grafů význam procent či promile (úroky, slevy…) internet – měna a její kurzy
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- chápe úměru a rovnost, vypočítá neznámý člen úměry - chápe trojčlenku a používá ji při řešení úloh z praxe	**Úměra, trojčlenka**	Mediální výchova	analýza reálných situací vytváření jednoduchých tabulek pro systematizaci a zpřehlednění zápisu zjištěných údajů a informací fyzika – přímá a nepřímá závislost

				veličin, pohyb přímočarý
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ***- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor***	- užívá třetí mocninu a odmocninu - provádí základní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - využívá jednotky obsahu a objemu při výpočtech	**Mocniny a odmocniny** druhá a třetí mocnina, druhá odmocnina		použití tabulek, kalkulátorů, počítače fyzika – volný pád dějepis – staré plošné jednotky geometrie – metrické úlohy, Pythagorova věta
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ***- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor***	- chápe pojem mocnina s přirozeným exponentem - provádí operace s mocninami s přirozeným exponentem	**Mocniny s přirozeným mocnitelem** pravidla pro počítání s mocninami, zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a v desítkové soustavě ve tvaru $a.10^n$		fyzika – jednotky chemie – konstanty kalkulátor
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ***- načrtne a sestrojí rovinné útvary*** ***- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při***	- rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků a zná jejich vlastnosti - diskutuje a obhajuje různé způsoby řešení konstrukčních úloh - užívá symbolický jazyk matematiky ke	**Čtyřúhelníky, mnohoúhelníky n-úhelníky (čtverec, obdélník, trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník)** **deltoid**	Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	fyzika – skládání sil, těžiště

řešení úloh a jednoduchých praktických problémů ***- využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh***	stručnému zápisu konstrukce			
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných obrazců		**Obsah a obvod čtyřúhelníku** **obvody a obsahy rovnoběžníku, lichoběžníku**		
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami	**Podobnost** **poměr podobnosti, podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti**		geografie
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ***- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*** ***- načrtne a sestrojí sítě základních těles*** ***- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*** ***- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého***	- sestrojuje a črtá obrazy těles ve volném rovnoběžném promítání - zhotovuje modely jednoduchých těles - odhaduje, měří a počítá velikosti objektů v praktickém životě - řeší náročnější úlohy ve skupině, diskutuje se spolužáky o problému a jeho vyřešení - žák pracuje s plány a náčrty a podle nich pak konstruuje jednotlivé	**Hranoly** **krychle, kvádr, hranol, objem, povrch a síť hranolu** **Zobrazení těles ve volném rovnoběžném promítání** **Modely těles**	Člověk a svět práce (design a konstruování) Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	výtvarná výchova

programu daný model	modely - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí			
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	- umí používat různé druhy čar a kótování - rozlišuje nárys, půdorys, bokorys a umí je narýsovat - používá různé zobrazovací metody (např. perspektivu, volné rovnoběžné promítání...)	**Základy rýsování II** **Kótování** **Měřítko technického výkresu**	Člověk a svět práce (práce s technickými materiály) Osobnostní a sociální výchova (kreativita)	prostorové vztahy a technické výkresy Vv - perspektiva

Tercie

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	- aplikuje Pythagorovu větu při řešení pravoúhlého trojúhelníku, při konstrukci úsečky dané délky a při řešení praktických problémů	**Pythagorova věta**		argumentace a používání jednoduchých principů dokazování a odůvodňování

	v rovině i v prostoru			
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- dělí mnohočlen jednočlenem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - rozloží mnohočlen na součin vytýkáním či pomocí vzorce	**Proměnné a výrazy** výrazy s proměnnými, mnohočleny, operace s mnohočleny, lomené výrazy		přechod k abstraktnímu myšlení práce ve správném logickém sledu, kritické myšlení výrazy v praktickém životě (daně, výpočet čisté mzdy…)
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- chápe význam zkoušky - vyjadřuje neznámou ze vzorce - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnice	**Lineární rovnice** rovnost, rovnice, ekvivalentní úpravy		fyzika – vzorce, mechanika chemie – rovnice, výpočty používání rovnic pro řešení úloh, tvorbu úloh
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ***- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel***	- matematizuje reálnou situaci s využitím rovnic, nerovnic a soustav rovnic, hledá efektivní způsoby řešení, odhaduje a zdůvodňuje výsledky	**Soustava lineárních rovnic**		volba optimální metody řešení fyzika – řešení úloh
	- používá matematickou symboliku k zápisu řešení rovnic a nerovnic	**Lineární nerovnice** graficky i početně Intervaly a operace s		

	- rozlišuje různé formy zápisu intervalu	nimi		
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ***- načrtne a sestrojí rovinné útvary*** ***- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů*** ***- využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh*** ***- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných obrazců*** ***- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel***	- odhaduje, počítá a měří velikosti objektů v praktickém životě - diskutuje a obhajuje různé způsoby řešení konstrukčních úloh, užívá jazyk matematiky ke stručnému zápisu konstrukce - aplikuje shodná zobrazení v konstrukčních úlohách	**Kružnice, kruh** Thaletova kružnice a její aplikace, základní konstrukční úlohy, obsah kruhu a délka kružnice	Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	Ludolfovo číslo – přínos řecké matematiky pro geometrii a současnost
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary	- rozumí nárysu a půdorysu těles - znázorní tělesa ve	**Válec** síť válce, objem a povrch válce	Člověk a svět práce (design a konstruování)	

(tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ***- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*** ***- načrtne a sestrojí sítě základních těles*** ***- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*** ***- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model*** ***- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí***	volném rovnoběžném promítání	zobrazení válce ve volném rovnoběžném promítání model válce		

Kvarta

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny,	- upravuje výrazy, určuje podmínky, za kterých má daný výraz smysl - zná zpaměti, rozezná a aplikuje vzorce $A^2 - B^2$, $(A \pm B)^2$, zdůvodní jejich	**Lomené výrazy** Proměnná, výrazy s proměnnými Mnohočleny, vytýkání před závorku, rozklad do součinového tvaru,		slovní úlohy historické, z technické praxe, úlohy o pohybu

provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	správnost - provádí operace s lomenými výrazy	vzorce $A^2 - B^2$, $(A \pm B)^2$		
	- převede dané rovnice na rovnice lineární	Rovnice s neznámou ve jmenovateli		práce ve správném logickém sledu aplikační úlohy (společná práce)
	- vytváří a čte diagramy - používá soustavu souřadnic k řešení úloh	**Grafy** čtení z grafu, základní interpretace dat soustava souřadnic	Environmentální výchova (Ekosystémy, základní podmínky života) Mediální výchova	vyhodnocování informací chápání grafických záznamů (diagramů, histogramů) informatika - Excel
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů ***- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem*** ***- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*** ***- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z***	- chápe vztah proměnné a závisle proměnné - rozpozná, zda závislost mezi dvěma veličinami je funkcí - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - vyjádří předpisem funkční závislost ze slovního vyjádření - sestrojí graf lineární a využívá ho při řešení rovnic, nerovnic, soustav - využívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe - rozezná a aplikuje	**Funkce** Funkce jako závislost, vlastnosti funkce, definiční obor a obor hodnot Funkce s absolutní hodnotou **Přímá a nepřímá úměrnost** **Lineární funkce** Grafické řešení rovnic a nerovnic soustav **Trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku**	Mediální výchova	aplikační úlohy z praxe – růst a pokles (cen, zisků, porodnosti…) fyzika – mechanika (síly, skládaní sil) fyzika – využití vlastnosti goniometrických funkcí pravoúhlého trojúhelníka při řešení slovních úloh úlohy z praxe – využití trigonometrie

různých tematických a vzdělávacích oblastí	vzorec $(A \pm B)^2$			
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů ***- nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací***	- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a soustav, hledá efektivní způsoby řešení, odhaduje a zdůvodňuje výsledky	**Kvadratické rovnice** Soustava kvadratické a lineární rovnice Slovní úlohy		fyzika – mechanika
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- rozlišuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti od jiných závislostí	**Závislosti a data** příklady z praktického života; tabulky, diagramy, grafy	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá) Multikulturní výchova (Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita) Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí) Mediální výchova	
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ***- porovnává soubory***	- provádí statistické šetření, vyhledává a třídí informace, vyhodnocuje, vyvozuje závěry	**Základy statistiky** Statistický soubor, statistická jednotka, znak, četnost znaku,	Výchova demokratického občana (formy participace občanů v politickém	vyhodnocování informací chápání grafických záznamů

dat ***- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti***	- vytváří a čte diagramy	aritmetický průměr, modus, medián, grafy a diagramy	životě) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá) Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí) Mediální výchova	informatika geografie – složení obyvatel, průmysl (práce s atlasem)
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ***- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*** ***- načrtne a sestrojí sítě základních těles*** ***- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*** ***- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model*** ***- řeší úlohy na***	- rozumí nárysu a půdorysu těles - znázorní tělesa ve volném rovnoběžném promítání - vybírá a používá základní i vedlejší jednotky obsahu, objemu, hmotnosti, hustoty a převádí mezi nimi - řeší náročnější úlohy ve skupině, diskutuje o problému a jeho řešení	**Jehlan, rotační kužel, koule** síť jehlanu, kužele a koule; objem a povrch jehlanu, kužele a koule zobrazení těles ve volném rovnoběžném promítání modely těles jednoduché metrické úlohy o tělesech, aplikace goniometrických funkcí	Člověk a svět práce (design a konstruování) Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	praktické měření objemů výroba modelů těles geografie – Země jako rotační těleso, poledníky, rovnoběžky, práce s globusem

prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí				

Kvinta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel	- užívá symbolické zápisy číselných oborů	**Obory čísel** přirozená čísla (násobek, dělitel, znaky dělitelnosti), celá čísla, racionální čísla, reálná čísla absolutní hodnota reálného čísla		
- provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy ***- odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí***	- aplikuje pravidla pro počítání s mocninami - používá semilogaritmický tvar čísla - převádí operace s odmocninami na operace s mocninami s racionálním exponentem	**Mocniny a odmocniny** celočíselný a racionální exponent		semilog, tvar na kalkulačce fyzika
- čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky	- rozezná, kdy je věta výrok, a určí pravdivostní hodnotu	**Výroková logika** Výroky a operace s nimi, kvantifikované výroky		slovní úlohy

- užívá správně logické spojky a kvantifikátory	- správně chápe a používá výroky a umí tyto výroky negovat - pomocí proměnné a kvantifikátoru zapisuje matematická tvrzení - určí strukturu složeného výroku - rozlišuje předpoklad, závěr a důsledek tvrzení - formuluje obrácenou a obměněnou implikací			
- rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty ***- rozliší správný a nesprávný úsudek*** ***- vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení*** ***- zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému***	- rozlišuje mezi obecným důkazem a ověřením jednotlivého případu - užívá základní důkazové metody k důkazu jednoduchého matematického tvrzení - dokazuje věty o dělitelnosti - vyvrací jednoduchá matematická tvrzení, uvádí protipříklady	**Základní matematické důkazy** definice, věty, důkazové metody (přímý a nepřímý důkaz, důkaz sporem)		
- operuje s intervaly	- zapisuje a určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovými operacemi - rozlišuje a zdůvodňuje	**Množiny** základní množinové pojmy, množinové operace, Vennovy diagramy, intervaly		slovní úlohy

	vztah inkluze a rovnosti množin - provádí operace s množinami - využívá poznatky o množinách jako metodu řešení problémů			
- upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu ***- rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců***	- zapisuje výrazy s proměnnými - zná zpaměti vzorce $A^3 \pm B^3$, $(A \pm B)^3$ a umí dokázat jejich správnost	**Výrazy** výrazy s proměnnou, mnohočleny, lomené výrazy, operace s mnohočleny (dělení mnohočlenu mnohočlenem, rozklad mnohočlenů)		řešení rovnic fyzika – vyjádření neznámé ze vzorce
- řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení ***- rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy*** ***- načrtne grafy lineárních a kvadratických funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a***	- užívá pojmy funkce, nezávisle a závisle proměnná, definiční obor, obor hodnot, graf - určí z grafu vlastnosti a druh funkce - ověřuje správnost řešení rovnice, nerovnice, soustavy - porovnává různé metody řešení soustav rovnic, ověřuje výsledky - vhodně zapisuje množiny kořenů - aplikuje vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice	**Lineární funkce, rovnice a nerovnice** početní i grafická řešení soustav lineárních rovnic a nerovnic Slovní úlohy **Kvadratická funkce, rovnice a nerovnice** Vietovy vzorce Soustavy rovnic Rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru Rovnice s neznámou pod odmocninou Slovní úlohy		fyzika slovní a aplikační úlohy software

určí jejich vlastnosti ***- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí*** ***- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů*** ***- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí*** ***- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích*** ***- geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav*** ***- analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav*** ***- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí***	- řeší rovnice a nerovnice v součinovém a podílové tvaru, strukturuje řešení na základě logické úvahy - vyjadřuje neznámou ze vzorce			

aplikačního softwaru ***- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů***				
- aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty	- řeší lineární a kvadratické rovnice s absolutní hodnotou - načrtne graf funkce s absolutní hodnotou - využívá grafu k řešení rovnic a nerovnic - logicky člení úlohu a provádí syntézu závěru	**Absolutní hodnota** absolutní hodnota reálného čísla Rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou Funkce absolutní hodnota		množinový zápis pomocí absolutní hodnoty
- načrtne grafy lineárních lomených funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti ***- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí*** ***- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí*** ***- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích*** ***- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí***	- načrtne graf inverzních funkcí ke studovaným funkcím	**Lineární lomená funkce, inverzní funkce** Rovnice s neznámou ve jmenovateli		software

aplikačního softwaru ***- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů***				
- načrtne grafy mocninných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti ***- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí*** ***- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů*** ***- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí*** ***- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích*** ***- geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy*** ***- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí***	- rozezná sudou a lichou funkci - načrtne grafy inverzních funkcí - vysvětlí vztah inverzních funkcí a využívá jejich vlastností	**Mocninné funkce** s celočíselným exponentem **Funkce druhá odmocnina**		software

aplikačního softwaru ***- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů***				

Sexta

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- načrtne grafy exponenciálních a logaritmických funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti ***- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí*** ***- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí*** ***- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic*** ***- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí*** ***- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích***	- využívá vlastností inverzních funkcí - ověřuje řešení rovnic	**Exponenciální a logaritmické funkce a rovnice** logaritmus, vlastnosti logaritmů Exponenciální a logaritmické nerovnice, přirozená exponenciální funkce, přirozený logaritmus složitější rovnice		kalkulátor, software fyzika, chemie – modelování rozpadu biologie – modelování růstu

- aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí a vztahy mezi nimi ***- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru*** ***- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů***				
	- řeší pravoúhlý trojúhelník v aplikovaných úlohách - převádí míry úhlů	**Goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku** orientovaný úhel, oblouková míra		geografie – souřadnice fyzika – mechanika
- načrtne grafy goniometrických (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti ***- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí*** ***- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů***	- využívá efektivně kalkulátor a matematický software - korektně zapisuje množiny kořenů rovnic - umí zpaměti základní goniometrické vzorce - řeší rovnice a nerovnice aplikací vzorců - dokazuje rovnost goniometrických výrazů aplikací vzorců	**Goniometrické funkce** definice, hodnoty, vlastnosti, grafy **Základní vztahy mezi funkcemi** sinus a kosinus dvojnásobného úhlu **Goniometrické rovnice** (základní) **Trigonometrie** sinová a kosinová věta,		kalkulačky, software

- aplikuje vztahy mezi hodnotami goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi ***- graficky znázorňuje řešení rovnic*** ***- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí*** ***- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích*** ***- v úlohách početní geometrie aplikuje trigonometrii a úpravy výrazů*** ***- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru*** ***- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů***		trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku		
- používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary ***- využívá náčrt při***	- užívá symbolický jazyk geometrie - rozlišuje a používá shodnosti a podobnosti trojúhelníků - vypočítá obvody a obsahy rovinných	**Základní planimetrické pojmy** úhel, trojúhelníky, čtyřúhelníky, mnohoúhelníky, kružnice		

řešení rovinného problému ***- určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů*** ***- v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy*** ***- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru*** ***- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů***	obrazců	**Výpočet obvodů a obsahů rovinných útvarů** **Množiny bodů daných vlastností** (základní) Úhly v kružnici, výpočet, konstrukce		
- řeší planimetrické problémy motivované praxí	- aplikuje Euklidovy věty jak početně, tak i konstrukčně	**Euklidovy věty**		
- řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti a pomocí konstrukce na základě výpočtu ***- v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly***	- ověřuje řešení úlohy, diskutuje řešitelnost úlohy - graficky znázorní iracionální čísla	**Konstrukční úlohy řešené množinami bodů a výpočtem** konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků, kružnic		

- využívá náčrt při řešení rovinného problému ***- řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných a podobných zobrazení*** ***- řeší planimetrické problémy motivované praxí***	- volí efektivní metodu řešení problému - ověřuje a obhajuje řešení problému	**Shodná a podobná zobrazení v rovině** osová a středová souměrnost, posunutí, otočení, stejnolehlost **Konstrukční úlohy řešené pomocí zobrazení**		
- používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary ***- zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan***		**Základní stereometrické pojmy** volné rovnoběžné promítání		
- určí vzájemnou polohu lineárních útvarů v prostoru ***- využívá náčrt při řešení prostorového problému*** ***- sestrojí a zobrazí rovinný řez hranolu a jehlanu*** ***- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím***		**Polohové vlastnosti** vzájemné polohy přímek a rovin v prostoru Řezy		

pokročilých funkcí aplikačního softwaru ***- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů***				
- v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly ***- řeší stereometrické problémy motivované praxí***	- aplikuje vzorce pro objemy a povrchy těles - efektivně využívá kalkulátor - aplikuje poznatky z planimetrie do stereometrie	**Tělesa, objemy, povrchy**		kalkulátor

Septima

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) ***- upravuje výrazy s faktoriály a***		**Kombinatorika** základní pojmy, pravidla		pravidlo součinu a součtu

kombinačními čísly				
	- řeší rovnice s faktoriály a kombinačními čísly	**Faktoriály, kombinační čísla**		
	čte a zapisuje výrazy s indexy a sumou	**Binomická věta**		
		Variace, permutace, kombinace		slovní úlohy
- využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti		**Pravděpodobnost** základní pojmy, definice, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů **Binomické rozdělení**		množinové pojetí pravděpodobnosti
- diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení ***- volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)*** ***- využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové práci*** ***- posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost,***	- užívá symbolický jazyk matematiky - vytváří a vyhodnocuje závěry a předpovědi na základě dat - interpretuje výsledky výpočtů, porovnává soubory na základě charakteristik	**Základní statistické pojmy** statistický soubor a jeho charakteristiky, třídění dat		software kalkulátor

relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací ***- využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů***				
- reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	- využívá software	**Grafické zpracování dat** tabulky, diagramy		software
- používá geometrické pojmy ***- využívá náčrt při řešení rovinného problému***	- provádí operace s vektory	**Vektory v rovině** souřadnice v rovině, vzdálenost bodů, střed úsečky, sčítání, násobení číslem, skalární součin		fyzika – vektorové veličiny
	- provádí operace s vektory - vysvětlí geometrický význam operací	**Vektory v prostoru** souřadnice v prostoru, operace s vektory, vektorový a smíšený součin		
- užívá různé způsoby analytického vyjádření	- užívá metody analytické geometrie	**Analytické vyjádření přímky v rovině**		

přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) ***- řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině***	k řešení problémů	**Polohové a metrické úlohy v rovině**		
- využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření ***- z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce*** ***- řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky***	- zdůvodňuje a aplikuje vlastnosti kuželoseček - užívá středovou a obecnou rovnicí kuželoseček - řeší analyticky úlohy o vzájemné poloze přímky a kuželosečky (diskusí znaménka diskriminantu) - rozlišuje analytické vyjádření útvaru od zadání funkce předpisem - ověřuje řešení problému	**Kuželosečky** definice, vlastnosti, analytické vyjádření **Vzájemná poloha přímky a kuželosečky**		
- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností ***- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech*** ***- interpretuje z funkčního hlediska***	- užívá správně vzorce pro n-tý člen a rekurentní zadání posloupností	**Posloupnosti** definice, vlastnosti, grafy, rekurentní zadání **Aritmetická posloupnost** **Geometrická posloupnost**		jednoduché a složené úrokování

složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice		Aplikace - finanční matematika		

Oktáva (jen volitelná Matematika či semináře - učivo prohlubuje znalosti žáka z předchozích ročníků)

Očekávaný výstup: Žák:	Školní výstup: Žák:	Učivo základní	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Prohloubení a doplnění OVO a učiva z 1. – 3. ročníku (+ opakování učiva, příprava na přijímací zkoušky na VŠ).				

8.8 Základy společenských věd

Charakteristika předmětu

Předmět základy společenských věd je spolu s židovskou výchovou a dějepisem součástí celku Člověk a společnost. Kromě toho obsahuje některé témata celků Člověk a svět práce a Výchova ke zdraví. Vyučuje se pouze na vyšším stupni gymnázia, navazuje však na předmět občanská výchova z nižšího stupně. Z ostatních předmětů má některá témata společná nebo blízká s geografií a českým jazykem a literaturou. Základy společenských věd jsou vyučovány od sexty do oktávy po dvou hodinách v každém ročníku.

Žáci získají v rámci předmětu základní přehled ve společenskovědních disciplínách, pochopí jejich diskurz a základní okruhy témat. Získané vědomosti aplikují při interpretaci aktuálních společenských jevů i při vytváření vlastních postojů a hodnot.

Začlenění průřezových témat

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova *(v rámci hodin psychologie)*	**Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**	**Sexta**
	„já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání	
	jak rozumím vlastnímu tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu a vlastní psychice	
	jak jsem schopen vnímat se pozitivně	
	co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj	
	jak se obvykle chovám - jaké způsoby chování a jednání volím	
	můj vztah k lidem	
	jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu	

	co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila	
	jak být připraven na životní změny	
	já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.)	
	reflexe sebeovládání – mapování situací, kdy užívám svou vůli	
	péče o sebe sama	
	předcházení zátěžovým situacím, stresům atd.	
	jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání neužitečnému nátlaku	
	jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit	
	jak se ovládám v situacích řešení problémů	
	jak a kdy činím ve svém životě rozhodnutí a důležité volby	
	jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi a co se v této oblasti mohu dále učit	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech *(v rámci hodin ekonomie a politologie)*	globalizační a rozvojové procesy	**Sexta**
	teoretická základna pojmu globalizace: jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka	
	geografické vnímání globalizace: charakteristika vývojových procesů a změn uskutečňujících se v určitém prostoru a v čase a projevujících se rozvojem techniky, rostoucí dynamikou v pohybu informací, kapitálu, zboží, spotřeby a lidí ve společenském prostředí; zvyšující se inovací, intenzitou a rychlostí hospodářských a sociálních vazeb, výměn a činností, které stále více překračují tradiční politické, ekonomické, kulturní a geografické hranice; zvyšováním vzájemné závislosti	
	perspektivy společenského rozvoje v kontextu globalizačních procesů: aspekty, dimenze a měřítka společenského rozvoje, kladné a záporné projevy a tendence	

	ekonomický rozvoj a globalizace: soubor procesů vedoucích k propojování výrobců a spotřeby v celosvětovém měřítku se sociálními a politickými dopady: internacionalizace světového hospodářství – národní státy, nadnárodní společnosti, globální trh a spotřeba; globální ekonomická nerovnost – nerovnoměrnost v rozložení a rozvoji světového hospodářství, centra a periferie výroby a spotřeby; koncentrace hospodářské a politické moci	
	globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky	
	lokální kulturní prostředí v procesu globalizace: posilování místních zájmů, komunit a identit (protikladný proces tzv. glokalizace vůči globalizaci)	
	kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace	
	člověk jako jedinec v globálním kontextu: diskuse jak vyjádřit osobní identitu (rozumět sám sobě, chápat sám sebe uvnitř společnosti); chápání národní a evropské identity, vlivy na člověka jako jedince ve společnosti v lokálním, regionálním a globálním kontextu	
	globální problémy, jejich příčiny a důsledky	**Sexta, septima**
	nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí, terorismus	
	chudoba a bohatství: rozdílné aspekty a kritéria hodnocení	
	nerovnost v ekonomickém a společenském rozvoji: tzv. rozdělený svět; mezinárodní dluh	
	světový populační vývoj, mezinárodní migrace a migrační politika, azylové a uprchlické hnutí	
	zdraví v globálním kontextu: nerovnosti v oblasti zdraví a zdravého životního stylu	
	vzdělání v globálním kontextu: nerovnosti v oblasti vzdělávání	

	životní prostředí a udržitelný rozvoj: globální environmentální problémy přírodního a společenského prostředí	
	nerovnost mezi muži a ženami v globálním kontextu, problematika genderu	
	lidská práva v tzv. rozděleném světě: občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní; dětská práva, organizace zabývající se lidskými právy	
	politické přístupy a postupy v rozhodování na místní a globální úrovni: vládní a nevládní sektor	
	humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	**septima**
	historické kořeny rozvojové spolupráce: kolonialismus, dekolonizace, studená válka	
	mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN	
	možnosti zapojit se do rozvojové spolupráce: organizace v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce v národním a mezinárodním měřítku, nadace a fondy podporující lidi v tísni, jejich funkce	
	humanitární pomoc a rozvojová spolupráce: solidarita s postiženými zeměmi a oblastmi; rozvojová spolupráce reprezentující veškeré aktivity, které se snaží reagovat na dlouhodobé problémy chudých zemí; důvody, způsoby a formy realizace	
	světový obchod: mezinárodně organizovaný spravedlivý obchod (Fair Trade) a problémy jeho naplňování	
Enviromentální výchova *(v rámci hodin ekonomie a politologie)*	**Problematika vztahů organismů a prostředí**	**sexta, septima**
	Které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje	
	Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního jednání lidstva	
Medialní výchova *(v rámci hodin sociologie)*	**Uživatelé**	septima
	co je veřejnost, publikum, občané, uživatelé, konzumenti	

	jak vzniká čtenářská/posluchačská/divácká skupina, co je cílová skupina	
	Účinky mediální produkce a vliv médií	
	která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě a proč	
Multikulturní výchova *(v rámci hodin ekonomie a politologie)*	**Základní problémy sociokulturních rozdílů**	Sexta, septima
	Jaké jsou modely soužití různých sociokulturních skupin, co je podstata multikulturalismu	
	V čem spočívají rozdíly mezi asimilací, integrací, inkluzí	
	Jaká je v současné době situace, pokud jde o imigraci do ČR (ve srovnání s některými jinými zeměmi v Evropě, např. Švédskem, Švýcarskem, Nizozemskem)	
	Které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet	
	Jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus	
	Jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropské unie)	
	Psychosociální aspekty interkulturality	
	Na které instituce a organizace (v ČR, v Evropě) se mohu obrátit se žádostí o pomoc při řešení problémů multikulturního charakteru	

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Žák pracuje samostatně, cílevědomě a odpovědně. Žák pracuje ve dvojici nebo skupině. Umí si vhodně rozdělit a naplánovat práci. Orientuje se v informačních a učebních zdrojích. Používá odborné termíny..	Učitel zadává žákům úkoly k samostatné práci i k práci ve dvojicích a skupinách. Učitel asistuje žákům při rozdělování rolí ve skupině, průběžně s nimi hodnotí příčiny úspěchu či neúspěchu jejich práce a zvolených učebních strategií. Učitel zadává takové druhy úkolů, které vedou studenty

	k samostatné práci, práci s informačními zdroji, práci ve skupině či dvojici. Učitel učí žáky strategiím pro sebehodnocení.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci třídí, zpracovávají a hodnotí informace. Jejich využitím a analýzou problému nacházejí řešení.	Učitel vytváří žákům problémové situace, vede žáky k jejich řešení. Klade důraz na vztah učiva k aktuálnímu dění. Učí žáka klást si otázky nad věcmi, které ho obklopují.
Žáci si vybírají referáty dle svého zájmu.	Učitel vede zadáváním referátů k rozpracování témat, které žáky zaujmou.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci své názory podkládají argumenty při běžné i řízené diskuzi. Žáci naslouchají druhým, vhodně na ně reagují.	Učitel vede žáky je ke vzájemné komunikaci při řízených diskusích, hodnocení a prezentaci prací, učí žáky argumentovat a naslouchat druhým. Učitel vede žáky k tomu, aby veškerá svá tvrzení podpořili argumenty jak při ústním, tak písemném projevu. Učitel podněcuje žáky k diskusi nad aktuálními tématy.
Žáci používají internet jako nástroj komunikace, jsou schopni použít textové a tabulkové editory, vytvořit prezentaci.	Učitel vede žáky k tomu, aby práce určené k dalšímu zveřejnění psali na počítači, zvolili vhodnou formu prezentace své práce a případné problémy konzultovali přes internet.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci pracují ve dvojici či ve skupině, zaujímají v ní různé role.	Učitel pravidelně zařazuje skupinovou práci a pomocí evaluačních otázek (ústních, písemných) vede žáky k zhodnocení vlastní role ve skupině a k případnému definování

	příčiny neúspěchu.
Žáci diskutují o problémech, dodržují pravidla diskuze.	Učitel vede žáky k dodržování pravidel diskuze, např. používáním diskuzní pavučinu, umožňuje žákům, aby vedli diskuzi sami.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci respektují názory druhých i jejich odlišné postoje (např. v oblasti kultury, náboženství apod.).	Učitel prostřednictvím aktivit typu „Poslední slovo patří mně“, „Uznání – otázky“... vede žáky k respektování názorů druhých.
Žáci si vytvářejí vlastní názor na společenské jevy, kterými se v rámci ZSV zabývají, dokáží je interpretovat z pohledu různých společenských věd i filosofie.	Učitel žáky vede k tomu, aby si na základě různých pohledů na danou problematiku vytvořili vlastní názor a prezentovali jej.
Žáci se aktivně staví ke společenskému dění. Žáci se staví proti projevům sociálně patologických jevů, extremismu, rasismu atd.	Učitel vytváří otevřené a bezpečné prostředí pro diskusi o aktuálním společenském dění i negativních sociálních jevech ve společnosti. Učitel zadává žákům takové úkoly, které mu umožní vyzkoušet si společenské a občanskoprávní situace „nanečisto.“

Vzdělávací obsah

Sexta

Očekávaný výstup: Žák:	***Školní výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Mezipředmětové vztahy, poznámky***
ČLOVĚK JAKO JEDNOTLIVEC – PSYCHOLOGIE				
Objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů,		**podstata lidské psychiky** – vědomí; psychické jevy, procesy, stavy a		

které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka		vlastnosti **osobnost člověka** – charakteristika osobnosti, její typologie;		
Porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví		**osobnost člověka** – vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života; význam celoživotního učení a sebevýchovy		
Vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat ***zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace***				Viz také biologie
Porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem		**Psychologie v každodenním životě** – rozhodování o životních otázkách; zásady duševní	já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.), péče o sebe sama,	

na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení		hygieny, náročné životní situace, systém psychologického poradenství		
Využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace ***usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých***		**osobní management** – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina,	co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila, jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu, jak a kdy činím ve svém životě důležité volby	
Na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi		Workholismus	předcházení zátěžovým situacím, stresům atd, jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit	
Korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích		Asertivita, konflikty - psychologie	jak být připraven na životní změny, reflexe sebeovládání – mapování situací, kdy užívám svou vůli, jak mohu používat komunikační dovednosti	

			k odolávání neužitečnému nátlaku, jak se ovládám při řešení problémů, jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi a co se v této oblasti mohu dále učit	
Posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění		Vývojová psychologie		
Projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte		Vývojová psychologie		
TRŽNÍ EKONOMIKA				
vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu		**základní ekonomické pojmy** – typy ekonomik, ekonomický cyklus, globální ekonomické otázky		
Stanoví cenu jako		**základní ekonomické**		

součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky		**pojmy** – tržní mechanismus, tvorba ceny, nabídka, poptávka		
rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější		podnikání		
posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním		podnikání		
uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění		podnikání		
Rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky; marketing – marketing a public relations, reklama,				Mediální výchova - kvarta

reklamní agentury				
rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti, navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti; spotřební výdaje				Občanská výchova - sekunda
NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE			.	
objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu		**fiskální politika** – státní rozpočet		
rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje		daňová soustava		

uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění		daňová soustava		
na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů		daňová soustava		
vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit		**monetární politika ČNB** – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP		
uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku,				

na niž má nárok				
objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií		**sociální politika** – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti	jak se ovládám v situacích řešení problémů	
FINANCE				
používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku		**peníze** – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie; burza		
uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů		akciový trh		
na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)		práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele		
navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.),		**finanční produkty –** způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořící a investiční produkty, další způsoby		

vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč		investování peněz;		
vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení		řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing		
vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN		Úrokové sazby, RPSN		
vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby		Pojištění		
objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank		**bankovní soustava** – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce		
využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních		Moderní formy bankovnictví		Navazuje na učivo OV kvarty

technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku				
Mezinárodní vztahy, globální svět				Téma je zároveň součástí geografie, zde především pohled ekonomický
objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy			Jaké jsou modely soužití různých sociokulturních skupin, co je podstata multikulturalismu, V čem spočívají rozdíly mezi asimilací, integrací, inkluzí	
rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti				
posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva				
posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky		**proces globalizace** – příčiny, projevy, důsledky; globální problémy	Které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje, jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě	

			současného environmentálního jednání lidstva	

Pozn: OVO a učivo: *Rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky;* ***marketing*** *– marketing a public relations, reklama, reklamní agentury* je probráno též v kvartě v rámci předmětu Mediální výchova
OVO a učivo: *rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti, navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti; spotřební výdaje* je probráno též v sekundě v rámci předmětu Občanská výchova

Septima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Občan ve státě POLITOLOGIE, PRÁVO				
Rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády)		**stát** – znaky a funkce, formy státu, právní stát;		Viz také geografie
Vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje		**Stát**		
Objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce		Ústava ČR – přehled základních ustanovení		Navazuje na učivo OV z kvarty

a úkoly orgánů státní moci ČR				
Vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě		**demokracie** – principy a podoby; občanská práva a povinnosti, podstata občanské společnosti		
Objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií		politické subjekty, politický život ve státě; **ideologie** – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií		
Rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů				
Uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění				

v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu				
Vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích		volby, volební systémy;		Navazuje na učivo OV z kvarty
Obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování		**lidská práva** – zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana		Navazuje a rozšiřuje učivo OV ze sekundy
Uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady		podstata občanské společnosti, její instituce; úřady		
Uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky				

Občan a právo				
objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy		**právo a spravedlnost** – smysl a účel práva, morálka a právo		
uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují		**právo v každodenním životě –** právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům; právní řád ČR – jeho uspořádání; systém právních odvětví; druhy právních norem;		
rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady				
vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů				
na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejích		smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv		

všeobecných podmínek				
rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení		účel a průběh občanského soudního řízení;		
rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti ***zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování*** ***podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech***		orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly		
rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané		systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden		

obracet ***rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení*** ***rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události*** ***prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel***				
ve svém jednání respektuje platné právní normy				
zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce		Právo – rodinné, trestní		

uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost		Trestní právo		
Pracovněprávní vztahy				Tato oblast pouze doplňuje a rozvíjí učivo kvarty
uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď		**pracovní právo** – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny),		
uvede svá pracovní				

práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti				
objasní funkci odborů		Odbory		
volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky		**bezpečnost práce** – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce		
chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu		pracovní úraz a odškodnění		
Člověk VE SPOLEČNOSTI				
uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem		**společenská podstata člověka** – význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace; mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích		
respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků		jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování); sociální	Jaká je v současné době situace, pokud jde o imigraci do ČR (ve srovnání s některými	Viz také Židovská studia

různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky		nerovnost, sociální mobilita;	jinými zeměmi v Evropě, např. Švédskem, Švýcarskem, Nizozemskem) Které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet Jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus	
objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích		**sociální struktura společnosti** – sociální útvary, společenské instituce;		
posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní		**sociální fenomény a procesy** – rodina, práce, masmédia, životní prostředí;	co je cílová skupina, účinky mediální produkce a vliv médií, která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě a proč	
objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-		sociální deviace, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus)	co je veřejnost, publikum, občané, uživatelé, konzumenti, jak vzniká čtenářská/posluchačská/divácká skupina,	Navazuje na učivo Občanské výchovy v tercii

patologického chování na jedince a společnost				
Mezinárodní vztahy, globální svět				Téma je zároveň součástí předmětu geografie, zde především pohled politologický
uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR		**mezinárodní spolupráce** – důvody, význam a výhody; významné mezinárodní organizace a společenství – RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti	Jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropské unie)	
uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí		**mezinárodní trh práce** – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání	historické kořeny rozvojové spolupráce: kolonialismus, dekolonizace, studená válka, mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN, možnosti zapojit se do rozvojové spolupráce: organizace v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce v národním a mezinárodním měřítku, nadace	

			a fondy podporující lidi v tísni, jejich funkce, humanitární pomoc a rozvojová spolupráce: solidarita s postiženými zeměmi a oblastmi; rozvojová spolupráce reprezentující veškeré aktivity, které se snaží reagovat na dlouhodobé problémy chudých zemí; důvody, způsoby a formy realizace, světový obchod: mezinárodně organizovaný spravedlivý obchod (Fair Trade) a problémy jeho naplňování	

Oktáva

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Úvod do filozofie A religionistiky				Témata religionistická jsou součástí předmětu židovská studia a dějepisu
objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka		**podstata filozofie** – základní filozofické otázky, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění		
rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové		**filozofie v dějinách** – klíčové etapy a směry filozofického myšlení		

představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení				
eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci				
zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití				
posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem				

rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení				
Trh práce a profesní volba				Tato oblast pouze doplňuje a rozvíjí učivo kvarty Některé cíle jsou zařazeny do nižších ročníků – problematika trhu práce do oblasti Tržní ekonomie a psychologie práce do oblasti Člověk jako jednotlivec v sextě
kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a		**profesní volba** – práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost		

		a kariérní růst; dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností		
profesní orientace posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře				
posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním				
vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi				
vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu				
reflektuje význam práce pro psychické				

zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy				

8.9 Dějepis

Charakteristika předmětu

Dějepis je v rámci ŠVP (RVP Z i RVP G) řazen do okruhu Člověk a společnost. Vyučuje se v primě, sekundě a kvartě 2 hodiny týdně, v tercii 1 hodinu týdně. Na nižším stupni gymnázia navazuje na předmět prvního stupně – Vlastivěda. Část učiva (náboženství, dějiny Židů, výtvarné slohy, kultura) je integrována do předmětů Židovská výchova, Občanská výchova, Český jazyk a literatura, Výtvarná výchova (toto učivo není dějepisu odebráno, jen je v rozšířené a prohloubené podobě zařazeno interdisciplinárně i do příslušných vzdělávacích oborů). Část učiva novodobých a moderních dějin je v tercii a v kvartě integrována do předmětu Svět v souvislostech.

Na vyšším stupni gymnázia navazuje dějepis na nižší stupeň intenzivním opakováním, během kvinty jsou zopakovány starověké a raně středověké dějiny, sexta se koncentruje na středověké a novověké dějiny do Francouzské revoluce, septima na dějiny 19. a 20. století. Dějepis zde spolupracuje s předměty: ZSV, Geografie, Židovská studia, Český jazyk a literatura a s předmětem Svět v souvislostech. V kvintě má předmět týdenní dotaci 2 hodiny, v sextě 2 hodiny, v septimě taktéž 2 hodiny. V oktávě si studenti mohou vybrat dějepis jako rozšiřující seminář. Výuka se vedle přípravy na studium společenských věd na VŠ zaměřuje na klíčové momenty historie, podstatně více pracuje s historickými texty a dokumenty: staví na získaných znalostech a rozvíjí schopnosti interpretace.

Cílem předmětu je seznámit žáka se základními poznatky o historii člověka a společnosti. Důležitým úkolem Dějepisu je kultivovat historické povědomí žáka, objasnit společenské jevy a procesy, jejichž vliv dosud trvá, a prohloubit pochopení sounáležitosti s evropskou civilizací a židovskou kulturou. Žák je veden k poznání, že historie má své důsledky, že není uzavřenou kapitolou. Žák vnímá evropskou kulturu jako důsledek společenského vývoje, jež byl ovlivňován přírodními podmínkami, interakcí s odlišnými kulturami a mocenskými zájmy. Důraz ve výuce je kladen především na novodobé a moderní dějiny (19., 20. století), kde leží kořeny velké části současných společenských jevů. Podobně, z hlediska geografického, se zaměřujeme více na evropské (a blízkovýchodní), resp. české a židovské dějiny. Spolu s Židovskou výchovou/studiemi a Občanskou výchovou/ZSV se Dějepis podílí na formování dovedností a postojů žáka, významných pro zapojení se do společnosti a poznání mezilidských vztahů. Žák se učí formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, vyhledávat informace pro jejich posouzení, vyvozovat závěry a aplikovat je v reálných životních situacích.

V rámci předmětu úzce kooperujeme s Geografií (práci s historickou etapou předchází geografická charakteristika daného území, naopak součástí regionální geografie je stručný historický úvod), žák je veden k chápání společenských jevů v čase a prostoru, prohlubuje si dovednost práce s mapou. Existují zde ale i další mezioborové vztahy – Židovská výchova/studia, Občanská výchova (judaismus, život v diaspoře, Izrael, státní a společenské zřízení, občanská společnost, ideologie, filozofie), Český jazyk a literatura (vývoj písma, písemnictví, literatura, nacionalismus) či Výtvarná výchova a Hudební výchova.

Většina očekávaných výstupů (OVO) odpovídá, vzhledem k charakteru předmětu, ročníkovým OVO.

Začlenění průřezových témat

Nižší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání; Kooperace a kompetice - tvorba ukázkové ústavy (model) – týmová práce (projekt)	prima–kvarta
Výchova demokratického občana	Formy participace občanů v politickém životě - jedinec a diktatura, role jedince v dějinách - příčiny vzniku diktatur v Evropě; totalitní režimy Občan, občanská společnost a stát - občanská společnost Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - vznik demokracie v antickém Řecku – principy, omezení, filozofie, právo - položení základů moderních států; dělba moci (vznik USA, revoluce ve Francii)	prima–kvarta kvarta tercie–kvarta prima tercie
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá - role Evropy v nástupu průmyslové éry - kolonizace Objevujeme Evropu a svět - rozdíl v historickém vývoji Evropy a mimoevropských regionů – filozofie, právo, kultura, náboženství - dějiny Evropy a světa Jsme Evropané - integrace 20. a 21. století (Evropská unie) – globalizace	tercie tercie–kvarta prima–kvarta prima–kvarta kvarta
Multikulturní výchova	Kulturní diference - jazyky, písma (vznik, vývoj, odlišnosti) na příkladu latinky a alefabety Multikulturalita - muslimské Španělsko – příklad soužití a vzájemného obohacování různých náboženství a kultur - propojování světa, „střetávání“ kultur – příklady multikulturního soužití i etnické/náboženské nesnášenlivosti	prima sekunda prima–kvarta
Environmentální	Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí	

výchova	- devastace životního prostředí starověkého Středomoří (zánik lesů, eroze půdy,...)	prima
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - propaganda v médiích (rozdílná /dez/interpretace Blízkovýchodního konfliktu) - role médií v totalitních x demokratických režimech (projekt) - rozdílná interpretace událostí v různých mediích (příklady ze současnosti i z historie – viz Geografie)	 kvarta kvarta sekunda–kvarta

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova	Morálka všedního dne - morálka ve vztahu k ostatním kulturám - žák a sociální, resp. morální dilemata doby, v níž žije; kořeny současné společnosti a její morálky	 sexta
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy - vnímání vývojových procesů probíhajících v historických etapách; propojování – globalizace Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - nerovnoměrný vývoj světa (přírodní podmínky, demografické, historické) – příčiny Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová pomoc - historické kořeny rozvojové spolupráce (kolonialismus, dekolonialismus) – spolu s Geografií Žijeme v Evropě - evropské kulturní a historické kořeny Evropy - historie evropské integrace – spolu s Geografií a se ZSV - významní Evropané a významní Češi (vliv na evropské a české dějiny) - historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy - ekonomický vývoj českých zemí v evropském a světovém kontextu – zásadní transformační procesy	 kvinta–sexta kvinta–sexta kvinta–sexta kvinta–sexta sexta kvinta–sexta kvinta–sexta kvinta–sexta
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů - v čem spočívají rozdíly mezi asimilací, integrací a inkluzí – dokumentace na historických příkladech - židovské a muslimské menšiny v Evropě (spolupráce s Židovskými studiemi a ZSV) - typy migrací, příčiny migrace a její důsledky – příklady z historie	 kvinta–sexta kvinta–sexta kvinta–sexta

Environmentální výchova	Člověk a životní prostředí - vliv člověka na životní prostředí od počátku existence lidstva po současnost (devastace ŽP starověkého Středomoří, středověké odlesňování pahorkatin a vysočin, průmyslová revoluce, …) - příčiny rychlého růstu lidské populace (průběh demografické revoluce) a jeho vliv na ŽP	kvinta kvinta–sexta
Mediální výchova	Média a mediální produkce - vývoj médií od knihtisku po internet; vznik masových médií Role médií v moderních dějinách - odlišnost postavení člověka v tradiční a moderní společnosti v souvislosti s typy médií - způsoby a druhy komunikace v dějinách (od posunků po digitální média) - média a dějiny – role médií v totalitních režimech	 kvinta–sexta kvinta–sexta kvinta–sexta sexta

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel? (strategie učitelovy práce)**
Žák odhaduje náročnost učení a dělá si jeho časový rozvrh.	Učitel zařazuje do ověřování znalostí a dovedností žáků nestejně náročné kapitoly, využívá k tomu rozdílné formy – testy, ústní zkoušení, mini-referáty (nutnost představení tématu v jedné minutě), referáty atd.
Žák pracuje aktivně, dokáže se vnitřně motivovat.	Učitel volí témata ke studiu tak, aby vzbudil pocit osobní angažovanosti žáků v problematice a ukázal jim dopady historických událostí na naši společnost a civilizaci.
Žák zpracovává samostatně i v týmu písemné práce i prezentace (s využitím veškeré moderní audiovizuální techniky).	Učitel zadává žákům samostatné i skupinové zpracování dějepisných témat a jejich prezentaci formou písemných prací (kompilační odborný text) nebo referátů s použitím zobrazovacích prostředků.
Žák kriticky hodnotí zdroje, rozhoduje o věrohodnosti určitého zdroje, dodržuje pravidla citací.	Učitel vede žáky k vyhledávání různých informačních zdrojů, jejich srovnávání a vyhodnocování – zařazuje diskuse na téma příčin odlišnosti pramenů. Vyžaduje standardizovanou citaci

	pramenů.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák vyhledává, třídí, hodnotí a zpracovává informace (heuristika, kritika, analýza, syntéza).	Učitel nastiňuje žákům problémové situace z minulosti, vede je k jejich řešení. Klade důraz na reálné (praktické) příklady. Učí žáky klást si otázky nad věcmi, které nás obklopují, pátrat po jejich kořenech, historické genezi.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák formuluje a vyjadřuje vlastní myšlenky a názory – slovem i písmem. Hovoří srozumitelně, stručně a neodbíhá od tématu. Dodržuje časové rozvržení řeči. Je schopen většinu témat nastínit během velmi krátkého času. Dokáže obhajovat své názory.	Učitel podněcuje žáky k diskusi nad kontroverzními tématy. Učitel zařazuje do výuky práci dvojic či týmovou spolupráci, zadává referáty a seminární práce, využívá techniky mini-referátů (nutnost představení tématu v jedné minutě).
Žák používá odbornou dějepisnou terminologii i pojmy z jiných vědních oborů. Při argumentaci pracuje s pojmy, které přesně definuje.	Učitel postupně přechází na dodržování komunikace písemné i ústní s výhradním využitím odborných pojmů. Učitel se s žáky účastní odborných besed/přednášek historiků, politiků, novinářů atd.
Žák rozlišuje úroveň komunikace (šíři, hloubku, míru odbornosti) podle možností okolí, se kterým komunikace probíhá.	Prezentace referátů a spolupráce v týmu probíhá i v jiném prostředí než ve třídě žáků – celoškolní projekty, spolupráce s žáky jiných ročníků, „modelová výuka“ mladších žáků základní školy.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si stanovuje vlastní priority a cíle s ohledem na schopnosti a zájmy.	Učitel dává žákům prostor k samostatné a volitelné práci – výběr témat referátů, seminárních prací; umožňuje zaujímat žákům rozdílné role v pracovních týmech.
Žák vyslechne více názorů, vhodně na ně reaguje a dokáže argumentovat, rozhoduje se na základě vlastního úsudku.	Učitel vede žáky ke vzájemné komunikaci při hodnocení a prezentaci prací, učí žáky argumentovat a naslouchat druhým. Na příkladech z historie ukazuje možnost manipulace jedince i skupin a rozvíjí schopnost rozpoznat takové jednání.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si je vědom významu participace na veřejném životě, dokáže obhájit význam a pozitiva demokracie a fungování občanské společnosti.	Učitel klade důraz na vysvětlení geneze demokracie a občanské společnosti; na příkladech totalitních režimů (nejen) 20. století vytvářejí žáci projekt, kde budou simulovat život v takových režimech.
Žák respektuje odlišné názory, kultury a náboženství.	Učitel seznamuje žáky s nejrůznějšími kulturami, etnickými a náboženskými skupinami, s jejich historickými kořeny, poukazuje na jejich odlišné i shodné rysy, vždy však zachovává respekt vůči nim. Vede žáky k diskusi na toto téma, k vyhledávání informací o nich. Na historických příkladech dokazuje možnost mírového soužití různých etnik, národů a náboženství.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák považuje podnikání za možný způsob seberealizace, staví se pozitivně k této činnosti. Uvědomuje si význam podnikání pro současnou civilizaci i odpovědnost podnikatele.	Učitel prostřednictvím dějepisných dokumentů seznamuje žáky s počátky podnikání, s odlišností jeho vnímání v různých částech světa. Ukazuje pozitivní i negativní příklady nejznámějších zakladatelů českých a mezinárodních firem (motivační faktor).
Žák usiluje o dosažení stanovených cílů – plánuje aktivity, flexibilně je koriguje v průběhu práce a dokončuje je.	Učitel zařazuje do výuky problémové úlohy projektového rázu, s jen částečně exaktními vstupními informacemi. Podněcuje žáky k jejich řešení (pro zvýšení motivace nechává na nich volbu tématu). Skupinově s žáky pak hodnotí jak výsledky, tak způsoby řešení.
Žák si je vědom vlastních schopností, je schopen sebereflexe.	Učitel vyhodnocuje veškeré činnosti žáků, dává jim zpětnou vazbu, učí žáky hodnotit vlastní dosažené výsledky i práci jiných.

Vzdělávací obsah
Prima

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup** **Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků. ***Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.*** ***Orientuje se na časové***	Definuje význam historických poznatků, orientuje se na časové ose a v dějepisné mapě. Uvede příklady historických pramenů a typy institucí, kde tyto zdroje nalezneme.	Prehistorie a historie Historický čas a prostor Historické epochy Prameny	Propaganda - Proč je důležité znát dějiny?	

ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.				
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. ***Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost uvede příklady archeologických kultur na našem území.***	Vysvětlí proces hominizace, charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců. Objasní význam vzniku a rozvoje zemědělství pro lidskou společnost a pro ukončení prehistorické etapy.	Vznik a vývoj člověka Pravěk, počátky lidské společnosti Neolitická revoluce		Neživá příroda, vznik života, geologické éry – viz Biologie
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. ***Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.***	Aplikuje znalosti přírodních podmínek a dalších geografických faktorů na proces vzniku nejstarších států. Charakterizuje vývoj písma, vyjmenuje nejvýznamnější staroorientální památky.	Staroorientální despocie Mezopotámie Egypt Syropalestina Indie, Čína	Kulturní diference - jazyky, písma (vznik, vývoj, odlišnosti) na příkladu latinky a alefbety	
	Vysvětlí okolnosti šíření judaismu v Izraeli, popíše příčiny vzniku i zániku království.	Starověký Izrael, Monoteismus vs. polyteismus Kenaán, Izrael David a Šalomoun		spolupráce s Žv

		Judsko a Izrael		
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem. ***Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.***	Ilustruje na konkrétních příkladech přínos antické filozofie, práva a umění pro evropskou civilizaci. Porovná formy vlády, postavení jedince ve společnosti či majetkové vlastnictví v despociích a antických státech. Vysvětlí podstatu antické demokracie. Popíše rozsah vlivu řecké a římské civilizace. Zdůvodní rozpad Římské říše a zánik antické civilizace.	Antické klasické státy Charakteristika antiky Kréta, Řecko Helénské období Řím od republiky po císařství Zničení druhého Chrámu; diaspora (galut)	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - vznik demokracie v antickém Řecku – principy, omezení, filozofie, právo (spolu s Žv) Lidské aktivity a problémy životního prostředí - devastace životního prostředí starověkého Středomoří (zánik lesů, eroze půdy,...)	

Sekunda

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup** **Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. ***Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.***	Posoudí přínos křesťanství pro tehdejší společnost, porovná základní rysy západoevropské, byzantské a islámské kulturní oblasti. Vymezí postavení církve ve středověku. Definuje uspořádání feudální společnosti.	Judaismus a křesťanství Stěhování národů Barbarské státy Francká říše Vznik islámu, arabská expanze		spolupráce s Žv (křesťanství, monoteismus, islám)
Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	Objasní situaci Velkomoravské říše, vnitřní vývoj českého státu za Přemyslovců a postavení těchto států v evropském kontextu.	Počátky českého státu Velká Morava České knížectví		
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	Popíše vývoj evropských státních útvarů, ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady gotické kultury. Hodnotí postavení Českého království v rámci Evropy za Přemyslovců.	Středověké zemědělství, města, společnost Židé ve středověku Svatá říše římská Skandinávie (Vikingové), Polsko, Uhersko, Rusko Křížové výpravy Gotika		Projekt – Kroniky (integrace s Českým jazykem a literaturou a Výtvarnou výchovou)

Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.				
	Orientuje se na časové ose, popíše základní dělení dějin. Zdůvodní vznik nejstarších států, klasifikuje základní typy společností, které se ve starověku a středověku vyvinuly.	Opakování učiva primy Opakování – středověká společnost, principy feudalismu; Židé ve středověku		
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám. ***Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.*** ***Vymezí význam husitské tradice pro český politický***	Popíše vývoj evropských státních útvarů, ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti. Hodnotí postavení Českého království v rámci Evropy za posledních Přemyslovců, za Lucemburků. Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka. Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	Svatá říše římská Polsko, Uhersko, Rusko Poslední Přemyslovci, Lucemburkové Středověká Francie a Anglie Středověké Španělsko a Portugalsko (vznik sefardské židovské komunity) Renesance Husitství, Jagellonci	Multikulturalita (muslimské Španělsko – příklad soužití a vzájemného obohacování různých náboženství a kultur)	

a kulturní život.				
	Stručně charakterizuje mimoevropské civilizace, chápe odlišný časový rámec oproti Evropě. Srovná tyto civilizace s tehdejší Evropou, posoudí vyspělost a moc Číny.	Mimoevropské civilizace do doby rozmachu Evropy Osmanská říše Amerika Čína, Indie, Japonsko		
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	Vysvětlí příčiny a důsledky zámořských objevů, popíše jejich průběh.	Objevné plavby Počátky kolonizace	Evropa a svět nás zajímají - kolonizace	
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. ***Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.*** ***Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.***	Ilustruje na příkladech změny v hospodářství, politickém životě i filozofii obyvatel raného novověku. Objasní postavení českého státu v rámci habsburského soustátí. Definuje příčiny třicetileté války a posoudí její důsledky. Konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	Začátek novověku – ekonomická proměna západní Evropy Španělská dominance Reformace a katolická reformace (první emancipace Židů v protestantských zemích – Nizozemí) Český stát v 16. století Třicetiletá válka Absolutismus vs. parlamentarismus Baroko Britská a francouzská kolonizace Vznik USA	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - položení základů moderních států; dělba moci (vznik USA)	Čeští Židé za Rudolfa II. (pověsti a realita; Maharal, Maisel, pražské ghetto); spolu s ČjL a Žv

Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.				
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Popíše příčiny vzniku a rozvoje průmyslu, zhodnotí vzájemné ovlivňování průmyslové revoluce a celkové modernizace společnosti. Kombinuje jednotlivé projevy tohoto procesu – agrární revoluce, demografická revoluce, urbanizace, masová emigrace,…	Agrární revoluce Demografická revoluce Průmyslová revoluce Stěhování do měst Anglie – „dílna světa“ Osvícenství; haskala	Evropa a svět nás zajímají - role Evropy v nástupu průmyslové éry	demografická revoluce, urbanizace – viz Geografie; spolupráce s Fyzikou, Chemií (objevy, vynálezy) Haskala – integrace s Žv

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	Orientuje se na časové ose, popíše základní dělení dějin. Klasifikuje základní typy společností, (starověk–novověk). Popíše krizové jevy pozdního středověku a počátky novověku.	Opakování učiva sekundy		
Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a	Pojmenuje základní ekonomické, sociální, politické a kulturní změny, které	Velká francouzská revoluce Napoleonské války Uspořádání Evropy po	Principy demokracie jako formy vlády	Národní obrození – viz Český jazyk a literatura

napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé. ***Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.*** ***Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.*** ***Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy.***	charakterizují modernizaci společnosti. Analyzuje vztah mezi francouzskou revolucí (a napoleonskými válkami) a rozbitím feudálních struktur v Evropě. Porovná utváření novodobého českého národa s národními hnutími jiných evropských národů. Definuje základní politické proudy tehdejší společnosti, včetně jejich mocenských ambicí. Objasní příčiny nerovnoměrného ekonomického a politického vývoje a vzniku napětí mezi velmocemi. Vysvětlí zásadní změny v postavení Židů v tehdejší společnosti, vznik „moderního“ antisemitismu a židovského nacionalismu (sionismu).	Vídeň. kongresu Národní obrození Revoluce 1848 Nacionalismus Emancipace Židů; konzervativní a reformní judaismus, problémy s asimilací Situace Židů ve východní Evropě (Rusko); vznik sionismu Sjednocení Německa, Itálie Státoprávní „boje“ v Rakousku-Uhersku	a způsobu rozhodování - položení základů moderních států; dělba moci (revoluce ve Francii)	

Kvarta

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup** **Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	Seřadí podle významu faktory vedoucí k rychlému rozmachu USA. Posoudí rozdíly mezi evropskou a americkou společností 19. stol. Popíše situaci v Japonsku v 19. století a změny, ke kterým došlo. Vyjmenuje příčiny úpadku Osmanské říše.	Rozmach mimoevropských regionů Průmyslový rozvoj USA Osamostatnění se států Latinské Ameriky Reformy v Japonsku Krize Osmanské říše		
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	Charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.		Dokončení kolonizace světa Růst napětí v Evropě	Evropa a svět nás zajímají - kolonizace
	Orientuje se na časové ose, popíše základní dělení dějin. Definuje základní rozdíly mezi společnostmi starověkými, středověkými a novověkými. Posoudí pozitivní a negativní	Opakování učiva tercie		

	trendy vývoje společnosti 19. století.			
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	Popíše příčiny rozpoutání světové války a její důsledky. Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válce. Srovná hlásané ideály a realitu komunistických.	První světová válka Vznik sovětského Ruska		
	Zhodnotí postoje české veřejnosti k Rakousku-Uhersku a k otázce nezávislosti. Charakterizuje motivy různých politických skupin uvnitř české společnosti. Popíše vyhlášení nezávislého státu.	Češi a Slováci za 1. světové války Rozpad Rakouska-Uherska Vznik Československa		
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. ***Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.***	Provede kritiku systému vytvořenému vítězi první světové války, vyhodnotí slabá místa. Posoudí postavení Československa v rámci Evropy. Posoudí souvislosti mezi Versailleským systémem, velkou hospodářskou krizí a nástupem fašismu a nacismu v Evropě. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, rozpozná destruktivní sílu vypjatého nacionalismu. Objasní vývoj v Československu na konci 30. let 20. století a jeho zánik.	Versailleský systém Rozvoj Československa Budování „židovské domoviny“ Hospodářská krize Nástup totalitních režimů, nacismus (norimberské zákony) Zánik Československa	Formy participace občanů v politickém životě - jedinec a diktatura, role jedince v dějinách - příčiny vzniku diktatur v Evropě; totalitní režimy (spolu s Žv)	Integrace s OV a Žv

Zhodnotí postavení v evropských Československa souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.				
Na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus.	Uvědomuje si příčiny druhé světové války, aplikuje tyto poznatky do současnosti. Popíše jednotlivé etapy konfliktu, utrpení a zkázu, které válka přinesla. Vyloží podstatu antisemitismu a rasismu, obhájí jejich nepřijatelnost a zrůdnost. Popíše holokaust, vyvrátí argumenty jeho popíračů. Zhodnotí výsledky a důsledky druhé světové války.	Druhá světová válka Střet ideologií Vojenský konflikt Zánik evropského židovstva Změna světového pořádku (úpadek Evropy, počátek dekolonizace, expanze SSSR)		spolupráce s VKC – Šoa
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků. ***Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské***	Vysvětlí příčiny a následky vzniku bipolárního světa, uvede střetávání obou bloků. Doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce. Objasní rozpad koloniálních říší, zhodnotí problémy a postavení rozvojových zemí. Zhodnotí význam vzniku Izraele. Prokáže elementární orientaci	Svět v období studené války Vznik východního bloku Vznik Státu Izrael Dekolonizace, „třetí svět“ Soupeření v rámci studené války Arabsko-izraelský konflikt Zánik SSSR a východního bloku	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - propaganda v médiích (rozdílná (dez)interpretace Blízkovýchodního konfliktu)	spolupráce s Geografií (Dekolonizace, rozvojový svět) Projekt – spolupráce s Žv – Stát Izrael

a vojenské spolupráce. ***Posoudí postavení rozvojových zemí.***	v problémech současného světa.			
	Shrne důvody vzniku evropské integrace, charakterizuje prohlubování integrace a její geografické rozšiřování. Popíše směřování Unie po rozpadu východního bloku.	Evropská integrace Příčiny integrace Prohlubování a rozšiřování EU „na křižovatce“	Jsme Evropané - integrace 20. a 21. století (Evropská unie) – globalizace	Integrace s Ov a Geografií
Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Zhodnotí dopad války na naši zemi. Srovná vývoj Československa s vývojem ostatních zemí sovětského bloku a svobodných zemí v Evropě. Ocení přednosti demokracie, objasní nebezpečí jakékoliv diktatury. Charakterizuje vývoj Československa od roku 1945, resp. nástupu komunistů, uvede dopady na ekonomiku státu a morálku společnosti. Vysvětlí příčiny zhroucení totalitního režimu, rozpadu státu a vzniku České republiky.	Československo v období diktatur, vznik České republiky Odsun Němců z českých zemí Komunistická diktatura Rok 1968 Normalizace Obnovení demokracie Rozdělení Československa Vstup do EU, NATO	Formy participace občanů v politickém životě - jedinec a diktatura, role jedince v dějinách Občan, občanská společnost a stát - občanská společnost Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - role médií v totalitních vs. demokratických režimech (projekt)	

			- rozdílná interpretace událostí v různých mediích (příklady ze současnosti i z historie – viz Geografie)	
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Chronologicky řadí základní historické epochy a události, prokazuje znalost jejich dopadů na dnešní společnost. Pracuje s historickými prameny, provádí jejich kritiku. Získané poznatky aplikuje, využívá argumenty při diskusi. Orientuje se v dění současného světa, definuje jeho historické kořeny.	Opakování, shrnutí		

OVO dějepisu z RVP ZŠ realizované v rámci jiných předmětů

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Posoudí postavení rozvojových zemí.	Objasní rozpad koloniálních říší, zhodnotí problémy a postavení rozvojových zemí.	Dekolonizace a problémy třetího světa		Svět v souvislostech
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Charakterizuje kořeny antijudaismu a moderního antisemitismu, uvede další příklady rasismu a etnické/náboženské diskriminace ve světě.	Rasismus Diskriminace Antisemitismus		Svět v souvislostech (spolu s Žv, Ov)
	Orientuje se v moderní historii světově významných států	Moderní historie států		Svět v souvislostech

	světa a většině evropských zemí.			

Kvinta

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup** **Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	Orientuje se na časové ose, popíše základní dělení dějin. Definuje základní rozdíly mezi společnostmi starověkými, středověkými, novověkými a moderními.	Opakování učiva nižšího gymnázia		
Charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého ***Rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace***	Definuje význam historických poznatků, orientuje se na časové ose a v dějepisné mapě. Uvede příklady historických pramenů a typy institucí, kde tyto zdroje nalezneme. Orientuje se v typech a přístupech PVH.	Význam historického poznání pro současnost Prehistorie a historie Historické epochy Práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití; PVH	Média a mediální produkce - vývoj médií od knihtisku po internet	Projekt – Jak psát seminární práci (prameny, citace) spolupráce s Čjl (archív, listiny, kroniky)
Objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura.	Stručně popíše pravěké dějiny/prehistorii. Klasifikuje její jednotlivé etapy. Doceňuje význam neolitické revoluce jako zásadní průlom ve vývoji lidstva.	Paleolit, mezolit Neolit – počátky zemědělství Eneolit, doba bronzová a železná		Vývoj člověka – Biologie spolupráce s Geografií (vliv přírodních podmínek na vznik prvních civilizací) vývoj písma (Žs,

Vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti. ***Zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku.***				Čjl, He)
Zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace. ***Objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy.*** ***Popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin.***	Vysvětlí podmínky vzniku prvních civilizací, lokalizuje je, stručně je charakterizuje. Na příkladech dokumentuje význam vzniku písma pro civilizaci, charakterizuje jeho vývoj. Vyjmenuje hlavní přínosy jednotlivých civilizací a států, provede komparaci staroorientálních a antických států. Využívá znalostí z Žv/Žs – porovná biblické texty s historickými poznatky a nálezy (archeologie). Vysvětlí okolnosti šíření judaismu v Izraeli, popíše příčiny vzniku i zániku království.	Staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) Starověký Izrael, judaismus Antické Řecko Antický Řím Naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice	Člověk a životní prostředí - vliv člověka na životní prostředí od počátku existence lidstva po současnost (devastace ŽP starověkého Středomoří) Žijeme v Evropě - evropské kulturní a historické kořeny Evropy	starověké dějiny Izraele, vznik a principy judaismu – Žs
Objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států	Orientuje se ve vývoji středověké Evropy. Chápe význam křesťanství pro tehdejší společnost. Vysvětlí feudální	Feudální/lenní systém Utváření středověké Evropy (byzantsko-	Základní problémy sociokulturních rozdílů - židovské a muslimské menšiny	Architektonické a kulturní slohy – spolupráce s Vv, Hv a Čjl

v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti. ***Vymezí specifika islámské oblasti.***	systém, na příkladech popíše rozvrstvení středověké společnosti. Vymezí specifika jednotlivých regionů Evropy, vliv mimoevropských kultur na dané oblasti. Srovná středověkou evropskou společnost s ostatními civilizačními okruhy – v prvé řadě muslimskou.	slovanská oblast, francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy) Venkov a zemědělství, kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace, Islám a arabská říše	v Evropě (spolupráce s Židovskými studiemi a Geografií)	

Sexta

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup** **Žák:**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.– 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích.	Orientuje se v zásadních meznících českých dějin středověku, na mapě uvede vývoj osídlení našich zemí. Charakterizuje židovskou populaci ve středověku; prokazuje přehled ve vývoji sefardské i aškenázské komunity.	Křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství, křížové výpravy, kacířství, husitství České země ve		

Charakterizuje základní rysy vývoje na našem území. ***Vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu.***		středověku Židé ve středověku Vzdělanost a umění středověké společnosti Mongolská a turecká expanze – důsledky		
Rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14.–17. století; zhodnotí jejich praktické dopady. Porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám. Popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj. Vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů.	Definuje základní mezníky (politické, ekonomické, kulturní, náboženské) v přerodu středověké společnosti do novověké. Uvědomuje si význam změn v Evropě na přelomu 14.–17. století, především objevných plaveb, pro formování kapitalismu, vzniku světového obchodu, zárodku kolonialismu a dnešního rozložení politických i ekonomických sil ve světě. Porovná různá státní zřízení, vyhodnotí jejich výhody a nevýhody. Zhodnotí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry.	Renesance a humanismus; reformace Zámořské plavby Ekonomické změny v západní Evropě na přelomu 15. a 16. stol. Rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku; třicetiletá válka Absolutismus a stavovství Barokní kultura, politika, náboženství Zrod britského impéria; počátky kolonizace		Význam humanismu a renesance – spolupráce s Čjl

Posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry. Určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století.	Vysvětlí význam osvícenství pro 19. a 20. století. Vnímá změny v zemědělství, demografickém chování obyvatel v Evropě v 2. polovině 18. století, chápe jejich význam pro průmyslovou revoluci. Popíše průmyslovou revoluci, vyvodí všechny důsledky, které tyto změny přinesly.	Vznik USA Osvícenství Velké revoluce – francouzská revoluce 1789–99, rok 1848	Člověk a životní prostředí - vliv člověka na životní prostředí od počátku existence lidstva po současnost (průmyslová revoluce, …) - příčiny rychlého růstu lidské populace (průběh demografické revoluce) a jeho vliv na ŽP	

Septima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje	Objasní zrod nacionalismu, vysvětlí jeho dopady na svět 19. (a 20.) století. Nastíní chronologicky vývoj bojů za	Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - nerovnoměrný vývoj světa (přírodní	Haskala, emancipace Židů, integrace, asimilace, rasový antisemitismus, emigrace do USA,

postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení. ***Posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů.*** ***Vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů.*** ***Charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její***	politická práva, zlepšení sociálních poměrů a národní aspirace v Evropě. Vysvětlí rozložení sil velmocí v předvečer I. světové války, charakterizuje velmocenskou politiku. Popíše změny v aškenázském židovstvu v 18. a 19. století – emancipace, asimilace, haskala, vznik moderního antisemitismu. Do kontextu doby zasadí vznik sionismu, klasifikuje jeho jednotlivé proudy, popíše historii hnutí do roku 1914. Srovná „průměrného“ obyvatele českých zemí v roce 1790 a v roce 1910.	Rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře Utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin – nacionalismus Sjednocení Německa a Itálie Předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí Nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války Vzájemné střetávání	podmínky, demografické, historické) – příčiny Základní problémy sociokulturních rozdílů - v čem spočívají rozdíly mezi asimilací, integrací a inkluzí – dokumentace na historických příkladech - typy migrací, příčiny migrace a její důsledky – příklady z historie	sionismus – integrace s Žs Vývoj počtu obyvatel, změny v osídlení, demografická revoluce – spolupráce s Geografií

ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace. ***Vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období.***		velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů Proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle époque“ přelomu 19. a 20. století		
Charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky. ***Uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením***	Charakterizuje vývoj v 19. století, velmocenskou politiku – vyvodí příčiny I. světové války. Detailně popíše důsledky této války, především s ohledem na poražené státy. Na mapě zakreslí hlavní územní změny. Objasní příčiny osamostatnění se Československa, nastíní jeho meziválečný vývoj, klady a zápory první republiky. Zhodnotí příčiny, ale především důsledky velké	První světová válka, české země v době první světové války, I. odboj Revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory Vznik Československa, Československo	Role médií v moderních dějinách - média a dějiny – role médií v totalitních režimech - odlišnost postavení člověka v tradiční a moderní společnosti v souvislosti s typy médií	

bolševické moci v Rusku. ***Vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit.*** ***Zhodnotí význam masové kultury.*** ***Vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil.***	hospodářské krize. Vymezí základní znaky totalitních ideologií 20. století, provede jejich komparaci s moderní demokracií; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky nacismus a fašismu.	v meziválečném období Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek Budování „židovské domoviny“ Mnichovská krize a její důsledky Kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport)		
	Vysvětlí příčiny druhé světové války; srovná ji s první světovou, vyvodí důsledky a	Druhá světová válka (globální a hospodářský		spolupráce s Žs

	poválečnou mapu jako přímý důsledek konfliktu. Charakterizuje mechanismy rasové politiky/nenávisti nacistického Německa; popíše průběh holokaustu.	charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války), Protektorát Čechy a Morava, II. odboj Holokaust/Šoa		
Charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty. ***Vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi.***	Vysvětlí příčiny a následky vzniku bipolárního světa, uvede střetávání obou bloků. Doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu) Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc Životní podmínky na obou stranách „železné opony“	Média a mediální produkce - vývoj médií od knihtisku po internet; vznik masových médií Role médií v moderních dějinách - odlišnost postavení člověka v tradiční a moderní společnosti v souvislosti s typy médií - způsoby a druhy komunikace v dějinách (od posunků po digitální média) - média a dějiny – role médií v totalitních režimech	

Porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích.				
	Vyvodí ze znalostí evropské židovské společnosti a procesů 19. století kořeny sionismu. Orientuje se v historii hnutí až po vznik Státu Izrael. Vysvětlí příčiny vzniku židovského státu i kořeny arabsko/palestinsko-izraelského konfliktu. Popíše historii Státu Izrael do současnosti.	Konflikty na Blízkém východě Vznik státu Izrael Arabsko-izraelský konflikt Palestinsko-izraelský konflikt		Projekt – Den nezávislosti (Žs, He, Geografie) Učivo propojeno s Žs
Objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě.	Objasní rozpad koloniálních říší, zhodnotí problémy a postavení rozvojových zemí.	Dekolonizace; třetí svět a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová pomoc - historické kořeny rozvojové spolupráce (dekolonialismus) – spolu s Geografií	Integrace s Geografií a se ZSV
Popíše mechanismy a prostředky postupného	Shrne důvody vzniku evropské integrace, charakterizuje prohlubování integrace a její	Pád komunistických režimů a jeho důsledky;	Žijeme v Evropě - evropské kulturní a historické kořeny	Evropská unie – mezioborové téma (ZSV, Geografie)

sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování.	geografické rozšiřování. Popíše směřování Unie po rozpadu východního bloku. Zhodnotí důvody kolapsu komunistických diktatur a východního bloku.	sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě	Evropy - historie evropské integrace – spolu s Geografií a se ZSV - významní Evropané a významní Češi (vliv na evropské a české dějiny)	
Popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti.	Popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti.	Kořeny dnešní společnosti Druhá demografická revoluce Liberalizace, socializace	Morálka všedního dne - morálka ve vztahu k ostatním kulturám - žák a sociální, resp. morální dilemata doby, v níž žije; kořeny současné společnosti a její morálky Role médií v moderních dějinách - odlišnost postavení člověka v tradiční a moderní společnosti v souvislosti s typy médií	Spolupráce se ZSV
Vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje.	Vymezí základní problémy dnešního světa, objasní jejich příčiny.	Globální problémy moderní společnosti	Základní problémy sociokulturních rozdílů - typy migrací, příčiny migrace a její	Integrace se ZSV, Světem v souvislostech, Geografií

			důsledky – příklady z historie	

Oktáva

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Prohloubení OVO a učiva z kvinty až septimy (důraz na moderní dějiny, historii jednotlivých států, tematicky probírané dějiny, větší důraz na práci s původními texty a dokumenty).	Příprava na maturity a na vysoké školy humanitního zaměření.			

8.10 Geografie

Charakteristika předmětu

Geografie (odpovídá vzdělávacím oborům Zeměpis na nižším stupni gymnázia – RVP Z, a Geografie na vyšší stupni – RVP G; v ŠVP Lauderových škol je sjednocen název „Geografie“ pro celé osmileté gymnázium) je v rámci ŠVP řazen formálně do okruhu Člověk a příroda, ale fakticky stojí na pomezí okruhů Člověka a příroda a Člověk a společnost. Na vyšším stupni gymnázia integruje také některé OVO vzdělávacích oblastí Informatika a informační a komunikační technologie (Zdroje a vyhledávání informací, Zpracování a prezentace informací) a Člověk a svět práce (Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice). Předmět je vyučován v primě v dotaci 2 hodiny týdně, v sekundě–kvartě jednu hodinu týdně. Na nižším stupni gymnázia navazuje na předměty prvního stupně – Prvouka, Vlastivěda. Část učiva celku Životní prostředí je integrována do Biologie, část učiva celku Společenské a hospodářské prostředí a Regiony světa jsou v kvartě integrovány do předmětu Svět v souvislostech. Na vyšším stupni gymnázia navazuje geografie na nižší stupeň krátkým opakování, důraz je kladen především na prohloubení práce s GIS, praktické výstupy z předmětu (mapy a jiné graficko-statistické projekty) a mezioborové vztahy se ZSV a předmětem Svět v souvislostech. V kvintě až septimě má předmět týdenní dotaci 2 hodiny.

Cílem předmětu je seznámit žáka s procesy, jevy a poznatky (přírodovědného i společenského charakteru), které získává v jiných vzdělávacích oborech, aplikovanými v konkrétním prostoru (Země, resp. vesmír). Žák získává představu o základních prostorových vztazích od globálního po mikroregionální měřítko. Aplikuje geografické poznatky v praxi, např. vliv pohybů Země a vesmírných těles na zemské klima, orientace v mapě, práce s atlasem. Osvojuje si geografické, tedy prostorové myšlení a prokazuje znalost základních geografických informačních zdrojů a způsobů jejich využití. Učivo lze rozdělit do několika učebních celků: vesmír, Země, kartografie (včetně DPZ, GPS a GIS, které však pak prolínají všemi dalšími celky), fyzická geografie, sociální a ekonomická geografie, regionální geografie s důrazem na Evropu a Česko, resp. Střední východ a Izrael. Probírané učivo má přímou vazbu na předměty Dějepis, Židovská a Občanská výchova, Židovská studia, ZSV, Svět v souvislostech a Biologie.

Žák se učí komplexnímu pohledu na vztah mezi člověkem, společností, státem a přírodou. Poznává souvislosti mezi stavem přírody a lidskými aktivitami, zejména závislost společnosti na přírodních zdrojích a naopak vliv lidské společnosti na stav životního prostředí. Žák rozvíjí dovednosti objektivně pozorovat a analyzovat přírodní jevy, zkoumat jejich příčiny a zákonitosti. Geografie slouží svým prostorovým pojetím jako jakýsi integrátor poznatků a dovedností přírodovědných i společenskovědních disciplín.

Významná část očekávaných výstupů (OVO) odpovídá, vzhledem k charakteru předmětu, ročníkovým OVO.

Začlenění průřezových témat
Nižší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání - poznávání okolí školy (polohopis, historie, infrastruktura, správa) – Projekt Okolí školy (prima) - orientace v terénu, doprava (včetně zpracování mapy/plánu)	 prima prima
Výchova demokratického občana	Formy participace občanů v politickém životě - systém moci v České republice/Izraeli; tamní ústavní instituce - volby a jejich principy (srovnání s okolními státy) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - státní zřízení a způsoby vlády (klasifikace, příklady ze světa) - míra demokracie (kritéria, prostorové rozložení, změny v čase)	 tercie–kvarta prima prima–tercie prima–tercie
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá - globalizace – propojování světa (příčiny, souvislosti, důsledky, role Evropy), versus jeho rozdělování Objevujeme Evropu a svět - regionální geografie makroregionů a států světa Jsme Evropané - příčiny, průběh a důsledky evropských integračních snah - co Evropany spojuje (a co je rozděluje) – historie, tradice, jazyky, náboženství	 prima tercie tercie tercie
Multikulturní výchova	Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita - obyvatelstvo na Zemi – rasy, jazyky, náboženství - židovské a muslimské menšiny v Evropě (spolupráce s Židovskou a Občanskou výchovou)	 prima–kvarta tercie

Environmentální výchova	Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí - vliv člověka na podnebí – příklady (důsledky těchto změn) - devastace půd člověkem - stav životního prostředí v České republice – trendy (především v rámci Biologie) - vysychání Mrtvého moře – příklad neudržitelné ekonomické exploatace	 prima prima kvarta tercie
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - propagandistické mapy (Proč mapy lžou?) Tvorba mediálního sdělení - „novinářské“ zpracování charakteristik jednotlivých zemí (samostatná práce) Práce v realizačním týmu - užití map v médiích (projekt)	 prima prima–kvarta tercie prima–kvarta

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy - geografické vnímání globalizace – zvyšující se rychlost pohybu zboží, lidí a kapitálu; dynamika technologických cyklů; propojování ekonomik, klesající význam státních hranic - kulturní okruhy ve světě a v Evropě – civilizační okruhy, jejich charakteristika, shody a odlišnosti, střetávání se (příčiny) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - světový populační vývoj, demografická revoluce; mezinárodní migrace – příčiny, důsledky - zdraví v globálním kontextu – výživa, zdravotní péče, životní styl (SDŽ, kojenecká úmrtnost, …) - nerovnoměrný vývoj světa – příčiny heterogenity (přírodní, demografické, kulturní, ekonomické, technologické, vojensko-politické) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová pomoc - historické kořeny rozvojové spolupráce (kolonialismus, dekolonialismus) – spolu s Dějepisem - mezinárodní organizace, význam integrací (klady a zápory) - státy podle stupně rozvoje, chudoba a bohatství (ZSV, Svět v souvislostech) - světový obchod, Fair Trade (spolu se ZSV a Světem v souvislostech) Žijeme v Evropě - geografická charakteristika a historické kořeny Evropy (spolu s Dějepisem)	 kvinta–septima sexta kvinta kvinta–sexta kvinta–septima kvinta kvinta kvinta kvinta

	- historie evropské integrace, význam EU, varianty dalšího vývoje – pozitiva/negativa (spolu se ZSV) - co Evropany spojuje (a co je rozděluje) – historie, tradice, jazyky, náboženství - vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi; středoevropské iniciativy (spolu se ZSV)	sexta sexta sexta sexta
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů - sociokulturní heterogenita v regionech ČR a Evropy - židovské a muslimské menšiny v Evropě (spolupráce s Židovskými studiemi a ZSV) - typy migrací, příčiny migrace a její důsledky	 sexta sexta kvinta–septima
Environmentální výchova	Člověk a životní prostředí - vliv člověka na podnebí – příklady (důsledky těchto změn) - zdroje energie a surovin; obnovitelné a neobnovitelné zdroje, nakládání s nimi - příčiny populačního boomu a jeho důsledků pro ŽP Životní prostředí místního regionu a České republiky - problémy Prahy z hlediska ŽP (velkoměsto jako specifický region) - historie a současnost ochrany ŽP ČR	 kvinta kvinta kvinta sexta sexta
Mediální výchova	Média a mediální produkce - příprava vlastních materiálů (tvorba textu a map s využitím GIS a dalšího specializovaného SW) - „novinářské“ zpracování charakteristik jednotlivých zemí (samostatná práce) - užití map v médiích Mediální produkty a jejich význam - rozbor aktuálního zpravodajství, kritika, generalizace, paušalizace - propagandistické mapy (Proč mapy lžou?)	 kvinta kvinta–septima kvinta–septima sexta–septima kvinta

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák odhaduje náročnost učení a dělá si jeho časový rozvrh.	Učitel zařazuje do ověřování znalostí a dovedností žáků nestejně náročné kapitoly, využívá k tomu rozdílné formy – testy, slepé mapy, ústní zkoušení, mini-referáty (nutnost představení tématu v jedné minutě), referáty atd.
Žák pracuje aktivně, dokáže se vnitřně motivovat.	Učitel volí témata ke studiu tak, aby vzbudil pocit osobní angažovanosti žáků v problematice a ukázal jim praktické důsledky v našem životním prostředí.
Žák zpracovává samostatně i v týmu písemné práce i prezentace (s využitím veškeré moderní audiovizuální techniky).	Učitel zadává žákům samostatné i skupinové zpracování zeměpisných témat a jejich prezentaci formou písemných prací (kompilační odborný text) nebo referátů s použitím zobrazovacích prostředků.
Žák kriticky hodnotí zdroje, rozhoduje o věrohodnosti konkrétního zdroje, dodržuje pravidla citací.	Učitel vede žáky k vyhledávání různých informačních zdrojů, jejich srovnávání a vyhodnocování – zařazuje diskuse na téma příčin odlišnosti pramenů. Vyžaduje standardizovanou citaci pramenů.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák vyhledává, třídí a hodnotí informace. Analyzuje problém, vyhledá, příp. vymyslí možná řešení, posoudí jejich vhodnost, vybere to nejvhodnější a obhájí důvody, které ho k tomu vedly. Žák z dílčích informací vytváří syntézu.	Učitel vytváří žákům problémové situace, vede je k jejich řešení. Klade důraz na reálné (praktické) příklady. Učí žáky klást si otázky nad věcmi, které je obklopují (přírodní zdroje energie, změny klimatu, fungování lidské společnosti, střety kultur apod.).
Žák si při řešení problému propojuje poznatky z různých oborů/oblastí (především společenských a přírodovědných, ale i	Na příkladu regionální geografie učitel představuje vliv všech složek přírody a společnosti na celkovou situaci daného území.

např. jazykových).	Učitel využívá celoškolních projektů (např. Škola a její okolí, Náš region) k prosazování geografie jako integrujícího předmětu.
Žák se orientuje v prostoru, odhaduje vzdálenosti, pracuje s mapou a GPS, vytváří itineráře cesty.	Učitel zadává úlohy s využitím map, vede exkurze v terénu, resp. nechává žáky organizovat a plánovat sportovní a poznávací výlety, využívá poznatků a zážitků žáků z cestování.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák formuluje a vyjadřuje vlastní myšlenky a názory – slovem i písmem. Hovoří srozumitelně, stručně a neodbíhá od tématu. Dodržuje časové rozvržení řeči. Je schopen většinu témat nastínit během velmi krátkého času. Dokáže obhajovat své názory.	Učitel podněcuje žáky k diskusi nad aktuálními tématy. Učitel zařazuje do výuky práci dvojic či týmovou spolupráci, zadává referáty a seminární práce, využívá techniky mini-referátů (nutnost představení tématu v jedné minutě).
Žák používá odbornou geografickou terminologii i pojmy z jiných vědních oborů, včetně grafického vyjádření. Při argumentaci pracuje s pojmy, které přesně definuje.	Učitel postupně přechází na dodržování komunikace písemné i ústní s výhradním využitím odborných pojmů. Učitel se s žáky účastní odborných besed/přednášek geografů, politiků, novinářů a cestovatelů.
Žák rozlišuje úroveň komunikace (šíři, hloubku, míru odbornosti) podle možností okolí, se kterým komunikace probíhá.	Prezentace referátů a spolupráce v týmu probíhá i v jiném prostředí než ve třídě žáků – celoškolní projekty, spolupráce s žáky jiných ročníků, „modelová výuka“ mladších žáků základní školy.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si stanovuje vlastní priority a cíle s ohledem na schopnosti a zájmy.	Učitel dává žákům prostor k samostatné a volitelné práci – výběr témat referátů, seminárních prací; umožňuje zaujímat

	žákům rozdílné role v pracovních týmech.
Žák vyslechne více názorů, vhodně na ně reaguje a dokáže argumentovat, rozhoduje se na základě vlastního úsudku.	Učitel vede žáky ke vzájemné komunikaci při hodnocení a prezentaci prací, učí žáky argumentovat a naslouchat druhým. Na příkladech z praxe ukazuje možnost manipulace jedince i skupin a rozvíjí schopnost rozpoznat takové jednání.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák chápe vztah osobních a společenských zájmů, dokáže mezi nimi rozlišovat; chová se v zájmu udržitelnosti života na Zemi.	Učitel vytváří ve výuce atmosféru společného zájmu na stavu ŽP na Zemi a formuje v žácích vědomí, že globální dimenze Země nás všechny dostává „na palubu jedné lodi“.
Žák respektuje odlišné názory, kultury a náboženství.	Učitel seznamuje žáky s nejrůznějšími kulturami, etnickými a náboženskými skupinami, poukazuje na rozdíly (příp. shodné rysy), vždy však zachovává respekt vůči nim. Vede žáky k diskusi na toto téma, k vyhledávání informací o nich, organizuje exkurze do míst daných skupin či do muzeí; zajišťuje promítání dokumentárních filmů.
Žák se zajímá o dění ve světě a ve svém okolí, orientuje se v něm.	Učitel vede žáky ke sledování zpravodajství, s žáky vytvářejí projekty napodobující fungování státní správy a samosprávy, resp. mezinárodních organizací. Žáci si na těchto příkladech uvědomují možnost aktivního ovlivňování občanského života.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák usiluje o dosažení stanovených cílů – plánuje aktivity, flexibilně je koriguje v průběhu práce a dokončuje je.	Učitel zařazuje do výuky problémové úlohy projektového rázu, s jen částečně exaktními vstupními informacemi. Podněcuje žáky k jejich řešení (pro zvýšení motivace nechává na nich volbu tématu). Skupinově s žáky pak hodnotí jak výsledky, tak způsoby řešení.
Žák si je vědom vlastních schopností, je schopen sebereflexe.	Učitel vyhodnocuje veškeré činnosti žáků, dává jim zpětnou vazbu, učí žáky hodnotit vlastní dosažené výsledky i práci jiných.
Žák se orientuje v možnostech trhu, zná výhody a nevýhody různých druhů podnikání.	V rámci ekonomické geografie se žáci dozvídají základní faktory pro fungování trhu; ve spolupráci se ZSV si vyzkoušejí fungování společnosti (např. Cestovní kancelář, Spediční firma). Učitel zařazuje mapování obslužné sítě v mikroregionu bydliště/školy – její proměnu (zánik/vznik právnických a živnostenských jednotek).

Vzdělávací obsah

Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**		**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
DOVO	Definuje obsah předmětu geografie a jeho smysl.		Úvod do geografie Zdroje informací (učebnice, atlas, mapa, encyklopedie, internet)		
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	Vysvětlí vznik vesmíru, zhodnotí postavení planety Země v něm.		Vesmír Sluneční soustava		
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	Definuje základní pohyby Země a objasní jejich důsledky pro život na Zemi.		Tvar a pohyby Země Důsledky tvaru, sklonu a pohybů v rámci sluneční soustavy		Kalendář – principy lunární a solární – židovský kalendář
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů,	Orientuje se a využívá základní zdroje zeměpisných informací, užívá	*(ročníkový OVO)* Vyhledává v atlase, mapě, tabulkách a jednoduchých	Kartografie Mapa a mapový klíč Orientace na mapě a v terénu (s pomocí GPS) Atlas – terminologie, základy tematické	Rozvoj schopností poznávání - poznávání okolí školy (polohopis, historie, infrastruktura, správa) – Projekt Okolí školy	společné pro více předmětů (Dějepis, Biologie, Fyzika, Ov) spolupráce s Biologií – Přírodovědná vycházka

z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. ***Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.*** ***Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.*** ***Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.*** ***Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných***	základní terminologii. Prokazuje schopnost číst a pracovat s mapou i atlasem.	grafech. Orientuje se v terénu podle topografické mapy, pracuje s podklady TK (kartogram, areál).	kartografie Terénní geografická výuka, praxe	(prima) - orientace v terénu, doprava (včetně zpracování mapy/plánu) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - propagandistické mapy (Proč mapy lžou?); mapy Blízkého východu	

událostech.				
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. ***Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.*** ***Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).*** ***DOVO***	Přiřazuje jednotlivé složky a jevy k příslušným sférám. Uvádí vztah mezi složkami a prvky přírodních sfér, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost. Porovnává působení vnitřních a vnějších přírodních sil.	Přírodní sféry Země Litosféra Hydrosféra Atmosféra Pedosféra Biomy	Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí - vliv člověka na podnebí – příklady (důsledky těchto změn)	
Posoudí na	Zhodnotí prostorovou	Demografické	Kulturní diference;	spolupráce s Dějepisem

přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa. ***Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.*** ***DOVO***	organizaci světové populace, její rozložení a růst. Orientuje se v základních demografických ukazatelích.		charakteristiky Vývoj počtu obyvatel Rozmístění obyvatelstva Urbanizace a sídla Rasy, jazyky a náboženství	Etnický původ; Multikulturalita - obyvatelstvo na Zemi – rasy, jazyky, náboženství (společný původ, příčiny propojování/migrace)	Projekt – jazyky světa a Evropy (cizí jazyky)
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. ***Porovnává***	Formuluje význam světového hospodářství. Klasifikuje jeho jednotlivé sféry. Lokalizuje zdroje	*(ročníkový OVO)* Klasifikuje strukturu hospodářství, chápe vývoj podílů jednotlivých sektorů.	Zemědělství a těžba surovin Průmysl Doprava, služby Vzdělanostní společnost	Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí - vliv člověka na podnebí – příklady (důsledky těchto změn) - devastace půd člověkem	Intenzivní zemědělství v aridních a semiaridních oblastech – Izrael (spolu s Biologií)

předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit. ***DOVO***	nerostných surovin a jádra světové ekonomiky. Porovnává předpoklady územní diferenciace hospodářské činnosti.				
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Porovnává typy krajin, rozlišuje jejich specifické znaky a funkce. Na vybraných příkladech ilustruje důsledky přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.		Životní prostředí		spolupráce s Biologií
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. ***DOVO***	Demonstruje na příkladech výrazné disproporce v životní úrovni obyvatel planety. Kategorizuje základní veličiny, určující vyspělost zemí.		Rozdělení světa – vyspělý a rozvojový svět Ukazatele určující životní úroveň Hrubý domácí produkt Problém chudoby		
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy	Porovnává regiony, státy světa a mezinárodní integrace na základě specifických znaků. Vyvozuje závěry z charakteristik jednotlivých forem vlád.		Stát, státní hranice Formy vlády Demokracie, diktatura Mezinárodní integrace	Formy participace občanů v politickém životě - volby a jejich principy (srovnání s okolními státy)	spolupráce s Ov

v konkrétních světových regionech. ***DOVO***			Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - státní zřízení a způsoby vlády (klasifikace, příklady ze světa) - míra demokracie (kritéria, prostorové rozložení, změny v čase)	
REGOVO ***DOVO***	Lokalizuje daný region a jeho základní části na mapě. Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Vysvětlí příčiny současných problémů kontinentu.	Afrika – nejchudší kontinent světa Severní Afrika Subsaharská Afrika Republika Jižní Afrika		

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
	Prokazuje znalost uspořádání vesmíru, základních pohybů naší planety, přírodních sfér Země. Pracuje samostatně se zeměpisnými zdroji, především s mapou a atlasem. Prokazuje znalost RG Afriky.	Opakování učiva primy		
REGOVO ***DOVO***	Definuje rozdílná vymezení Ameriky (Severní a Jižní, Severní a Latinská apod.). Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Objasní zásadní roli USA v současném světě.	Amerika x Ameriky Severní Amerika – USA, Kanada Latinská Amerika – charakteristika Střední Amerika Státy Latinské Ameriky		Projekt – židovská menšina v USA (geneze, význam, současnost), spolu s Žv a dějepisem
REGOVO	Porovná absolutní potenciál (lidský, ekonomický, surovinový) s ostatními (podstatně většími) kontinenty. Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry.	Austrálie a Nový Zéland Oceánie		
REGOVO	Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Zdůvodní význam těchto oblastí pro ekosystém Země. Vyjmenuje nejvýznamnější polární stanice (Amundsen-	Antarktida Arktida		

	Scott, Vostok, Karas-Kupka).			
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	Klasifikuje rozdělení vod na Zemi. Objasní význam oceánů pro život na Zemi.	Světové oceány		spolupráce s Biologií
REGOVO	Charakterizuje jednotlivé makroregiony Asie. Hodnotí jejich polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Posoudí význam Asie pro ostatní svět, především s ohledem na Japonsko, Čínu a Indii.	Asie – největší a nejlidnatější světadíl Východní Asie, asijští tygři JV Asie Jižní Asie Střední Asie Zakavkazsko		

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
DOVO ***REGOVO***	Prokazuje znalost RG, definuje základní rozdělení světa, typy forem vlád, charakterizuje vyspělost zemí.	Opakování učiva primy a sekundy		
REGOVO	Zhodnotí význam Středního východu jak z pohledu evropského, tak i izraelského a obecně židovského. Vysvětlí	Vymezení a význam regionu JZ Asie Náboženství na Středním východě		

	důležitost ropy pro světové hospodářství, charakterizuje jednotlivé státy a území regionu.		Státy Perského zálivu Sousedé Izraele		
REGOVO	Prokazuje znalost problematiky oblasti, včetně arabsko-izraelského konfliktu. Na příkladech demonstruje historické i současné příčiny tohoto stavu. Charakterizuje současný stát Izrael.		Historie Izraele vznik Státu Izrael Arabsko-izraelský konflikt Obyvatelstvo Izraele Hospodářství Izraele		spolupráce s Židovskou výchovou a Dějepisem
REGOVO	Vysvětlí roli Evropy v dějinách lidstva i v současném světě, definuje společné rysy evropské civilizace. Charakterizuje jednotlivé části světadílu. Hodnotí jejich polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry.		Evropa Střední Evropa Západní Evropa Severní Evropa	Objevujeme Evropu a svět - regionální geografie makroregionů a států světa Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita - žid. a muslim. menšiny v Evropě (s Žv a Ov)	
DOVO	Prokazuje schopnost číst a tvořit mapu a ovládá zobrazovací metody TK.	*(ročníkový OVO)* Pracuje s podklady TK (kartodiagram, stuhová metoda).	Aplikace tematické kartografie v regionální geografii.		

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
DOVO ***REGOVO***	Prokazuje znalost regionální geografie, definuje základní rozdělení světa, typy forem vlád, charakterizuje vyspělé a rozvojové země. Prokazuje základní orientaci v přehledu států světa.	Opakování učiva primy až tercie		
REGOVO	Hodnotí jejich polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry.	Jižní Evropa Východní Evropa	Objevujeme Evropu a svět - regionální geografie makroregionů a států světa	
REGOVO ***Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.***	Objasní příčiny integračních snah evropských států. Definuje základní pilíře, na kterých stojí Evropská unie. Posoudí argumenty pro- a proti- Unii. Diskutuje na toto téma, posoudí dopady vstupu Česka do EU.	Evropská unie Historický vývoj Fungování, instituce	Jsme Evropané - příčiny, průběh a důsledky evropských integračních snah - co Evropany spojuje (a co je rozděluje) – historie, tradice, jazyky, náboženství	spolupráce s Ov a Dějepisem
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.	Vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště, příp. školy. Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické	Česká republika Historický vývoj Přírodní podmínky	Formy participace občanů v politickém životě - systém moci v České	PT (projekt) – systém moci v České republice, ústavní instituce, volby a jejich principy

Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům. ***Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.*** ***Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.***	poměry. Posoudí postavení České republiky v rámci Evropy a světa. Lokalizuje kraje ČR, důležitá centra zemědělství, těžby surovin, průmyslu, cestovního ruchu apod.	Státní zřízení, administrativní dělení Hospodářství	republice/Izraeli; tamní ústavní instituce	
	Prokazuje osvojení si	Opakování, shrnutí		

	prostorového (geografického) myšlení, shromažďuje informace z rozdílných (hlavně statistických a mapových) zdrojů, kriticky je posuzuje, aplikuje je v konkrétním území a vyvozuje z nich obecné závěry. Orientuje se v dění současného světa, definuje vlastní stanoviska, která podpoří srozumitelnými argumenty.			

Pozn.:

DOVO – vytvářené dlouhodobě na základě dílčích školních výstupů a učiva – Dlouhodobé

Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.

Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.

Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.

REGOVO – vytvářené na základě dílčích školních výstupů a učiva vážících se k regionální geografii – Regionální

Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.

Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.

Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.

Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.

Všech regionálních témat se týká:
- PT –„novinářské“ zpracování charakteristik jednotlivých zemí (samostatná práce)
- spolupráce s Dějepisem (historický vývoj zemí)

OVO zeměpisu podle RVP ZŠ realizované v rámci jiných předmětů

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech. ***Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.***	Dokumentuje na příkladech současnou propojenost světa, vysvětluje příčiny tohoto stavu. Formuluje význam světového hospodářství. Klasifikuje jeho jednotlivé sféry. Lokalizuje zdroje nerostných surovin a jádra světové ekonomiky. Porovnává předpoklady a faktory územní diferenciace hospodářské činnosti.	Globalizace Hospodářství		Svět v souvislostech

Kvinta

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
DOVO	Definuje předmět geografie, vysvětluje význam jednotlivých geografických disciplín.	Geografie jako věda Dělení geografie		*Očekávaný výstup:* *Žák:*
Používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů. ***Používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.*** ***Využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci.*** ***Využívá nabídku informačních a***	Orientuje se v geografických datových zdrojích, užívá základní odbornou terminologii. Samostatně vyhledává a hodnotí relevantní zdroje informací a dat, jak písemných, tak elektronických.	Geografické informace Zdroje dat (písemné, elektronické) Kritika zdrojů		spolupráce s Informatikou

vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů. ***Posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací.***				
Vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území. ***Čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje.*** ***Zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu.***	Prokazuje schopnost číst a pracovat s mapou i atlasem. Vytváří mapy v prostředí GIS, užívá základní metody tematické kartografie, pracuje s podklady DPZ.	Geografická kartografie a kartografická zobrazení, topografie Mapa Tvorba mapy DPZ, GIS Tematická kartografie Atlas Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk Krajina Vývoj interakce příroda-společnost	Média a mediální produkce - příprava vlastních materiálů (tvorba textu a map s využitím GIS a dalšího specializovaného SW) Mediální produkty a jejich význam - propagandistické mapy (Proč mapy lžou?)	Projekt – tvorba obecně-zeměpisných a tematických map Projekt Krajina I. (jaro) – společně Geografie, Biologie, Chemie, Fyzika, Vv
Orientuje se s pomocí map v krajině.	Pracuje s mapou, propojuje znalost mapy s orientací	Orientace na mapě a v terénu GPS		opakování z nižšího stupně

	pomocí GPS.	Terénní exkurze, aplikace		
Vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům.	Na základě znalostí geografických zdrojů, s využitím map a plánů vytvořených pomocí GIS poznává blízké okolí školy, orientuje se v problémech svého makroregionu.	Místní region Mapy a plány mikroregionu Informace o Praze 2 a Josefově Administrativní členění Prahy Strategické a územní plánování		spolupráce s dějepisem
Porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	Definuje základní pohyby planet, včetně Země a objasní důsledky pohybů, sklonu osy a tvaru Země pro život na Zemi.	Sluneční soustava Keplerovy zákony Tvar a pohyby Země (Země jako vesmírné těleso) Zeměpisné souřadnice Časová pásma		
Porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí. ***Analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů.***	Přiřazuje jednotlivé složky a jevy k příslušným sférám. Uvádí vztah mezi složkami a prvky přírodních sfér, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost. Porovnává působení vnitřních a vnějších přírodních sil. Aplikuje teoretické	Struktura Země Fyzickogeografická sféra Litosféra Tektonika Atmosféra Meteorologické prvky Globální cirkulace vzduchu		spolupráce s Biologií (biosféra, geologie) a Fyzikou (atmosféra)

Analyzuje různé druhy poruch v litosféře. ***Objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů.*** ***Objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině.*** ***Hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti.*** ***Zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu.*** ***Rozliší hlavní biomy světa.*** ***Rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi.***	poznatky na fyzicko-geografické zhodnocení místního regionu a Česka. Odvozuje zonální rozdělení podnebných pásů na základě pohybů Země, jejího tvaru a vlastností atmosféry. Odvodí příčiny pohybů mořské vody.	Hydrosféra Rozdělení vody na Zemi Malý a velký oběh Pohyby mořské vody Pedosféra Klima Podnebné pásy Zonalita FG systém na planetární a na regionální úrovni		

Zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva. ***Analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa.*** ***Identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení.***	Zhodnotí prostorovou organizaci světové populace, její rozložení a růst. Orientuje se v demograf. ukazatelích, je schopen jejich aplikace na libovolné území a typ společnosti. Ilustruje na příkladech mozaiku multikulturního světa.	Obyvatelstvo Demografické charakteristiky Vývoj počtu obyvatel Rozmístění obyvatelstva Urbanizace a sídla Rasy, jazyky a náboženství	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - světový populační vývoj, demografická revoluce; mezinárodní migrace – příčiny, důsledky - zdraví v globálním kontextu – výživa, zdravotní péče, životní styl (SDŽ, kojenecká úmrtnost, …) Člověk a životní prostředí - příčiny populačního boomu a jeho důsledků pro ŽP Základní problémy sociokulturních rozdílů - typy migrací, příčiny migrace a její důsledky Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - světový populační vývoj, demografická revoluce; mezinárodní migrace – příčiny, důsledky - zdraví v globálním kontextu – výživa, zdravotní péče, životní styl (SDŽ, kojenecká úmrtnost, …)	
Zhodnotí nerovnoměrné	Formuluje význam	Ekonomické	Člověk a životní prostředí	

rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů. ***Zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa.*** ***Vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál.*** ***Objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu.*** ***Na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny***	světového hospodářství. Klasifikuje jeho jednotlivé sféry a sektory. Lokalizuje zdroje nerostných surovin a jádra světové ekonomiky. Porovnává předpoklady a faktory územní diferenciace hospodářské činnosti. Popíše základní fungování příjmů a výdajů státu.	sektory Světové hospodářství HDP, HDP/obyv. Inflace Příjmy a výdaje státu Zemědělství a těžba surovin Průmysl Doprava, služby Cestovní ruch	- zdroje energie a surovin; obnovitelné a neobnovitelné zdroje, nakládání s nimi - příčiny populačního boomu a jeho důsledků pro ŽP	

v životní úrovni občanů.				
Zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni. ***Posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí.***	Na vybraných příkladech ilustruje důsledky přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Poškozování a ochrana životního prostředí Krajina		Biologie
Rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti. ***Lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji.***	Porovnává regiony, státy světa a mezinárodní integrace na základě specifických znaků. Ukazuje na příkladech výrazné disproporce v životní úrovni obyvatel planety, charakterizuje vlastní pojem „životní úroveň“). Kategorizuje základní veličiny, určující stupeň rozvoje zemí světa.	Stát a jeho atributy Nezávislý státy, závislé území Hranice de facto, de iure (Izrael) Formy vlády Způsoby vlády Mezinárodní integrace Kulturní a politické prostředí Státy podle stupně rozvoje (demografické, ekonomické a sociální faktory) Socioekonomická sféra	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová pomoc - historické kořeny rozvojové spolupráce (kolonialismus, dekolonialismus) – spolu s Dějepisem - mezinárodní organizace, význam integrací (klady a zápory) - státy podle stupně rozvoje, chudoba a bohatství (ZSV, Svět v souvislostech)	

Zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky. ***Využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů.*** ***Lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika.***	Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Posoudí postavení České republiky v rámci Evropy a světa. Lokalizuje kraje ČR, důležitá centra zemědělství, těžby surovin, průmyslu, cestovního ruchu.	Česká republika Přírodní podmínky a nerostné zdroje Státní zřízení, administrativní členění Ekonomika, jádro x periferie	Životní prostředí místního regionu a České republiky - problémy Prahy z hlediska ŽP (velkoměsto jako specifický region) - historie a současnost ochrany ŽP ČR	

Sexta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
DOVO ***REGOVO***	Vysvětlí roli Evropy v dějinách lidstva i v současném světě, definuje společné rysy evropské civilizace. Charakterizuje jednotlivé části světadílu. Hodnotí jejich polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry.	Makroregiony světa Střední Evropa Západní Evropa Severní Evropa Jižní Evropa Východní Evropa	Základní problémy sociokulturních rozdílů - sociokulturní heterogenita v regionech ČR a Evropy - židovské a muslimské menšiny v Evropě (spolupráce s Židovskými studiemi a ZSV) Žijeme v Evropě - geografická charakteristika a historické kořeny Evropy (spolu s Dějepisem) - historie evropské integrace, význam EU, varianty dalšího vývoje – pozitiva/negativa (spolu se ZSV) - co Evropany spojuje (a co je rozděluje) – historie, tradice, jazyky, náboženství Globalizační a rozvojové procesy - kulturní okruhy ve světě a v Evropě – civilizační okruhy, jejich charakteristika, shody a odlišnosti, střetávání se (příčiny)	
	Objasní příčiny integračních snah evropských států. Definuje základní pilíře, na	Integrační snahy v minulosti Historický vývoj		spolupráce hlavně se ZSV, plus Svět v souvislostech

	kterých stojí Evropská unie. Posoudí argumenty pro- a proti- Unii. Diskutuje na toto téma, posoudí dopady vstupu Česka do EU.	EU Fungování a instituce EU Česko a EU		
DOVO ***REGOVO***	Charakterizuje jednotlivé makroregiony Asie. Hodnotí jejich polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Posoudí význam Asie pro ostatní svět, především s ohledem na Japonsko, Čínu, Indii.	Význam a rozdělení Asie Východní Asie, asijští tygři JV Asie Jižní Asie Střední Asie, Zakavkazsko		

Septima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
DOVO ***REGOVO***	Charakterizuje jednotlivé makroregiony Asie. Hodnotí jejich polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Posoudí význam Asie pro ostatní svět.	Střední východ		
DOVO ***REGOVO***	Prokazuje hlubší znalost problematiky oblasti, včetně arabsko-izraelského konfliktu. Na příkladech ukazuje historické i současné příčiny tohoto stavu. Charakterizuje současný stát Izrael (FG, demografie, politika, ekonomie).	Arabsko-izraelský konflikt Přírodní podmínky Izraele Obyvatelstvo Ekonomika Politika		
DOVO ***REGOVO***	Vysvětlí rozdílná vymezení Ameriky (Severní a Jižní, Severní a Latinská, Střední Amerika). Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Objasní roli (ekonomickou,	Amerika x Ameriky Severní Amerika – USA, Kanada Latinská Amerika – charakteristika Střední Amerika Státy Latinské Ameriky		

	politickou, vojenskou) USA v současném světě.			
DOVO ***REGOVO***	Lokalizuje daný region a jeho základní části na mapě. Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Vysvětlí příčiny současných problémů kontinentu, navrhuje možná řešení.	Historie kontinentu Severní Afrika (jednotlivé státy) Subsaharská Afrika (regiony) Republika Jižní Afrika		Problematika apartheidu
DOVO ***REGOVO***	Definuje specifika kontinentu Austrálie a Oceánie. Porovná absolutní potenciál (lidský, ekonomický, surovinový) s ostatními (podstatně většími) kontinenty. Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Hodnotí polohu, přírodní, hospodářské, společenské a politické poměry. Zdůvodní význam těchto oblastí pro ekosystém Země. Vyjmenuje	Austrálie, Nový Zéland a Oceánie Světový oceán Polární oblasti		

	nejvýznamnější polární stanice (Amundsen-Scott, Vostok, Karas-Kupka).			

Pozn.:

DOVO – vytvářené dlouhodobě na základě dílčích školních výstupů a učiva – Dlouhodobé
Používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů.

Vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území.

Čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje.

Využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci.

Využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází
a výukových programů.

Posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací.

Zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu.

REGOVO – vytvářené na základě dílčích školních výstupů a učiva vážících se k regionální geografii – Regionální
– Rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi.
– Lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná.
– Zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi.
– Analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny.

Všech regionálních témat se týká:
- PT –„novinářské“ zpracování charakteristik jednotlivých zemí (samostatná práce)
- spolupráce s Dějepisem (historický vývoj zemí)

8.11 Chemie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*, a dále ze vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*, a to konkrétně z tematického okruhu *Práce s laboratorní technikou*. Nemalou měrou se ale rovněž významně zabývá tematickým okruhem *Rizika ohrožující zdraví* a jejich prevence ze vzdělávací oblasti *Výchova ke zdraví*, dále ale také kooperuje s dalšími vzdělávacími oblastmi, především pak s oblastmi *Matematika a její aplikace*, *Člověk a společnost* a *Člověk a svět práce*.
Chemie je koncipována jako předmět, který má umožnit žákům nahlédnout do základů chemie a biochemie. Poznatky jsou rozšířením znalostí z předcházejících let studia chemie. Žáci se učí hledat souvislosti mezi chemickými ději probíhajícími v přírodě. Takto nabyté znalosti by měli umět uplatnit v běžném životě. Nezbytnou součástí výuky chemie na vyšším stupni gymnázia jsou praktická laboratorní cvičení.
Základní formou výuky je výklad často doplňovaný demonstračními pokusy. To vše je zpřesňováno ukázkami z internetu, videem, referáty a prezentacemi s případnými exkurzemi.
Vzdělávacím cílem předmětu *Chemie* je porozumění zákonitostem přírodních procesů, uvědomění si souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností (především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví), a zejména na pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Žáci se učí zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalují příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívají své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.
Předmět chemie se vyučuje v tercii, kvartě, kvintě, sextě, septimě a oktávě osmiletého gymnázia. Od tercie do septimy je pro všechny žáky společný. V oktávě si žáci, kteří se chemii chtějí dále věnovat mohou vybrat chemické semináře**.** Hodinová dotace je zachycena v tabulce:

ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva
Hodinová dotace/týden	2	2	2	2	2	2 V rámci volitelných seminářů

Hodiny chemie se vyučují zčásti ve specializované laboratoři přírodních věd (případně v učebně s interaktivní tabulí) a zčásti v kmenových třídách. Laboratoř přírodních věd je vybavena počítačem s připojením na internet, projektorem a videem. Dále je zde přívod plynu a vody, což je podmínka k tomu, aby se zde mohly provádět demonstrační pokusy.

Na povinné hodiny navazují na vyšším stupni gymnázia volitelné semináře, kde dochází k prohloubení probírané látky a dostatečné přípravě na přijímací zkoušky na VŠ.

Začlenění průřezových témat

Nižší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání - poznávání vlastností látek Sebepoznání a sebepojetí - sledování vlastního jídelníčku a sestavení „ideálního“ - nemoci způsobené nedostatkem vitamínů, tabulka optimálního příjmu a zdroje vitamínů Kooperace a kompetice - samostatné a skupinové práce, soutěže - diskuse nad tématy jako je užívání alkoholu, drog,… Hodnoty, postoje, praktická etika - zodpovědnost vůči životnímu prostředí	tercie kvarta průběžně kvarta průběžně
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět - mapa našich minerálních pramenů - ložiska fosilních paliv	tercie
Multikulturní výchova	Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita - vztah závislosti na alkoholu (či na něčem jiném) na etnickém původu - chování odlišných kultur vůči životnímu prostředí	kvarta
Environmentální výchova	Ekosystémy, základní podmínky života - zásoby vody na Zemi, koloběh vody v přírodě, minerální prameny - ozónová díra - spotřeba neobnovitelných zdrojů - návrh koncepce obnovitelných zdrojů v ČR (lokalizace sídel v ČR pro vybudování vodních elektráren,…) Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí - recyklace PET materiálů v Praze	průběžně průběžně

	- mapa znečištění vzduchu v ČR - kyselé deště, odraz kyselých dešťů v přírodě - možné exkurze do vodárny, spalovny odpadu, lomu, jaderné elektrárny,… - látky znečišťující životní prostředí - skleníkový efekt - odpadní vody - vyhodnocení rizik běžně užívaných látek v domácnosti	
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - jak reklama ovlivňuje náš život („nákupní horečka“ detergentů a jiných prostředků) - referáty na různá témata (orientace v mediálních sdělení a jejich výběr)	průběžně

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci využívají různé metody poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností	Učitel demonstruje získávání poznatků různými metodami, vede žáky k vlastnímu zkoumání a objevům.
Žáci používají odbornou terminologii a symboliku v předmětu	Učitel vede žáky k odvozování termínů a symbolů.

.
Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci chápou vzájemné souvislosti probíraných přírodních jevů i ve vztahu k jiným oborům a praktickému životu	Učitel demonstruje probírané přírodní jevy na příkladech z praktického života. Vede žáky k využívání informací z jiných oborů zadáváním komplexních úloh.
Žáci samostatně objevují pravidla, formulují problémy a definice	Učitel zadává takové úlohy, které žáky vedou k samostatným objevům pravidel, formulování definic i k určení nových problémů.
Žáci využívají různé zdroje informací, v nichž si ověřují správnost řešení	Učitel vede žáky ke kritickému zkoumání pramenů a k ověřování informací z různých zdrojů. Např. Modeluje různé situace, kdy problematiku předloží z více zdrojů a vede

	žáky k obdobnému srovnání.
Žáci vyhledávají informace v různých zdrojích, zpracovávají referáty na zadané i dobrovolné téma, jsou schopni přednést referát pouze s pomocnou osnovou	Učitel zadává žákům referáty, vytváří společně s nimi kritéria dobře odvedené práce ve formální i obsahové rovině.

Kompetence komunikativní:

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci pracují ve skupině, přijímají různé role	Učitel zadává skupinové práce, které umožňují průběžné zastávání různých rolí.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci uvádějí příklady zneužití chemie a poškozování životního prostředí	Učitel předkládá žákovi příklady praktického využití chemikálií v běžném životě i v chemickém průmyslu, vede je k hledání pozitiv a negativ i k vlastnímu hledání příkladů.
Žáci třídí odpad ve třídě	Učitel vyzývá žáky k argumentaci na téma ochrana životního prostředí, vede je k ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci znají a používají pravidla ochrany svého zdraví při práci s chemikáliemi.	Učitel seznámí žáky s pravidly bezpečného zacházení s chemikáliemi.
Žáci využívají znalosti a zkušenosti z chemie v běžném životě. Správně zacházejí s běžně dostupnými chemickými látkami (pracími a čisticími prostředky, hořlavinami, léky, bateriemi)	

jako se surovinami i jako s odpady.	
Žáci se podílejí na tvorbě pravidel skupinové práce	Učitel vede žáky k vytvoření pravidel skupinové práce a k jejich důslednému dodržování

Vzdělávací obsah

Experimentální činnost – během jednotlivých tematických celku v průběhu všech let

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci ***- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři*** ***- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí***	- seznámí se s pravidly bezpečné práce a ochrany životního prostředí a respektuje jejich dodržování - přivolá a poskytne první pomoc při úrazu - vyhodnotí rizika užívání běžně dostupných látek v domácnosti a v laboratoři - seznámí se se základními jedy	**Bezpečnost při experimentální činnosti** zásady bezpečné práce v laboratoři, první pomoc při úrazu v laboratoři	Osobnostní a sociální výchova	Člověk a svět práce (práce s laboratorní technikou)
- vybere a prakticky	- seznámí s pracovními	**Experimentální**	Osobnostní a sociální	Člověk a svět práce

využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů ***- zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl*** ***- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci***	postupy, přístroji, zařízeními a pomůckami v jednotlivých tematických částech - písemně prezentuje svou práci prostřednictvím výstupního laboratorního protokolu - zhodnotí význam své práce se zřetelným vývojem v jednotlivých ročnících - dokáže se orientovat v informačních zdrojích a vyhodnotit dostupné informace	**činnost** práce s laboratorními pomůckami, portfolio protokolů za jednotlivé ročníky, zhotovení samostatných prací odpovídajících věku (referáty, seminární práce, skupinové práce, projekty)	výchova Mediální výchova	(práce s laboratorní technikou)

<u>Tercie</u>

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a	- uvede příklady chemického děje - rozliší fyzikální tělesa a látky - rozpozná u běžně	**Úvod do chemie** vymezení chemie, látky a tělesa, chemické děje, chemická výroba		demonstrační pokusy fyzika

zdraví člověka	známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam i případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů			
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek ***- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů***	- popisuje vlastnosti látek - rozpozná u běžně známých dějů, kdy dochází k přeměnám látek - vyhledává potřebné údaje v chemických tabulkách - vypočte neznámou ze vzorce - převody jednotek	**Vlastnosti látek** vlastnosti látek (barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota), měny skupenství (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace), základní pravidla bezpečné manipulace s látkami v životě vs. v laboratoři, hustota (práce s chemickými tabulkami)	Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání)	laboratorní cvičení: demonstrační pokusy (výbušnost vodíku, hořlaviny), pokusy na přeměny látek (sopka, změny skupenství), výpočet hustoty z praktického pokusu, fyzika - hustota
- rozlišuje směsi a chemické látky ***- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení*** ***- vysvětlí základní faktory ovlivňující***	- rozpozná čistou chemickou látku a směs - pozná druhy směsí - zná směsi v přírodě (vzduch – složení, ozonová vrstva) - v souvislostech správně používá termíny	**Směsi** různorodé a stejnorodé směsi, složky směsi, složení roztoků, hmotnostní zlomek, rozlišování chemických látek a směsí z praxe, vzorkovnice směsí		laboratorní cvičení: příprava nasyceného, přesyceného roztoku; závislost rozpustnosti na teplotě, na velikosti povrchu matematika – procenta,

rozpouštění pevných látek	- vypočte hmotnostní zlomek složky v roztoku - aplikuje v úlohách, jaké vlastnosti rozpouštědla a rozpuštěné látky ovlivňují rozpouštění	(návaznost na oddělování jednotlivých složek směsí)		trojčlenka
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o daném složení; uvede příklady oddělování složek směsí v praxi	- osvojí si jednotlivé metody dělení směsí - sestaví jednoduchou filtrační a destilační aparaturu - navrhne správnou metodu oddělení složek ze směsi (i v běžném životě) - uvede příklady chemických výrob založených na oddělování složek směsi	**Metody separace směsi** usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace praktické ukázky jednotlivých metod, (návaznost na vzorkovnici směsí)		laboratorní cvičení: jednotlivé metody separace
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	- popíše složení atomu - vysvětlí pojem protonové číslo a užívá ho k určení prvků a počtu protonů a elektronů - rozlišuje význam pojmu kation a anion a používá je ve správných souvislostech - zapíše chemickou rovnicí vznik kationu a anionu z atomu	**Stavba atomu, molekul, chemická vazba** stavba atomu (nákres atomu, práce s modely), zjednodušený zápis vzniku kationu a anionu, nákresy valenčních vrstev, jejich překryvy (sdílení elektronů, iontová vazba); stavba molekuly, práce s modely		laboratorní cvičení: představa 1 molu různých látek a jejich porovnání práce s modely

	- charakterizuje obsah pojmu chemická vazba - vysvětlí pojem molekula - umí výpočet relativní atomové a molekulové hmotnosti, látkového množství			
- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání ***- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu***	- rozlišuje výchozí látky a produkty - zapíše jednoduché chemické rovnice při zadání názvů a vzorců výchozích látek a produktů - uvědomí si význam dodržování zásad bezpečnosti práce a pokynů učitele při práci v laboratoři - aplikuje zákon zachování hmotnosti (vyčísluje jednoduché rovnice) - aplikuje veličinu látkové množství a jednotku mol při čtení chemických rovnic - vypočte molární hmotnost sloučeniny	**Chemické reakce a děje I** výchozí látky a produkty, chemická reakce, chemická rovnice **Základní chemické výpočty** látkové množství, zákon zachování hmotnosti, výpočtové úlohy z rovnic, molární hmotnost		laboratorní cvičení: jednoduché chemické reakce a jejich zápis chemickou rovnicí
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady	- rozliší druhy vody podle obsahu	**Voda a vzduch** význam vody, zásoby	Výchova k myšlení v evropských a	zeměpis – mapa našich minerálních pramenů,

jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	rozpuštěných látek - rozlišuje správné použití destilované, pitné a užitkové vody - popíše princip výroby pitné vody - popíše čištění odpadní vody - uvede příklady zdrojů znečištění vody a navrhne preventivní opatření - uvede složení vzduchu - popíše vznik teplotní inverze a smogu - popíše vznik ozonové vrstvy a její poškozování - uvede příklady zdrojů znečištění vzduchu a navrhne preventivní opatření	vody na Zemi, koloběh vody v přírodě, rozdělení podle obsahu rozpuštěných látek, rozdělení podle užití, odpadní voda a její čištění (exkurze – vodárna) vzduch – složení vlastnosti, čistota ovzduší, ozonová vrstva **Znečišťování vody a vzduchu** hlavní znečišťovatelé vody v ČR (zemědělství vs. průmyslová výroba, lidská sídla), mapa znečištění vzduchu v ČR (doprava, průmyslové podniky), složení vzduchu (s důrazem na pochopení významu O_2 a CO_2) – připomínka fotosyntézy	globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět) Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života) Osobnostní a sociální výchova (hodnoty, postoje, praktická etika) Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí) Mediální výchova	mapa znečištění vzduchu v ČR přírodopis - fotosyntéza referát na možnost získávání pitné vody ze slané projekt na zlepšení ovzduší v místě bydliště (omezení dopravy,…) výchova ke zdraví
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	- uvede obsah pojmu chemický prvek - zná značky důležitých prvků a jejich vlastnosti - ze vzorce určí počet a druh atomů prvků	**Chemické prvky** základní pojmy, značky prvků **Vodík** nákres jeho atomu, vznik molekulového		laboratorní cvičení: příprava a vlastnosti vodíku, kyslíku

	v molekule - rozlišuje význam pojmů směs a chemická látka (chemické prvky a chemické sloučeniny)	vodíku, vlastnosti, příprava vodíku **Kyslík** nákres atomu, vznik vazby, laboratorní příprava a jeho vlastnosti		
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- dá do souvislosti vlastnosti prvků a jejich polohu v PSP - popíše alespoň dva činitele způsobující korozi a způsoby ochrany	**Periodická soustava prvků** rozdělení periodické tabulky na nekovy, polokovy a kovy, značky prvků, vlastnosti základních nekovů (halogeny, síra, fosfor); vlastnosti základních kovů (železo - využití oceli v praxi (domácnost, průmysl), koroze, příklady ochrany proti korozi; hliník, měď, olovo (aditiva do benzínu), zlato, stříbro, rtuť)	Mediální výchova	laboratorní cvičení: vlastnosti, příprava halogenů, vlastnosti síry referáty žáků na setkání vybraných prvků v přírodě referát na téma výroba kovů
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- určuje oxidační číslo atomů prvku ve sloučenině - zapíše z názvů vzorce oxidů, halogenidů, sulfidů, hydroxidů, kyselin, solí a naopak - popíše nejvýznamnější	**Oxidy, halogenidy** názvosloví oxidů, halogenidů (iontů), oxidační číslo, praktický význam oxidů a halogenidů, skleníkový efekt	Osobnostní a sociální výchova (hodnoty, postoje, praktická etika) Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života)	laboratorní cvičení na vlastnosti významných sloučenin referát na podstatu skleníkového efektu; na látky znečišťující životní prostředí (hnojiva,

	vlastnosti a použití významných zástupců a jejich vliv na životní prostředí - uvede, co může způsobovat skleníkový efekt		Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí) Mediální výchova	oxidy); na vlastnosti a použití sádry, cementu a keramiky možné exkurze (do lomu v Českém Krasu,…)
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi ***- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí***	- rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů - změří pH roztoku a určí, zda se jedná o kyselý či zásaditý roztok - správně ředí roztoky kyselin a hydroxidů - rozezná neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi	**Kyselost a zásaditost** kyseliny a hydroxidy, pH, indikátory pH, názvosloví kyselin a hydroxidů určení kyselosti a zásaditosti látek v domácnosti (ocet, mýdla, rostlinné šťávy, mléka,…), sestavení tabulky vzrůstající kyselosti známých látek		laboratorní cvičení na neutralizace
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	- seznámí se s podstatou kyselých dešťů - vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze	**Kyselé deště** sledování situace kyselých dešťů v médiích, odraz kyselých dešťů pozorovatelných v přírodě (Krušné hory a seschlé konce jehličí…)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět) Osobnostní a sociální	laboratorní cvičení: praktická simulace kyselého deště v laboratorních podmínkách a vliv na běžné látky výchova ke zdraví

	předcházet		výchova (hodnoty, postoje, praktická etika) Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života) Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí) Mediální výchova	
- uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi ***- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí***	- zapíše chemickou rovnicí neutralizaci - zapíše vybrané soli vzorcem a naopak	**Neutralizace, soli** podstata neutralizace, vznik solí, názvosloví solí		

<u>Kvarta</u>

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- rozliší nejjednodušší	- rozpozná rozdíl mezi	**Uhlovodíky**	Výchova k myšlení	zeměpis – mapa zdrojů

uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ***- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy***	anorganickou a organickou chemií - zapíše vzorcem, popíše výskyt, vlastnosti a použití základních uhlovodíků - porovná rozdíl mezi destilací a frakční destilací - uvede význam a použití ropy - vyjmenuje další fosilní a vyráběná paliva - zhodnotí z ekologického hlediska využívání různých paliv	alkany, alkeny, alkyny, areny průmyslové zpracování ropy zdroje uhlovodíků ČR a celosvětově, zápis vzorců (důraz na odlišení typů vzorců anorganických a organických), vztah nasycených uhlovodíků k domácnostem (topivo, zplodiny metabolismu,…)	v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět) Osobnostní a sociální výchova (hodnoty, postoje, praktická etika) Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života) Mediální výchova	uhlovodíků, ložiska fosilních paliv v ČR nebezpečí methanu při důlní činnosti (referát) projekt „Benzín“ – od fosilního zdroje po pohonnou hmotu
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- napíše vzorce, uvede vlastnosti a použití významných alkoholů, kyselin a esterů - diskutuje ne téma nebezpečí užívání alkoholických nápojů - formuluje shodné a odlišné vlastnosti známých anorg. a org. kyselin na základě pozorování, pokusu i zkušenosti z běžného života	**Deriváty uhlovodíků** vzorce (důraz na odlišení typů vzorců jednotlivých derivátů) srovnání methanolu s ethanolem, příznaky otravy výskyt karboxylových kyselin v přírodě a vztah k názvosloví	Multikulturní výchova (Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita) Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života) Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí)	laboratorní cvičení na výrobu mýdla
- uvede příklady zdrojů	- popíše zdroje a	**Přírodní látky**	Osobnostní a sociální	přírodopis

bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů ***- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů*** ***- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu***	vlastnosti tuků a jejich vhodný obsah ve stravě člověka - popíše zdroje, vlastnosti a použití sacharidů - vyjmenuje příklady zdrojů bílkovin a zdůvodní jejich začlenění do stravy - vyjmenuje zdroje a význam nejdůležitějších vitamínů - diskutuje o zdraví prospěšných složkách v potravě - uvědomuje si podstatu fotosyntézy jako zdroje prvotních organických látek (cukru) - diskutuje o pozitivních a negativních vlivech alkaloidů na lidský organismus (návykové látky) - vysvětlí vznik psychické a fyzické závislosti na droze, uvede příklady drog, u nichž existují obě závislosti	sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny, fotosyntéza týdenní sledování jídelníčku žáka a jeho vyhodnocení, sestavení ideálního jídelníčku pro dospívajícího člověka, dieta hormony, alkaloidy, návykové látky, narkotické látky	výchova (sebepoznání a sebepojetí) Osobnostní a sociální výchova (kooperace a kompetice) Osobnostní a sociální výchova (hodnoty, postoje, praktická etika) Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života) Mediální výchova	referát na příklady nemocí způsobených nedostatkem vitamínů v organismu a zhotovení tabulky optimálního příjmu a zdroje vitamínů výchova ke zdraví referáty na téma drogy, doping
- provede klasifikaci	- ze zápisu chemické	**Chemické reakce a**		laboratorní cvičení:

chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání ***- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu***	rovnice rozliší základní typy chemických reakcí - uvede příklady vlastností látek ovlivňujících průběh chemické reakce - uvědomí si význam dodržování zásad bezpečnosti práce a pokynů učitele při práci v laboratoři - vysvětlí princip elektrolýzy	**děje II** podmínky k průběhu chemické reakce, ovlivnění průběhu chemických reakcí (katalyzátory, teplota, tlak, skupenství…) **Typy chemických reakcí** (exotermické, endotermické, redoxní, neutralizace) **Elektrolýza** řada napětí kovů		jednoduché chemické reakce a jejich zápis chemickou rovnicí, neutralizace, oxidace a redukce; závislost průběhu chemické reakce na vlastnostech látek (teplota, skupenství, katalyzátory)
- orientuje se v přípravě a využití různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka ***-zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi***	- rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady - zachází bezpečně	**Chemie ve službách člověka** plasty a syntetická vlákna, biotechnologie, enzymy, hnojiva, léčiva, detergenty, pesticidy, insekticidy, odpadní látky, zdroje energie	Osobnostní a sociální výchova (hodnoty, postoje, praktická etika) Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života) Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí) Mediální výchova	Projekt – alternativní zdroje energie

	s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti - uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim			
- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek ***- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe***	- uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek a způsob jejich označování - uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek - zjistí výrobní podniky v regionu, uvede, co vyrábějí, a posoudí s nimi související nebezpečí - aplikuje své vědomosti při vzniku různých typů požárů a při různých havárií	**Havárie s únikem nebezpečných látek** látky výbušné, hořlavé, toxické; zásady chování při úniku nebezpečných látek, improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek	Osobnostní a sociální výchova (hodnoty, postoje, praktická etika) Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí) Mediální výchova	Výchova ke zdraví

Kvinta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- využívá anorganické	- umí odvodit vzorce	**Anorganické**		

chemie při popisu sloučenin	anorganických sloučenin	**názvosloví** oxidy, kyseliny, soli, komplexní sloučeniny		
	- používá odbornou terminologii	**Látky a soustavy** základní chemické pojmy, homogenní a heterogenní soustavy		
- provádí chemické výpočty a uplatňuje při řešení praktických problémů	- uplatňuje chemické výpočty při řešení praktických problémů	**Veličiny a výpočty v chemii** látkové množství, molární hmotnost, hmotnostní zlomek, molární objem		fyzika
- využívá znalosti o částicové struktuře látek k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	- umí rozepsat stavbu atomového jádra i elektronového obalu u všech nepřechodných prvků - zapisuje elektronovou konfiguraci všech nepřechodných prvků	**Atomy** atomové teorie, složení atomu, radioaktivita, kvantová čísla, orbitaly, pravidla pro zaplňování orbitalů		fyzika
- využívá znalostí o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	- u jednotlivých sloučenin rozpozná druh chemické vazby	**Molekuly** stavba molekul, chemická vazba, druhy chemických vazeb, struktura krystalů (typy)		fyzika
- využívá odbornou terminologii při popisu a vysvětlování	- dle slovního zadání schematicky zapíše chemickou reakci	**Chemické reakce** chemický děj, chemické rovnice, výpočet		laboratorní cvičení

chemických dějů ***- provádí chemické výpočty a uplatňuje při řešení praktických problémů***		stechiometrických koeficientů		
- využívá odbornou terminologii při vysvětlování chemických dějů	- aplikuje předkládané teorie na praktických příkladech	**Kinetika chemických reakcí** reakční rychlost, srážková teorie, teorie aktivovaného komplexu, katalýza **Termochemie** reakční teplo, termochemické zákony **Chemická rovnováha** rovnovážná konstanta, Guldberg-Waageův zákon, princip akce a reakce, teorie kyselin a zásad		fyzika
- předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků	- reprodukuje periodický zákon - schematicky zapisuje elektronovou konfiguraci	**Periodická soustava prvků** periodický zákon, periody, skupiny, zkrácený zápis elektronové konfigurace		
- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin ***- charakterizuje významné zástupce prvků a jejich***	- na základě periodického systému předvídá vlastnosti vybraných prvků a aplikuje je v chemických reakcích	**Vodík a jeho sloučeniny** hydridy, voda **Kyslík a jeho sloučeniny** oxidy, peroxidy		laboratorní cvičení

sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí ***- předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin*** ***- využívá znalostí základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii***		**p-prvky** vlastnosti významných p- prvků a jejich sloučenin		

Sexta

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin ***- charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí*** ***- předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin*** ***- využívá znalostí základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii***	- na základě periodického systému předvídá vlastnosti vybraných prvků a aplikuje je v chemických reakcích	**p-prvky** vlastnosti významných p- prvků a jejich sloučenin **s-prvky** vlastnosti významných s- prvků a jejich sloučenin **d-prvky, f-prvky** vlastnosti významných d- prvků a jejich sloučenin		laboratorní cvičení
- zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin ***- aplikuje pravidla systematického názvosloví organické***	- využívá systematické, triviální a dvousložkové názvosloví pro známé sloučeniny z praxe - aplikují principy základních organických reakcí na konkrétních příkladech	**Základy organické chemie** stavba atomu uhlíku (hybridizace), vazby v molekulách organických sloučenin, **Organické názvosloví**		laboratorní cvičení

chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů ***- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech*** ***- využívá znalostí základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii***		systematické, dvousložkové, triviální **Organické reakce** klasifikace organických reakcí (homolýza, heterolýza, substituce, eliminace, adice, přesmyk)		
- aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů ***- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech*** ***- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a***	- uvádí příklady zástupců uhlovodíků pro uvedené skupiny a na základě jejich vlastností nalézá jejich využití v praktickém životě - navrhuje způsoby přípravy pro jednotlivé uváděné zástupce	**Uhlovodíky** nasycené, nenasycené, aromatické		

vliv na životní prostředí				
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí ***- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech***	- rozčlení organické sloučeniny do základních skupin včetně jejich nejvýznamnějších zástupců - zhodnotí jejich využití v praxi	**Deriváty uhlovodíků** efekty substituentů halogenderiváty, dusíkaté deriváty (nitrosloučeniny, aminy), kyslíkaté deriváty (hydroxyderiváty, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin (základní složení a struktura, význam pro organismy)		laboratorní cvičení

Septima

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí ***- aplikuje znalosti o průběhu organických***	- rozčlení organické sloučeniny do základních skupin včetně jejich nejvýznamnějších zástupců - zhodnotí jejich využití v praxi	**Deriváty uhlovodíků** efekty substituentů halogenderiváty, dusíkaté deriváty (nitrosloučeniny, aminy), kyslíkaté deriváty (hydroxyderiváty, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových		laboratorní cvičení

reakcí na konkrétních příkladech		kyselin (základní složení a struktura, význam pro organismy)		
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí	- rozčlení organické sloučeniny do základních skupin včetně jejich nejvýznamnějších zástupců - zhodnotí jejich využití v praxi	**Heterocykly, alkaloidy** klasifikace heterocyklů, zástupci jednotlivých skupin, jejich výskyt a význam pro živé organizmy zástupci alkaloidů		laboratorní cvičení
- objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech ***- charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam***	- orientuje se v poznatcích o stavbě tuků, cukrů a bílkovin - popíše základní metabolické procesy	**Sacharidy** stavba, funkce a základní metabolické procesy (monosacharidy, oligosacharidy, polysacharidy) **Lipidy** tuky, vosky **Bílkoviny** struktura, klasifikace a význam bílkovin		laboratorní cvičení biologie
- objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech	- chápe význam biokatalyzátorů pro živé organismy	**Biokatalyzátory** enzymy, vitaminy, hormony		Biologie

- objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech ***- charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam***	- chápe podstatu přenosu genetické informace (tvorby bílkovin)	**Nukleové kyseliny** složení, struktura a význam nukleových kyselin		Biologie
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí	- zhodnotí význam organické chemie v současné společnosti, její vliv na člověka a životní prostředí	**Syntetické makromolekulární látky** polymerace, polyadice, polykondenzace (zástupci)		
-vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu	-sleduje ve svém okolí využívání a separaci druhotných surovin a chápe důležitost správného nakládání s odpady	**Léčiva, pesticidy, barviva a detergenty** **Interakce mezi přírodou a společností**		Biologie, geografie

Oktáva (jen volitelná Chemie - učivo prohlubuje znalosti žáka z předchozích ročníků)

Očekávaný výstup: **Žák:**	**Školní výstup:** **Žák:**	**Učivo základní**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Prohloubení a doplnění OVO a učiva				

z primy - septimy (+ opakování učiva, příprava na přijímací zkoušky na VŠ přírodovědného zaměření).				

8.12 Biologie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Biologie jsou součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda (nižší a vyšší stupeň gymnázia), Člověk a svět práce (nižší stupeň gymnázia) a Člověk a zdraví (vyšší stupeň gymnázia). Na nižším stupni gymnázia má časovou dotaci dvě hodiny týdně v primě, sekundě a po jedné hodině týdně v tercii, kvartě a navazuje na učivo předmětů prvního stupně – Prvouka a Vlastivěda. Na vyšším gymnáziu má časovou dotaci dvě hodiny týdně od kvinty do septimy ročníku. V oktávě je Biologie zařazena mezi volitelné předměty zaměřující se na prohloubení učiva předcházejících ročníků, na přípravu k MZ na přijímací zkoušky na VŠ.

Cílem předmětu Biologie je na nižším stupni gymnázia seznámit žáky s poznatky o stavbě Země (přesah do Geografie a Fyziky), se základy geologie, s rozdíly mezi živou a neživou přírodou, klasifikací živých organismů, na jakých základech byly organismy tříděny do hlavních taxonomických jednotek, jaké životně důležité děje v nich probíhají (základní fyziologické procesy, s důrazem na pochopení jejich fungování), v jakých ekosystémech se s probíranými organismy setkáváme a jaká je jejich role v ekosystému (producent, konzument, reducent). Předmět má na nižším stupni seznámit s problematikou ochrany organismů a přírody (s důrazem na ohrožené organismy v ČR, způsoby jejich ochrany). Pozornost bude též věnována poznávání probíraných organismů (snaha o co nejnázornější představení organismů – atlasy, herbáře, školní sbírky, živé exponáty, vycházky či exkurze, zapojení studentů do tvorby školních sbírek a jejich inovace). Učivo kvarty bude věnováno biologii člověka, která má seznámit a utvořit základní žákovu představu o stavbě a fungování lidského těla, o chorobách postihující lidské tělo, o pravidlech osobní hygieny a nebezpečí návykových látek a závislostí (diskuse, prostor pro názory žáků, besedy s odborníky z oboru prevence). Vše předávané má pomoci poznávat přírodu, která nás obklopuje a umožňuje vytvářet prostor pro diskusi o problémech znečištění životního prostředí, o globálních problémech a o vlivu lidských aktivit na životní prostředí (viz stěžejní průřezová témata). Žák se učí základním pozorovacím a experimentálním laboratorním metodám, bezpečné práci ve specializované učebně, osvojení a upevnění pravidel bezpečnosti práce (přesah do Chemie a Fyziky).

Stěžejním průřezovým tématy je Environmentální výchova s tematickými okruhy 1 - Ekosystémy, 2- Základní podmínky života, 3- Lidské aktivity a podmínky životního prostředí, 4 – Vztah člověka a prostředí. Ostatní průřezová témata se v předmětu promítají v omezeném rozsahu podle aktuální potřeby – např. Mediální výchova, Osobnostně – sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Biologie a geologie na vyšším stupni gymnázia navazuje na probírané a již osvojené poznatky a dovednosti z nižšího stupně a postupně je prohlubuje a rozvíjí. Vzdělávací obsah prvních dvou ročníků (kvinta – sexta) je naplněn učivem obecné biologie, biologie virů, bakterií, protist, hub, rostlin, živočichů, člověka, učivem genetiky, ekologie a základům geologie. V kvintě a sextě je významným doplňkovým prvkem výuky týdenní přírodovědná exkurze s názvem Krajina I., II. Tento projekt zahrnuje vedle biologie i další obory: Chemii, Fyziku a Geografii. Formou výjezdu do zvoleného regionu má za cíl ukázat badatelské metody v praxi, zaměřit se na lokální problémy ochrany ŽP a stav ochrany přírody ve sledovaném území (viz průřezová témata). Žák se účastní (dle

tematických plánů) základních pozorovacích a experimentálních laboratorních cvičení ve specializované učebně, upevňuje pravidla bezpečnosti práce (přesah do Chemie a Fyziky).

Jedním z požadovaných výstupů předmětu by měla být kvalitní příprava na přijímací zkoušky a následné studium na vysokou školu přírodovědného zaměření.

Stěžejními průřezovými tématy jsou Enviromentální výchova s tematickými okruhy: 1- Problematika vztahů organismů a prostředí, 2 - Životní prostředí regionu a ČR, a Osobnostní a sociální výchova s níže uvedenými tematickými okruhy. Další průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se v předmětu promítá v omezeném rozsahu podle aktuální potřeby jednotlivých ročníků.

Při výuce (pro oba stupně gymnázia) jsou využívány metody a postupy, které upřednostňují aktivní účast žáků na výuce, tak aby byly rozvíjeny klíčové kompetence s ohledem na obsah předmětu.

Organizačně je předmět vyučován převážně v odborné učebně. Žákům je k dispozici školní knihovna s přírodovědným oddělením. Důraz je kladen na zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím laboratorní techniky a práce v terénu.

Začlenění průřezových témat
Nižší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova	**Rozvoj schopností poznávání** - poznávání živé a neživé přírody – užití metod pozorování: smysly, lupou, mikroskopem, pokusem - poznávání přírody (rostlin, živočichů, hub a lišejníků, neživé přírody) v nejbližším okolí školy nebo v místě bydliště (parky, městská zeleň, klidové oblasti města) - **Psychohygiena** - ukázka cvičení na uvolnění po náročné práci, navození odpočinku - vytvoření optimálního denního programu žáka	**Prima – kvarta** **Kvarta**
Výchova demokratického občana	**Formy participace občanů v politickém životě** - ekologická, občanská sdružení, Strana zelených – na základě jejich fungování ukázat, jak se mohou prosazovat zájmy přírody a zákony na ochranu přírody a jak se může občan zapojit do ochrany přírody ve svém životě - na vybraném ekologickém problému v ČR (např. z médií) vytvořit prostor pro formování názorů žáků na jeho řešení, sledovat zapojení politických či nepolitických stran do jeho řešení – od počátečního shromažďování informací až po diskuse v třídním kolektivu	**Sekunda, tercie**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	**Objevujeme Evropu a svět** - exkurze do ZOO a botanických zahrad – hledání informací o mezinárodní spolupráci v rámci seznamů CITES, Červených knih a plemenných knih ohrožených zvířat – na jejich podkladě sledování trendu vzájemné mezinárodní pomoci směřující k ochraně světového přírodního bohatství a nezbytnost v jejím pokračování pro budoucnost – Projekt: Světová ochrana přírodního bohatství	**Sekunda, tercie**
Multikulturní výchova	**Etnický původ** - vývoj rodu Homo, vznik ras a jejich hlavní determinační znaky, i přes uváděné rozdíly mezi rasami směrovat k podpoře myšlenky rasové rovnoprávnosti, tolerance a odsouzení rasové nesnášenlivosti	**Kvarta**
Environmentální výchova	**Ekosystémy** - přirozené a umělé ekosystémy – na vybraných příkladech pozorovat vztahy mezi jednotlivými složkami a vysledování změn způsobených lidskou činností, žáci si uvědomují, zda jsou to změny pozitivní či negativní **Základní podmínky života** - ověření nezbytnosti podmínek života pro vše živé a vysledování změn a jejich odraz na život (změna ovzduší, zamoření půdy, znečištění vody ....) - stav životního prostředí v České republice – sledování jeho vývoje a pochopení změn, které nastaly v minulosti či mohou nastat, a jakým způsobem se projeví na kvalitě lidského života **Lidské aktivity** - vytvoření vlastního programu žáky, jak pomoci k růstu ekologického vědomí v rámci školního života – i malé kroky jednotlivce mohou vést k pozitivním změnám v ochraně přírody aneb začněme u sebe či v našem kolektivu **Vztah člověka k prostředí** - stav životního prostředí v České republice – sledování jeho vývoje a pochopení změn, které nastaly v minulosti či mohou nastat, a jakým způsobem se projeví na kvalitě lidského života	**Sekunda, tercie** **Prima, sekunda** **Sekunda** **Sekunda, Tercie**

Mediální výchova	**Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - na vybraném ekologickém problému v ČR z tisku vytvořit prostor pro formování názorů žáků na jeho řešení, kriticky sledovat a vyhodnocovat mediální diskusi k danému problému - výběr a zhodnocení vhodného média pro vypracování referátů **Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu** - tvorba mediálního sdělení (např. pro školní časopis) s přírodovědnou tematikou (zpráva z exkurze, výletu, pozorování) – Projekt – Naše přírodovědná vycházka	**Prima – Kvarta** **Prima - Tercie**

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	**Tematický okruh**	**Ročník**
Osobnostní a sociální výchova	**Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - vytvoření optimálního denního programu žáka – denní biorytmy a jejich vliv na učení, systematičnost vlastních snah a činností - pravidla psychohygieny, první pomoc (nácvik, pravidla) - celková péče o vlastní zdraví **Sociální komunikace** - vývoj dorozumívacích prostředků ve vývoji rodu Homo (nezbytnost ve vývoji r. Homo) - komunikace v kolektivu (pravidla diskuse) – uplatnění ve společných diskusích v hodinách či exkurzích (Projekt: Krajina I., II.) **Morálka všedního dne** - Osobní morálka, vztahy mezi lidmi a ve vztahu k přírodě a k životnímu prostředí - Projekt: Krajina I., II. **Spolupráce a soutěž** - Podpora soutěživosti v hodinách a na exkurzích (viz Projekt: Krajina I., II.)	**Sexta** **Sexta, Kvinta** **Kvinta, Sexta** **Kvinta, Sexta** **Kvinta –**

	- sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů) - prezentační dovednosti, referáty, aktuality, seminárky - osobní účast na obecně prospěšných aktivitách – informace o možnosti aktivně se podílet na ochraně ŽP – organizace zabývající se ochranou přírody	**Septima** **Kvinta, Sexta**
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - životní prostředí a udržitelný rozvoj: globální environmentální problémy přírodního a společenského prostředí – Projekt: Krajina I., II. (přírodovědné týdenní exkurze) **Žijeme v Evropě** - významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska - významní čeští biologové	**Kvinta, Sexta;** **Sexta, Septima**
Multikulturní výchova		
Enviromentální výchova	**Problematika vztahů organismů a prostředí** - Otázka vztahu mezi organizmy a prostředím, osvětlení a práce s ekologickými pojmy a v praxi, problematika ochrany ŽP (populace, tok látek a energie v biosféře a ekosystému, udržitelný vývoj, vznik a vymírání rostlinných a živočišných druhů, využitelné zdroje energie, ochrana a získávání pitné vody, ochrana půdy, globální ekologické problémy současnosti, růst lidské populace, zdraví člověka – zahrnuto do výukových hodin a do projektu Krajina I., II.) **Životní prostředí regionu a ČR** - Problematika ochrany ŽP v ČR a našeho regionu Praha, legislativa ochrany ŽP v ČR, stav ochrany přírody a krajiny - zahrnuto do výukových hodin do projektu Krajina I., II.	**Kvinta, Sexta** **Kvinta, Sexta**

Mediální výchova		

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák vyhledává odpovědi na otázky Učitele v učebnici (skim the text)	Učitel zadává úkoly, které vedou žáky k práci s textem, k pohotové orientaci v textu a pochopení struktury odborného textu
Žák si samostatně kreslí obrázky a tvoří jejich popis do sešitu	Učitel vede k doplňování obrázků a schémat k probíraným tématům, využívá je k opakování probíraných témat, dbá na smysluplný popis ilustrací a kontroluje orientaci v poznámkách, ilustracích a popisech – usnadňuje tím žákovi domácí přípravu a vede jej k systematičnosti
Žák se ptá na nové neznámé a nesrozumitelné, pojmy a na souvislosti mezi pojmy	Učitel vede žáky ke kladení otázek, k jejich správnému formulování, čímž posiluje jejich sebedůvěru (odstranění strachu „ze zeptání“) v komunikaci v kolektivu a podporuje tím detailnější pochopení tématu
Žák je motivován ke svému učení	Učitel motivuje žáky k učení – a to jednak svým osobním přístupem či ukazuje na příkladech význam získaných vědomostí a znalostí pro budoucnost žáků – jejich vhodné uplatnění v praktickém životě
Žák dokáže výsledky svého učení prezentovat a obhájit	Učitel podporuje samostatnost a sebekontrolu v učení, popř. kontroluje průběh učení a diskutuje s nimi nad dosaženými výsledky.
Žák dokáže aplikovat získané vědomosti a dovednosti i v jiných oborech či praktickém životě	Učitel zadává žákům taková zadání problémových úloh, samostatných prací a referátů, aby mohli uplatňovat různé přístupy k řešení Učitel zadává úlohy, které vedou k rozvoji samostatného myšlení žáků Učitel ukazuje na příkladech řešení přesah mezi jednotlivými obory a význam nabytých vědomostí pro praktický život společnosti Učitel demonstruje přírodniny, které charakterizují danou skupinu a dají se na něm rozpoznat znaky důležité pro jejich systematické zařazení.
Žák chápe význam biologie především jako oboru, který má velký význam v životě každého jedince a oboru, který	Učitel demonstruje na příkladech význam biologického poznání – poznání živé i neživé přírody a význam poznání lidského těla Učitel uvádí novinky z výzkumu v biologických oborech a zdůrazňuje perspektivu

se velmi rychle rozvíjí	tohoto oboru Učitel nabádá studenty, aby si též vyhledávali nové informace, trendy ve vývoji oboru
Žák pracuje s různými informačními zdroji a je schopen je kriticky zhodnocovat	Učitel napomáhá žákům s výběrem a zhodnocením důvěryhodnosti informačních zdrojů a při řešení samostatných prací výběr kontroluje a hodnotí.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák vyhledává informace v různých zdrojích, zpracovává referáty na zadaná i dobrovolná témata, je schopen přednést referát pouze s pomocnou osnovou, výsledky pozorování, pokusů vhodně prezentuje před kolektivem	Učitel zadává žákům referáty, vytváří společně s nimi kritéria hodnocení jejich práce jak po formální tak i obsahové stránce, konzultuje průběh jejich samostatné přípravy a hodnotí jejich výsledek (vždy nachází nějaké pozitivum byť sebemenší), podporuje „novátvorství“ v pozorováních, pokusech
Žák je schopen rozpoznat jádro problému a k řešení užívá vhodných metod či pomůcek	Učitel demonstruje v hodinách řešení vzorových úloh, ukazuje nalezení stěžejních prvků nezbytných k řešení úloh Učitel užívá vhodných metod řešení a vzorových pomůcek (schémata, náčrty, obrazy, nákresy, laboratorní protokoly, demonstrované přírodniny)
Žák inovuje metody řešení či se o to pokouší	Učitel podporuje žáky v hledání různých metod řešení problém. Úloh Učitel uvádí ve výuce moderní přístupy řešení
Žák řeší samostatně zadané úlohy a nalézá při řešení mezioborové vztahy	Učitel předává žákům vědomosti, znalosti a dovednosti (formuluje si tyto dovednosti) , které budou nezbytné k řešení problémů. Učitel testuje nabyté vědomosti nezbytné k řešení a nabízí případnou pomoc k jejich osvojování Učitel zadává v průběhu řešení navádějící otázky

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se vyjadřuje formálně i obsahově správně	Učitel se vyjadřuje formálně a obsahově správně, dbá na kultivovanost svého projevu a totéž požaduje od žáka Učitel svým stylem komunikace jde žákům příkladem
Žák zná komunikační pravidla	Učitel spolu se žáky stanoví či zopakuje pravidla společné diskuse a UČITEL dohlíží nad jejich dodržováním Učitel otevřeně komunikuje se žáky a otevřenost podporuje i v komunikaci žáků
Žák dokáže vhodně užít odbornou terminologii přírodovědných oborů	Učitel užívá odborné terminologie a vysvětluje podstatu užívaných termínů ve výuce Učitel uvádí význam užívané terminologie jako jazyka vědy a společných termínů užívaných mezinárodně Učitel kontroluje užívání terminologie a příp. žáky opravuje

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si vytváří pozitivní představu o sobě samém	Učitel vede žáky k co nejvíce objektivnímu sebehodnocení a k vzájemnému hodnocení a k hledání kladů na splněném úkolu. Sám při hodnocení žákovských úkolů vždy najde něco, za co je možné ocenit a pochválit
Žák zná a dodržují pravidla teamové práce	Učitel spolu se žáky stanoví popř. zopakuje pravidla teamové práce a UČITEL dohlíží nad jejich dodržováním (na rozložení jednotlivých pracovních úloh v teamu, stanovení rolí…)
Žák zná své přednosti i slabiny a dokáže se s nimi vyrovnat, popř. pracuje na jejich odstranění	Učitel projevuje individuální přístup k žákovi, oceňuje snahu i indiv. pokroky žáků, volí přiměřeně obtížné úkoly pro různé skupiny žáků, klade důraz na pomoc slabším při skupinové práci Učitel podporuje nadané žáky v účasti na přírodovědných soutěžích a ve vzdělávacích aktivitách mimoškolních
Žák dodržuje pravidla chování ve skupině - nejen při práci ve skupině v daném předmětu ale i ve třídním či	Učitel kritizuje nevhodné a nepřípustné chování žáka ve skupině – šikana, neuctivé chování, nadřazenost Učitel diskutuje s žáky o pravidlech ve skupině a sám pravidla chování dodržuje – jde

jiném školním kolektivu	příkladem

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si uvědomuje negativní odraz lidské společnosti v životním prostředí a chápe nezbytnost ochrany ŽP a sám se snaží být ke svému ŽP šetrný, ohleduplný, popř. se aktivně zapojuje do ochrany přírody dle svých možností (ať ve škole či doma či v zájmových skupinách)	Učitel je pro žáky vzorem ve vztahu k ŽP, nabádá k ochraně životního prostředí, diskutuje nad jednotlivými přístupy k jeho ochraně Učitel dokladuje vlivy (negativní a pozitivní) na ŽP a vysvětluje své názory a podporuje žáky v zapojení do „ochranářských“ struktur
Žák si uvědomují nezbytnost dodržování bezpečnosti práce k ochraně zdraví a zásady bezpečné práce s nebezpečnými látkami či pomůckami	Učitel dohlíží nad dodržováním bezpečnosti práce a práce s nebezpečnými látkami, pomůckami
Žák dodržují pravidla slušného chování ve společnosti	Učitel jde příkladem a dbá nad dodržováním zásad slušného chování

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák je sebevědomý, zná své schopnosti a možnosti, ale nebojí se kritických či rizikových situací – uvědomuje si, že se mohou vyskytnout.	Učitel poukazuje na možnosti a schopnosti žáka, dokumentuje dosažení určitých vyšších cílů na příkladech z vědeckého života (osobnosti vědy, mladých odborníků v nových trendech výzkumu), realizuje besedy s odborníky, kteří mohou pomoci najít cestu či cestu realizace pro žáky
Žák. je aktivní a je schopen se realizovat	Učitel podporuje samostatnou vědeckou či jinak tvořivou činnost s využitím v praxi (př. SOČ), ukazuje cesty realizace (jednání s úřady....)

Kompetence pracovní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci, bezpečně a vhodně k danému zadání používají pomůcky (laboratorní práce, pokusy atd.)	Učitel používá správné terminologie popisu pracovního postupu při laboratorní práci a předem upozorňuje žáky na dodržování bezpečnosti při práci s jednotlivými pomůckami a kontroluje jejich užití
Žáci využívají znalostí a zkušeností získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na	Učitel během praktické činnosti popíše pouze základní postup práce a umožní žákům využívat zkušeností z jiných oblastí, individuálního zájmu a podporuje tvořivost i jiné postupy k dosažení daného cíle, zadává složitější úkoly, které vedou k samostatnému určení vhodné metody práce k jejímu splnění, vše se žáky konzultuje a je nápomocen, výsledky objektivně hodnotí

Vzdělávací obsah

Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	Shrne informace o stavbě naší planety a dokáže smysluplně reprodukovat Vyjmenuje jednotlivé sféry Země Objasní nezbytnost kyslíku pro život Nalézá informace o hypotézách vzniku vesmíru a Země Diskutuje o jednotlivých teoriích a	Neživá příroda stavba Země sféry atmosféra, životodárný kyslík	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Geografie (vznik vesmíru a Země) Chemie – následné užití znalostí o kyslíku v chemii kvarty

	hypotézách vzniku života na Zemi			
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Určí pomocí klíče, publikací zástupce minerálů a hornin Popíše způsoby vzniku hornin	Geologie - Minerály	Rozvoj schopností poznávání Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu – Projekt: Naše přírodovědná vycházka	Chemie – následné využití znalosti základních chemických prvků v chemii (tercie) Geografie (práce s mapou)
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry	Ověřuje chemické složení hornin	Petrologie vyvřelé, usazené a přeměněné horniny Sopečná činnost	Rozvoj schopností poznávání	Chemie – následné využití znalosti základních chemických prvků v chemii tercie
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků. ***Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i***	Seřadí geologické éry s procesy, které v nich proběhly Přiřazuje organizmy pro jednotlivé geolog éry	Geologické éry, vývoj ZK a organismů na Zemi		Geografie (tektonika, vnitřní a vnější geologické děje) Podnebí a počasí ke vztahu k životu (význam vody a teploty prostředí, využití zdrojů, význam vrstev ovzduší, vlivy znečištěného ovzduší a klimat. změn na organismy) Mimořádné události způsobené přírodními vlivy (svět, ČR – povodně, laviny, náledí…….)

ochranu před nimi. Zpracuje vývoj ZK a organismy jednotlivých ér				
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Uvádí příklady z neživé a živé přírody a vyhodnotí základní projevy života Porovná autotrofní a heterotrofní buňku a zhodnotí jejich význam	Neživá a živá příroda, projevy života sinice, řasy, prvoci	Základní podmínky života	
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování.	Vysvětlí způsoby rozmnožování	Bakterie, řasy, prvoci, mnohobuněční živočichové		
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel.	Shrne rozdíly mezi typem buněk: živočišná x rostlinná	Řasy, prvoci		
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a baktérií v přírodě i pro člověka.	Rozliší rozdíly ve stavbě virové částice a baktérie Uvádí z vlastního života a rodiny příklady virových a bakteriálních chorob Vyhledá termín vodní květ a pojmenuje jeho původce	Viry a bakterie původci chorob sinice – pozitivní a negativní význam		
Třídí organismy a	Zobecní si principy a	Říše rostlin, hub a		

zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.	důvody řazení organismů do taxonomických skupin a znázorní jednoduchý taxonomický, zkouší přiřazovat organizmy do uváděných taxonomických skupin (říše)	živočichů		
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů.	Porovnává orgány a jejich funkci u zvolených modelových příkladů rostlin, živočichů (trepka x zelená řasa)	Orgány organizmů: Trepka x zelená řasa		
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.	Připraví dočasný preparát senného nálevu a zpracuje jednoduchý protokol dle zápisu na tabuli	Prvoci	Rozvoj schopností poznávání	
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.	Vytvoří si základní pravidla chování na exkurzích při pozorování, při práci v laboratoři a dodržuje je	Pravidla bezpečné práce a chování		
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od	Načrtne stavu jednoduché řasové buňky, pojmenuje	Řasy – zástupci, význam, prostředí výskytu		

buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	jednotlivé organely této stélky			
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Pozoruje a sbírá zástupce lišejníků v přirozeném prostředí	Lišejníky	Rozvoj schopností poznávání	
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	Načrtne dle svých zkušeností a poznatků plodnici jedlé či nejedlé houby Zdůvodní, proč je houba heterotrofní organismus	Houby stavba těla /plodnice/, skupiny hub /heterotrofní x autotrofní organismus/		
Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích.	Rozděluje houby podle způsobu výživy na houby parazitické, saprofytické a symbiotické Posoudí, zda je houba producent, konzument či reducent Referuje o pravidlech sběru hub a první pomoci při otravě	Skupiny hub Potravinové řetězce		
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.	Vyjmenuje složky stavby stélky lišejníku Vysvětlí pojem pionýrské organismy Shromáždí a vytvoří	Lišejníky – symbiotické organismy, stavba těla, význam v přírodě, indikace znečištění ŽP		

	sbírku typů stélek lišejníků			
Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Prozkoumá buňku prvoka, rozliší jednotlivé organely a vysvětlí jejich funkce Rozlišuje pohybové organely Porovnává tělní stavbu jednobuněčných a mnohobuněčných organismů	Živočichové: prvoci – stavba těla, význam, zástupci žahavci ploštěnci kroužkovci měkkýši	Rozvoj schopností poznávání	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Rozpoznává rozdíly ve stavbě těla u skupin živočichů	Žahavci, ploštěnci, kroužkovci, měkkýši		
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	Samostatně používá pracovní pomůcky během laboratorní práce a provádí jejich údržbu	Mikroskopování	Rozvoj schopností poznávání	

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických	Dává do souvislostí historický vznik uhlí a rašeliny s výskytem pravěkých kapradin a	Předchůdci současných kapraďorostů		

znaků.	přesliček			
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Porovná autotrofní a heterotrofní buňku a zhodnotí jejich význam	Obecná biologie buňka mechové rostlinky x živočišná buňka		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Vysvětlí způsoby rozmnožování a objasní podstatu množení	Nižší a vyšší rostliny, mnohobuněční živočichové		
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů.	Porovnává orgány a jejich funkci u zvolených příkladů rostlin a živočichů	Orgány – prvky stavby těla na modelových organizmech: tulipán x ryba		
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Poznává zástupce jednotlivých řádů třídy ptáci	Ptáci Zástupci, ekologie, etologie		
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.	Připraví dočasný preparát pletiv rostlin Vytváří sbírku typů listů otiskovou metodou Pozoruje lupou nebo mikroskopem stavbu pera	Laboratorní cvičení, zpracování protokolu: semenné rostliny ptáci	Rozvoj schopností poznávání	
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a	Vytvoří si základní pravidla chování na exkurzích při pozorování, při práci	Pravidla bezpečné práce a chování		

neživé přírody.	v laboratoři a dodržuje je			
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	Charakterizuje stélku a kormus a přiřazuje příklady zástupců	Rostliny: mechorosty, semenné rostliny		
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	Vytvoří nákres vybrané rostliny (všeobecně známé) a nazve rostlinné orgány a vysvětlí jejich funkci	Semenné rostliny: stavba těla rostlin semenných	Objevujeme Evropu a svět Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu	
Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu.	Stanoví na základě provedeného pokusu podmínky fotosyntézy	Fotosyntéza, vstupy a výstupy	Základní podmínky života	
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	Sestaví s pomocí Učitele jednoduchou fotosyntetickou rovnici	Fotosyntéza, vstupy a výstupy – znalosti o jednoduchých anorganických vstupech z primy		Chemie – pozdější návaznost na znalost chemických sloučenin a jejich vzorců u jednoduchých látek (Ch – kvarta)
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Rozliší na základě jednoduchých předkládaných znaků mechorosty, kapraďorosty	Mechorosty, kapraďorosty – znaky, prostředí, ekosystémy Nahosemenné r.	Objevujeme Evropu a svět Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu	

	Charakterizuje dvě vývojové odlišné skupiny rostlin (nahosemenné x krytosemenné) Poznává nejdůležitější naše zástupce (hospodářský význam)			
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	Rozpozná dva základní fyziologické procesy rostlin	Fotosyntéza a dýchání		
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Pozoruje a sbírá zástupce ostatních skupin rostlin	Mechorosty, kapraďorosty a semenné rostliny		
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Rozpoznává rozdíly ve stavbě těla u skupin živočichů Identifikuje nejdůležitější znaky probíraných tříd	Členovci Kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci		
Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních	Porovnává tělní stavbu jednobuněčných a mnohobuněčných organismů	Členovci Strunatci – stavba těla, taxonomické skupiny Kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi,		

taxonomických skupin.	Objasní význam znaků struny hřbetní u živočichů Uvede nejdůležitější vývojové trendy ve skupině obratlovců	ptáci		
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Objasní na základě vlastních zkušeností a samostudia chování společenského hmyzu, Zdůvodní jeho přínos pro lidskou společnost	Hmyz – blanokřídlí		
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.	Doporučí na základě zkušeností při přisátí zástupce roztočů, bodnutí hmyzem	Členovci – roztoči, hmyz		
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Na základě četby zhodnotí pravidla první pomoci při uštknutí jedovatým hadem	Plazi – hadi /jedovatí/		
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	Samostatně používá pracovní pomůcky během laboratorní práce a provádí jejich	Mikroskopování	Rozvoj schopností poznávání	

	údržbu			
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Vydedukuje na základě znalostí o nahosemenných rostlinách skladbu a vztahy ekosystému lesa /louky, pole/	Ekologie: ekosystém lesa, populace, společenstvo – příklady, živé a neživé složky ekosystému	Formy participace občanů v politickém životě Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity Vztah člověka k prostředí Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Charakterizuje dvě vývojové odlišné skupiny rostlin (nahosemenné x krytosemenné) Poznává nejdůležitější naše zástupce (hospodářský význam)	Krytosemenné rostliny – znaky, prostředí, ekosystémy	Objevujeme Evropu a svět	
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.	Navrhne výzdobu třídy a ověří si pravidla správného	Semenné rostliny – okrasné, pokojové		

	pěstování v praxi			
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	Navrhne postup práce a péče o školní rostliny	Semenné rostliny – pokojové rostliny		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Vysvětlí způsoby rozmnožování a objasní podstatu množení	Obecná biologie: mnohobuněční živočichové: rozmnožování ve třídě savci, srovnání pohlavního a nepohlavního množení, dědičnost znaků		
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.	Vytvoří si základní pravidla chování na exkurzích při pozorování, při práci v laboratoři a dodržuje je	Pravidla bezpečné práce a chování		
Rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Rozpoznává rozdíly ve stavbě těla u skupin živočichů Uvádí nejdůležitější vývojové trendy ve skupině obratlovců Uvádí vývojové nejpokročilejší vývojové znaky ve skupině savců	Ptáci, Savci – jednotlivé řády v třídě Savci Porovnání Ptáci x Savci – stavba tělní, životní děje, dokonalost smyslů, ekologie jejich života a místo v ekosystému, jejich ochrana Tělní stavba ve třídě savci (typické znaky a v jednotlivých řádech, prvotní srovnání: Vejcorodí x Placentálové), řád	Objevujeme Evropu a svět Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu	

		Primáti – ukázka vývojových znaků		
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.	Diskutuje o svém vztahu k domácím zvířatům, popisuje jeho chování, Analyzuje význam chovu hospodářských zvířat	Základy etologie, jednotlivé řády třídy savci /hlodavci, šelmy, kopytníci/ - domestikace a její význam		
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Uvede příklady způsobu chování živočichů v jejich přirozeném prostředí a jejich přizpůsobení se danému prostředí	Základy etologie v rámci každého probíraného řádu třídy savci		
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Ověří nebezpečí vztekliny, slintavky a kulhavky v médiích Pokusí se vypozorovat etologické projevy zvířat v jeho okolí	Savci – šelmy, kopytníci Etologie v rámci probíraných skupin savců		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém biomu	Zařazuje živočichy a rostliny do biomů světa	Biomy		Exkurze do ZOO
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav	Řadí jednotlivé orgány do příslušných	Kosterní, svalová soustava člověka		

lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	orgánových soustav, vysvětlí jejich základní funkci, lokalizuje je v těle			
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	Samostatně používá pracovní pomůcky během stanovené laboratorní práce a udržuje je	Mikroskopování (trvalé preparáty tkání)	Rozvoj schopností poznávání	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Posoudí postavení vybraných živočichů v potravních řetězcích ve vazbě na jejich výskyt	Ekologie: potravní vztahy /producent, konzument I. řádu, II. řádu/ Ekosystémy – s ohledem na probíranou třídu Savci	Formy participace občanů v politickém životě Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Vysvětlí způsoby rozmnožování a objasní podstatu množení	Mnohobuněční živočichové (rozmnožování člověka, lidská dědičnost), navázání na učivo tercie (třída Savci)		
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a	Vytvoří si základní pravidla chování na exkurzích, při práci v laboratoři a dodržuje	Pravidla bezpečné práce a chování	Rozvoj schopností poznávání	

neživé přírody.	je			
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Řadí jednotlivé orgány do příslušných orgánových soustav, vysvětlí jejich základní funkci, lokalizuje je v těle	dýchací, trávicí, oběhová vylučovací, nervová, hormonální, rozmnožovací soustava, jejich nemoci a léčba		
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.	Poznává funkci slin při trávení, měření tepové frekvence, dechového objemu, měření krevního tlaku, výpočet Body mas indexu	Př. Laboratorní cvičení: příklad: biologie člověka		
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života. ***Projevuje odpovědný vztah k sobě samému.*** ***Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím.*** ***Aplikuje první pomoc***	U jednotlivých orgánových soustav referuje o chorobách, které mohou danou oblast postihnout Zvládá základní pravidla 1. Pomoci při poranění těla	Choroby orgánových soustav a jejich léčba a prevence, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie Životní styl Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví Základní cesty přenosu nákaz, jejich prevence, nákazy získané v přírodě, přenosné krví	Psychohygiena	

při poranění a jiném poškození těla		a sexuálním kontaktem. Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami. Prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění. První pomoc		
Objasní vznik a význam nového jedince od početí až do stáří.	Žák definuje jednotlivá stádia ontogeneze člověka	Ontogeneze člověka		
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	Na časové ose načrtne vývoj rodu Homo do dnešní podoby s vyznačených klíčových vývojových trendů	Fylogeneze rodu Homo	Etnický původ	
V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování.	Diskutuje v kolektivu na téma plánované rodičovství, bezpečného sexu	Metody antikoncepce, otázky hygieny, pohlavní choroby, právní normy vztažené k rodině	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm	Provádí genetické křížení na příkladech	Genetika člověka - základy		

závěry, k nimž dospěl.				

Kvinta: Obecná biologie, biologie virů, biologie bakterií, biologie rostlin, biologie hub, biologie protist)

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností ***Porovná významné hypotézy o vzniku a vývoji živých soustav na Zemi*** ***Odvodí hierarchii recentních organizmů ze znalostí o jejich evoluci*** ***Vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy***	Odlišuje neživé a živé soustavy na základě uvedených společných vlastností živých soustav Orientuje se v hierarchii uspořádání živých soustav Zobecňuje základní myšlenky teorií vzniku života a vytváří si na ně vlastní názor, který se snaží obhájit	<u>Obecná biologie:</u> <u>Vznik a vývoj živých soustav, evoluce:</u> společné vlastnosti živých soustav, hierarchie uspořádání živých soustav, nástin teorií vzniku života	Spolupráce a soutěž - prezentační dovednosti, referáty, aktuality, seminárky Sociální komunikace	
Porovnává složení a strukturu jednotlivých	Popisuje v základech stavbu zemského	<u>Složení, struktura a vývoj Země</u>		

zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy	tělesa Odlišuje jednotlivé zemské sféry Do jednotlivých geologických sfér přiřazuje důležité charakteristické znaky vývoje života a organizmů	Stavba zemského tělesa, zemské sféry, geologická historie Země, minerály x horniny		
Objasní strukturu a funkci organel prokaryotních a eukaryotních buněk a jejich životní projevy ***Vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy***	Uvědomuje si rozdíl mezi prokaryoty a eukaryoty Vyjmenovává chemické (prvkové a látkové) složení buněk Pojmenuje základní organely obou typů buněk a přiřazuje k nim odpovídající funkci Odlišuje od sebe ve stavbě buňku rostlinou a živočišnou Vysvětluje princip množení tělních buněk	<u>Buňka – stavba a funkce:</u> Chemické složení buněk, prokaryotická a eukaryotická buňka – stavba a funkce organel, buňka rostlinná a živočišná, mitóza		
Charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy	Zvládá nákres a popis virové částice	Biologie virů: stavba a funkce virů: Stavba virové částice,		

Zhodnotí způsob ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby ***Zhodnotí pozitivní a negativní význam virů***	Vyjmenuje patogenní virová onemocnění a způsob jejich přenosu a léčby Uvědomuje si nebezpečí AIDS pro každého jedince a světovou populaci	jejich množení, přehled virů s důrazem na patogenní částice a virovou infekci, nebezpečí AIDS		
Charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska ***Zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby***	Nakreslí a popíše buňku bakterie, tvary jejich buněk Uvádí příklady využití bakterií a příklady jimi způsobovaných onemocnění Vysvětluje význam sinic	Biologie bakterií: stavba a funkce bakterií: Stavba buňky bakterií + sinic, množení buněk, přehled bakterií s důrazem na patogenní bakterie, význam sinic – vznik kyslíkaté atmosféry, vodní květ		
Popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů ***Objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin*** ***Porovná společné a***	Popisuje různě složitá rostlinná těla, třídí jednotlivé orgány do skupin vegetativních x generativních a přiřazuje jim odpovídající funkci Orientuje se	Biologie rostlin: morfologie a anatomie rostlin: rostlinná buňka, stélka a tělo, vegetativní a generativní orgány Fotosyntéza, dýchání, transpirace		

rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin	v základních fyziologických procesech (fotosyntéza, dýchaní, transpirace) Vysvětluje rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním množením			
Pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky ***Zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti jejich využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti***	Poznává a zařazuje jednotlivé rostlinné druhy Vybírá hospodářsky významné druhy a vysvětluje jejich roli jako primárních producentů biomasy	Systém a evoluce rostlin: Nižší a vyšší rostliny Výtrusné a semenné rostliny Nahosemenné a krytosemenné rostliny Vybrané skupiny rostlin (s důrazem na hospodářské užití)		
Posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla ***Zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich***	Posuzuje vliv abiotických faktorů na rostliny Přiřazuje jednotlivé rostlinné druhy do vybraných	Rostliny a prostředí: Vztahy mezi rostlinami a prostředím Ohrožené ekosystémy z hlediska rostlinných společenstev, ohrožené rostlinné	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž, Problematika vztahů organismů a prostředí,	Geografie, fyzika, chemie

ochrany	ekosystémů Chápe důležitost ochrany rostlinných druhů nejen v ČR	druhy, Červená kniha ČR	Životní prostředí regionu a ČR – Projekt: Krajina I. - informace o možnosti aktivně se podílet na ochraně přírody (ekologické organizace a spolky)	
Pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků ***Posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků***	Popíše stavbu buňky hub, rozpozná rozdíly mezi jednotlivými stélkami hub (jednobuněčné, vláknité, plodnice) Vysvětlí v základech typy množení hub Uvádí příklady jednotlivých druhů hub a zařazuje je do uvedených skupin Chápe význam hub pro ekosystémy Popíše stavbu lišejníku	Biologie hub: Stavba a funkce hub, stavba a funkce lišejníků, základy jejich množení, náznak klasifikace v této říši, významné druhy hub, lišejník jako symbiotický organizmus a jako bioindikátor		
Charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska	zhodnotí vybrané zástupce protist z hlediska ekologického, zdravotního,	Biologie protist: zařazení protist do systému organizmů, jejich základní charakteristika,		

	systematického	patogenita protist		

Sexta: zoologie, etologie, ekologie I.

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav ***Objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů***	Reprodukuje stavbu živočišné buňky, rozlišuje typy tkání a orgánových soustav s důrazem na evoluční trendy v zoologii	Biologie živočichů: Morfologie a anatomie živočichů – živočišná buňka, tkáně, orgánové soustavy – v základech, nepohlavní a pohlavní typy rozmnožování (na příkladech živočichů) Fyziologie živočichů		
Charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce ***Pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky*** ***Posoudí význam***	Dokáže popsat tělní stavbu a fungování organizmu v prostředí Správně determinuje taxony a zařazuje je do vybraných hlavních taxonomických skupin	Systém a evoluce živočichů: houby, žahavci – stavba těla na vybraném zástupci, vybrané druhy, s důrazem na domácí druhy		

živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti				
Charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce ***Pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky*** ***Posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti*** ***Charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci***	Rozlišuje hlavní kmeny bezobratlých živočichů, dokáže popsat jejich tělní stavbu, uvádí prostředí, ve kterých žijí Správně determinuje taxony a zařazuje je do vybraných hlavních taxonomických skupin Zobecňuje vývojové trendy ve skupině obratlovců, Rozpoznává adaptace živočichů k jejich životnímu prostředí	Systém a evoluce živočichů: ploštěnci, hlísti, kroužkovci, měkkýši, členovci, ostnokožci, strunatci Obratlovci – jednotlivé třídy, základní stavba, rozdíly mezi nimi, typičtí zástupci, s důrazem na domácí druhy	Spolupráce a soutěž - prezentační dovednosti, referáty, aktuality, seminární práce	
Charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci	Používá správně pojmy týkající se vztahů mezi živočichy a prostředím	Živočichové a prostředí: základní vztahy mezi živočichy a jejich prostředím, základní	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Morálka všedního dne,	

Zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	Přiřazuje živočichy do biomů či ekosystémů Orientuje se v problematice ochrany živočišných druhů v ČR	ekologické pojmy Červená kniha našich živočišných druhů	Spolupráce a soutěž, Problematika vztahů organismů a prostředí – Projekt: Krajina II. - informace o možnosti aktivně se podílet na ochraně přírody (ekologické organizace a spolky)	
Charakterizuje základní typy chování živočichů	Charakterizuje základní typy chování živočichů, uvádí jejich příklady z pozorování živočichů	Etologie Základy etologie, etologické pojmy		
Používá správně základní ekologické pojmy	Správně používá předkládané pojmy	Ekologie I.: základní ekologické pojmy: popis a vývoj ekosystému, tolerance, valence, nika, společenstvo, populace, vnitro a mezidruhové vztahy	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž, Problematika vztahů organismů a prostředí, Životní prostředí regionu a ČR (odkaz na pr. Krajina)	Používá správně základní ekologické pojmy

Septima: biologie člověka, genetika, ekologie II.

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Využívá znalostí o	Popisuje orgány	Kosterní a svalová	Žijeme v Evropě –	Chemie – návaznost na

orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle	jednotlivých uváděných soustav ve správném sledu, popisuje funkci jednotlivých orgánů Uvádí příklady chorob jednotlivých chorob pro dané soustavy Uvědomuje si nezbytnost udržení homeostázy v našem organizmu	soustava, soustavy látkové přeměny: trávicí, dýchací, oběhová, vylučovací, kožní soustava	významní čeští biologové (J. E. Purkyně, J. Jánský)	učivo přírodních makromolekulárních látek (sacharidy, lipidy, bílkoviny) Enzymy, vitamíny Reaktivita a metabolismus přírodních látek
Využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle	Vysvětluje principy řízení organizmu pomocí nervové a hormonální soustavy Popisuje princip přenosu vzruchu Vyjmenuje jednotlivé části nervové soustavy Uvádí příklady lidských hormonů a žláz s vnitřní sekrecí a příklady dysfunkcí žláz a jejich projevů v organizmu	Soustavy regulační: Nervová a hormonální soustava, smysly	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - psychohygiena	Chemie – návaznost na učivo o chemické struktuře hormonů
Využívá znalostí o orgánových	Popisuje a vysvětluje funkci	Soustava rozmnožovací:	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti –	

soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle	rozmnožovací soustavy	Orgány a jejich funkce, oplození, gravidita, porod	péče o sebe sama, hygienická pravidla	
Uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků	Uvědomuje si nezbytnost zodpovědného chování v sexuálním životě Orientuje se v metodách antikoncepce Uvádí rizika spojená s přenosem pohlavních chorob ve společnosti	Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví Změny v období adolescence Hygiena pohlavního styku a hygiena v těhotenství	Výchova ke zdraví	
Orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství	Diskutuje na téma rodičovství a chápe principy metod asistované reprodukce	Civilizační choroby,…HIV Metody asistované reprodukce	Výchova ke zdraví	
Charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a	Popisuje jednotlivé ontogenetické etapy ve vývoji jedince Předvádí jednotlivé	ontogenetický vývoj, první pomoc	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – nácvik první pomoci	

negativním směru	metody první pomoci v simulacích			
Projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu	Diskutuje o rizikovém životním stylu v určitých fázích ontogenetického vývoje (puberta, adolescence)	Rizikové faktory života: alkohol, kouření, drogy….	Výchova ke zdraví	Chemie – alkaloidy, heterocykly (návaznost na učivo v chemii)
Podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka	Vysvětluje cestu vedoucí k rodu Homo a jednotlivá vývojová stádia odlišuje Na základě poznatků z evoluce jasně odmítá jakékoliv projevy rasismu	Biologie člověka: Evoluce člověka, lidská plemena	Sociální komunikace - vývoj dorozumívacích prostředků ve vývoji rodu Homo	
Využívá znalostí o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů	Vysvětluje struktury NK a jejich odraz v genetice Lokalizuje NK v buňkách Uvědomuje si podstatu proteosyntézy a replikace DNA	Genetika: molekulární a buněčné základy dědičnosti Struktura NK (DNA x RNA), chromozóm, replikace DNA, exprese genu – proteosyntéza		Chemie – návaznost na učivo NK
Využívá znalostí o	Správně používá ve	Dědičnost a	Žijeme v Evropě -	

genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů ***Analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě***	slovním projevu genetickou terminologii Nalézá odlišnosti mezi meiózou a mitózou Aplikuje Mendelovské zákony v jednoduchých genetických příkladech (odvozuje výskyt alel v F_1 a v F_2 generacích)	proměnlivost Základní genetická terminologie (gen, alela, genotyp, fenotyp, genom, mutace), buněčný cyklus, meióza, Mendelovské zákony, podstata variability (mutace, crossing over)	významní čeští biologové (J. G. Mendel)	
Analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	Shrnuje rozdíly mezi chorobami vázanými na pohlaví nebo nevázanými na pohlaví, definuje jejich projevy u člověka Uvědomuje si důležitost prenatální diagnostiky	Genetika člověka Karyotyp člověka, savčí typ určení pohlaví, choroby dědičné Genetika populací - základy		
Objasňuje základní ekologické vztahy	Uvádí příklady abiotických a biotických vztahů a	Ekologie II.: Podmínky života: abiotické a biotické	Problematika vztahů organismů a prostředí	

	hledá závislosti mezi nimi Dokáže je uplatňovat na příkladech ze svého okolí, v různých ekosystémech Do jednotlivých biomů zařazuje charakteristické druhy	podmínky a závislosti mezi nimi Biosféra a její členění Biomy světa		

Oktáva (jen volitelná Biologie - učivo prohlubuje předchozí znalosti, opakuje jej k MZ a k přijímacím zkouškám na VŠ)

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Prohloubení OVO a doplnění učiva z předchozích ročníků (+ opakování učiva, příprava na VŠ přírodovědného zaměření).				

8.13 Německý jazyk

Charakteristika předmětu

Německý jazyk se vyučuje jako Další cizí jazyk. Výuka probíhá od tercie do oktávy (6 let), a to s tříhodinovou týdenní dotací v každém ročníku, v oktávě je navíc možnost volby maturitního semináře s dvouhodinovou týdenní dotací.
Žáci jsou rozděleni v rámci ročníku na německou a francouzskou skupinu.
Výuka v tercii začíná na úrovni nulový začátečník. Na konci oktávy je cílovou úrovní B1 podle Společného evropského referenčního rámce.
Vzdělávání směřuje k osvojení a rozvoji všech řečových dovedností – mluvení, poslechu, čtení a psaní a osvojení poznatků potřebných pro získání mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek.
Při výuce je využívána práce s učebnicí (s pracovním sešitem, zvukovými nahrávkami, internetovou podporou) a autentické materiály (internet, televize, prospekty, plánky, německý tisk, fotografie, hry, hudba, literatura). Výuka probíhá v odborné jazykové učebně, v kmenových třídách, případně v učebnách vybavených počítači, nebo interaktivní tabulí. Hodiny jsou doplněny jazykovými, nebo poznávacími zájezdy do německy mluvících zemí a návštěvami filmových, nebo divadelních představení.
Do předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Začlenění průřezových témat

Nižší a vyšší gymnázium

U plánované realizace jednotlivých témat z oblasti PT nejsou uvedeny ročníky, realizovány jsou průběžně.

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	„já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání – téma popis a charakteristika osoby	průběžně tercie – oktáva
	já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.) – téma plány do budoucna	
	péče o sebe sama – téma průběhu dne	
	relaxace – téma volný čas	
	já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného – skupinová práce	
	verbální a neverbální komunikace (specifika) – komunikace v hodinách, opisování neznámých slov, mimika, gesta	
	vnímající komunikace (na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání) – komunikace v hodinách	
	rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči	

	slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými) – komunikace v hodinách	
	respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností) – komunikace v hodinách	
	přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace) – komunikace v hodinách	
	tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace) – komunikace v hodinách	
	účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací) – komunikace v hodinách	
Multikulturní výchova	Jakými prostředky mohu rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakt a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) – pobyty v zahraničí, kulturní instituty Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Vzdělávání v Evropě a ve světě	
Mediální výchova	lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři) – téma povolání	
	příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií) – vytváření multimediálních materiálů	
	kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky), formy mediálních sdělení (zpravodajství, komentář, dokument, seriál, poradna , fotoromán apod.), vzájemné inspirace mezi médii – téma média	
	rozbor aktuálního zpravodajství, kritéria pro výběr zpráv (důležitost pro život, aktuálnost, negativita, blízkost, jednoduchost, jednoznačnost, přítomnost prominentní osoby, možnost trvání v čase) – zařazení aktuálního cizojazyčného zpravodajství do výuky	
	média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny) – téma média	

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák efektivně získává poznatky z různých německých zdrojů (internet, knihy, časopisy ap.)	Učitel umožňuje žákovi využívat různé materiály a zdroje.
Slovní zásobu si žák osvojuje ve vztazích - protiklady, asociogramy...	Učitel zavádí nová slovní spojení ve vztazích, vyhýbá se izolovaným slovům.
Žák prakticky využívá němčinu v reálných situacích.	Učitel seznamuje žáka s možnostmi a situacemi, ve kterých může němčinu využít.
Žák se učí pracovat s chybou jako s pozitivním aspektem – nástrojem učení.	Učitel pomáhá žákovi chybu objevit a dále s ní pracovat.
Žák srovnává jazykové struktury s češtinou a jinými cizími jazyky, hledá společné rysy, využívá internacionalismy a germanismy.	Učitel nebrání srovnávání např. s angličtinou a pomáhá objevovat podobnosti mezi jednotlivými jazyky.
Žák objevuje, odvozuje a systematizuje nové jazykové struktury.	Učitel podporuje žáka v jeho objevitelské činnosti.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se orientuje v německém jazykovém prostředí - ptá se na cestu a porozumí odpovědi, telefonuje, zakoupí si jízdenku v automatu ap.	Učitel žáka připravuje pomocí situačních her na různé situace v německy mluvícím prostředí.
Žák se připravuje na různé situace a	Učitel zapojuje situační hry do výuky.

problémy při situačních hrách.	
Žák uplatňuje při řešení problémů intuici, improvizaci, fantazii...	Učitel vybízí žáka k různým způsobům řešení, nenechá ho vzdát se po prvním nezdařilém pokusu.
Žák zpracovává projekty, dlouhodobé úkoly - plánuje a připravuje řešení, pracuje ve skupině, využívá znalostí reálií, pracuje s různými médii, obhajuje svoji práci a prezentuje ji.	Učitel nabízí žákovi projekty k aktuálním tématům a praktickým činnostem, dohlíží na jejich průběh a je žákovi poradcem.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák prakticky a efektivně využívá všech způsobů komunikace v němčině - ústní a písemná komunikace.	Učitel dává žákovi možnost vyjadřovat se ústně i písemně v němčině.
Žák využívá nonverbální komunikaci - gesta, mimika...	Učitel jde příkladem a využívá také nonverbální komunikaci, doprovází mluvený projev gesty, nová spojení a slovíčka prezentuje pomocí obrázků, pohybů ap.
Žák formuluje a vyjadřuje myšlenky a přání tak, aby tomu partner porozuměl.	Učitel vede žáka nejen k přesnému vyjadřování, ale k opisování neznámých pojmů.
Žák komunikuje s rodilými mluvčími - ústně na zájezdech, při výměnách, písemně na internetu s žáky z německých škol.	Učitel zařazuje do výuky zájezdy do německy mluvících zemí a zprostředkuje žákům kontakt se zahraničními školami.
Žák se vyjadřuje adekvátně situaci a volí vhodné jazykové prostředky.	Učitel umožňuje žákovi seznámit se i s jinými než spisovnými formami jazyka.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák pracuje v cizím jazyce ve skupině, ve	Učitel podporuje rovnoměrný podíl všech žáků na splnění společného cíle.

dvojici (rozhovory, situační hry...), hodnotí a srovnává sebe i druhé a práci skupiny.	
Žák rozlišuje a respektuje role a učí se rozpoznat svoji úlohu ve skupině.	Učitel volí různé situaci, ve kterých se žák dostává do různých rolí.
Žáci navazují kontakty s rodilými mluvčími.	Učitel kontakty zprostředkovává a koordinuje.
Žák se seznamuje s jinými zvyky a vztahy v německy mluvících zemích.	Učitel v hodinách pracuje s autentickými materiály a umožňuje žákovi poznat zvyky daných zemí v autentickém prostředí.
Žák vystupuje při komunikaci sebevědomě, odbourává bariéry.	Učitel podporuje žáka v ústní komunikaci a především v začátcích pracuje citlivě s chybami.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák toleruje zvyky a názory druhých, odlišnosti lidí z jiných zemí.	Učitel u žáka posiluje toleranci, empatii a vstřícnost, ale i kritický přístup k dané problematice prostřednictvím autentických materiálů, při pobytech v německy mluvících zemích a při kontaktu s jejich obyvateli.
Žák dodržuje pravidla slušného chování, pravidla země, kde je hostem.	Učitel žáka seznamuje s danými pravidly, diskutuje o nich a jde mu příkladem v jejich dodržování.
Žák si uvědomuje české tradice, dokáže je porovnat s tradicemi jiných národů a hledá jejich společné základy.	Učitel zařazuje do výuky reálie německy mluvících zemí.
Žák vyhledává společné rysy dějin Česka a německy mluvících zemí a vyvozuje z nich důsledky např. pro současné vztahy mezi státy.	Učitel spolupracuje s učitelem dějepisu a společná témata s žákem zpracovává např. v cizím jazyce a v souvislosti s reáliemi daných zemí.
Žák je schopen vyhledávat společné projekty zemí v různých oblastech (životní prostředí...).	Učitel dává žákovi možnost se s takovými projekty seznámit např. na německých internetových stránkách.
Žák si uvědomuje problémy jiných zemí.	Učitel zařazuje do výuky aktuální témata např. ze zpráv.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si je vědom vlastních jazykových schopností a je schopen zhodnotit vlastní práci.	Učitel vyhodnocuje žákovu činnost a umožňuje mu konfrontovat své jazykové schopnosti v autentickém prostředí

Vzdělávací obsah
úroveň A1 tercie – kvarta

Očekávaný výstup podle Společného evropského referenčního rámce: Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
globální popis Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci. **poslech**	**Zvuková stránka jazyka** větná intonace jevy odlišné od mateřského jazyka (zavřené dlouhé **e, o**, zaokrouhlené **ö, ü, eu**, diftong **ei/ai**, redukované „**e**“, zadopatrové **ng**, **Ich-Laut**, vokalizované „**r/er**“, aspirované souhlásky **p, t, k**, asimilace a ráz) **Grafická stránka jazyka a pravopis** německá abeceda psaní velkých písmen, přehlásek, ß **Slovní zásoba** slovní zásoba v rozsahu asi 1000 lexikálních jednotek zahrnujících výrazy z vymezených tematických okruhů, situací a funkcí jazyka slovní zásoba potřebná k porozumění jednoduchým textům, a to i autentickým (počátky práce se slovníkem) slovní zásoba potřebná pro porozumění pokynům spojeným s vyučovacím procesem **Mluvnice**	

Rozumí známým slovům a zcela základním frázím týkajících se jeho osoby, rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně.	**Skladba** slovosled ve větě oznamovací, tázací jednoduché pokyny rozkazovací vyjadřování záporu včetně kein rámcová konstrukce s modálními slovesy věty s neurčitým zájmenem man vyjadřování záporu nicht mehr, kein mehr vazba es gibt **Tvarosloví** **Podstatná jména** rod podstatných jmen používání členu určitého a neurčitého v 1. , 3. a 4. pádě č. j. a mn. množné číslo **Přídavná jména** v přísudku, v doplňku **Zájmena** osobní, tázací, ukazovací, přivlastňovací, záporná a jejich skloňování **Číslovky** základní, řadové datum, letopočet základní početní úkony **Slovesa** časování pravidelných, nepravidelných a pomocných sloves způsobová slovesa slovesa s odlučitelnými předponami oznamovací způsob přítomný čas **Předložka** se 3. a 4. pádem a s oběma pády	
čtení		
Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, například na vývěskách, plakátech nebo v katalozích		
ústní interakce		
Umí se jednoduchým způsobem domluvit, je-li jeho partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji přeformulovat a pomoci mu formulovat, co se snaží říci. Umí klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají jeho základních potřeb nebo jde-li o věci, jež jsou mu důvěrně známé.		
samostatný ústní projev		
Umí jednoduchými frázemi a větami popsat místo, kde žije, a lidi, které zná.		
písemný projev		
Umí napsat stručný		

<table>
<tr><td>jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené. Umí vyplnit formuláře obsahující osobní údaje, například jeho jméno, národnost a adresu při přihlašování v hotelu.</td><td rowspan="7">Spojky
souřadicí spojky
Příslovce
základní příslovce místa
Témata
osobní údaje, členové rodiny, věk
styk s přáteli
zvířata
barvy
dny, měsíce, roční období
záliby
roční období
denní a týdenní program
víkendy, prázdniny
byt a jeho zařízení
dům a jeho okolí
město, obec, kde žiji
orientace ve městě
navazování přátelských vztahů mezi školami, třídami a žáky (v zahraničí)</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>rozsah</td></tr>
<tr><td>Má pouze základní repertoár slov a jednoduchých frází týkajících se jeho/jejích osobních dat a situací konkrétní povahy.</td></tr>
<tr><td>správnost</td><td rowspan="4"></td></tr>
<tr><td>Ovládá jen v omezené míře několik základních gramatických struktur a typů vět, které jsou součástí pamětně osvojeného repertoáru.</td></tr>
<tr><td>plynulost</td></tr>
<tr><td>Dokáže zvládnout velmi krátké, izolované a většinou předem naučené výpovědi, jež jsou poznamenány mnoha pauzami, které jsou nezbytné pro hledání výrazových prostředků, pro artikulaci méně známých slov a pro pokusy o vhodnější formulaci v komunikaci</td></tr>
</table>

interakce		
Umí klást otázky týkající se osobních dat a na podobné otázky odpovídat. Umí se jednoduchým způsobem zapojit do rozmluvy, ale komunikace je zcela závislá na opakování, parafrázování a opravném přeformulování.		
koherence		
Dokáže propojit slova nebo skupiny slov pomocí nejzákladnějších lineárních spojovacích výrazů, jako jsou „a“ a „potom“.		
úroveň A1		

úroveň A2 kvinta – sexta

Očekávaný výstup podle Společného evropského referenčního rámce: Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
globální popis	**Zvuková stránka jazyka** korekce výslovnostních nepřesností rytmické členění složitějších výpovědí a souvislého textu **Grafická stránka jazyka a pravopis** pravopis výrazů osvojované slovní zásoby základní poučení o interpunkci základní pravidla o dělení slov **Slovní zásoba** seznámení se způsoby odhadu významu, tvoření slov –	
Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání).		

Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb. **poslech** Rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm a jeho rodině, o nakupování, místopisu, zaměstnání). Dokáže pochopit smysl krátkých jasných, jednoduchých zpráv a hlášení. **čtení** Umí číst krátké jednoduché texty. Umí vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech. Rozumí krátkým	podstatné jméno + podstatné jméno, sloveso + podstatné jméno **Mluvnice** **Skladba** zdůraznění větného členu větná negace a negace větného členu vyjádření kladné odpovědi na zápornou otázku slovosled věty vedlejší **Tvarosloví** **Podstatná jména** množné číslo - prohloubení a systematizace vyjadřování českých pádů skloňováním, předložkami a skládáním -n skloňování **Přídavná jména** stupňování stupňování pravidelné a nepravidelné v přísudku skloňování po členu určitém **Zájmena** zájmeno es zvratné zájmeno sich neurčitá **Číslovky** určení váhy, ceny **Slovesa** imperativ préteritum sein, haben zvratná slovesa rozkazovací způsob vyjádření budoucnosti tvarem přítomného času perfektum pravidelných, nepravidelných sloves, sloves s odlučitelnou předponou	

jednoduchým osobním dopisům.	**Spojky** podřadicí spojky **Příslovce** místa, času, způsobu stupňování **Témata** zaměstnání a povolání domácí práce, kutilství školní rok a prázdniny čas způsob trávení volného času sport život v ulicích rozdílný způsob života ve městě a na venkově vzájemná pomoc spolupráce, při řešení úkolů nakupování názvy obchodů, nápisy nákupy (velikost, barva, cena) základní části oděvu vkus v oblékání a současná móda jídla, nápoje, potraviny základní části lidského těla nejběžnější nemoci, úrazy návštěva u lékaře hudba – návštěvy koncertů četba – oblíbení autoři, noviny, časopisy charakteristika osoby rodinné zvyklosti a oslavy způsob bydlení u různých kultur	
ústní interakce		
Umí komunikovat v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech. Zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumí natolik, aby konverzaci sám/sama dokázal(a) udržet.		
samostatný ústní projev		
Umí použít řadu frází a vět, aby jednoduchým způsobem popsal(a) vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné nebo předchozí zaměstnání.		
písemný projev		
Umí napsat krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb. Umí napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování.		
rozsah		
Používá základní typy vět		

s pamětně osvojenými frázemi, skupinami několika slov a formulacemi k tomu, aby byl schopen/byla schopna vyjádřit omezený rozsah informací v jednoduchých každodenních situacích.		
správnost		
Používá správně některé jednoduché struktury, ale stále se systematicky dopouští elementárních chyb.		
plynulost		
Dokáže se dorozumívat pomocí krátkých příspěvků, ačkoliv pauzy, zadrhávání a přeformulování jsou zcela zřejmé.		
interakce		
Umí odpovídat na otázky a reagovat na jednoduché výroky. Umí naznačit, že rozumí, ale jen zřídka je schopen/schopna porozumět natolik, aby konverzaci sám/sama udržel(a) v chodu.		
koherence		
Dokáže propojit skupiny slov pomocí jednoduchých spojovacích výrazů, jako jsou „a“, „ale“, „protože“.		

úroveň A2		

úroveň B1 septima – oktáva

Očekávaný výstup podle Společného evropského referenčního rámce: Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
globální popis Rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány. **poslech** Rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Rozumí smyslu mnoha	**Zvuková stránka jazyka** výslovnost cizích slov, zeměpisných názvů **Grafická stránka a pravopis** pravopisné změny spojené s deklinací a konjugací **Slovní zásoba** lexikální jednotky v souvislosti s poslechem a čtením doplňkovým materiálů seznámení se způsobem odhadu významů na základě tvoření slov jednojazyčné slovníky **Mluvnice** **Skladba** nepřímé otázky věty vedlejší vztažné infinitiv prostý a závislý infinitivní vazby damit, um – zu **Tvarosloví** **Podstatná jména** druhý pád skloňování vlastních jmen zeměpisná podstatná jména zpodstatnělá přídavná jména složená podstatná jména skloňování podstatných jmen cizího původ **Přídavná jména**	

rozhlasových a televizních programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi jeho osobního či pracovního zájmu, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně. **čtení** Rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo které se vztahují k jeho práci. Rozumí popisům událostí, pocitů a přání v osobních dopisech. **ústní interakce** Umí si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu známá, o něž se zajímá nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí). **samostatný ústní projev** Umí jednoduchým způsobem spojovat fráze, aby popsal(a) události a své zážitky, sny,	zeměpisná skloňování po členu určitém a neurčitém skloňování stupňovaných pravidelných a nepravidelných přídavných jmen **Zájmena** vztažná **Číslovky** zlomky, desetinná čísla označení číslic skloňování řadových číslovek **Slovesa** préteritum způsobových sloves préteritum pravidelných, nepravidelných sloves -pasivně použití slovesa werden k vyjádření budoucnosti, změny stavu a použití jako významového slovesa slovesné vazby zvratná slovesa se 3, a 4. pádem sloveso brauchen + nicht/nur + zu + infinitiv vyjádření trpného rodu (věty s man a opisné pasívum) konjunktiv sloves sein, haben a způsobových konjunktiv: würden + infinitiv **Příslovce** zájmenná příslovce **Spojky** spojky složené (entweder … oder, weder … noch, …) **Témata** tolerance, snaha chápat druhé dopravní prostředky přednosti a nevýhody jednotlivých dopravních prostředků výhody cestování pro mládež místa, města, země, které žák navštěvuje místa, města, země, které by žák rád navštívil	

naděje a cíle. Umí stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány. Umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vylíčit své reakce.	nejnavštěvovanější místa, města u nás a v zahraničí město - vesnice ubytování při cestování hlavní město hlavní města německy mluvících zemí navazování přátelských vztahů při cestování základní zeměpisné výrazy zvířata, rostliny vztah k přírodě a její ochrana počasí názvy světových stran tělesná a duševní hygiena správná životospráva mailování/telefonování s kamarády (ze zahraničí) kulturní život v malých a velkých městech četba, rozhlas, televize, divadlo, film, výstavy technika, vynálezy, objevy **Další vhodná témata** Země příslušné jazykové oblasti a Česká republika: základní geografické údaje týkající se nejvýznamnějších zemí příslušné jazykové oblasti a ČR –nejnavštěvovanější místa, města a památky – zajímavosti – každodenní život, zvyklosti a konvence – svátky – významní představitelé umění, vědy, techniky, sportu, politiky – významné aktuální informace z kulturní a společenské oblasti – vztahy příslušné jazykové oblasti a ČR.	
písemný projev		
Umí napsat jednoduché souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která ho osobně zajímají. Umí psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy.		
rozsah		
Zná jazyk tak, aby se domluvil(a) a aby se vyjadřoval(a) pomocí své slovní zásoby jen s určitou mírou zaváhání a opisných jazykových prostředků v rámci tematických okruhů, jako jsou rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální události.		
správnost		
Přiměřeně správně používá repertoár běžných gramatických prostředků a vzorců v rámci snadno předvídatelných situací.		
plynulost		
Dokáže smysluplně		

komunikovat, ačkoliv jsou zcela zřejmé pauzy způsobené plánováním gramatiky a lexika a pokusy o vhodnější formulaci, zejména v delších úsecích zcela samostatné promluvy.		
interakce		
Dokáže iniciovat, udržet v chodu a ukončit jednoduchou konverzaci „z očí do očí“ v rámci známých tematických okruhů či okruhů, o které se osobně zajímá. Dokáže znovu zopakovat část toho, co někdo řekl, aby se ujistil(a), že si vzájemně rozumí.		
koherence		
Dokáže spojit sérii kratších jednotlivých bodů v propojený a lineární sled určitých myšlenek.		geografie – německy mluvící země
úroveň B1		

8.14 Francouzský jazyk

Charakteristika předmětu

Francouzský jazyk se vyučuje jako další cizí jazyk. Výuka probíhá od tercie do oktávy (6 let), a to s tříhodinovou týdenní dotací v každém ročníku, v oktávě navíc možnost volby maturitního semináře s dvouhodinovou týdenní dotací.
Žáci jsou rozděleni v rámci ročníku na francouzskou a německou skupinu.
Výuka v tercii začíná na úrovni nulový začátečník. Na konci oktávy je cílovou úrovní B1 podle Společného evropského referenčního rámce.
Vzdělávání směřuje k osvojení a rozvoji všech řečových dovedností – mluvení, poslechu, čtení a psaní a osvojení poznatků potřebných pro získání mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek.
Při výuce je využívána práce s učebnicí (s pracovním sešitem, zvukovými nahrávkami, internetovou podporou) a autentické materiály (internet, televize, prospekty, plánky, francouzský tisk, fotografie, hry, hudba, literatura). Výuka probíhá v odborné jazykové učebně, v kmenových třídách, případně v učebnách vybavených počítači nebo interaktivní tabulí. Hodiny jsou doplněny jazykovými nebo poznávacími zájezdy do francouzsky mluvících zemí a návštěvami filmových nebo divadelních představení.
Do předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Začlenění průřezových témat

U plánované realizace jednotlivých témat z oblasti PT nejsou uvedeny ročníky, realizovány jsou průběžně.

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	„já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání	Průběžně kvinta – oktáva
	jaká/jaký chci být a proč	
	co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj	
	můj vztah k lidem	
	co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila	
	já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.)	
	péče o sebe sama	
	relaxace	

	jak jsem schopna/schopen si organizovat čas	
	já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného	
	verbální a neverbální komunikace (specifika)	
	vnímající komunikace (na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání);	
	respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností);	
	přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace);	
	tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace);	
	jak se mohu angažovat ve prospěch druhých lidí (pomoc, spolupráce, podíl na demokratickém fungování společnosti, osobní angažovanost ve společenských otázkách)	
	moje hodnoty a moje sociální role současné i budoucí (žák, sportovec, přítel, rodič, občan, zaměstnanec a další)	
	sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů)	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
Multikulturní výchova	Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě	
	Jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority	
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	
	Jakými prostředky mohu rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakt a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě)	
	Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů	
Enviromentální výchova		
Mediální výchova	Typy masových médií (tisk, rozhlas, televize)	
	lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři)	

	příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)	
	komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek)	
	kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky), formy mediálních sdělení (zpravodajství, komentář, dokument, seriál, poradna , fotoromán apod.), vzájemné inspirace mezi médii	
	rozbor aktuálního zpravodajství, kritéria pro výběr zpráv (důležitost pro život, aktuálnost, negativita, blízkost, jednoduchost, jednoznačnost, přítomnost prominentní osoby, možnost trvání v čase)	
	výrazové prostředky (kódy a konvence) typické pro konkrétní média: obrazové, zvukové a jazykové prostředky, sekundární kódy charakterizující jednotlivá média (obálky časopisů pro děti a mládež, znělky v rozhlase a televizi)	
	reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě, rozbor reklamy z hlediska použité strategie (úspěch ve společnosti, získání obdivu, výzvy k identifikaci)	
	média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny)	
	ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce	
	vlivy celospolečenské a kulturní (vliv na jazykovou kulturu, sdílené společenské hodnoty, stabilitu společnosti, sport apod.)	

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák zpracovává problémové úkoly (vyhledává informace z různých zdrojů – Internet, časopisy, knihy, odborná literatura…)	Učitel úkoly zadává a motivuje ho. Vede žáky k samostatné práci s informacemi.

Žák využívá co nejvíce smyslů, pokud učivo dovolí.	Učitel dá vždy (kdy je to možné) konkrétní názor, pomůcku, (využití zejména zraku a sluchu).
Žák se nebojí „manipulovat“ s novými pojmy – odhaduje význam neznámých výrazů podle známých a dříve osvojených, využívá protikladů, znalostí o tvorbě slov pomocí předpon, přípon …	Učitel zavádí nová slovní spojení ve vztazích, vyhýbá se izolovaným slovům.
Žák zpracovává získané informace v podobě referátu, eseje či seminární práce, zapojí se do debaty, přijímá kritiku ze strany i spolužáků, reaguje na hodnocení	Učitel informuje o možnostech získání potřebných informací, dává prostor pro diskuzi a kritiku
Chodí včas, dodržuje určená pravidla – nosí žádané pomůcky, plní zadané domácí práce, je připraven reagovat na změny (dopr. zácpa – omluví se)	Učitel shrne pravidla srozumitelným způsobem. Vede žáky ke zodpovědnosti, za to co dělají

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák své názory a tvrzení podkládá konkrétními argumenty	Učitel podněcuje žáka k argumentaci podložené důkazy, podporuje přesah do jiného předmětu
Projektové vyučování - žáci se učí vyhledávat informace z různých zdrojů, vyhodnocovat je a zpracovávat (např. žáci zpracovávají nejrůznější údaje o zemi, kterou si vybrali, možnosti cestování, ubytování, ceny, aktuální témata –např. Světový pohár – shromažďují a vyhledávají informace o pořádající zemi, stadiony jako dějiště zápasů, účastnické země, sledování soutěže, vyhodnocování výsledků).	Učitel vede žáky k práci s různými zdroji a k ověřování informací.
Vyvozuje z nekompletních informací. Domýšlí si, hledá souvislosti.	Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumí, se žák učí zacházet s nekompletními informacemi. Učitel ho tak vede k nutnosti domýšlení , hledání souvislostí a smyslu.
Žák se orientuje ve francouzském jazykovém prostředí.	Učitel simuluje modelové situace praktického života

Konverzuje na různá témata	(telefonování, psaní dopisu, ptá se na cestu, poslech neznámých mluvčích, využívá hry…)

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace ve francouzštině. Písemných i ústních. Jde do francouzské knihovny, jde na francouzský film, přihlásí se na výměnu, napíše e-mail ve Fj	Učitel vytváří žákovi prostor, aby se mohl vyjádřit v v cizím jazyce.
Žák pracuje s autentickými materiály.	Učitel žáka vede k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.
V rámci možností školy, žák navazuje kontakt s rodilými mluvčími a francouzsky mluvícími cizinci.	Učitelé vyhledávají příležitosti k setkávání se s francouzsky mluvící populací.
Žák dodržuje pravidla diskuze..	Učitel, spolu s žáky, zvolí a doporučí téma k debatě, diskuzi.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Při hodinách žáci řeší úlohy ve skupinách či párech.Učí se tak naslouchat a spolupracovat.	Učitel rozvíjí schopnost spolupráce v týmu.
Žák navazuje kontakty s francouzsky hovořícími lidmi.	Učitel kontakty zprostředkovává.
Při komunikaci s francouzsky mluvící populací, žák se učí vystupovat přirozeně, sebevědomě.	Učitel pomáhá zvyšovat sebevědomí žáka,odbourávat bariéry. Pracuje s chybou.
Žák se zapojuje do různých akcí školy ve francouzském jazyce..	Učitel akce naplánuje a uskuteční.
Žák se chová samostatně –vyhledává prostor pro komunikaci ve francouzském jazyce.	Učitel umožní kontakt s francouzsky mluvícími jedinci, skupinami.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák toleruje zvyky a názory druhých, odlišnosti lidí z jiných zemí.	Učitel u žáka posiluje toleranci, empatii a vstřícnost, ale i kritický přístup k dané problematice prostřednictvím autentických materiálů, při pobytech ve francouzsky mluvících zemích a při kontaktu s jejich obyvateli.
Žák dodržuje pravidla slušného chování, pravidla země, kde je hostem.	Učitel žáka seznamuje s danými pravidly, diskutuje o nich a jde mu příkladem v jejich dodržování.
Žák si uvědomuje české tradice ve srovnání s tradicemi jiných národů.	Učitel zařazuje do výuky reálie francouzsky mluvících zemí.
Žák poznává problémy jiných zemí.	Učitel zařazuje do výuky aktuální témata např. ze zpráv.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá, rozvíjí-li v předmětu tuto kompetenci?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák využívá všechny příležitosti ke svému osobnímu a profesnímu rozvoji	Učitel nabízí žákovi – např. získávat informace z jiných předmětů (zeměpis, literatura, umění), návštěva cizích měst, zemí, galerie, muzea.
Žák vyhledává a vyhodnocuje informace o možnostech práce v zahraničí i u nás, o možnostech vzdělávání.	Učitel poskytne žákovi potřebné zdroje k započetí této aktivity, sleduje další zájem žáka, otvírá debatu k vyhodnocení nalezených informací a další motivaci žáky.

Vzdělávací obsah

Tercie

	Očekávané výstupy RVP-GV Podle SERR Žák	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Receptivní řečové dovednosti	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a pečlivě, a reaguje na ně rozlišuje grafickou podobu slova čte foneticky správně jednoduchý text, napodobuje přízvuk, intonaci a melodii francouzské věty rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů (s využitím vizuální podpory) a vyhledá v něm požadovanou informaci Rozumí známým slovům a zcela základním pojmům týkajících se jeho osoby, rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé mluví pomalu a zřetelně. Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěskách, plakátech nebo v katalozích.	Zvuková stránka jazyka – osvojování výslovnosti známé slovní zásoby prostřednictvím nápodoby. Specifické grafické znaky, pravopis *Gramatika:* člen určitý a neurčitý, ženský rod, množné číslo, časování pravidelných sloves, běžných nepravidelných sloves v přítomném času, il y a , tvoření otázky, tvoření záporu, zájmena ukazovací,	Tematický okruh Osobnostní a sociální výchova „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání jaká/jaký chci být a proč můj vztah k lidem já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič role rodiče, plány v budoucnosti, způsobová slovesa.) péče o sebe sama – la vie quotidienne Relaxace – les loisirs jak jsem schopna/schopen si organizovat čas já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného – práce ve skupinách (já v roli vedoucího nebo podřízeného) verbální a neverbální komunikace - gesta, mimika přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost)	

	Podle potřeby využívá samostatně abecední slovník v učebnici	přivlastňovací, základní předložky času a místa, rozkazovací způsob, osobní a samostatná zájmena		
Produktivní řečové dovednosti	rozumí jednoduchým pokynům a větám při práci v hodině jednoduchými frázemi a větami umí popsat místo, kde žije, a lidi, které zná. Umí napsat jednoduchý text na pohlednici, vyplnit formulář o osobních údajích (jméno, adresu, národnost,…)	*Komunikativní funkce jazyka:* Pozdrav, poděkování, základní komunikační situace v obchodě, restauraci, vyjádření souhlasu, nesouhlasu	Multikulturní výchova Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě / Reálie (svátky např.)	
Interaktivní řečové dovednosti	Umí se jednoduchým způsobem domluvit, je-li jeho partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď a pomoci mu formulovat, co se snaží říci. Umí klást jednoduché otázky a na podobné odpovídat, pokud se týkají základních potřeb nebo jde-li o věci důvěrně známé.	*Tematické okruhy:* Rodina, zájmy, volný čas, zvířata, základní popis osob, předmětů, kalendářní rok,	Mediální výchova lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři) lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři)	

		škola dopravní prostředky *Základní reálie Francie:* zeměpisné údaje, památky, osobnosti		
rozsah	Má pouze základní repertoár slov a jednoduchých frází týkajících se jeho/jejích osobních dat a situací konkrétní povahy.			
správnost	Ovládá jen v omezené míře několik základních gramatických struktur a typů vět, které jsou součástí pamětně osvojeného repertoáru.			
plynulost	Dokáže zvládnout velmi krátké, izolované a většinou předem naučené výpovědi, jež jsou poznamenány mnoha pauzami, které jsou nezbytné pro hledání výrazových prostředků, pro artikulaci méně známých slov a pro pokusy o vhodnější formulaci v komunikaci			
interakce	Umí klást otázky týkající se osobních dat a na podobné otázky odpovídat. Umí se jednoduchým způsobem zapojit do rozmluvy, ale komunikace je zcela závislá na opakování,			

	parafrázování a opravném přeformulování.			
koherence	Dokáže propojit slova nebo skupiny slov pomocí nejzákladnějších lineárních spojovacích výrazů, jako jsou „a“ a „potom“.			

Kvarta

	Očekávané výstupy RVP-GV Žák	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Receptivní řečové dovednosti	rozlišuje grafickou podobu slova čte foneticky správně jednoduchý text, napodobuje přízvuk, intonaci a melodii francouzské věty rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů (i s využitím vizuální podpory) Rozumí známým slovům a zcela základním pojmům týkajících se jeho osoby, rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé mluví pomalu a zřetelně. Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na	Zvuková stránka jazyka – další nácvik výslovnosti obtížných hlásek, intonace, vázání slov Grafická stránka jazyka a pravopis – další nácvik *Gramatika:* vyjádření množství, dělivý člen, passé composé, imperfektum u nejběžnějších sloves, předmět přímý a nepřímý a	Tematický okruh Osobnostní a sociální výchova „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání jaká/jaký chci být a proč můj vztah k lidem já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič role rodiče, plány v budoucnosti, způsobová slovesa.) péče o sebe sama – la vie quotidienne Relaxace – les loisirs jak jsem schopna/schopen si organizovat čas já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného – práce ve skupinách (já v roli vedoucího nebo podřízeného) verbální a neverbální komunikace - gesta,	

	vývěskách, plakátech nebo v katalozích. Podle potřeby využívá samostatně abecední slovník v učebnici a orientuje se v dvojjazyčném slovníku.	jeho nahrazování zájmenem, další slovesa v přítomném čase, passé composé u nejběžnějších sloves, futur proche, zvratná slovesa , vztažná zájmena (qui, que, ou), přivlastňovací zájmena (2), rozkaz, předložky a názvy měst a zemí, tvorba otázky (2), srovnávání, časové výrazy (dans, en, depuis, il y a, pendant), Tvoření a odvozování slov, synonyma, antonyma *Komunikativní funkce jazyka:* Základní vyjádření názoru, žádosti, potřeby, zákazu, příkazu, komunikace	mimika přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost	

		v restauraci, obchodě a na ulici – ptáme se na cestu, zvyklosti při psaní neformálního dopisu, jednoduché vyprávění, jednoduchá formulace příčiny, následku, protikladu ve větě		
Produktivní řečové dovednosti	rozumí jednoduchým pokynům a větám při práci v hodině jednoduchými frázemi a větami umí popsat místo, kde žije, a lidi, které zná. Umí napsat jednoduchý text na pohlednici, vyplnit formulář o osobních údajích (jméno, adresu, národnost,…) Vyhledá hlavní myšlenky textu i v případě, že obsahuje několik neznámých slov. Vlastními slovy reprodukuje text, dialog či krátké sdělení. Tvoří a obměňuje jednoduché věty. Napíše krátký souvislý text (un message éléctronique, la BD, une	*Témata:* jídlo, v restauraci, počasí, roční období, popis vlastností a vzhledu člověka, základní popis krajiny a města, orientace ve městě, oděvy, bydlení, nákupy, svátky, zvyky, tradice *Reálie Francie a frankofonních zemí:*	Multikulturní výchova Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě / Reálie (svátky např.)	

	lettre amicale, une petite annonce)	Svátky, gastronomie, významné osobnosti, města, památky		
Interaktivní řečové dovednosti	Umí se jednoduchým způsobem domluvit, je-li jeho partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď a pomoci mu formulovat, co se snaží říci. Umí klást jednoduché otázky a na podobné odpovídat, pokud se týkají základních potřeb nebo jde-li o věci důvěrně známé. Zapojí se do hovoru na předem známé téma		Mediální výchova lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři) lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři)	Průběžně tercie-oktáva
rozsah	Používá základní typy vět s pamětně osvojenými frázemi, skupinami několika slov a formulacemi k tomu, aby byl schopen/byla schopna vyjádřit omezený rozsah informací v jednoduchých každodenních situacích.			
správnost	Používá správně některé jednoduché struktury, ale stále se systematicky dopouští elementárních chyb.			
plynulost	Dokáže se dorozumívat pomocí krátkých příspěvků, ačkoliv pauzy, zadrhávání a přeformulování jsou			

	zcela zřejmé.			
interakce	Umí odpovídat na otázky a reagovat na jednoduché výroky. Umí naznačit, že rozumí, ale jen zřídka je schopen/schopna porozumět natolik, aby konverzaci sám/sama udržel(a) v chodu.			
koherence	Dokáže propojit skupiny slov pomocí jednoduchých spojovacích výrazů, jako jsou „a“, „ale“, „protože“.			

Kvinta

	Očekávané výstupy RVP-GV Podle SERR Žák	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Receptivní řečové dovednosti	Rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se ho týkají (např. rodina, nakupování, místopis, zaměstnání). Dokáže pochopit smysl krátkých jasných zpráv a hlášení Umí číst krátké jednoduché texty a vyhledat v nich konkrétní předvídatelné informace. (v	Další nácvik problematických hlásek, intonace *Gramatika:* imperfektum, srovnávání, tvoření otázky – avec qui est-ce qui/que et qu´est-ce qui/que, shoda příčestí min. se slovesem avoir, le subjonctif, základní předložkové vazby, futur simple,	Tematický okruh Osobnostní a sociální výchova „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání jaká/jaký chci být a proč můj vztah k lidem já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič role rodiče, plány v budoucnosti, způsobová slovesa.) péče o sebe sama – la vie quotidienne Relaxace – les loisirs	Průběžně tercie-oktáva

	inzerátech, prospektech, jídelních lístcích, jízdních řádech). Rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům.	ukazatelé času, podmínka skutečná (si + présent – futur), zájmeno en, zájmeno y – nahrazování příslovce místa, Stupňování příd. jmen a příslovcí, vztažná zájmena qui, que, ou, odvozování příslovců od příd. jmen, la négation (ne pas encore, jamais, pas de, ne..ni..ni, ne ..plus), účelová věta *Komunikativní funkce jazyka:* Napsat krátký neformální dopis, vzkaz, inzerát, e-mail, vyjádřit ústně i písemně pozvání, odmítnutí, omluvy Jednoduchá žádost o informaci (jízdní řád, otvírací doby, …)	jak jsem schopna/schopen si organizovat čas já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného – práce ve skupinách (já v roli vedoucího nebo podřízeného) verbální a neverbální komunikace - gesta, mimika přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost	
Produktivní řečové dovedno		*Témata:* Doprava, dopravní prostředky, situace		

sti	Umí používat řadu frází a vět, aby jednoduchým způsobem popsal vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné nebo předchozí zaměstnání (škola, rodina, zájmy, zážitky) Umí napsat krátké a jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb. Umí napsat velmi jednoduchý osobní dopis (např. poděkování)	v dopravních prostředcích, volný čas, rodina, rodinné vztahy, orientační značení, formuláře – různé druhy, obchody, typy obchodů, škola, oblečení, móda, bydlení, domácnost a její vybavení Reálie: Doprava ve Francii, zvláštnosti, nejvýznamnější data a osobnosti francouzských dějin, nakupování ve Francii, vzdělávací systém ve Francii	Multikulturní výchova Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě / Reálie (svátky např.)	
Interaktivní řečové dovednost	Umí komunikovat v běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech. Zvládne krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumí natolik, aby konverzaci sám udržel. Umí komunikovat na nejběžnější témata s rodilým mluvčím, pokud je cizinec ochoten mluvit velmi		Mediální výchova lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři) lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři	

	jednoduše a zřetelně a v případě potřeby sdělení zopakovat.			

Sexta

	Očekávané výstupy RVP-GV Podle SERR Žák	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Recepti vní řečové dovedn osti	Rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se ho týkají (např. rodina, nakupování, místopis, zaměstnání). Dokáže pochopit smysl krátkých jasných zpráv a hlášení Zorientuje se v obtížnějším rozhovoru na běžné téma Umí číst krátké jednoduché texty a vyhledat v nich konkrétní předvídatelné informace. (v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích, jízdních řádech). Rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům. Zorientuje se i v obtížnějším textu na	*Fonetika , pravopis:* Další nácvik problematických hlásek v návaznosti na osvojovanou slovní zásobu a obtíže žáků, Vztahy mezi pravopisem a výslovností *Gramatika:* gérondif, postavení dvou zájmen ve větě, le conditionnel présent, vyjádření podmínky (si + imp. – cond.), Le subjonctif, trpný rod, věta důvodová a důsledková, časové výrazy, le, en y po předložkách	Tematický okruh Osobnostní a sociální výchova „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání jaká/jaký chci být a proč můj vztah k lidem já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič role rodiče, plány v budoucnosti, způsobová slovesa.) péče o sebe sama – la vie quotidienne Relaxace – les loisirs jak jsem schopna/schopen si organizovat čas já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného – práce ve skupinách (já v roli vedoucího nebo podřízeného) verbální a neverbální komunikace - gesta,	Průběžně tercie-oktáva

	běžné téma	*Komunikativní funkce jazyka:* Vyjádření hodnocení, rady, jednoduchého pokynu, základní vyjádření emocí: radosti, zklamání, překvapení, údivu, obavy), Jednoduchý formální dopis (žádost o informaci či službu, stížnost), Jednoduché vyprávění, jednoduchý osobní dopis, uživatelská práce s internetem	mimika přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost	
Produktivní řečové dovednosti	Souvisle reprodukuje vlastními slovy obsah textu či promluvy na běžná témata Souvisle a bez přípravy hovoří o tématech týkajících se jeho samého, jeho rodiny, zájmů a nejbližšího okolí. Jednoduchým způsobem vyjádří vlastní názor. Používá jednoduché spojovací výrazy (et, mais, parce que)	*Tematické okruhy:* Zdraví a nemoc, zdravý životní styl, kulturní zařízení, kulturní život, umění, sport, média, politický život, společenská problematika, světové události: základní slovní zásoba, příroda, krajina, popis města, venkova, jednoduchý návod a popis práce, popis zboží, obaly *Reálie:* významné osobnosti	Multikulturní výchova Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě / Reálie (svátky např.) *Mediální výchova* lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři)	Průběžně tercie-oktáva

		z oblasti kultury, umění a sportu		
Interaktivní řečové dovednosti	Při komunikaci v běžných situacích respektuje zvyklosti a základní pravidla zdvořilosti Bez větších potíží s porozuměním a vyjadřováním reaguje na otázky, odpovídá a sám klade otázky na běžná témata			

Septima

	Očekávané výstupy RVP-GV Podle SERR **Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Receptivní řečové dovednosti	Rozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu na běžné a známé téma(práce, škola, volný čas, cestování) Na základě otázek vyhledá v textu podstatné informace Identifikuje hlavní myšlenky textu Samostatně pracuje s jednoduchým textem vyžadujícím hlubší porozumění Rozumí popisům událostí, pocitů a	*Fonetika, pravopis:* Další nácvik problematických hlásek v návaznosti na osvojovanou slovní zásobu a obtíže žáků, Vztahy mezi pravopisem a výslovností *Gramatika:*	Tematický okruh Osobnostní a sociální výchova „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání jaká/jaký chci být a proč můj vztah k lidem já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič role rodiče,	

	přání v osobních dopisech	Plus-que-parfait, časová souslednost, příčestí přítomné, zájmena neurčitá, zájmena ukazovací a tázací samostatná, zdůraznění – C´est …que/qui, Ce qui/que …c´est, věta odporovací, podmiňovací způsob minulý, Vyjádření podmínky (si + plus-que-parfait – cond. passé *Komunikativní funkce jazyka:* Vyjádření citů, názoru, stanoviska, Souvislé vyprávění, osobní dopis, velmi jednoduchý formální dopis Uživatelská práce s internetem *Tematické okruhy:* Život na venkově a ve městě Cestování, ubytování na	plány v budoucnosti, způsobová slovesa.) péče o sebe sama – la vie quotidienne Relaxace – les loisirs jak jsem schopna/schopen si organizovat čas já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného – práce ve skupinách (já v roli vedoucího nebo podřízeného) verbální a neverbální komunikace - gesta, mimika přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost	

		cestách Rodina: současné tendence, vztahy mezi generacemi, mezilidské vztahy, společenská problematika, vzdělávací systémy, kulturní život, moderní technologie, domácí práce *Reálie:* Cestování a ubytování ve Francii Rodina ve Francii Společenská problematika, Vzdělávací systém, vysokoškolské studium ve Francii Významné osobnosti z oblasti kultury a umění, významná díla		
Produktivní řečové dovednosti	Vlastními slovy shrne téma a obsah textu Umí jednoduchým způsobem spojovat fráze, popsat události a své zážitky, sny, naděje a cíle Stručně vysvětlí a odůvodní své názory		Multikulturní výchova Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě / Reálie (svátky např.)	

	a plány Umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vylíčit své reakce Umí napsat jednoduché souvislé texty na známá témata nebo ta, která ho osobně zajímají Umí psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy		*Mediální výchova* lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři)	
Interaktivní řečové dovednosti	Umí vysvětlit svůj názor. Dokáže propojít sled svých myšlenek Dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která mu jsou známá nebo o něž se zajímá Při cestování si poradí s většinou situací.			

Oktáva

	Očekávané výstupy RVP-GV Podle SERR Žák	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Receptiv	Dokáže porozumět hlavním	*Fonetika, pravopis:*	Tematický okruh	

ní řečové dovednosti	myšlenkám složitějších textů. Rozumí delším promluvám, dokáže sledovat složitější výměnu názorů, pokud téma dostatečně zná. Rozumí hlavnímu smyslu rozhlasových a televizních programů týkajících se aktuálních témat Odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu Rozumí článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, v nichž autoři zaujímají konkrétní stanoviska. S texty pracuje samostatně, dobře se v nich zorientuje	Další nácvik problematických hlásek v návaznosti na osvojenou slovní zásobu a obtíže žáků, Vztahy mezi pravopisem a výslovností, Interpunkce	Osobnostní a sociální výchova „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání jaká/jaký chci být a proč můj vztah k lidem já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič role rodiče, plány v budoucnosti, způsobová slovesa.) péče o sebe sama – la vie quotidienne Relaxace – les loisirs jak jsem schopna/schopen si organizovat čas já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného – práce ve skupinách (já v roli vedoucího nebo podřízeného) verbální a neverbální komunikace - gesta, mimika přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost	

Produktivní řečové dovednosti	Vhodnými slovy shrne plynule téma a obsah textu Odliší hlavní a vedlejší myšlenky Dokáže se vyjádřit k široké škále témat, která se vztahují k oblasti jeho zájmu Jasně argumentuje Umí napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu témat souvisejících s jeho zájmy Dbá na správné členění textu Správně používá zdvořilostní obraty při psaní formálního dopisu Využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	*Gramatika:* Subjonctif po spojkách Passé simple Minulý infinitiv Futur antérieur Shrnutí, opakování probraných jevů a jejich doplnění *Komunikativní funkce jazyka:* formální písemný projev (životopis, motivační dopis), vyjádření morálních postojů, vyjádření názorů a stanoviska, argumentace, příběh	Multikulturní výchova Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě / Reálie (svátky např.) *Mediální výchova* lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři)	
Interaktivní řečové dovednosti	Pomocí vhodných výrazů vyjádří svůj názor –písemně i ústně. Srozumitelně svůj názor obhajuje a argumentuje Plynule a spontánně se zapojí do hovoru na běžné téma (i s rodilým mluvčím) Komunikuje plynule, foneticky správně a používá osvojenou slovní zásobu a osvojené gramatické prostředky	*Tematické okruhy:* Životní prostředí, ekologie Pracovní život profese, prac. prostředí, vztahy na pracovišti), Média (jejich role ve společnosti, výhody, nevýhody, rizika) Politický život, státní správa		

		Zdraví, zdravý životní styl *Reálie:* Literatura, úryvky z literárních děl, rodina ve Francii, významné historické momenty, nejdůležitější postavy francouzských dějin, média ve Francii, politický život ve Francii		

8.15 Fyzika

Charakteristika předmětu

Fyzika se vyučuje v následující týdenní hodinové dotaci: prima – 1 hodina, sekunda – 2 hodiny, tercie – 2 hodiny, kvarta – 1 hodina, kvinta – 2 hodiny, sexta – 2 hodiny, septima – 2 hodiny. Pro ty, kteří se chtějí fyzice nadále věnovat, si mohou vybrat rozšiřující studium fyziky formou seminářů. Výuka fyziky probíhá převážně v odborné učebně vybavené mimo jiné dataprojektorem, interaktivní tabulí a počítačem. V některých případech, z kapacitních důvodů, výuka probíhá v kmenových třídách, z nichž jsou některé vybaveny interaktivní tabulí. Ke zpracování měření dochází většinou v počítačové učebně.

Skladba předmětu je orientována zejména na praktické využití poznatků v běžném životě. Při hodinách jsou žáci co nejvíce zapojováni do výuky (sami demonstrují některé pokusy, přímo pří výuce provádějí měření, vysvětlují ostatním řešení dobrovolných příkladů atd.).

Probíraná látka je navázána na látku některých dalších předmětů – nejvíce matematiky, dále především informatiky, biologie, chemie a historie.

Začlenění průřezových témat

Nižší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání, sebezapojení a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, poznávání schopností, spolupráce a soutěživost, řešení problémů a rozhodovacích dovedností, hodnoty, postoje, praktická etika.	Průběžně prima až kvarta
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Občan, občanská společnost a stát.	Průběžně prima až kvarta
Environmentální výchova	Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané.	Průběžně prima až kvarta
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti.	Průběžně prima až kvarta

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Já sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání. Jak rozumím vlastnímu tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu a vlastní psychice. Jak jsem schopen vnímat se pozitivně. Jak rozumím vlastní jedinečnosti. Jaká/jaký chci být a proč. Co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj můj vztah k lidem. Jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu. Co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila. Jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl. Já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.). Jak jsem schopna/schopen si organizovat čas. Přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); můj vztah ke spolupráci a k soutěži.	Průběžně kvinta – oktáva
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Geografické vnímání globalizace: charakteristika vývojových procesů a změn uskutečňujících se v určitém prostoru a v čase a projevujících se rozvojem techniky, rostoucí dynamikou v pohybu informací, kapitálu, zboží, spotřeby a lidí ve společenském prostředí; zvyšující se inovací, intenzitou a rychlostí hospodářských a sociálních vazeb, výměn a činností, které stále více překračují tradiční politické, ekonomické, kulturní a geografické hranice; zvyšováním vzájemné závislosti. Perspektivy společenského rozvoje v kontextu globalizačních procesů: aspekty, dimenze a měřítka společenského rozvoje, kladné a záporné projevy a tendence. Významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska.	Průběžně kvinta – oktáva

Multikulturní výchova	-	
Enviromentální výchova	Jak probíhá tok energie a látek v biosféře a v ekosystému. Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí. Jakým způsobem člověk využívá vodu. Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka. Jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů (např. legislativní, dobrovolné/občanské, institucionální, technologické apod.) a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení. S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká	Průběžně kvinta – oktáva
Mediální výchova	Vývoj médií od knihtisku po internet, vznik a typy masových médií (tisk, rozhlas, televize) vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací). Média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny).	Průběžně kvinta – oktáva

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Zajímá se o fyzikální výklad věcí denní reality, o praktickou fyziku.	Podněcuje žákovu zvídavost a rozšiřuje jeho poznávací potenciál zkoumáním věcí denní reality z fyzikálního hlediska.
Samostatně vyhledává v různých informačních zdrojích, pracuje s informačními technologiemi.	Vede žáka k práci s nejrůznějšími zdroji informace a informačními technologiemi.
Nalézá souvislosti mezi jednotlivými fyzikálními jevy.	Opakovanými poukazy na formální podobnost objevovaných vztahů vede žáka k samostatnému nalézání souvislostí různé šíře.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Třídí, zpracovává a hodnotí informace. S jejich využitím je schopen ověřovat hypotézy.	Vytváří žákovi problémové situace ve fyzice a vede ho k jejich řešení. Klade důraz na praktická a experimentální řešení.
Vytváří hypotézy, pracuje s vlastní chybou coby prostředkem experimentu.	Podněcuje žáka k odhadování, uhadování výsledku, učí jej řádovému, hrubému odhadu, a tak pěstuje jeho dovednost učinit si představu o rozměru kterékoli (fyzikální) situace, ukazuje mu, že práce s chybou je běžným postupem fyzikovy práce.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Účinně pracuje ve skupině.	Posilováním prvků soustředěné skupinové práce vede žáky k zážitku věcné, efektivní, neemotivní komunikace.
Používá odborné termíny, zachází korektně s informacemi.	Věcným a nezaujatým hodnocením žákovských vstupů a vyjádření vede žáka důsledně ke korektnímu zacházení s vědeckou informací tak, aby se učil vědeckému sdělení elementárně porozumět, popř. je nezkresleně tlumočit.
Účastní se debaty, rozlišuje, zda informaci rozumí, či nikoliv, dbá o úplnost informací.	Moderováním žákovských debat a prezentací myšlenkových přístupů učí žáka laskavě, ale pevně dovednosti rozlišit, zda vědeckému sdělení rozumí a posiluje jeho schopnost vnímat nezasvěcenou a nekompetentní komunikaci jako asociální.

Kompetence osobnostní a sociální

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Kultivovaně hodnotí práci svou i svých spolužáků. Své názory podkládá argumenty.	Učitel vede žáky ke vzájemné komunikaci při hodnocení a prezentaci výkonů, učí žáka argumentovat a naslouchat odlišným názorům.
Ví, kdy si má pro lepší úspěšnost zvolit práci v týmu.	Vede žáky skrze společné aktivity (práce ve skupinách, sdílení experimentálních dat, prezentace) k prožitku smyslu týmové práce.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Plní povinnosti, k nimž se zaváže.	Učitel vede žáka k osvojení si úkolu a povinnosti coby přirozené a neobtěžující součásti života, nácvikem číselných odhadů a výpočtů a odhadů chyby výsledku vede žáka k návyku osobního ručení za vlastní výsledek, postoj a názor.

Kompetence pracovní a k podnikavosti

Co žák dělá?	Jak k tomu přispívá učitel?
Zodpovědně a samostatně pracuje s laboratorními pomůckami.	Umožní žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji v rámci laboratorních prací a tím posiluje jeho zručnost, dbá na dodržování bezpečnosti při experimentálních činnostech, a tak dbá o ochranu jeho zdraví při práci.
Je schopen práce na dlouhodobějším projektu, pracuje s časovým plánem práce.	Zadává a kontroluje dlouhodobější a domácí práce a tím připravuje žáky na soustavnou práci. Oceněním samostatné i skupinové práce pěstuje v žáku pozitivní vztah k čestnému a úspěšnému podnikání.

Vzdělávací obsah
Prima

Očekávaný výstup Žák:	Ročníkový výstup Žák:	Učivo	Poznámka – možnosti obohacení hodin
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	Uvede příklady fyzikálních jevů dokazujících neustálý pohyb částic, ze kterých se skládají látky. Jde o příklady	Brownův pohyb, difúze. Atomy, ionty, molekuly. Skupenství látek –	Kreslíme v sešitu komiks, který stručně vysvětlí, co vedlo k objevu atomu. Naznačena je cesta, která vedla k objevu struktury atomu. Pouštíme si dokumentární film o Evropské organizaci pro jaderný výzkum – CERN, po kterém následuje

	viděné jak ve školní laboratoři, tak o příklady z běžného života. Dovede popsat jednoduchý model mikrostruktury pevného, kapalného a plynného tělesa a vysvětlit základní vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek. Dokáže vysvětlit rozdíl mezi atomem, kladným a záporným iontem.	souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou.	kvíz. Cílem je ukázat, jak dnes probíhá výzkum v oblasti mikrosvěta. Debatujeme o této unikátní evropské laboratoři a české účasti na jejím budování. V počítačové laboratoři vyhledáváme postupně obrázky kup galaxií, Mléčné dráhy, Slunce, Země, detailů povrchu Země, živočichů či rostlin, buněk, nákresů atomů. Poté postupně obrázky lepíme do sešitu. Zkoušíme zrakem a hmatem vlastnosti různých kovů. Poté v tabulkách vyhledáváme informace o počtu protonů a elektronů, které mají atomy, z nichž se tyto kovy skládají.
Změří velikost působící síly.	Na základě zkušeností s okolním světem seznámí s pojmem síla a její jednotkou. Dokáže měřit působící sílu siloměrem. Seznamuje se s pojmem gravitační pole a gravitační síla a závislosti gravitační síly Země působící na těleso o dané hmotnosti.	Síla, její značka, znázornění, a jednotky. Gravitační síla a gravitační pole Země, gravitační pole Měsíce, gravitační pole Slunce, Galaxie a jiné galaxie. Elektrická síla, elektrování těles, vzájemné působení iontů, elektronů a protonů. Magnetická síla, umělé a přírodní	Ukazujeme si různá silová působení. Seznamujeme se s účinky gravitační síly. V počítačové laboratoři hledáme obrázky působení gravitační síly (příliv a odliv, dvojhvězdy, galaxie, srážky galaxií, animace černých děr, gravitačních čoček). Obrázky lepíme do sešitu. Seznamujeme se s účinky elektrické síly. Seznamujeme se s účinky magnetické. Zkoumáme vlastnosti magnetů, hledáme, kde všude se ve škole a doma magnety využívají. Promítáme si animaci ukazující, jak nás magnetické pole Země chrání před slunečním větrem a nastiňujeme princip vzniku polárních září.

		magnety, magnetické pole Země.	Učíme se orientovat pomocí kompasu. Ukazujeme si různá silová působení a rozlišujeme, o který druh silového působení jde.
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa.	Vyjmenuje základní fyzikální veličiny, určí jejich značky a jednotky. Je schopen tyto veličiny změřit nebo vypočítat z jiných fyzikálních veličin.	Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas.	Měříme fyzikální veličiny, provádíme opakovaná měření, v Excelu počítáme průměrnou hodnotu. Kreslíme v Excelu graf závislosti venkovní teploty v průběhu jednoho týdne.
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	Uvědomuje si, jaký je vztah hustoty, objemu a hmotnosti látky.	Hustota a její jednotky, převody jednotek hmotnosti, objemu a hustoty, výpočet hustoty, experimenty vedoucí k pochopení pojmu hustota zejména u pevných látek a kapalin.	Počítáme příklady na výpočet hustoty a ukazujeme si, jaký má hustota tělesa vliv na jeho plování ve vodě a v lihu. (Zobecňujeme pak na všechny kapaliny a tělesa.) Měříme hustotu některých těles.
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzovat správně schéma reálného obvodu.	Sestaví nerozvětvený i rozvětvený elektrický obvod podle schématu. Určí, jaké podmínky musí být splněny, aby obvodem tekl elektrický proud.	Elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač. Elektrické a magnetické pole - elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, magnetické pole kolem	Sestavujeme různé elektrické obvody.

		vodiče s proudem, elektromagnet. Tepelné účinky elektrického proudu. Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.	

Sekunda

Očekávaný výstup Žák:	**Ročníkový výstup Žák:**	**Učivo**	**Poznámka – možnosti obohacení hodin**
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.	Rozpozná pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý. Uvědomí si, které z druhů pohybů jsou idealizovanými příklady skutečnosti a proč je uvažujeme.	Pohyb těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý.	Předvádíme si různé druhy pohybů.
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem rovnoměrného pohybu těles.	Uvědomuje si závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu. Seznamuje se s pojmem průměrná rychlost a uvědomuje	Rychlost rovnoměrného pohybu, jednotky dráhy, času a rychlosti, převody jednotek dráhy, času a rychlosti, výpočet rychlosti a dráhy při rovnoměrném pohybu, průměrná rychlost,	Počítáme příklady na výpočet rychlosti a dráhy. Vyhledáváme na internetové adrese www.idos.cz vlaková spojení a počítáme průměrné rychlosti. Počítáme průměrnou rychlost metra na jednotlivých trasách.

	si jeho význam. Řeší úlohy na výpočet průměrné rychlosti a dráhy při rovnoměrném pohybu.	výpočet průměrné rychlosti.	
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.	Seznámí se (ve zjednodušené formě) s vektorovým skládáním sil působícím stejným a opačným směrem. Odlišuje působení gravitační, magnetické a elektrické síly. Uvědomuje si, na jaká tělesa tyto síly působí a jaký je směr působení těchto sil. Je schopen určit velikost gravitační síly, kterou Země působí na těleso o dané hmotnosti. Je schopen vysvětlit původ vztlakové a tlakové síly a	Gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou Země a hmotností tělesa, na nějž působí. Tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí. Třecí síla – smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi. Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů.	Seznamujeme se s účinky různých druhů sil. Početně určujeme velikost gravitační síly. Hledáme výslednici dvou sil grafickou metodou a pomocí počítačového programu.

	vypočíst jejich velikost. V jednoduchých případech je schopen určit výslednici sil působících ně těleso ponořené v klidné kapalině.		
Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích.	Seznámí se s urychlujícími a brzdnými účinky síly, zákonem setrvačnosti a zákonem vzájemného působení dvou těles.	Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí.	Demonstrujeme si na řadě příkladů platnost Newtonových zákonů. Sestavujeme raketu z plastové lahve, jejíž pohonem jsou páry lihu.
Uplatňuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů.	Seznámí se s využitím páky, pevné a volné kladky.	Rovnováha na páce a kladce, kladky a kladkostroje.	Sestavujeme ze stavebnice Merkur páky a kladky.
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů. ***Předpovídá z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v klidné***	Seznámí se s Pascalovým zákonem, principem činnosti hydraulických zařízení, účinky gravitační sily Země na kapalinu, původem tlakové síly a způsobem jejího	Pascalův zákon - hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy	Ukazujeme si působení atmosférického a hydrostatického tlaku. Odstraňujeme vliv atmosférického tlaku ve vývěvě a porovnáváme s tím, jak experimenty proběhly za působení atmosférického tlaku. Sestavujeme hydraulické zařízení a zkoušíme jeho funkci.

tekutině.	výpočtu, hydrostatickým tlakem a způsobem jeho výpočtu, hydrostatickým paradoxem, využitím spojených nádob v technické praxi. Je schopen vysvětlit původ vztlakové síly a vypočíst její velikost. Seznámí se s principem měření atmosférického tlaku, jeho vlivem na změny počasí a vztlakovou silou působící na tělesa v atmosféře Země.	v atmosféře. Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách.	
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh. ***Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve***	Seznámí se zákonem přímočarého šíření světla, zákonem odrazu a zákonem lomu světla. Využije platnost výše uvedených zákonů k vysvětlení	Vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem	Seznamujeme se pomocí experimentu se základními zákony geometrické optiky, experimenty fotografujeme a vytváříme počítačovou prezentaci. Velký důraz klademe na pochopení principu vidění, vnímání barev, vnímání prostoru. Seznamujeme se s vlivem poruch zraku na chování člověka. Věnujeme se zraku u některých zvířat. Vysvětlujeme si mimo jiné, např. proč můry krouží kolem

dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využije této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	optických jevů pozorovaných v běžném světě. Seznámí se využitím spojných a rozptylných čoček, základními optickými vadami a jejich odstraňováním, využitím vydutého a vypouklého zrcadla.	tenkou rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem.	světelného zdroje.

Tercie

Očekávaný výstup Žák:	**Ročníkový výstup Žák:**	**Učivo**	**Poznámka – možnosti obohacení hodin**
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	Vysvětlí pojem teplotní roztažnost a uvede příklady z běžného života.	Teplotní roztažnost pevných látek, kapalin a plynů v běžném životě, konstrukce teploměrů.	Věnujeme se vlivu teplotní roztažnosti vody na vzrůst světové hladiny oceánů.
Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa.	Bude schopen v jednoduchých případech vypočítat mechanickou práci a bude schopen rozlišit, kdy se práce koná a kdy nekoná. Seznámí se významem kinetické a potenciální energie.	Formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie, teplo, výměna tepla při vzájemném dotyku těles, výměna tepla prouděním, výměna tepla zářením, elektrická energie a výkon, výroba a přenos	Zaměřujeme se na fyzikální zdůvodnění, proč je rychlá jízda automobilem nebezpečná. Počítáme nárůst kinetické energie při překročení povolené rychlosti. Zabýváme se kinetickou energií asteroidů křížících dráhu Země a vysvětlujeme si, proč srážka s asteroidem relativně malé velikosti může způsobit globální katastrofu.

	Bude schopen určit potenciální energii tělesa a ze zákona zachování energie vypočítat práci, kterou těleso vykoná po přeměně potenciální energie na práci.	elektrické energie, jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana před radioaktivním zářením. Přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání a tuhnutí; vypařování, hlavní faktory ovlivňující vypařování, var hlavní faktory ovlivňující a teplotu varu kapaliny, kapalnění, sublimace a desublimace, anomálie vody. Spalovací motory, pohony na alternativní paliva (motory na zemní plyn, hybridní automobily…) Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.	Hovoříme o zdravotních důsledcích znečištění vzduchu spalovacími motory. Zaměřujeme se na využití alternativních pohonů v automobilech dostupných již na trhu. Zejména se věnujeme automobilům s hybridním pohonem. Upozorňujeme na nutnost přijetí legislativy podporující využívání alternativních pohonů.
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	Je schopen v některých jednoduchých případech vypočítat výkon při vykonání práce za určitý čas a za působení stálé síly při rovnoměrném pohybu.		
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh.	Seznámí se se zákonem zachování energie a přeměnami energie zejména kinetické na potenciální, tepelné energie na elektrickou a na s dalšími příklady změn energie.		
Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem.	Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem.		

Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Seznámí se s principem výroby elektrické energie v uhelných, jaderných, a vodních elektrárnách. Seznámí se také s možnostmi výroby elektrické energie z alternativních zdrojů.		
Rozlišuje vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.	Dokáže uvést příklady vodičů a izolantů a vysvětlit princip vedení proudu v kovech, kapalinách a plynech.	Vodiče a izolanty, vedení proudu v kovech, kapalinách a plynech.	
Rozlišuje stejnosměrný proud od střídavého a změřit elektrický proud a napětí	Dokáže vysvětlit pojem stejnosměrný elektrický proud.	Elektrický proud a napětí, využité stejnosměrného elektrického proudu.	
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzovat správně schéma reálného obvodu.	Sestaví nerozvětvený i rozvětvený elektrický obvod podle schématu. Určí, jaké podmínky musí být splněny, aby obvodem tekl elektrický proud.	Elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač. Elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj;	

	Dokáže změřit napětí na jeho jednotlivých prvcích a proud procházejícími jeho jednotlivými částmi.	tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.	
Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů.	Vyjádří Ohmův zákon pro kovové vodiče a chápe význam elektrického odporu. Dokáže změřit el. proud v jednoduchém obvodu a napětí na jeho částech a vypočítat jejich elektrický odpor. Dokáže také elektrický odpor změřit ohmmetrem.	Elektrický odpor a jeho jednotky, Ohmův zákon, skládání odporů zapojených za sebou a vedle sebe, výpočet a měření elektrického odporu.	Na sestaveném obvodu ověřujeme platnost Ohmova zákona. Sestavujeme obvody s více odpory. Měříme výsledný odpor a výsledek ověřujeme výpočtem. (Tedy jen nepočítáme teoretické příklady, jak bývá často zvykem.)
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzovat příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku.	Dokáže vysvětlit fyzikální princip vzniku zvuku, uvést zdroje zvuku v našem okolí, vysvětlit, jak je zvuk vytvářen hlasivkami a	Vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka pro šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce,	Zaměřujeme se na princip vzniku zvuku v hudebních nástrojích s několika konkrétními ukázkami přímo na vyučování a tvorbu zvuku hlasivkami.

	běžně známými hudebními nástroji, umí vysvětlit fyzikální princip vytváření zvuku reproduktorem.	ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu, hlasitost, barva tónu. Záznam a reprodukce zvuku.	
Posoudí možnosti zmenšení vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Je si vědom negativního vlivu hlasitých zvuků na jeho sluchové ústrojí a vliv hluky na psychiku člověka.	Sluchové ústrojí, ohrožení sluchu, vliv hluku na psychiku člověka.	Zaměřujeme se škodlivost dlouhodobého poslechu hudby na sluchové ústrojí.

Kvarta

Očekávaný výstup Žák:	**Ročníkový výstup Žák:**	**Učivo**	**Poznámky**
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změřit elektrický proud a napětí	Dokáže vysvětlit rozdíl mezi střídavým proudem a stejnosměrným proudem, dokáže vysvětlit výhody a nevýhody využití stejnosměrného a střídavého proudu v některých případech.	Stejnosměrný a střídavý proud, využití střídavého a stejnosměrného proudu, elektromagnetická indukce, transformace napětí.	Sestavujeme obvody ze stavebnice Elektromerkur ukazující využití některých polovodičových prvků, zejména diod.
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje	Sestaví nerozvětvený i rozvětvený elektrický obvod	Elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač.	Sestavujeme funkční elektromotor ze stavebnice Elektromerkur.

správně schéma reálného obvodu.	podle schématu. Určí, jaké podmínky musí být splněny, aby obvodem tekl elektrický proud. Dokáže změřit napětí na jeho jednotlivých prvcích a proud procházejícími jeho jednotlivými částmi.	Elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními. Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.	
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	Experimentálně se přesvědčí o existenci magnetického pole v okolí vodiče protékaného elektrickým proudem. Seznámí se s konstrukcí a využitím elektromagnetu. Seznámí se s jevem	Magnetické pole cívky s proudem, elektromagnet a jeho využití, stejnosměrný elektromotor, elektromagnetická indukce, transformátor, fyzikální princip výroby elektrické energie.	

	elektromagnetické indukce a jeho využití při výrobě elektrického proudu a konstrukcí a funkcí transformátorů.		
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. ***Zapojí správně polovodičovou diodu.***	Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě jejich schopnosti vést elektrický proud. Seznámí se s principem vedení proudu v kovech, kapalinách a polovodičích typu P a N. Seznámí se s principem činnosti polovodičové diody.	Vodiče a izolanty. Vedení proudu v kovech, kapalinách a plynech. Polovodiče typu P a N. Polovodičová dioda, její využití, sestavení obvodu s diodou a LED diodou..	
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet. Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností.	Seznámí se složením Sluneční soustavy a historií jejího vzniku, uspořádáním hvězd v galaxiích a teorií Velkého třesku.	Sluneční soustava.	
Odliší hvězdu od planety na základě	Odliší hvězdu od planety, vyjmenovat	Hvězdy – jejich složení, planety,	

jejích vlastností.	planety Sluneční soustavy, určit, zda jde o planetu s pevným povrchem, či plynnou, dokáže vysvětlit pojem Galaxie.	sluneční soustavy, Galaxie, kupa galaxií, rozpínání vesmíru, vznik sluneční soustavy a vznik vesmíru.	

Kvinta

Očekávaný výstup Žák:	**Ročníkový výstup Žák:**	**Učivo**	**Poznámka – možnosti obohacení hodin**
Měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření ***rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh.***	Rozliší mezi základní a odvozenou jednotkou. Používá normalizované předpony k názvu jednotky. Rozlišuje skalární fyzikální a vektorové veličiny. Provede jednoduché fyzikální měření a analyzuje jej.	Fyzikální veličiny a jejich měření. Soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI). Absolutní a relativní odchylka měření.	
Užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech	Dokáže popsat způsob zavedení vztažné soustavy a vyjádřit polohu	Kinematika pohybu – vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a	Historický exkurs: Od Aristotela k Einsteinovi – vývoj názorů na pohyb. Historický exkurs:

rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/ zpomalených. ***Určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil.*** ***Využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles*** ***využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh.*** ***Objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění.***	hmotného bodu pomocí polohového vektoru. Definuje okamžitou rychlost a okamžité zrychlení hmotného bodu. Vysvětlí chování pohybujících se těles pomocí Newtonových zákonů. Zformuluje zákon zachování hybnosti. Rozliší mezi inerciální a neinerciální soustavou. Definuje tlak a vypočítá tlakovou sílu. Vypočítá třecí sílu pomocí součinitele smykového tření. Vypočítá velikost gravitační síly na	zrychlení. Dynamika pohybu – hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; tlaková síla, tlak; třecí síla; síla pružnosti; gravitační a tíhová síla; gravitační pole; moment síly; práce, výkon; souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie. Mechanika kapalin - Pascalův zákon - Archimédův zákon - Bernoulliho rovnice Mechanika plynů - Archimédův zákon - Proudění plynů - Odpor vzduchu Mechanické kmitání a vlnění – kmitání	Isaac Newton. Historický exkurs: Vývoj názorů na uspořádání Sluneční soustavy Historická exkurs: Jak se měřil čas v dávných dobách aneb kyvadlo, revoluce v měření času. Historický exkurs: Historické způsoby záznamu zvuku.

	základě Newtonova gravitačního zákona. Vypočítá gravitační sílu působící na těleso na povrchu Země. Definuje moment síly. Definuje práci a výkon. Definuje kinetickou a potenciální energii a zformuluje zákon zachování mechanické energie. Definuje tlak a vysvětlit vznik tlaku atmosférického a hydrostatického. Vysvětlí plování těles pomocí Archimédova zákona. Rozliší mezi kmitáním a vlněním.	mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence; postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita	

	Rozpozná základní veličiny a vztahy mezi nimi, které popisují kmitavý pohyb a vlnění. Vyjmenuje některé příklady mechanického vlnění a vysvětlit jejich původ. Vysvětlí princip skládání kmitavého pohybu a princip interference vlnění. Rozliší mezi vlněním příčným a podélným. Vysvětlí vznik stojatého vlnění Vysvětlí fyzikální podstatu vzniku zvuku, výšku tónu, hlasitost zvuku a barvy tónu.		

Sexta

Očekávaný výstup Žák:	**Ročníkový výstup Žák:**	**Učivo**	**Poznámka – možnosti obohacení hodin**

Objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou. ***Aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh.*** ***Využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu.*** ***Analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles.*** ***Porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických Problémů.*** ***Porovná účinky***	Vysvětlí rozdíl v mikrostruktuře pevné látky, kapaliny a plynné látky. Zná princip zavedení termodynamické teplotní stupnice. Zformuluje nultý, první a druhý termodynamický zákon. Definuje vnitřní energii tělesa uvézt způsoby její změny. Vypočítá teplo dodané nebo odevzdané tělesem. Popíše křivku deformace pevného tělesa v tahu. Vysvětlí vznik povrchové vrstvy kapaliny a povrchového napětí.	Kinetická teorie látek – charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství. Termodynamika – termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech. Vlastnosti látek – normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin; skupenské a měrné skupenské teplo Elektrický náboj a	Historický exkurs: Elektrifikace Čech a Moravy Jak se dříve svítilo. Edison versus Tesla, Křižík versus Kolben. Vodivostní teorie kovů – Obecná chemie Chemické vazby v krystalech- Geologie, chemie

elektrického pole na vodič a izolant. ***Využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech.*** ***Využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení.*** ***Porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích.*** ***Využívá zákony šíření světla v prostředí***	Popíše kapilární jevy, vysvětlí podstatu jejich vzniku a podstatu jejich využití. Vypočítá změnu délky a objemu tělesa při změně jeho teploty. Popíše změny skupenství a vysvětlí jejich fyzikální podstatu. Popíše vzájemné silové působení nabytých částic a vypočítat sílu elektrické síly podle Coulombova zákona. Vysvětlí fyzikální význam fyzikálních veličin: napětí, proud, odpor. Vysvětlí rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem. Vyjádří a vypočítá	elektrické pole – elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí; kondenzátor. Elektrický proud v látkách – proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; polovodičová dioda magnetické pole – pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce; indukované napětí. Střídavý proud – harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor.	

k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy.	výkon stejnosměrného a střídavého proudu. Vysvětlí kdy je lepší použít střídavého a kdy stejnosměrného proudu. Popíše magnetické pole permanentního magnetu a vodiče s proudem. Vysvětlí princip elektromagnetické indukce a vysvětlit jeho technické využití. Popíše vznik elektromagnetického záření a rozdělit elektromagnetické záření podle frekvencí	Elektromagnetické záření – elektromagnetická vlna; spektrum elektromagnetického záření.	

Septima

Očekávaný výstup Žák:	**Ročníkový výstup Žák:**	**Učivo**	**Poznámka – možnosti obohacení hodin**

Porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích. Využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy.	Rozliší mezi kmitáním a vlněním. Rozpozná základní veličiny a vztahy mezi nimi, které popisují kmitavý pohyb a vlnění. Vyjmenuje některé příklady mechanického vlnění a vysvětlit jejich původ. Vysvětlí princip skládání kmitavého pohybu a princip interference vlnění. Rozliší mezi vlněním příčným a podélným. Vysvětlí vznik stojatého vlnění Vysvětlí fyzikální podstatu vzniku zvuku, výšku tónu, hlasitost zvuku a barvy tónu. Umí dokázat vlnové vlastnosti světla. Zná princip nezávislosti rychlosti šíření světla na rychlosti zdroje a pozorovatele.	Mechanické kmitání a vlnění – kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence; postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita Vlnové vlastnosti světla – šíření a rychlost světla v různých prostředích; stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla. Optické zobrazování – zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa.	Využití optických jevů v chemii polarografie – Chemie Ladění hudebních nástrojů – Estetická výchova Principy fotografického a filmového záznamu - Estetická výchova Ekologická výroba elektrické energie- Biologie, Chemie

	Zformuluje zákon odrazu a lomu světla. Najde obraz předmětu vytvořeného čočkami a zrcadly. Dokáže používat Snellův zákon. Vysvětlí princip interference světla a uvést příklady jeho technického využití. Vyjmenuje základní zrakové vady oko a vysvětlit princip jejich nápravy		
Využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů. Posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance. Využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek. Navrhne možné způsoby	Vysvětlí vztah mezi zářením a hmotou. Popíše problém vlnově korpuskulární povahy světla a mikročástic. Zná podstatu spontánní a simulované emise atomu. Vyjmenuje základní druhy radioaktivity a vysvětlit princip štěpné jaderné reakce.	Kvanta a vlny – foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic Atomy – kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor.	Historický exkurs: Objev atomu a atomové struktury.

ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření.			
Využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů. Posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance. Využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek. Navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření.	Vysvětlí vztah mezi zářením a hmotou. Popíše problém vlnově korpuskulární povahy světla a mikročástic. Zná podstatu spontánní a simulované emise atomu. Vyjmenuje základní druhy radioaktivity a vysvětlit princip štěpné jaderné reakce.	Kvanta a vlny – foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic Atomy – kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor.	Historický exkurs: Objev atomu a atomové struktury.

8.16 Informatika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Informatika si klade za cíl rozvinout počítačovou gramotnost žáků. Vzhledem k tomu, že se jedná o předmět nástrojový, je zařazen do výuky již v primě v jednohodinové dotaci týdně, přičemž se počítá s tím, že učitel předmětu Informatika bude dosahovat výchovně vzdělávacích cílů na látce, o níž se žáci zajímají a která souvisí s ostatní výukou. Výuka předmětu pokračuje výukou v rozsahu dvou hodin týdně v kvintě, kdy se předpokládá, že se naváže na aktuální znalost práce s počítačem.
V oktávě je dotace výuky informatiky 1 hodina. Výuky v oktávě se zaměřuje především na práci se softwarem, který jednotliví žáci potřebují k psaní a zpracování maturitní práce.
Vyučující předmětu napomáhá svými výstupy žákům kvinty při realizaci jejich první seminární práce (viz předmět Seminární práce).
Průřezová témata do předmětu nejsou začleněna, neboť, jak bylo uvedeno výše, počítá se s aktuální mezipředmětovou spoluprací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Je motivován k celoživotnímu učení, rozpoznávají užitečnost učení.	Zadává úlohy, s nimiž se žáci mohou setkat v praktickém životě. Vychází z jejich zájmu a z potřeb dalších předmětů.
Hledá různé cesty k řešení, vědomě si plánují vlastní postup.	Zadává úlohy, jejichž vyřešení vyžaduje rozdílné metody řešení a také plánování (tím se žáci učí, že své aktivity, včetně učení je třeba plánovat).
Zhodnotí svou úroveň dosažení dovednostního i znalostního cíle témat u i vyučovací jednotky.	Uvádí dovednostní i znalostní cíl tématu i vyučovacích hodin, vede žáky k sebehodnocení pokroku, zařazuje sebehodnotící aktivity.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Řeší problémové úlohy.	Zadává netypové, zajímavé problémové úlohy, jejichž řešení je však v rozsahu žákových znalostí a schopností.
Hledají vlastní postupy řešení, uvědomují si variabilnost postupu.	Podněcuje žáky k hledání vlastních postupů řešení (v žádném případě netrvat na tom, že jediný správný postup řešení je ten, který jsem jim sám představil)
Diskutují o problémových úlohách, formulují otázky, námitky,	Podněcuje k diskuzi nad problémovými úlohami.

důkazy.	
Vymýšlejí úlohy k procvičení probraného tématu	Vybízí k samostatnému vymýšlení úloh.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu přispívá učitel?**
Aktivně podílí na průběhu vyučovací jednotky, komunikují (k tématu) se sebou navzájem i s vyučujícím.	Usiluje o zapojení žáků do společné komunikace v rámci vyučovací jednotky.
Při diskuzích naslouchá druhým, reaguje na sebe navzájem. Zapojuje se zapojují do diskuze.	Procvičuje s žáky pravidla diskuze a diskuzních strategií. Učitel napomáhá žákům k zapojení do diskuze otázkami a hrami vyžadující komunikaci.
Je schopen hovořit na dané téma.	Zadává žákům témata referátů, vede je k vybrání vlastního tématu.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Dodržuje daná pravidla, spolupodílejí se na jejich formulování.	Vede žáky k formulování pravidel práce v předmětu a k jejich dodržování.
Pracuje ve dvojici či ve skupině, přijímají různé role.	Zadává skupinové práce, které umožňují průběžné zastávání různých rolí. Využívá metod kooperativního učení.

Vzdělávací obsah
Prima

Očekávaný výstup **Žák:**	**Učivo**	**Poznámky, vztah k jiným oborům.**
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznosti.	Vývojové trendy informačních technologií, hodnota informací, metody jejich ověřování.	Spolupráce s matematikou.

Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	Počítačová grafika, vytváření tabulek.	
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	Výtvarné práce v grafickém editoru.	
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	Metody vyhodnocování informací.	
Používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.		Příprava referátu z ostatních předmětů.
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	Prezentace informací.	

Kvinta

Očekávaný výstup **Žák:**	**Učivo**	**Poznámky, vztah k jiným oborům**
Ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT.	Informatika – vymezení teoretické a aplikované informatiky informační sítě.	Spolupráce s matematikou.
Využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh.	Hardware – funkce prostředků ICT, jejich částí a periferií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat software	

Organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití.	Údržba a ochrana dat.	
Orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe.	Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT.	
Využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci.	Internet.	
Využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů.	Informace, sdílení odborných informací.	
Posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací.	Kritika pramenů.	Výstupy předmětu Seminární práce.
Využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky.	Informační etika, legislativa.	
Zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu.	Publikování, aplikační software pro práci s informacemi.	Výstupy předmětu Seminární práce.
Aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů	Algoritmizace úloh	

Oktáva

Očekávaný výstup **Žák:**	**Učivo**	**Poznámky, vztah k jiným oborům**
Ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT. ***Organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití.*** ***Využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci.*** ***Využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů.*** ***Posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací.*** ***Využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky.*** ***Zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimedií.***	Práce s formulářem (životopis) MS Word Pokročilé formátování Tvorba textu podle předem zadaných kritérií Vkládání obrázků, a grafů MS Excel Vyšetřování průběhu funkce Programy určené k vyšetřování průběhu funkcí Citační normy Způsoby odkazování na zdroje v textu Kritika pramenů. Informační etika, legislativa. Prezentace informací – MS PowerPoint základy práce s programem zásady dobré prezentace	Spolupráce s matematikou. Výstupy předmětu Seminární práce. Výstupy předmětu Seminární práce.

8.17 Svět v souvislostech

(v angličtině)

Charakteristika předmětu

Na nižším stupni gymnázia si předmět Svět v souvislostech si klade za cíl zpřístupnit žákům ta témata z historie a geografie, která mají dopad na současné uspořádání světa. Rozložení do ročníků níže uvedených výstupů předmětu je na uvážení vyučujícího. Celkově je úzce provázán s přínosy Multikulturní výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Jednotlivé tematické okruhy průřezových témat však nejsou blíže specifikovány, protože se předpokládá, že budou realizovány na základě zájmu žáků. A to zvláště na vyšším stupni gymnázia, kdy součástí výuky předmětu budou diskuze a přednášky na aktuální témata, přičemž se škola bude snažit zajistit i účast externích odborníků.

Předmět je vyučován hodinu týdně, resp. dvě hodiny za 14 dní, od tercie do kvarty, posléze od septimy do oktávy. Vyučovacím jazykem je angličtina.

Klíčové kompetence budou na obou stupních gymnázia rozvíjeny dle strategií společných pro celou školu.

Začlenění průřezových témat

Nižší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	Tercie Kvarta
Multikulturní výchova	Princip sociálního smíru a solidarity	Tercie Kvarta

Vzdělávací obsah

Tercie, kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	Školní výstup: Žák	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Posoudí postavení rozvojových zemí.	Objasní rozpad koloniálních říší, zhodnotí problémy a postavení rozvojových zemí.	Dekolonizace a problémy třetího světa	Princip sociálního smíru a solidarity	Svět v souvislostech
Na příkladech vyloží	Charakterizuje kořeny	Rasismus	Princip sociálního	Svět v souvislostech

antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	antijudaismu a moderního antisemitismu, uvede další příklady rasismu a etnické/náboženské diskriminace ve světě.	Diskriminace Antisemitismus	smíru a solidarity	(spolu s Žv, Ov)
	Orientuje se v moderní historii světově významných států světa a většině evropských zemí.	Moderní historie států	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	Svět v souvislostech

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup: Žák**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech. ***Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých***	Dokumentuje na příkladech současnou propojenost světa, vysvětluje příčiny tohoto stavu. Formuluje význam světového hospodářství. Klasifikuje jeho jednotlivé sféry. Lokalizuje zdroje nerostných surovin a jádra světové ekonomiky. Porovnává předpoklady a faktory územní diferenciace hospodářské činnosti.	Globalizace Hospodářství	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	Svět v souvislostech

světadílů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.				

8.18 Mediální výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Mediální výchova je vyučován v kvartě s dotací dvě hodiny týdně. Většina tematických okruhů průřezového tématu Mediální výchova podle RVP ZŠ byla realizována již v průběhu předchozích let v rámci ostatních předmětů. Dovednost orientovat se v mediálním světě považujeme za velmi důležitou, proto jsme se rozhodli jednotlivé tematické okruhy probrat znovu a souhrnně v kvartě, současně je rozšířit i o tematické okruhy RVP G, z nichž ale taktéž mnohé z nich jsou realizovány opětně v průběhu studia na vyšším gymnáziu.

Cílem výuky předmětu je ukázat žákům typické mediální postupy a vést žáky k tvorbě vlastního mediálního sdělení. Přičemž výuka směřuje k posílení kritického myšlení žáků, k rozvoji vlastního úsudku. Inspirace k vlastní výuce může být čerpána např. z publikace Rozumět médiím, vydané v roce 2008 společností AISIS.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení:

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci používají efektivní metody práce s textem	Učitel pracuje s textem, předkládá žákům různé druhy textů, nabízí různé formy zpracování.
Žáci používají metody učení typu brainstorming, myšlenková mapa, které jim napomáhají nalézt na první pohled nezřetelné souvislosti	Učitel používá při výuce efektivní metody učení typu brainstorming, myšlenková mapa etc. a vede žáky k tomu, aby si je osvojili.
Žáci na základě předem daných znaků dobře odvedené práce sami zhodnotí svůj výkon. Zhodnotí práci spolužáka.	Učitel pomocí jasně zadaných znaků úspěšné práce vede žáky k sebehodnocení vlastního výkonu i k posouzení výkonu spolužáků.
Žáci si sami organizují svůj pracovní čas.	Učitel vede žáky k funkčnímu rozvržení času zadáváním dlouhodobých úkolů.
Žáci sledují aktuální	Učitel vede žáky k diskuzi nad aktuálními tématy a k porovnání informací z různých

zpravodajství.Srovnávají zprávy z více zdrojů.	zdrojů.

Kompetence k řešení problémů:

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci jsou schopni nalézt oblast, která jim při využití jazyka dělá problémy	Učitel vybízí žáky k používání odborných příruček.
Žáci jsou schopni na základě dostatečného množství příkladů odvodit a zformulovat pravidla mediálního sdělení	Učitel vede žáky k vlastnímu formulování definic
Žáci na základě práce s textem předvídají další vývoj textu.	Učitel vede žáky k předvídání dalšího vývoje textu a k hledání argumentů pro jejich tvrzení.
Žáci využívají pravopisná a gramatická pravidla při tvůrčích činnostech.	Učitel zadává školní i domácí úkoly, při nichž žáci projeví nejen faktografickou znalost, ale i tvůrčí schopnosti
Žáci si všímají stylistických i pravopisných nedostatků v textu, s nimiž se běžně setkávají (nápisy, články v novinách, časopisech)	Učitel vyzývá žáky k pravopisnému i stylistickému posuzování reálných textů – např. z novin atd.
Žáci zvažují intence jednotlivých aktérů mediálního sdělení i autorů mediálního sdělení.	Učitel vyzývá žáky k přemýšlení o jednání a motivech jednání autorů mediálního sdělení i aktérů, vede je k vlastnímu řešení dané situace.

Kompetence komunikativní:

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci jsou schopni souvisle hovořit několik minut na zadané téma.	Učitel zadává žákům pravidelná řečnická cvičení.
Žáci své názory podkládají argumenty jak při běžné i řízené diskuzi, tak při posuzování pravopisných a gramatických jevů.	Učitel vede žáky k tomu, aby veškerá svá tvrzení podpořili argumenty jak při ústním, tak písemném projevu – jednotlivé pravopisné jevy vždy musí nejprve zdůvodnit.

Žáci si při společné práci navzájem naslouchají.	Učitel používá techniky, které pomáhají žákům učit se poslouchat ostatní – např. metodu „Učíme se navzájem“, např. „Poslední slovo patří mně“ – atd.
Žáci prezentují své práce.	Učitel vede žáky k publikování vlastních textů – ve sbornících, na webu školy, na nástěnce, formou autorského čtení pro rodiče.
Žáci používají internet jako nástroj komunikace, v případě potřeby jsou schopni použít textové editory.	Učitel vede žáky k tomu, aby práce určené k dalšímu zveřejnění psali na počítači a případné problémy konzultovali přes internet.

Kompetence sociální a personální:

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci spoluutvářejí pravidla práce.	Učitel společně s žáky vytváří pravidla práce a vede je k jejich dodržování.
Žáci dodržují daná pravidla.	Učitel předkládá skupinové činnosti, k jejichž úspěšnému splnění je potřeba dodržet určitá pravidla
Žáci pracují ve dvojici či ve skupině, přijímají různé role, svou práci hodnotí.	Učitel pravidelně zařazuje skupinovou práci a pomocí evaluačních otázek (ústních, písemných) vede žáky k zhodnocení vlastní role ve skupině a k případnému definování příčiny neúspěchu. Při dlouhodobých týmových projektech umožňuje jednotlivým členům týmu, aby si vybrali role, které jsou jim nejbližší – oproti tomu v pravidelných činnostech si všichni vyzkoušejí nejrůznější role – vedou diskuzi, oponují .....
Žáci najdou na každé své práci nějaký dílčí úspěch, z něhož mohou vyjít při dalším učení.	Učitel umožňuje žákům, aby každý z nich zažil pocit úspěšně splněné práce či alespoň dílčího úkolu – např. prostřednictví „Uznání a otázky“
Žáci diskutují o problémech, dodržují pravidla diskuze	Učitel vede žáky k dodržování pravidel diskuze, např. používáním diskuzní pavučiny, umožňuje žákům, aby vedli diskuzi sami.

Kompetence občanská:

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci respektují názory druhých i jejich odlišné postoje.	Učitel prostřednictvím aktivit typu „Poslední slovo patří mně“, „Uznání – otázky“... vede žáky k respektování názorů druhých.

Žáci si vytvářejí vlastní názor na mediální sdělení	Učitel vede žáky, aby si vytvořili vlastní názor.

Kompetence pracovní:

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci jsou odpovědni za svěřené pomůcky.	Učitel vede žáky k odpovědnosti za svěřený materiál.
Žáci si zkusí práci novináře	Učitel zařazováním projektů a exkurzí do výuky umožňuje žákům, aby pracovali i v mimoškolním prostředí.

Vzdělávací obsah předmětu

Očekávaný výstup **Žák:**	**Učivo**	**Poznámky, vztah k jiným oborům**
Žák pojmenuje mediální strategie, použije je při cvičné práci. Rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky	Práce s reklamou, se skrytou reklamou, agitačními filmy… Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality Stavba mediálního sdělení Vnímání autora mediálního sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti; marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury	Spolupráce s dějepisem – fašistická, komunistická propaganda
Žák vytvoří vlastní mediální sdělení – časopis, film, rozhlasový pořad….	Zákonitosti vybraného mediálního sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu	Cílový produkt bude vybrán dle zájmu žáků
Žák se seznámí s vývojem médií a dopady technických vynálezů na zvýšení mediálního vlivu. Na konkrétních příkladech najde projevy manipulace či ovlivňování médii. Vytvoří mediální produkt se záměrem ovlivnit.	Média a mediální produkce, stavba mediálního sdělení, vnímání mediální sdělení (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace)	
Žák se seznámí s aktuálními typy mediálních produktů, na základě	Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislostí v nestrukturovaném sociálním prostředí)	

vlastního pozorování popíše jejich strukturu, najde některé stereotypy, které se projevují v mediální produkci. ***Analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu***	Marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury	
Žák se seznámí s mediální produkcí určenou nejrůznějším skupinám, definuje mediální postupy účinné pro konkrétní skupinu, vytvoří zacílené mediální sdělení.	Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)	
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí		

8.19 Seminární práce

Předmět Seminární práce si klade za cíl umožnit žákům vyššího stupně gymnázia vytvořit odbornou práci na téma dle vlastního výběru. Výuka je realizována formou vstupních seminářů, kdy na začátku každého roku absolvují žáci kvinty až septimy (dle zájmu i oktávy) semináře na vybraná témata týkající se seminární práce – obsahové náležitosti, technické náležitosti, prezentační dovednosti…. Pevně dané schéma je pouze pro studenty kvinty, kteří se s podobně pojatou prací setkávají poprvé. Žáci ostatních ročníků již rozvíjejí dle zájmu a potřeby zkušenosti z předchozích let.
Po vstupních seminářích následuje výběr tématu a následné konzultace s vedoucím seminární práce. Přičemž cílem je, aby výsledná práce nebyla jen kompilát nejrůznějších zjištění, ale aby žák přispěl i vlastním výzkumem a invencí, dle tohoto požadavku jsou vybírána i témata seminárních prací. Předmět je klasifikován v pololetí dle předem daných kriterií a na konci školního roku, kdy je klasifikována dokončená seminární práce – a to jak z obsahového, tak i technického hlediska, hodnotí se i úroveň závěrečné veřejné prezentace.
Předmět se zaměřuje na rozvoj klíčové kompetence k učení (práce s informacemi), řešení problémů (vlastní tvůrčí uchopení tématu) a kompetence komunikativní (prezentace dokončené seminární práce).

Vzdělávací obsah

Seminář - kvinta

Očekávaný výstup **Žák:**	**Učivo**	**Poznámky, vztah k jiným oborům**
Žák si vybere téma dle svého zájmu, využije k jeho zpracování různorodou i sobě odporující si literaturu.	Cvičná seminární práce, konzultace k seminární práci	
Žák zhodnotí věrohodnost pramenů.	Cvičná seminární práce, konzultace k seminární práci	
Žák správně použije bibliografické citace.	Bibliografické citace	
Žák upraví text v textovém editoru.	Formátování textu	Spolupráce s informatikou

Žák odprezentuje výsledky cvičné seminární práce.	Kriteria prezentace	

Vlastní seminární práce
Kvinta- septima

Očekávaný výstup **Žák:**	**Učivo**	**Poznámky, vztah k jiným oborům**
Žák si vybere téma dle svého zájmu, využije k jeho zpracování různorodou i sobě odporující si literaturu.	Výběr tématu, konzultace k seminární práci	Téma je možné si vybrat z různých oborů.
Žák zhodnotí věrohodnost pramenů.	Argumentace – konzultace k seminární práci	
Žák napíše seminární práci – formálně i obsahově odpovídající kriteriím.	Konzultace k seminární práci.	
Žák dodrží časový harmonogram činností.	Konzultace k seminární práci – harmonogram.	
Žák odprezentuje výsledky seminární práce.	Kriteria prezentace, seminář prezentačních dovedností v sextě a v septimě.	

8.20 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Výtvarný obor navazuje na výtvarnou výchovu základní školy a vychází ze vzdělávacího obsahu Výtvarného oboru v RVP G. Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění, tak i ostatní produkty vizuální kultury.

Výtvarná výchova je povinný vyučovací předmět v primě, sekundě, tercii a kvartě. Časová dotace je v primě a sekundě po dvou vyučovacích hodinách týdně; v tercii a kvartě po jedné vyučovací hodině týdně (v tercii a kvartě se může realizovat jako dvouhodina jednou za dva týdny).

Většina výuky se realizuje ve specializované učebně školy, která je určena pro výtvarnou a hudební výchovu, ve volné přírodě, ve výstavních síních, galeriích, muzeích, historických objektech atd. Výuka je realizována formou různých vyučovacích metod – samostatná i skupinová práce, krátkodobé i dlouhodobé projekty. Při tvůrčích činnostech má žák možnost výběru prostředků, které mu nejvíce vyhovují a které by chtěl dále rozvíjet: kresba, malba, grafika, práce v grafických editorech, audiovizuální projekty, drobné instalace v prostorách školy a veřejném prostoru atd.

Učitel výtvarné výchovy spolupracuje s učiteli ostatních předmětů na projektech typu ilustrace mediálních produktů.

Začlenění průřezových témat

Realizace jednotlivých tematických okruhů není rozdělena podle ročníků, protože jsou do výuky zařazovány průběžně.

Průřezové téma	Tematický okruh
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopnosti poznávání - poznávání okolí, předmětů a prostředí pomocí studijních kreseb, malby plenéru, modelování atd. - cvičení smyslového vnímání (prakticky u všech výtvarných úkolů) Sebepoznání a sebepojetí - např. portrét a autoportrét - vizuálně obrazné vyjádření vlastních pocitů na dané téma Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity a kreativní řešení vlastní realizace úkolů (prakticky u všech výtvarných úkolů) -

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá - evropské a mimoevropské kultury jako inspirativní zdroje vlastního tvoření (např. při tvorbě keramiky) Jsme Evropané - seznamování se s kořeny a zdroji evropské civilizace – v rovině výtvarného umění; vyzdvižení mezníků evropského výtvarného umění
Multikulturní výchova	Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita pravidelné zařazování témat vážících se k židovské kultuře a tradici do zadání výtvarných úkolů
Environmentální výchova	Vztah člověka k prostředí - seznámení s tématem a vlastní realizace „land-artu“
Mediální výchova	- práce na výtvarné podobě (grafice) případného školního časopisu či propagační brožury školy

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák prakticky využívá čtení s porozuměním při čtení návodů.	Učitel vědomě zařazuje do výuky písemné pokyny.
Plánuje svoji práci.	Učitel zadává termínované úkoly, zařazuje do výuky dlouhodobé projekty.
Učí se znát vlastnosti materiálů a používat různé výtvarné techniky.	Učitel ukáže vlastnosti materiálů a způsob výtvarných technik, vede žáky k jejich vyzkoušení.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák hledá nové způsoby při konstrukci a jiných činnostech.	Učitel pomáhá při objevování nových způsobů konstrukcí.

Vhodně vybírá nástroje a nářadí k práci.	Používá prezentace výrobků. Ukazuje jednotlivé kroky při výrobě. Zprostředkovává žákům zážitky z reálného uměleckého světa. Předkládá část postupu a dokončení nechá na žácích.
Využívá dovednosti a znalosti z jiných oborů při řešení problému v pracovní činnosti	Učitel zařazuje do výuky monoprojekty ve spolupráci s učiteli jiných předmětů.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák formuluje a vyjadřuje vlastní myšlenky a názory.	Učitel podporuje aktivitu žáků a konfrontuje náměty a názory s žáky.
Zpracuje referát na vybrané téma.	Učitel pomůže žákovi nalézt téma referátu, hodnotí ho podle daných kriterií.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se zapojuje do výuky, aktivně spolupracuje s vyučujícím a ostatními žáky.	Učitel zadává úlohy pro společnou práci skupin.
Respektuje daná pravidla chování a pomáhá druhým.	Dbá o dodržování daných pravidel.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**

Žák si vytváří pozitivní vztah k práci, učí se svoji práci dokončit, osvojuje si dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí. Je vytrvalý při plnění úkolu.	Učitel vede žáky k pořádku při práci, k dokončení a úklidu po práci. Motivuje žáky k vytrvalosti.
Při společné práci je ohleduplný k druhým.	Učitel vede žáky k zorganizování vlastní či skupinové výstavy.

Kompetence pracovní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si upevňuje pracovní návyky, soustředí se na zadaný úkol, vytváří si vhodné pracovní prostředí.	Učitel vysvětluje žákovi základní pravidla respektování pracovních podmínek druhých, vede žáka ke správnému používání nástrojů a různých výtvarných technik.

Vzdělávací obsah
Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	- ocení (a zdůvodní svůj názor) práci, kterou považuje za zdařilou.	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich	

		zdůvodňování	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	- používá tradiční i nové materiály a postupy, hledá možnosti jejich uplatnění při výtvarném vyjádření svých myšlenek a pocitů - žák svobodně rozvíjí vlastní koncept - vybere si vlastní téma / projekt a ten tvořivě rozvíjí	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama a jiné žánry, vizualizované dramatické akce; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry.	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	- ve skupině spolužáků nebo jako celá třída řeší výtvarná zadání	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností.	kreslí, maluje, modeluje atd. podle reálné předlohy		

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	- diskutuje o své práci i práci svých spolužáků; diskutuje nad díly vystavenými v galeriích atd.	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	- používá tradiční i nové materiály a postupy, hledá možnosti jejich uplatnění při výtvarném vyjádření svých myšlenek a pocitů -žák svobodně rozvíjí vlastní koncept - vybere si vlastní téma / projekt a ten tvořivě rozvíjí	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama a jiné žánry, vizualizované dramatické akce; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry.	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách	- ověří si postup animace – rozkreslí sekvenci příběhu	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém	

a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace		průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření.	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	- ve skupině spolužáků nebo jako celá třída řeší výtvarná zadání	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora.	
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	- kreslí, maluje, modeluje atd. podle reálné předlohy kreslí, maluje,modeluje atd. na základě inspirace literárním textem, inspirace hudební, inspirace haptické, inspirace čichové atd. - kreslí, maluje, modeluje atd. podle vlastní fantazie	vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních) přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické),	

		hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních)	

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností	- načrtne základní znaky jednotlivých slohových období - seřadí díla s výraznými charakteristickými znaky do chronologického pořadí - rámcově vymezí časové období	záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální, náboženské, folklórní, přírodní a kulturní	Spolupráce s dějepisem

a prožitků	jednotlivých slohů	souvislosti.	
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- obhájí svou či cizí výtvarnou práci, vyvrátí případně podpoří vznesené argumenty	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i	- žák používá tradiční i nové materiály a postupy, hledá možnosti jejich uplatnění při výtvarném vyjádření svých myšlenek a pocitů - žák svobodně rozvíjí vlastní koncept	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, komiks, fotografie, elektronický	

běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	- vybere si vlastní téma / projekt a ten tvořivě rozvíjí	obraz, reklama a jiné žánry, vizualizované dramatické akce; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- vyřeší návrh loga či jiného návrhu z oblasti užité grafiky	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	- ve skupině spolužáků nebo jako celá třída řeší výtvarná zadání	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání	- kreslí, maluje, modeluje atd. podle reálné předlohy	vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů	

vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	- kreslí, maluje, modeluje atd. na základě inspirace literárním textem, inspirace hudební, inspirace haptické, inspirace čichové atd. - kreslí, maluje, modeluje atd. podle vlastní fantazie	při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních) přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních)	
Rozliší působení vizuálně obrazného	- definuje a prověřuje realistické, fantazijní a symbolické zobrazení;	reflexe a vztahy zrakového vnímání k	

vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	rozliší je	vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních)	

Kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- porovnává významná díla jednotlivých slohových období	záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální, náboženské, folklórní, přírodní a kulturní souvislosti důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	Spolupráce s dějepisem
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje	- diskutuje o své práci i práci svých spolužáků; diskutuje nad díly vystavenými v galeriích etc. - ocení práci (a zdůvodní svůj názor),	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření	

své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	která je podle něj zdařilá. - obhájí svou či cizí výtvarnou práci, vyvrátí případně podpoří vznesené argumenty	(samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	- používá tradiční i nové materiály a postupy, hledá možnosti jejich uplatnění při výtvarném vyjádření svých myšlenek a pocitů - žák svobodně rozvíjí vlastní koncept - vybere si vlastní téma / projekt a ten tvořivě rozvíjí	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama a jiné žánry, vizualizované dramatické akce; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměr	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a	- vyřeší návrh loga či jiného návrhu z oblasti počítačové grafiky	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky	

digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace		vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	- ve skupině spolužáků nebo jako celá třída řeší výtvarná zadání - řeší např. koncepci výzdoby třídy nebo celé školy - podílí se např. na výtvarné koncepci školního časopisu	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	- kreslí, maluje, modeluje atd. podle reálné předlohy - kreslí, maluje,modeluje atd. na základě inspirace literárním textem, inspirace hudební, inspirace haptické, inspirace čichové atd. - kreslí, maluje, modeluje atd. podle vlastní fantazie	vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních) přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické),	

		hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních)	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	- definuje a prověřuje realistické, fantazijní a symbolické zobrazení; rozliší je	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních)	
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních	- postupně si doplňuje „slovník“ odborných pojmů a výrazů - seznamuje se s novými technikami a postupy, které si postupně osvojí a moderuje jejich podobu i užití podle vlastní potřeby	linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny,	

zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.		struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	

8.21 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Hudební výchova (HV) vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Hudební výchova v RVP ZV a Hudební obor v RVP G. Předmět se
vyučuje na nižším gymnáziu – tj. v primě, sekundě a tercii s dotací 1 hodina týdně a na vyšším gymnáziu v prvním a druhém ročníku (v
kvintě a sextě) s dotací 2 hodiny týdně. Na nižším gymnáziu je předmět vyučován v celých třídách. Předmět je vyučován ve specializované učebně, kde je k dispozici odpovídající didaktická technika a hudební nástroje, které doplňují výuku. Hudební výchova na gymnáziu navazuje na hudební výchovu základní školy. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti v těchto okruzích činností:

- vokální – jednohlasý, jednoduchý vícehlasý zpěv, intonace
- instrumentální – hra na jednoduché nástroje
- hudebně pohybové – vyjádření hudby pohybem
- recepce, reflexe – vnímání hudby, rozbor forem a výrazových prostředků, interpretace; historické a kulturní souvislosti

Podle možností a nabídky uměleckých agentur jsou do výuky zařazovány návštěvy koncertů nebo komponovaných pořadů z oblasti hudební kultury. Předmět Hudební výchova v sobě zahrnuje také některá průřezová témata s danými tematickými okruhy (viz. níže).

Začlenění průřezových témat

Realizace jednotlivých tematických okruhů není rozdělena podle ročníků, protože jsou do výuky zařazovány průběžně.

Průřezové téma	Tematický okruh
Osobnostní a sociální výchova	téma: Rozvoj schopností sebepoznávání - sluch jako plnohodnotný smysl téma: Sebepoznání a mezilidské vztahy - hudba jako prostředek vyjádření duševních i fyzických pocitů téma: Psychohygiena - sluchová hygiena téma: Kreativita - hudebně pohybové činnosti téma: Kooperace a kompetice - spolupráce při společných hudebních činnostech

Výchova demokratického občana	téma: Občan, občanská společnost a stát - hudba ve službách politických režimů - nacionalismus v hudbě - angažovanost umění
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	téma: Objevujeme Evropu a svět - evropská hudební kultura - ne-evropské hudební kultury
Multikulturní výchova	témata: Kulturní diference; Etnický původ; Multikulturalita - kulturní podmíněnost hudebního projevu (evropské a ne-evropské hudební kultury) – jak hudba je a není univerzální - židovská hudba (hudba a identita) - vliv médií a technologií na hudební kultury světa, globalizace versus „glokalizace“ (také Mediální výchova)
Environmentální výchova	téma: Vztah člověka k prostředí - hudba tzv. přírodních národů - materiály k výrobě hudebních nástrojů
Mediální výchova	téma: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - hudební průmysl, marketing a výroba hvězd - hudební publicistika téma: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - vliv médií a technologií na hudební kultury světa, hudební globalizace versus „glokalizace“ (také Mult. výchova) téma: Fungování a vliv médií ve společnosti - proč poslouchám to, co poslouchám?

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák posuzuje vlastní pokrok buduje si pozitivní vztah k umění.	Učitel předkládá žákům vhodný hudební materiál. Rozšiřuje jejich hudební obzor. Vede žáky k samotným hudebním produkcím.
Učí se dané symbolice.Učí se písně české hebrejské, anglické. Učí se vnímat hudbu jako potřebu pro vyrovnaný život.	Učí žáky správně texty písní.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák tvořivě myslí při řešení problému vymýšlí nové způsoby řešení a ztvárnění hudebního doprovodu.	Učitel předkládá žákům k výběru různé melodické doprovody
Improvizuje s fantazií jemu vlastní.	Zařazuje hru na Orffovy nástroje.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se vyjadřuje sám nebo ve skupině pomocí hudebních a výrazových prostředků	Učitel pomáhá žákům zprostředkovat nové pojmy vhodnou formou přiměřenou jejich věku. Vede k hudební improvizaci.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**

Žák se zapojuje do výuky, aktivně spolupracuje s vyučujícím a ostatními žáky.	Učitel využívá tanec jako prostředek spolupráce s druhými.
Respektuje daná pravidla chování a pomáhá druhým.	Navozuje příjemnou atmosféru při všech hudebních a poslechových činnostech

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák respektuje hudební dědictví a židovské svátky spojuje s danými písněmi a tanci. Bere si příklad z chování ostatních při oslavách jednotlivých svátků.	Učitel zprostředkovává žákům prožitek z oslav a dodržování tradic.

Kompetence pracovní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák používá bezpečně všechny nástroje v oboru.	Učitel vysvětlí funkci a údržbu všech použitých hudebních nástrojů.
Dodržuje dohodnutá pravidla při hudebních činnostech.	Demonstruje jejich správné používání.

Vzdělávací obsah
Prima

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic	Reprodukuje píseň i v jiném metru, používá při zpěvu správně posazeného hlasu ve správné dynamice, rozliší	vokální činnosti (práce s písní), snadná intonační a rytmická cvičení, jednoduchý vícehlas hlasová hygiena	

intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	jednotlivé hlasy jednoduchého vícehlasu, vytvoří jednoduchý vícehlas		
žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	žák je schopen zapamatovat si píseň / jednoduchou instrumentální skladbu, rozhodnout o vhodném způsobu interpretace písně podle jejího určení / původu, vytvořit stylově odpovídající doprovod písně, posoudit vhodnost interpretace určité písně (její různé stylizace)	vokální a instrumentální činnosti vycházející z estetického cítění různých stylů a žánrů	
žák reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	žák je schopen rozpoznat známý motiv / téma v hrané hudbě, vytvořit k vytrženému motivu / tématu vlastní doprovod, ocenit vlastní výtvory sobě navzájem	analytický poslech melodicko-rytmicky výrazných částí skladeb, jejich reprodukce a doprovod (vokální a instrumentální)	

žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	žák je schopen předvést vhodný krok na konkrétní písni	taneční kroky pantomimické vyjádření slyšeného (evropská lidová/tradiční a klasická hudba)	
žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	vokálně, instrumentální a hudebně pohybové činnosti (evropská lidová/tradiční a klasická hudba)	
žák se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	žák je schopen vysvětlit tyto pojmy vlastními slovy, pomocí těchto pojmů analyzovat snadnější hudební formy, pomocí těchto pojmů navrhnout pravidla pro tvoření hudby v určitém stylu	základní pojmy z hudební teorie (evropská lidová/tradiční a klasická hudba	
žák vyhledává souvislosti mezi	žák je schopen přiřadit vybrané	vybrané kapitoly z dějin evropské kultury; historie evropské klasické	Spolupráce s výtvarnou výchovou a dějepisem

hudbou a jinými druhy umění	skladby k dobovým vyobrazením z dané doby, vysvětlit vlastními slovy, proč spolu různé druhy umění souvisejí, na příkladu dobové módy demonstrovat oblibu určitých hudebních druhů (např. tance, turecká móda, bombastičnost, uměřenost...), na vlastní emotivně výrazný text vytvořit hudbu a předvést ji	hudby, obecné kulturní souvislosti a sociologické aspekty kulturní produkce	
žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	žák je schopen popsat některé stylotvorné prvky vybraných skladeb, pokusit se vytvořit vlastní úsek hudby s použitím určitých stylotvorných prvků	vybrané kapitoly z dějin evropské hudby	

Sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a	žák analyzuje melodickou a	vokální činnosti (práce s písní), snadná intonační a rytmická cvičení,	

návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	rytmickou stránku v populárních písních (blues, rock'n'roll, pop, rock, punk, rap, hip hop...), vytvoří píseň ve stylu určitého žánru populární hudby, porovná způsob zpěvu v klasické a různých žánrech populární hudby	jednoduchý vícehlas hlasová hygiena	
žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	žák je schopen popsat výrazové prostředky písní určitého stylu / žánru, popsat interpretační odlišnosti u písní různých stylů / žánrů, na konkrétním příkladě ukázat ne/vhodnost užitých výrazových prostředků, rozhodnout o vhodném způsobu interpretace písně vzhledem k příslušnému stylu / žánru, zazpívat píseň s použitím žánrově / stylově odpovídajících	vokální a instrumentální činnosti vycházející z estetického cítění stylů a žánrů populární hudby	

	výrazových prostředků, posoudit vhodnost interpretace určité písně (její různé stylizace, coververze, remixy apod.)		
žák reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	žák je schopen vytvořit k vytrženému motivu / tématu vlastní doprovod a pokusit se jej dále rozvést, srovnat a ocenit melodickou a rytmickou invenci různých hudebníků	analytický poslech melodicko-rytmicky výrazných částí skladeb, jejich reprodukce a doprovod (vokální a instrumentální)	
žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	žák je schopen vysvětlit, proč mají různé hudební žánry různá pohybová vyjádření, na konkrétní písni demonstrovat vhodné pohybové vyjádření, vytvořit pohybovou kreaci k určité písni, ocenit vhodnost použitých pohybových prvků svých spolužáků	taneční kroky pantomimické vyjádření slyšeného (populární hudba)	
žák využívá své	žák využívá své	vokálně, instrumentální a hudebně	

individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	pohybové činnosti (populární hudba)	
žák se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	žák je schopen pomocí těchto pojmů analyzovat hudební formy populární hudby, pomocí těchto pojmů navrhnout pravidla pro vytvoření populární písně v určitém stylu, s použitím správného pojmosloví srovnat různé způsoby tvorby v populární hudbě	základní pojmy z hudební teorie (populární hudba)	
žák vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	žák je schopen přiřadit k sobě literární, výtvarná a hudební díla určitých stylů, objasnit např. vztah mezi hudebním a výtvarným projevem kultury hippies, provést co nejúplnější rozbor určitého životního stylu (hudba, odívání, preferovaná literatura, filmy, trávení volného času, zaměstnání...),	historie a žánrová diferenciace populární hudby od konce 19. století ve vztahu k výtvarnému projevu (životní styl, móda aj.)	Spolupráce s výtvarnou výchovou a dějepisem

	na daný rytmický vzorec vytvořit krátký text (např. ve stylu rapu)		
žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	žák je schopen popsat vývoj euro-americké populární hudby, vytvořit demonstrativní seznam písní pro „výuku“ určitého žánru	historie a žánrová diferenciace populární hudby od konce 19. století po současnost	

Tercie

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
žák uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	žák je schopen vysvětlit základní principy vícehlasu (konsonance a disonance), demonstrovat principy konsonance a disonance na písních z neevropského prostoru, vytvořit krátký konsonantní / disonantní vícehlas, rozebrat jednoduchý vícehlas	vokální činnosti (práce s písní), snadná intonační a rytmická cvičení, jednoduchý vícehlas hlasová hygiena	

	z neevropského prostoru, srovnat práci s konsonancemi a disonancemi v evropské hudbě a ne-evropských kulturách.		
žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	žák je schopen popsat výrazové prostředky vlastní hudebnímu vyjádření určité kultury, objasnit proměnlivost výrazových prostředků v závislosti na kultuře, na zvukové ukázce tyto specifické výrazové prostředky demonstrovat, podle užití určitých výrazových prostředků rozlišit různé druhy hudby v konkrétní ne-evropské kultuře (náboženská, zábavná, divadelní...), zkomponovat krátkou ukázku vycházející z výrazových prostředků určité ne-	vokální a instrumentální činnosti vycházející z estetického cítění neevropské hudby	

	evropské hudební kultury, srovnat evropské a ne-evropské hudební výrazové prostředky		
žák reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	žák je schopen rozhodnout, jaké motivy jsou v probíhající hudbě nosné a jaké méně, vytvořit smysluplný úsek hudby s použitím vybraných motivů, srovnat způsob tematicko-motivické práce v evropské a ne-evropských kulturách	analytický poslech melodicko-rytmicky výrazných částí skladeb, jejich reprodukce a doprovod (vokální a instrumentální)	
žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	žák je schopen analyzovat charakteristické pohybové prvky z konkrétní ukázky, z charakteristických pohybových prvků vytvořit pohybovou kreaci, srovnat roli pohybu v hudební produkci Evropy a neevropských kulturách	taneční kroky pantomimické vyjádření slyšeného (neevropská hudba)	
žák využívá své	žák využívá své	vokálně, instrumentální a hudebně	

individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	pohybové činnosti (evropská lidová/tradiční a klasická hudba)	
žák se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	žák je schopen pomocí těchto pojmů analyzovat hudební formy neevropské hudby, pomocí těchto pojmů navrhnout pravidla pro tvoření hudby pro určitou příležitost v určité kultuře, s použitím správného pojmosloví srovnat různé způsoby hudební tvorby v neevropských kulturách	základní pojmy z hudební teorie (neevropská hudba)	Spolupráce se Světem v souvislostech
žák vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	žák je schopen identifikovat a přiřadit jednotlivé druhy umění podle přináležitosti k určité kultuře, demonstrovat komplexnost uměleckých forem na příkladu různých kultur (např. jednota zvuku, tance, textu, dramatizace a vizuální složky v subsaharské	hudba v neevropských kulturách, její role v nich a vztah k literárnímu, tanečnímu, dramatickému a vizuálnímu projevu	

	Africe), porovnat situaci v evropské umělecké tvorbě (více méně striktní oddělování uměleckých forem) se syntetickým charakterem umělecké produkce v neevropských kulturách		
žák zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	žák je schopen z hudební ukázky vyposlouchat charakteristický hudební aspekt (např. důraz na rytmus, ladění, vícehlas, určitou formu, zvukovou barvu apod.), z hudební ukázky vyposlouchat charakteristický hudební aspekt (např. důraz na rytmus, ladění, vícehlas, určitou formu, zvukovou barvu apod.), pokusit se vytvořit úsek hudby ve stylu určité kultury, srovnat hudební	hudba v neevropských kulturách a její vztah k jednotlivým aspektům kultury (náboženství a rituál, hierarchizace společnosti, genderové vztahy apod.)	Spolupráce se Světem v souvislostech

	koncepty dvou odlišných kultur		

8.22 Estetická výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Estetická výchova z formálního hlediska navazuje na předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova z nižšího gymnázia; ve skutečnosti však využívá nabytých znalostí, dovedností a zážitků z mnohem širšího spektra podnětů, a to jak dalších vyučovaných předmětů, tak běžného života. Estetická výchova si klade za cíl vyrovnávat zřejmý nepoměr mezi utilitárně zacíleným znalostním vzděláváním a zdánlivě neužitečnou uměleckou kreativitou/zážitkem, který je vlastní současnému světu a jeho vzdělávacímu systému.

Praktickým cílem je rozvíjet individuální i skupinovou tvůrčí práci ve vizuální a zvukové oblasti. Důraz je kladen na propojování obojího novým inventivním způsobem. V rámci výuky mohou být podle konkrétních možností realizovány také dlouhodobější individuální nebo skupinové projekty. Kromě praktických činností jsou součástí výuky návštěvy výstav, koncertů, debaty s pozvanými hosty nebo diskuse nad jakýmikoli relevantními podněty, které studenti pociťují jako aktuální. Spíše než jako „výuka“ je předmět koncipován jako „prostor“, kde studenti mohou s pomocí a radou učitelů realizovat své vlastní představy.

Výuka probíhá ve specializované výtvarné a hudební učebně s patřičným vybavením. Předmět je vyučován v kvintě a sextě v rozsahu 2 hodiny týdně.

Začlenění průřezových témat

Realizace jednotlivých tematických okruhů není rozdělena podle ročníků, protože jsou do výuky zařazovány průběžně.

Hudební část

Průřezové téma	Tematický okruh
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - relaxace - učivo: „relaxujeme hudbou“
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky - učivo: „world music“? Žijeme v Evropě

	- evropské kulturní kořeny hodnoty: křesťanství (židovství), demokracie, právo, umění, věda hospodářství - významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; významní Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu - učivo: „inventura osobností“
Multikulturní výchova	Psychosociální aspekty interkulturality - jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority - jak mohu změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní - učivo: „jsi, co posloucháš“
Mediální výchova	Média a mediální produkce - vývoj médií od knihtisku po internet, vznik a typy masových médií (tisk, rozhlas, televize) - příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií) - učivo: „gramofonové hvězdy“, „hudební studio“

Výtvarná část

Průřezové téma	**Tematický okruh**
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - relaxace - učivo: „Ve stopách surrealistů“ - volné, racionálně nekorigované tvoření s využitím podvědomí
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální

	kultury a jeho důsledky - učivo: např. internacionality avantgardy a reakce na ni Žijeme v Evropě - evropské kulturní kořeny hodnoty: křesťanství (židovství), demokracie, právo, umění, věda hospodářství - významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; významní Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu - učivo: Revize – Osobnosti evropského výtvarného umění
Enviromentální výchova	Problematika vztahu organizmů a prostředí - jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence pro současnost a jaké je srovnání těchto forem ovlivňování z hlediska udržitelnosti - učivo: Současný urbanismus – Město vs. Krajina
Mediální výchova	Média a mediální produkce - vývoj médií od knihtisku po internet, vznik a typy masových médií (tisk, rozhlas, televize) - příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií) - učivo: Můj první animovaný film

Výchovné a vzdělávací strategie

Hudební část
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Student nechápe hudbu jen v emocionální rovině, ale je schopen o ní na odpovídající úrovni racionálně uvažovat.	Učitel podporuje u studentů zájem o kulturní, historický a sociální rámec dané hudby a její fungování určitém společenském kontextu. Motivuje studenty ptát se, proč je ta která hudba taková, jaká je.
Student zpracovává samostatně i ve skupině zadaná či volná	Učitel zadává studentům konkrétní či volná témata z oblasti

témata, která pak prezentuje s využitím adekvátní techniky.	hudby tak, aby podpořil jejich vlastní motivaci a poskytuje jim dostatečný časový prostor a technické zázemí při jejich prezentaci.
Student kriticky hodnotí zdroje informací a kvalitu hudební produkce po hudební i technické stránce.	Učitel vede studenty ke srovnávání různých zdrojů informací o hudbě a ke kritickému hodnocení hudební a technické kvality různých provedení a nahrávek s ohledem na specifické požadavky konkrétního typu hudby.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Student je při uvažování o hudbě schopen interdisciplinárního přístupu.	Učitel nastoluje problémy vyžadující propojování znalostí z různých oblastí poznání a nutících studenta ke kontextovému myšlení při jejich řešení.
Student je schopen kreativně vyřešit praktický hudební úkol.	Učitel vytváří při výuce uvolněnou atmosféru umožňující svobodné hudební vyjádření a poskytuje pro ně dostatečný časový prostor. Vlastními nápady studentům naznačuje možný směr.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Student je schopen jasně a srozumitelně vyjádřit a obhájit své estetické názory a vkusové soudy.	Učitel navozuje ve třídě atmosféru zcela svobodného názorového projevu, podporuje diskusi i případnou názorovou a vkusovou konfrontaci nad konkrétními hudebními provedeními či nahrávkami.
Student v diskusi o tématu používá relevantní terminologii.	Učitel studenty průběžně seznamuje s odpovídající hudební terminologii a vyžaduje její používání.
Student dokáže v rámci vlastních možností svůj projev přizpůsobit hudebnické/odborné úrovni, věku, či kulturní příslušnosti recipienta a naopak, v opačné pozici, naslouchat se	Učitel povzbuzuje studenty s různým kulturním zázemím k líčení svých hudebních zkušeností a vnímání hudby. Zadáváním samostatných úkolů, rozhovorů o hudbě/nad hudbou s lidmi

snahou o porozumění.	„odjinud“ (generačně, vkusově, kulturně) ve škole i mimo ni a následným prezentováním jejich názorů, podporuje snahu jim porozumět.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Student je schopen rozpoznat svůj vlastní vklad (specifickou hudební schopnost, zkušenost…) a vhodně ji uplatnit či zprostředkovat spolužákům.	Učitel podporuje studenty k individuálnímu hudebnímu či slovnímu vyjádření s ohledem na jejich specifické hudební schopnosti či zkušenosti.
Student dokáže kriticky posoudit hudební či slovní projevy svých spolužáků a adekvátně na ně reagovat.	Učitel vede studenty k pozornému naslouchání a zaujímání kritických postojů k hudebním či slovním projevům druhých.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Student respektuje různé vkusové hudební preference v rámci společnosti, ve které žije.	Učitel stimuluje studenty k poslechu hudby různých stylů a žánrů (CD, Internet, návěštěva koncertů) a v diskusích (mezi studenty, s pozvanými hosty) poskytuje prostor pro názorovou konfrontaci v duchu vzájemného respektu.
Student respektuje hudby různých kultur světa a chápe nutnost studia kulturního kontextu pro jejich porozumění.	Učitel podporuje ve studentech zájem o „jiné“ v oblasti hudby. Vede studenty k uvažování o hudbě jako o univerzálním fenoménu, avšak zároveň fenoménu kulturně podmíněném, a tudíž nikoli univerzálně srozumitelném „jazyku“ (poslech neevropské hudby a pokusy o jejich etnomuzikologickou analýzu).
Student rozumí fungování současné hudební produkce.	Učitel se studenty společně analyzuje fungování hudebního průmyslu (z hlediska hudební sociologie) – výroba hvězd, hodnotová preference a vkus, žebříčky poslouchanosti, hudba jako součást „lifestylu“… (analýzy sledovaných pořadů/vystoupení/kauz; výtvarného projevu; chování hudebníků

	a posluchačů; kritik…).

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Student je schopen si aktivně zvolit hudbu, kterou poslouchá a nepodřizuje se pasívně diktátu hudebního průmyslu.	Učitel zadává studentům samostatné úkoly týkající se vyhledávání co nejširšího spektra hudebních zdrojů (zvukových i textových) s ohledem na specifika různých hudebních žánrů (Internet – specializovaná internetová rádia, download; rozhlas; televize; hudební vydavatelství; CD; DVD; časopisy…).
Student se zběžně orientuje v problematice (možnostech, úskalích) života aktivního hudebníka.	Učitel zprostředkovává studentům setkání (koncerty, diskuse) s hudebníky aktivními v různých hudebních žánrech.

Výtvarná část
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák prakticky využívá čtení s porozuměním při čtení návodů.	Učitel vědomě zařazuje do výuky písemné pokyny.
Plánuje svoji práci.	Učitel zadává termínované úkoly, zařazuje do výuky dlouhodobé projekty.
Učí se znát vlastnosti materiálů a používat různé výtvarné techniky.	Učitel ukáže vlastnosti materiálů a způsob výtvarných technik, vede žáky k jejich vyzkoušení.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák hledá nové způsoby při konstrukci a jiných činnostech.	Učitel pomáhá při objevování nových způsobů konstrukcí.
Vhodně vybírá nástroje a nářadí k práci.	Používá prezentace výrobků. Ukazuje jednotlivé kroky při

	výrobě. Zprostředkovává žákům zážitky z reálného uměleckého světa. Předkládá část postupu a dokončení nechá na žácích.

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák formuluje a vyjadřuje vlastní myšlenky a názory.	Učitel podporuje aktivitu žáků a konfrontuje náměty a názory s žáky.
Zpracuje referát na vybrané téma.	Učitel pomůže žákovi nalézt téma referátu, hodnotí ho podle daných kriterií.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák se zapojuje do výuky, aktivně spolupracuje s vyučujícím a ostatními žáky.	Učitel zadává úlohy pro společnou práci skupin.
Respektuje daná pravidla chování a pomáhá druhým.	Dbá o dodržování daných pravidel.

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák si vytváří pozitivní vztah k práci, učí se svoji práci dokončit, osvojuje si dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí.Je vytrvalý při plnění úkolu.	Učitel vede žáky k pořádku při práci, k dokončení a úklidu po práci. Motivuje žáky k vytrvalosti.
Při společné práci je ohleduplný k druhým.	Učitel vede žáky k zorganizování vlastní či skupinové výstavy.

Kompetence k podnikavosti

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák usiluje o dosažení stanovených cílů – plánuje aktivity, flexibilně je koriguje v průběhu práce a dokončuje je.	Podněcuje žáky k řešení zadání (pro zvýšení motivace nechává na nich volbu tématu). Skupinově s žáky pak hodnotí jak výsledky, tak způsoby řešení. Nabízí žákovi konzultaci při dokončení jeho výtvoru.

Vzdělávací obsah

Hudební část
Kvinta

Očekávaný výstup: Žák:	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	vokální činnosti – kultivace pěveckého a hlasového projevu, intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv, orientace v notovém (grafickém) zápisu vokálních kompozic, improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí a závětí, perioda)	
vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu	hudba jako organizovaný zvuk – hudební dílo – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma, hudební znak, formální struktura a sémantika skladby	

přistupuje jako k logicky utvářenému celku		
popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje	interpretace hudebního díla – popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, hudební dílo jako možné poselství, vlastní hodnocení	
využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako	instrumentální činnosti – hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo), orientace v notovém a grafickém zápise instrumentálních kompozic, moderní hudební nástroje a počítač	

prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ		
interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit	hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi	
upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat	hudba jako nástroj tvorby společenské identity, hudba a význam, analýza konkrétních hudebních ukázek	

Sexta

Očekávaný výstup: Žák:	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou	hudebně pohybové činnosti – pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace	

využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů		
orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	vznik a vývoj hudby – hudba vokální a instrumentální, periodizace hudebního vývoje (hledisko obecně historické, kulturně historické, hudebně imanentní), charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest. hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz	Spolupráce se dějepisem
orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje	hudba jako organizovaný zvuk – hudební dílo – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma, hudební znak, formální struktura a sémantika skladby. instrumentální činnosti – hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo), orientace v notovém a grafickém zápise instrumentálních kompozic, moderní hudební nástroje a počítač	
odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a	hudební nástroje, nové technologie v hudbě, záznam hudby, přímá a nepřímá komunikace hudby	

funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích		
uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání	hudební styly a žánry, funkce hudby – hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek a jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla, hudební průmysl, hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití	Spolupráce se dějepisem
uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout	koncepty hudby v různých kulturách a subkulturách, funkčnost hudby, hudební sociologie	

Výtvarná část

Kvinta

Očekávaný výstup: Žák:	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění	vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační	Spolupráce s českým jazykem a literaturou a dějepisem – písmo
rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci	vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace	
v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky	uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační	
objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření	interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta	

na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě	uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační	
nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů	výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku	
využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy	výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku	
charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků	- relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a haptické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart) - osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění)	
své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s	- požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace,	

aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci	struktury (umění nových médií)	
na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot	světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu	Spolupráce s českým jazykem a literaturou a dějepisem – písmo
vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě	role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta	
vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm	umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický,	

rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční	mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla	
na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci	role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta	
uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí	role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta	

Sexta

Očekávaný výstup: Žák:	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na	vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové,	

interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace	subjektivní a komunikační	
pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační	
při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření	vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta	
na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace	vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační	

a respektuje jeho pluralitu		
vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií	- tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus), sebeuvědomování diváka (akční tvorba, osobní mytologie), účast v sociálním prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art)	
rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření	světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci - chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (Cézanne), celistvost a rozklad tvaru (analytický kubismus), povrch a konstrukce (syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce), vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu (antická mimezis, fotografie, film) - proměnlivost obrazu v čase (futurismus, nová média), proměnlivost tvaru (animovaný film, nová média), pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění (umění akce, nová média), časoprostorové chápání a proměna kvalit (kubismus, nová média), princip náhody (dadaismus) - relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a haptické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart) - osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění) - tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus), sebeuvědomování diváka (akční tvorba, osobní mytologie), účast v sociálním	

	prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art) - vztahy s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, minimal-art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění) - požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury (umění nových médií)	
na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl	světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu	Spolupráce s dějepisem
na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace	vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci	
samostatně experimentuje s různými vizuálně	výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku	

obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění		
vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti	úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; role umělce v societě; publikum a jeho účast v uměleckém procesu; sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané	
objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu	umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla	
objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k	umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický,	

uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“	univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla	
dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu	úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; role umělce v societě; publikum a jeho účast v uměleckém procesu; sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané	

8.23 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova je v 1. – 4. ročníku osmiletého gymnázia (nižší gymnázium) realizován obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova z RVP ZV a část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP ZV. V 5. – 8. ročníku osmiletého gymnázia (vyšší gymnázium) je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova a část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP G.

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinku konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na různé sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného požitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Výuka je organizována v oddělených skupinkách chlapců i dívek, z organizačních důvodů dochází ke spojování dvou sousedních ročníků někdy i celého stupně nižšího nebo vyššího.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Tělesná výchova je tato:

1. – 4. ročník osmiletého gymnázia (nižší gymnázium): (2 -2 -2 -2)

5. – 8. ročník osmiletého gymnázia (vyšší gymnázium): (2 -2 -2 -2)

Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičně, na školním hřišti (víceúčelové hřiště) a v přiléhavém okolí školy. Součástí výuky Tělesné výchovy je i lyžařský kurz sekundy a kvinty.

Učitel tělesné výchovy má možnost (např. v případě nízké úrovně pohybových dovedností žáků, zdravotních důvodů žáků apod.) posunout některé výstupy školní TV a učivo TV do vyšších ročníků zařadit , a naopak – v případě vysoké pokročilosti žáků v úrovni pohybových dovedností a pohybového učení může učitel v příslušném ročníku zařadit učivo ročníků vyšších.

Začlenění průřezových témat
Nižší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání - řešení problémů v řadě pohybových činností prováděných jednotlivě či ve skupině - smyslové vnímání těla a vlastní fyzické možnosti skrz sportovní hry	1. – 4..
Environmentální výchova	Lidské aktivity a problémy životního prostředí -ochrana přírody při masových sportovních akcí – sportování přírodě, lyžařský kurz	2.

Vyšší gymnázium

Průřezové téma	Tematický okruh	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	
	- jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl	5.–8.
	- relaxace	5.–8.
	- předcházení zátěžovým situacím, stresům atd.	5.–8.
	- jak jsem schopna/schopen si organizovat čas	5.–8.
	- já roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného	5.–8.
	- mé organizační schopnosti a dovednosti	6.–8.
	Sociální komunikace	
	- verbální a neverbální komunikace	5.–8.
	Spolupráce a soutěž	
	- můj vztah ke spolupráci a soutěži	5.–8.
	- jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci	5.–8.
	s ostatními	5.–8.
	- jak zvládám situace soutěže a v jaké v nich používám taktiky	

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci si osvojují nové a rozvíjejí již naučené pohybové dovednosti.	Učitel vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy v tělesné výchově a opakováním naučených pohybových dovedností.
Žáci se učí vybírat vhodné kondiční, posilovací nebo relaxační cviky pro rozcvičení.	Učitel zezačátku napomáhá žáků vybrat vhodné cviky pro rozcvičení, později nechá žáky samostatně vybrat vhodná cvičení.
Žáci se učí rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity.	Učitel vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity.
Žáci chápou význam pojmu zdraví a snaží se jednotlivé zásady zdraví prospěšné celoživotně dodržovat.	Učitel vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu (hygiena při TV, dodržování zásad bezpečnosti při cvičení v TV,..) Učitel přístupem ke sportovním aktivitám je žákům osobním příkladem.

Kompetence k řešení problémů

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci pracují v týmu, učí se stanovit si taktiku hry, učí se řešit herní situace a problémy uvnitř týmu.	Učitel navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry, řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků)
Žáci přijímají nejrůznější role týkající se organizace sportovních akcí. (organizátor, rozhodčí,..)	Učitel umožňuje žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí – plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce. Učí žáky jednat ve vypjatých situacích, hájit své stanovisko, vyjádřit svůj názor)

Kompetence komunikativní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci dodržují zásady slušného chování a kultivovaného chování	Učitel dbá na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy.

v hodinách tělesné výchovy.	
Žáci používají správnou terminologii a názvosloví tělesné výchovy.	Učitel učí žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy.
Žáci mají smysl pro „fair – play“ hru.	Učitel důrazem na dodržování pravidel ve žáky ke hře v duchu „fair . play“.
Žáci diskutují o svých dalších možnostech v rámci hodin tělesné výchovy, strategiích atd..	Učitel vyzývá žáky k vyjádření vlastního názoru týkajících se strategií při kolektivních hrách, postupu ve vlastním sebezdokonalení atd.
Žáci účinně spolupracují i komunikují se sebou navzájem.	Učitel zařazováním mezí třídních soutěží i turnajů podporuje vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků.

Kompetence sociální a personální

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci spolupracují se sebou navzájem v jednotlivých družstvech při herních činnostech.	Učitel podporuje sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku (lyžařských kurzech, sportovních turnajích, soutěžích).
Žáci si poskytují záchranu a dopomoc při jednotlivých cvičeních na nářadí či s náčiním.	Učitel v hodinách TV zařazuje cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci – dopomoc a záchrana. Podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
Žáci přijímají nejrůznější role uvnitř týmu, rozvíjejí spolupráci při cvičení a kolektivních hrách.	Učitel podporuje práci v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšnosti.
Žáci dodržují v hodinách TV pravidla bezpečnosti.	Učitel vyžaduje v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti.
Žáci si obměňují role v družstvech.	Učitel podporuje možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role (obměňováním vedoucích žáků v družstvech)

Kompetence občanské

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žáci se učí k sebehodnocení. Uvědomit si své slabé a silné stránky.	Učitel vede žáky k sebehodnocení.
Žáci si utvářejí pozitivní vztah k práci.	Učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestá, kvalitní práci pochválí.
Žák se umí správně zachovat krizových situacích.	Učitel učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích.
Žáci prezentují školu při sportovních soutěžích.	Učitel povzbuzuje žáky k prezentaci školy při sportovních soutěžích.
Žáci si utvářejí potřebné návyky zdravého životního stylu (režim dne, životosprávy hygieny, regenerace).	Učitel vede žáky k vytváření návyků zdravého životního stylu – dodržuje pauzy pro občerstvení při hodinách TV. Opakuje zásady stravování před výkonem, během výkonu a po výkonu. Při hodinách TV vkládá do výuky fáze odpočinku, které jsou důležité pro regeneraci a zklidnění organismu. Dbá na převlečení do sportovního úboru a dodržování hygienických zásad po hodině TV.

Kompetence pracovní

Co žák dělá?	**Jak k tomu napomáhá učitel?**
Žák pomáhá aktivně dle svých možností při přípravě nářadí.	Učitel vytváří při výuce podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Mění pracovní podmínky, žáky vede k adaptaci na nové pracovní podmínky.
Žák dodržuje bezpečnostní zásady při cvičení v tělocvičně při všech činnostech.	Důsledně učí žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známem prostředí.

Vzdělávací obsah
Prima a sekunda

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost ***Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazujeme pravidelně s konkrétním účelem*** ***Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zátěžovými svaly.*** ***Zvládá v souladu***	- dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví - dodržuje hygienické zásady při poh. činnostech a předchází onemocnění - vysvětlí význam pohybu - zahřeje se a protáhne před cvičením, uvolní se a protáhne po cvičení ve spolupráci s učitelem - dodržuje správné polohy při cvičení s pomocí učitele - dle možností a schopností se účastní sportovních soutěží - podle svých schopností zlepšuje výkony v testových disciplínách pohybových schopností	- pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví - hygiena při pohybových činnostech v různém prostředí - chování v přírodě na LVVZ - význam pohybu pro zdraví - strečink, speciální cv. pro rozcvičení před konkrétní činností, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení) - správné polohy při cvičení - podpora zdravého životního stylu, programy podpory		realizace:při každé pohybové činnosti realizace: testy jaro, podzim

s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech ***Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim.***	**Atletika** - podle svých schopností zvládá techniku běhu - podle svých schopností zvládá základní techniku vybraných atletických disciplin (60m, dálka, výška, míček, 600/800m) - stanoví si osobní cíle a snaží se o jejich zlepšení - respektuje pravidla atletických disciplin - testy 50m z.m., 500m(dívky)/1000m(hoši), hod plným míčem, skok snožmo - používá startovní povely **Sportovní hry** - zvládne v souladu s individuálními předpoklady osvojované poh. dovednosti a aplikuje je ve hře	zdraví **běh** atletická abeceda, technika běhu, nízký start, štafetová předávka **skok** odrazová cvičení, rozběh + odraz, skoky do výšky přes laťku, do dálky odrazem z odrazového prkna **hod** rozběh, hod z rozběhu, navázání rozběhu a hodu **fotbal** - utkání - HČJ: výběr místa,	Osobnostní a sociální výchova	realizace: - měřené výkony při Tv s důrazem na individuální zlepšení realizace: fotbal – venkovní hřiště přehazovaná, florbal - tělocvična

	Gymnastika - podle svých předpokladů zvládá osvojované činnosti - cvičí podle slovních pokynů - z osvojených cviků vytvoří za pomoci učitele krátké sestavy a zacvičí je	zpracování míče, přihrávka na krátkou a střední vzdálenost, vhazování, střelba, odebírání míče, činnost brankáře - herní kombinace: útočná kombinace založená na akci přihraj a běž **košíková** - HČJ: házení a chytání míče - přihrávky, střelba, dvojtakt herní kombinace hoď a běž - utkání **akrobacie** - kotouly v kombinacích, váha, stoj na rukou do kotoulu s dopomocí, přemet stranou, skoky na místě(D) **hrazda po ramena** - výmyk, sešin, podmet ze stoje(H) **přeskok** - roznožka a skrčka (H)	Osobnostní a sociální výchova	výběr podle podmínek

	Další pohybové aktivity - aktivně se účastní dalších pohybových aktivit **Lyžování** - má přehled o moderní výzbroji a výstroji, umí si připravit lyže - zná základní pravidla lyžařských disciplin - řídí se zásadami bezpečného pohybu v terénu a na sjezdovce, respektuje pokyny HS - zabezpečí místo kolize a ošetření zraněného - ví jak se připravit na horskou túru, koho a jak informovat o zamýšlené cestě - zvládne bezpečný pohyb na sjezdových nebo běžeckých lyžích - chápe význam a způsob ochrany krajiny při zimních sportech	přes kozu na šíř, odrazem z můstku **šplh** - šplh na tyči, na laně - utkání v ringo, florbalu, házené, stolním tenise, badmintonu, frisbee - výzbroj a výstroj, její příprava a udržování - základní pravidla lyž. disciplin, zásady bezpečnosti při pohybu v terénu a na sjezdovce - pomoc při kolizi, ošetření poraněných v improvizovaných podmínkách, zajištění přesunu - nošení lyží, připínání, odepínání, zákl. postoj, odšlapování, výstupy, jízda šikmo svahem,	Environmentální výchova	realizace: LVVZ organizovaný na horách v závislosti na množství sněhu

Užívá s porozuměním osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence.	- reaguje správně na tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - zná základní pravidla her, závodů, soutěží - respektuje výroky rozhodčího - jedná při sportu v duchu fair play	přenášení hmotnosti z lyže na lyži **běžecký výcvik** - chůze, prodloužení skluzu, bruslení do mírného protisvahu, zastavování smykem, skluzy na jedné lyži, běh střídavý jednodobý, jízda ve středně náročném terénu do 25 km **sjezdový výcvik** - přejíždění terénních nerovností, zastavení smykem, základní oblouk (střední, dlouhý), carvingové lyžování, jízda na vleku - pravidla osvojovaných pohybových činností - sledování sportovních událostí - přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla		Realizace: reakce na aktuální sportovní dění, diskuze

Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví. ***Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.***				

Tercie a kvarta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí	- dokáže poskytnout první pomoc při úrazu - dodržuje hygienické zásady při poh. činnostech a předchází onemocnění	- zásady první pomoci		realizace: v hodinách biologie

úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. Podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech.				
Žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazujeme pravidelně s konkrétním účelem.	- zahřeje se a protáhne před cvičením, uvolní se a protáhne po cvičení - dodržuje správné polohy při cvičení - účelně využívá tréninkové prostředky jako prostředky prevence a korekce jednostranného zatížení	- strečink, speciální cvičení pro rozcvičení před konkrétní činností, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení) - seznámení s působením tréninkových prostředků na funkci lidského těla v součinnosti s probraným učivem v biologii		
	- dle možností a schopností se účastní sport. Soutěží	- školní sport. soutěže SŠSK		EV- vztah člověka k prostředí
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se	- zná základní účinky a význam dopingu ve	- účinky drog a dopingu na lidský organismus v součinnosti s probíraným učivem v biologii		

sportovní etikou a zdravím. ***Upraví svou pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění prostředí.***	sportu jako jejich negativní důsledky - sleduje údaje o stavu ovzduší a upravuje podle nich svou sportovní aktivitu	- účinky látek na ovzduší a jejich vliv na lidský organismus		realizace: testy- jaro, podzim
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. ***Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.*** ***Ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalového nerovnováhy.***	- podle svých schopností zlepšuje výkony v testových disciplínách pohybových schopností ***Atletika*** - podle svých schopností zlepšuje výkony, techniku a taktiku v atletických disciplínách (60m, dálka, výška, míček, 500/1500m) - změří, zaznamená výkony a vyhodnotí je - posoudí správnost svého provedení techniky atletických disciplín a určí jejich možné příčiny	- testy 50m z.m., 500m(dívky)/1000m(hoši), hod plným míčem, skok do snožmo **běh** speciální běžecká cvičení, trénink vytrvalosti, běh v terénu, taktika běhu v závodech **skok daleký** technika skrčného a závěsného způsobu skoku **skok vysoký** technika flopu, rozběh, odraz, přechod laťky **vrch koulí** vrh, sun **hod míčkem** hod ze sedmikrokového rytmu		realizace: měřené výkony při Tv s důrazem na individuální zlepšení realizace: volejbal- venkovní hřiště, tělocvična florbal- tělocvična

	Sportovní hry - zvládne v souladu s individuálními předpoklady osvojované poh. dovednosti a aplikuje je ve hře - posoudí taktiku hry a dokáže na ni reagovat ***Gymnastika*** - z osvojených cviků samostatně vytvoří krátké sestavy a zacvičí je - zkontroluje cvičení za pomoci spolužáka	**volejbal** - HČJ: příjem, nahrávka, smeč - HK: s vbíhajícím nahrávačem, hra přední a zadní řady - utkání **florbal** - HČJ: vedení míče, přihrávky, střelba tahem, příklepem, činnost brankáře - HK: útočná kombinace založená na akci přihraj a běž - HS: územní obrana - utkání **akrobacie** - přemety stranou ve vazbě, stoj na rukou do kotoulu, kotoulové vazby, obraty ve výskoku, kotoul vzad do stoje na rukou (H), rovnovážné polohy - prvky moderní gymnastiky, cv. s náčiním - cvičení s hudebním doprovodem **hrazda po ramena** - výmyk, přešvih vzad(H),		

Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví ***Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.*** ***Zorganizuje samostatně i v týmu***	***Úpoly*** - podle svých předpokladů zvládá osvojované činnosti ***Další pohybové aktivity*** - aktivně se účastní dalších pohybových aktivit - jedná při sportu v duchu fair play	podmet ze vzporu(H), ze stoje(D), toč jizdmo(H) - výběrově toč vzad(H) **přeskok** - skrčka s oddáleným můstkem **šplh** - šplh na tyči, laně - pády - jednoduché chvaty, držení základy sebeobrany - utkání v ringo, fotbalu, házené, košíkové, stolním tenise, badmintonu, frisbee - olympismus, olympijská charta - působ obrany, útoku, střídání během hry		realizace: podle podmínek a zájmů žáků

jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy. ***Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role organizátora.*** ***Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.***	- určí taktiku vedoucí k vítězství - zorganizuje turnaj pro nižší ročníky - dokáže měřit výkony a posuzovat pohybové dovednosti	- turnaj ve vybraném sportovním odvětví, vyhodnocení, prezentuje výsledky - měření, evidence, vyhodnocování		

Kvinta a sexta

Očekávaný výstup: Žák:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, poznámky**
Žák využívá pohybové	Žák rozvíjí individuální	**Lehká atletika**	poznávání a rozvoj	Dodržování zásad

dovednosti získané při hladkém běhu, užívá výhod koordinace dolních a horních končetin. Užíváním vhodné sportovní výzbroje a výstroje usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností. Měří a hodnotí výkony svoje i ostatních. Omezuje negativní návyky a projevy. Usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití..Pomocí konkrétních postupů o zlepšení výkonu, rozvíjí pohybové předpoklady a dovednosti, prostřednictvím soutěživých forem	předpoklady běhu , připraví organismus na zátěž odpovídající danému pohybu, užívá běh pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení, usiluje o rozvoj pohybových schopností, hlavně rychlosti a vytrvalosti Žák zvládá základní postupy rozvoje koordinace, dbá na správné držení těla Žák zvyšuje vytrvalost, rozvíjí si individuální předpoklady běhu, omezuje negativní návyky a projevy Žák vybere vhodné soubory cvičení pro rozcvičení a zahřátí organismu před skokem	Běh v terénu, vytrvalostní sprinty,drobná sprinterská cvičení **Start** nízký, polovysoký, z různých poloh **LA abeceda**, základy LA činností liftink, skiping, zakopávání, předkopávání **Skok do dálky** Násobné odrazy, různé variace odrazů, odrazy	vlastní osobnosti	bezpečnosti při pohybové činnosti, rozvoj pohybových předpokladů a dovedností prostřednictvím soutěživých forem cvičení Preference zdravého životní stylu, dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti Upevňování správných návyků, omezování negativních návyků a projevů ovlivňujících techniku (podle možnosti dostupnosti na atletický ovál)

cvičení nacvičuje vytrvalostní běh během všech hodin atletiky, rozvoj pohybových schopností hlavně síly a rychlosti	do dálky	jednonož i snožmo, nácvik rozeběhu a jeho naměření		
	Žák usiluje o rozvoj pohybových schopností hlavně švihu horních končetin, vybere vhodné cvičení pro rozcvičení a zahřátí organismu před hodem, měří a hodnostní výkony svoje i ostatních	**Hod granátem** Technika odhodu z místa, odhod po rozeběhu, koordinace dolních a horních končetin, předskok, nápřah, odhod		Omezování negativních návyků a projevů ovlivňujících techniku a délku odhodu (podle možnosti dostupnosti na atletický ovál) Porovnávání výkonů s ostatními žáky, způsoby relaxace a regenerace, na závěr vyučovací hodiny pravidelné posilování
	Žák užije vhodné soubory cvičení pro rozcvičení a zahřátí organismu, usiluje o rozvoj pohybových schopností, hlavně síly a obratnosti	**Sportovní gymnastika** Gymnastická průprava-cvičení se švihadlem, na lavičkách, kruhový trénink		Snaha o nejlepší koordinaci pohybu na žíněnce, rozvoj pohybových schopností, hlavně síly a obratnosti a rychlosti, dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti
Žák v souladu se				

svými zájmy, potřebami a pohybovými předpoklady si volí danou pohybovou aktivitu, usiluje pomocí konkrétních postupů o zlepšení výkonu si je vědom svých pohybových předpokladů.	Žák usiluje o pohybové sebezdokonalení, respektuje pravidlo záchrany a dopomoci, snaží se o dokonale estetickou koordinaci pohybu	**Prostná** **Přeskok** **sestavy**		Způsoby relaxace a regenerace, porovnávání výkonů s ostatními žáky, hodnocení svých sportovních výkonů, na závěr vyučovací hodiny pravidelné posilování
Zdokonaluje se v individuálních pohybech, usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností			poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	
Sám vybere vyrovnávací a kompenzační cviky, organizuje si pohybový režim a zátěž.	Žák zná rizikové faktory házené ovlivňující bezpečnost hry, na ty se připraví speciálním rozcvičením s ohledem na převažující pohybové zatížení	**Sportovní hry** **Házená**		Užívání gest a názvosloví s porozuměním házené,pochopení pravidle dané sportovní hry a jejich dodržování, komunikace se soupeři i spoluhráči
Sleduje a hodnotí výkony spolužáků, vyvozuje z toho závěry, užívá cíleně dopomoci k navození účelného a bezpečného prostředí pro cvičení na nářadí a přitom respektuje	Žák usiluje o pohybové sebezdokonalení, uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně	Herní činnosti jednotlivce útočné: uvolňování bez míče, zpracování míče,		

principy a zásady postupnosti ***Žák absolvuje střídavě hodiny nácviku a hodiny průpravné hry, jejich četnost určí dle situace(herní úrovně žáků) příslušný vyučující.*** ***Sleduje a hodnotí výkony spolužáků, vyvozuje z toho závěry a prezentuje výsledky družstva v útoku, zabrání útočníkům v přihrávce a postupně je obsazuje, určí posloupnost nejdůležitějších okamžiků výkonu a uplatní konkrétní postupy vedoucí k potřebnému zlepšení techniky, užívá hru pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení*** ***Žák absolvuje střídavě hodiny nácviku a***	pohybové činnosti k lepšímu Žák rozvíjí individuální předpoklady pro činnost brankáře a jednotlivých herních činností brankáře Žák zná rizikové faktory kopané ovlivňující bezpečnost hry, na ty se připraví speciálním rozcvičením s ohledem na převažující pohybové zatížení Žák rozvíjí si individuální předpoklady pro hru v útoku a v obraně	chytání míče – jednoruč, obouruč, sbírání míče, přihrávání, střelba jednoruč ve stoji, jednoruč ve výskoku, chytání, srážení vyrážení míče, Činnosti brankáře **Kopaná** Role hráče v obraně, hráče v útoku, brankáře i kapitána, vykopávání a řízení obrany Herní činnosti jednotlivce – útočné: výběr místa, zpracování míče, vedení míče a obcházení soupeře, přihrávání, střelba	poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Respektování základních pravidel kopané, porovnávání výkonů s ostatními žáky, organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné herní činnosti jednotlivce Organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné herní činnosti jednotlivce spolužáků, dodržování

hodiny průpravné hry, jejich četnost určí dle situace (herní úrovně žáků) příslušný vyučující ***Žák užívá hru pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení, rozvíjí pohybové předpoklady a dovednosti prostřednictvím soutěživých forem cvičení.***	Žák usiluje o pohybové sebezdokonalení v obraně, rozvíjí si individuální předpoklady, užívá výhod koordinace dolních končetin s míčem Žák uplatní konkrétní postupy vedoucích k potřebné změně ve hře, posoudí kvalitu pohybové činnosti a označí nedostatky, zvládá základní postupy rozvoje koordinace a rozvíjí si individuální předpoklady	Herní činnosti jednotlivce-obrané:obsazování hráče s míčem, obsazování hráče bez míče **Košíková** Herní činnosti jednotlivce útočné: Uvolňování bez míče, uvolňování s míčem, přihrávání	poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Užívání gest a názvosloví s porozuměním pochopení pravidel dané sportovní hry a jejich dodržování. Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Komunikace se soupeři i spoluhráči, způsoby relaxace a regenerace.
Žák absolvuje střídavě hodiny nácviku a hodiny průpravné hry, jejich četnost určí dle situace (herní úrovně žáků) příslušný vyučující. ***Užívá hru pro tělesnou a duševní relaxaci a***	Žák usiluje o rozvoj pohybových schopností a jednotlivých herních činností připraví organismus na zátěž odpovídající danému pohybu.	Herní činnosti jednotlivce obranné: obsazování hráče bez míče, obsazování útočníka stojícího s míčem obsazování útočníka pohybujícího se s míčem	poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	

uspokojení, zvládá střehový postoj, rozumí postavení hráčů v zónách I až VI, ví kdo je přední a zadní, mění způsoby běhu při pohybu na hřišti, určí nejdůležitějších okamžiků výkonu a uplatnění konkrétních postupů vedoucí potřebnému zlepšení techniky ***Žák získává postavení výhodné pro další činnost s míčem, usiluje pomocí konkrétních HČJ o zlepšení výkonu, nabíhá do volného prostoru usiluje pomocí konkrétních HČJ o zlepšení výkonu, mění způsoby***	Žák zvládá základní postupy rozvoje koordinace a hry obránce. Žák zná rizikové faktory odbíjené ovlivňující bezpečnost hry, na ty se připraví speciálním rozcvičením s ohledem na převažující pohybové zatížení. Žák přizpůsobí svoji pohybovou činnost dané skladbě hráčů a taktice družstva komunikace se spoluhráči i protihráči, zvládá roli hráče v poli i kapitána. Žák postupně zvyšuje vzdálenost od sítě při podání, provádí podání vrchem, spodem, ve výskoku. Nacvičuje odraz obounož z místa i po rozběhu pro lepší zvládnutí útočného úderu, vzájemná komunikace a	**Odbíjená** Náběhy na síť, výskoky na blok, střehový postoj před odbitím nebo po odbití, odbíjí samostatně nad sebe a pak spoluhráči nebo o stěnu na místě, odbíjí samostatně za sebe, útočí úderem jednou rukou ve výskoku prováděném z místa ve výskoku prováděném po rozběhu Herní činnosti jednotlivce útočné: podání vrchní, spodní; přihrávka vrchem, spodem; útočný úder		Snaha o nejlepší koordinaci pohybu, měří a hodnotí výkony svoje i ostatních a určí nejdůležitější okamžiky výkonu hráče v obraně. Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti.

běhu při uvolňování se na hřišti, absolvuje střídavě hodiny nácviku a hodiny průpravné hry, jejich četnost určí dle situace (herní úrovně žáků) příslušný vyučující. ***Žák určí nejdůležitější okamžiky výkonu, zabrání útočníkům v přihrávce a postupně je obsazuje.*** ***Žák užívá hru pro tělesnou a dušení relaxaci a uspokojení.*** ***Sleduje své pohybové výkony, usiluje o rozvoj svých pohybových dovedností.*** ***Zdokonaluje s v individuálních pohybech.Usiluje o nejlepší koordinaci pohybu.*** ***Snaha o nejlepší***	spolupráce při pohybových činnostech na hřišti. Žák vybírá své místo na hřišti vzhledem k soupeři a spoluhráčům i vzhledem k míči nabíhá do potřebného prostoru usiluje o pohybového sebezdokonalení. Žák komunikuje se spoluhráči i protihráči, zvládá roli hráče v poli i kapitána, spolupracuje na vytváření taktiky hry s ohledem na výkonnostní skladbu družstva. Žák rozvíjí si individuální předpoklady a usiluje o pohybové sebezdokonalení, uplatnění konkrétních postupů vedoucích	Herní činnosti jednotlivce obranné: blok, vybírání míče, vykrývání **Florbal** Vede míček, střílí, snadno zpracuje míč, zvládá střehový postoj, pochopení pravidel dané sportovní hry a jejich dodržování. Herní činnosti jednotlivce útočné: vedení míčku, uvolňování s míčkem, uvolňování bez míčku,		Užívání gest a názvosloví florbalu s porozuměním pochopení pravidel dané sportovní hry a jejich dodržování. Porovnávání výkonů s ostatními žáky. Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně pohybové činnosti, vedoucích k potřebné změně techniky a taktiky. Organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné herní činnosti jednotlivce.

koordinaci pohybu, zvyšuje se vytrvalost v rychlosti, omezují se negativní návyky a projevy. Usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností, hlavně síly a rychlosti.	k potřebné změně útočné techniky útočníka. Žák určí nejdůležitější okamžiky výkonu, usiluje o pohybové sebezdokonalení. Žák odděleně provádí pohyb pažemi dbá na správné držení těla i hlavy, nacvičuje správný pohyb dolních končetin. Žák uplatní konkrétní postupy vedoucích k potřebné změně. Zvyšuje vytrvalost v rychlosti, rozvíjí si individuální předpoklady běhu. Žák zlepšuje rychlost pohybu rukou a nohou a utvrzuje jejich souhru,	přihrávání, střelba. Herní činnosti jednotlivce obranné: obsazování hráče s míčkem, obsazování hráče bez míčku **Běžecké lyžování** Průprava, jízda na lyžích z kopce a po rovině, průpravné hry pro získání pocitu skluzu, umění přenášet váhy z nohy na nohu. **Běh klasický** Základní postavení, jízda z kopce, jízda šikmo svahem, odšlapování, pružení, přenášení váhy, běh střídavý, jízda odpichem soupaž, zatáčení **Bruslení**		Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Užívání vhodné sportovní výzbroje a výstroje. Žák usiluje o rozvoj svých pohybových dovedností. Zdokonaluje se v individuálních pohybech. Usiluje o nejlepší koordinaci pohybu. Koordinace pohybu. Užívání vhodné sportovní výzbroje a výstroje.
Žák usiluje pomocí konkrétních postupů o zlepšení výkonu usiluje o optimální				

rozvoj pohybových schopností hlavně síly a rychlosti. Usiluje se o nejlepší koordinaci pohybu, omezuje negativní návyky a projevy. ***Žák usiluje pomocí konkrétních postupů o zlepšení výkonu usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností hlavně síly a rychlosti v souladu se svými zájmy, potřebami a pohybovými předpoklady, volí si danou pohybovou aktivitu udržuje svalovou elasticitu, zvyšuje vytrvalost v rychlosti omezuje negativní návyky a projevy***	rozvíjí si předpoklady běhu na lyžích a zvládá základní postupy rozvoje koordinace na lyžích. Žák zlepšuje rychlost pohybu rukou a nohou a utvrzuje jejich souhru, rozvíjí si individuální předpoklady běhu na lyžích a zvládá základní postupy rozvoje koordinace na lyžích a zvládá, uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně techniky. Zvyšuje vytrvalost v rychlosti, rozvíjí si individuální předpoklady běhu na lyžích. Žák zlepšuje rychlost pohybu rukou a nohou a utvrzuje jejich souhru, rozvíjí si individuální předpoklady v jízdě na lyžích a zvládá základní postupy rozvoje koordinace na lyžích, posoudí kvalitu pohybové činnosti a	Základní postavení, bruslení se střídavým odpichem a s odpichem soupaž, symetrickým odpichem, asymetrickým odpichem **Sjezdové lyžování klasické** Základní postavení, bruslení, odšlapování, plužení, vlnovka, zvýrazněná vlnovka, oblouk základní, střední, krátký.		Sleduje své pohybové výkony. Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Způsoby relaxace a regenerace. Užívání vhodné sportovní výzbroje a výstroje. Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Porovnávání výkonů s ostatními žáky, informace o historii daného sportu a vytvoření vlastního názoru. Povinné pomůcky: helma, kvalitní rukavice,brýle Způsoby relaxace a regenerace, informace o historii daného sportu. Porovnávání výkonů s ostatními žáky. Užívání

	označí technické nedostatky. Žák k potřebné změně techniky posoudí kvalitu pohybové činnosti a označí technické nedostatky. Zvyšuje vytrvalost, v rychlosti si rozvíjí individuální předpoklady v jízdě na lyžích	**Sjezdové lyžování carvingové** Základní postavení, bruslení, odšlapování, vlnovka zvýrazněná, vlnovka, carvingový oblouk. Povinné pomůcky: helma, kvalitní rukavice, brýle **Snowboarding** Freestyle, freeride, alpine, základní postavení, jízda do protisvahu s nohou mimo vázaní, koloběžka, sesouvání šikmo svahem, jízda šikmo svahem, oblouk základní ke spádnici, přes spádnici s vertikálním pohybem smykovým, s vertikálním pohybem řezaný		vhodné výstroje a výzbroje. Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Nejlepší koordinace pohybu. Hodnocení svých sportovních výkonů. Porovnávání výkonů s ostatními žáky. Užívání vhodné sportovní výzbroje a výstroje. Informace o historii daného sportu. Dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti. Povinné pomůcky: helma, kvalitní rukavice, brýle

Septima a oktáva

Očekávaný výstup:	**Školní výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy,**

Žák:				**poznámky**
Žák rozvíjí pohybové předpoklady a dovednosti prostřednictvím soutěživých forem cvičení, nacvičuje vytrvalostní běh během všech hodin atletiky (zařazováno většinou na konec hodiny), využívá výhod koordinace dolních a horních končetin, navazuje na pohybové dovednosti získané při hladkém běhu i základech, usiluje pomocí konkrétních postupů o zlepšení výkonu, usiluje optimální rozvoj pohybových schopností, hlavně síly a rychlosti	Žák posoudí kvalitu pohybové činnosti a označí nedostatky, zvládá základní postupy rozvoje koordinace, zlepšuje rychlost pohybu Žák uplatní konkrétní postupy vedoucích k potřebnému zlepšení techniky všech činností, posoudí kvalitu pohybové činnosti a označí nedostatky, usiluje o nejlepší koordinaci pohybu Žák posoudí kvalitu pohybové činnosti a označí nedostatky Žák rozvíjí individuální předpoklady pro vrch koulí Žák posoudí kvalitu	**Lehká atletika** **Běh** V terénu, vytrvalostní, štafetový, sprinty, poklus, skoky po jedné noze, vícenásobné skoky **LA abeceda** – základy lehkoatletických činností, liftink, skiping, zakopávání, předkopávání **Skok do dálky** Technika skoku do dálky závěsem **Vrch koulí** Technika odhodu z místa, odhody z různých poloh jednoruč i obouruč, vrch		Způsoby relaxace a regenerace, hodnocení svých sportovních výkonů, porovnávání výkonů s ostatními žáky, užívání vhodné sportovní výzbroje a výstroje Měří a hodnotí výkony svoje i ostatních, individuální pohyby Omezuje negativní návyky a projevy při letu i dopadu Způsoby relaxace a regenerace Porovnávání výkonů

	pohybové činnosti, zařazuje jednotlivá kontrolní cvičení a hodnotí jejich periodické provádění	**Sportovní gymnastika**		s ostatními žáky vyrovnávací cvičení na kompenzaci jednostranného zatížení, jeho prevenci a na korekci svalové nerovnováhy
Žák v souladu se svými zájmy, potřebami a pohybovými předpoklady si volí danou pohybovou aktivitu, usiluje pomocí konkrétních postupů o zlepšení výkonu, je si vědom svých pohybových předpokladů, zdokonaluje se v individuálních pohybech, usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností, sám vybere vyrovnávací a kompenzační cviky, organizuje si pohybový režim a zátěž.	Žák posoudí kvalitu pohybové činnosti a označí nedostatky, usiluje o sebezdokonalení Žák usiluje o pohybové vylepšení, snaží se o dokonale estetickou koordinaci pohybu Žák komunikuje se spoluhráči i protihráči, zvládá roli hráče v poli i kapitána, spolupracuje na vytváření taktiky hry	**Gymnastická průprava** Cvičení se švihadlem, na lavičkách Kruhový trénink Prostná, přeskok, hrazda, sestavy **Házená** Role hráče v obraně, hráče v útoku, brankáře, umění propagovat, organizovat a vyhodnotit turnaj v daném sportu, informace o historii daného sportu a vytvoření vlastního názoru	poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Sleduje své pohybové výkony a zlepšování na úrovni jednotlivce Cvičení na prostných, nejlepší koordinace pohybu na žíněnce, rozvoj pohybových schopností, hlavně síly a obratnosti a rychlosti Užívání gest a názvosloví házené s porozuměním pochopení pravidel dané sportovní hry a jejich dodržování
Žák v souladu se svými zájmy, potřebami a	Žák usiluje o pohybové sebezdokonalení Žák určí nejdůležitější	Herní kombinace		Organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné herní

pohybovými předpoklady organizuje svůj volný čas, volí si danou pohybovou aktivitu. ***Vybírá jeden útočný a jeden obranný systém, organizuje si pohybový režim a zátěž, spoluhráčům i vzhledem k míči nabíhá do volného prostoru.*** ***Žák absolvuje střídavě hodiny nácviku a hodiny průpravné hry jejich četnost určí dle situace (herní úrovně žáků) příslušný vyučující. Zabrání útočníkům v přihrávce a postupně je obsazuje. Určí nejdůležitější okamžiky výkonu a uplatní konkrétní postupy vedoucích***	okamžiky výkonu obránce Žák přizpůsobí svoji pohybovou činnost dané skladbě hráčů a taktice družstva komunikace se spoluhráči i protihráči. Žák posoudí kvalitu hry družstva, rozvíjí si individuální předpoklady, užívá výhod koordinace dolních a horních končetin, usiluje o pohybové sebezdokonalení Žák uplatní konkrétní postupy vedoucích k potřebné změně techniky hráče v obraně, posoudí kvalitu pohybové činnosti a označí zásadní nedostatky	útočné: postupný útok, rychlý útok, přihrávání, clonění, křížení, odlákávání Herní kombinace obranné Zajišťování, přebírání **Kopaná** Role hráče v obraně, hráče v úroku, brankáře i kapitána, vykopávání a řízení obrany, umění propagovat, organizovat a vyhodnotit turnaj v daném portu, informace o historii daného sportu vytvoření vlastního názoru Herní kombinace útočné: postupný útok, rychlý útok, rychle a bezpečně prostřednictvím: brankáře, záložníka, obránce Herní kombinace obranné:zajišťování, přebírání, křižování	poznávání a rozvoj vlastní osobnosti poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	činnosti jednotlivce Usiluje o co nejlepší koordinaci pohybu Užívání gest a názvosloví kopané s porozuměním pochopení pravidel dané sportovní hry a jejich dodržování. Porozumění pravidlům daného sportu a jejich dodržování, organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné herní činnosti jednotlivce. Užívání gest a názvosloví košíkové s porozuměním pochopení pravidel dané

k potřebnému zlepšení techniky, užívá hru pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení.	Žák přizpůsobí svoji pohybovou činnost dané skladbě hráčů a taktice družstva, komunikace se spoluhráči i protihráči, zvládá roli hráče v poli i kapitána spolupracuje na vytváření taktiky hry.	**Košíková** Umění propagovat, organizovat a vyhodnotit turnaj v daném sportu, umění propagovat, organizovat a vyhodnotit turnaj v daném sportu, informace o historii daného sportu a vytvoření vlastního názoru.		sportovní hry a jejich dodržování, informace o historii daného sportu. Organizace vhodné pohybové aktivity, rozvíjející potřebné HČJ, vzájemní komunikace a spolupracuje při pohybových činnostech. Způsoby relaxace a regenerace, porozumění pravidlům daného sportu a jejich dodržování.
Žák absolvuje střídavě hodiny nácviku a hodiny průpravné hry, jejich četnost určí dle situace (herní úrovně žáků) příslušný vyučující. ***Užívá hru pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení, rozvíjí pohybové předpoklady a dovednosti prostřednictvím soutěživých forem cvičení.*** ***Snaží se útočníkům zabránit v přihrávce a postupně je obsazuje.***	Žák usiluje o pohybové sebezdokonalení, rozvíjí si individuální předpoklady k uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně techniky. Žák určí nejdůležitější okamžiky výkonu a hodnotí pohybové výkony hráčů i družstva, určí nejdůležitější okamžiky výkonu a usiluje o pohybové sebezdokonalení v obraně, rozvíjí si	Herní kombinace útočné: rychlý protiútok, postupný útok, hoď a běž, clonění Herní kombinace obranné: proklouzávání, přebírání, zesilování obrany, obranný trojúhelník.	poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně pohybové činnosti v obraně. Užívání gest a názvosloví odbíjené s porozuměním,

Žák absolvuje střídavě hodiny nácviku a hodiny průpravné hry, jejich četnost určí dle situace(herní úrovně žáků) příslušný vyučující.Užívá hru pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení, zvládá střehový postoj, rozumí postavení hráčů v zónách I až VI, ví kdo je přední a zadní, mění způsoby běhu při pohybu na hřišti, určí	individuální předpoklady Žák přizpůsobí svoji pohybovou činnost dané skladbě hráčů a taktice družstva, komunikace se spoluhráči i protihráči, zvládá roli hráče v poli i kapitána Žák uplatní konkrétní postupy vedoucích k potřebné změně pohybové činnosti, vzájemná komunikace a spolupracuje při pohybových činnostech. Žák organizuje vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné HČJ, vybírá své místo na hřišti vzhledem k soupeři a spoluhráčům. Zdokonaluje se v individuálních pohybových činnostech odbíjené.	**Odbíjená** Náběhy na šíť, výskoky na blok, střehový postoj, mění způsoby běhu při pohybu na hřišti, rozumí postavení hráčů v zónách I až VI a ví, kdo je přední a zadní v obraně. Útočí úderem jednou rukou ve výskoku prováděném z místa ve výskoku prováděném po rozběhu. Herní kombinace útočné: s nahrávačem u sítě s vbíhajícím nahrávačem. Herní kombinace obranné: proti podání soupeře, proti útočnému úderu soupeře	poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	informace o historii daného sportu, organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné herní činnosti jednotlivce. Způsoby relaxace a regenerace. Porozumění pravidlům daného sportu a jejich dodržování. Způsoby relaxace a regenerace, usiluje o nejlepší koordinaci pohybu, uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně techniky a taktiky. Užívání gest a názvosloví florbalu s porozuměním. Způsoby relaxace a regenerace, porozumění pravidlům daného sportu

nejdůležitější okamžiky výkonu a uplatnění konkrétních postupů vedoucí k potřebnému zlepšení techniky.	Žák přizpůsobí svoji pohybovou činnost dané skladbě hráčů a taktice družstva, komunikace se spoluhráči i protihráči Žák určí nejdůležitější okamžiky výkonu a hodnotí pohybové výkony, rozvíjí si individuální předpoklady útočníka	**Florbal** Pochopení pravidel dané sportovní hry a jejich dodržování Herní kombinace útočné: rychlý protiútok, postupný útok, zakládá útok rychle a bezpečně prostřednictvím: brankáře, spoluhráče		a jejich dodržování. Užívání vhodné sportovní výzbroje a výstroje. Uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně pohybové činnosti, vedoucích k potřebné změně techniky a taktiky útočníka, organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné pohybové vlastnosti
Žák absolvuje střídavě hodiny nácviku a hodiny průpravné hry jejich četnost určí dle situace (herní úrovně žáků) příslušný vyučující, pochopní pravidel dané sportovní hry a jejich dodržování. Určí nejdůležitější okamžiky výkonu a uplatní konkrétní postupy vedoucí k potřebnému zlepšení techniky, zabrání útočníkům v přihrávce	Žák určí nejdůležitější okamžiky výkonu a hodnotí pohybové výkony, uplatnění konkrétních postupů vedoucích k potřebné změně. Žák přizpůsobí svoji	Herní kombinace obranné: na polovině soupeře, v obranné polovině		Organizace vhodné pohybové aktivity rozvíjející potřebné herní činnosti jednotlivce, respektování základních pravidel hry, způsoby relaxace a regenerace. Názvosloví turistiky, umění propagovat, organizovat a vyhodnotit túru, informace o historii daného sportu a vytvoření vlastního názoru, užívání vhodné sportovní výzbroje a

a postupně je obsazuje. Využívá hru pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení.	pohybovou činnost dané skladbě žáků, komunikace se žáky, zvládá roli člena skupiny i vedoucího skupiny, spolupracuje na vytváření a dodržování plánu trasy s ohledem na výkonnostní s pohlavní skladbu družstva	**Turistika a pobyt v přírodě** Pěší, na kole, na vodě		výstroje
Žák absolvuje v souladu se svými zájmy, potřebami a pohybovými předpoklady trasu, organizuje svůj volný čas, volí si danou pohybovou aktivitu a užívá ji pro tělesnou a duševní relaxaci a uspokojení				

9 Hodnocení žáků

Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci

Hodnocení žáků tvoří nedílnou součást úspěšného učení. Jeho hlavním cílem je podat žákům zpětnou vazbu a ukázat jim míru zvládnutí požadovaných očekávaných výstupů a klíčových kompetencí a zároveň upozornit na konkrétní nedostatky, resp. na místo v cestě za „dobře odvedenou prací“, na němž se žák právě nachází. Součástí každého hodnocení má být naznačení postupu k příštímu výbornému výsledku. Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na popisný jazyk – v ideálním případě žák při získání známky obdrží ústní čí písemný komentář či je veden k vlastnímu posouzení svých výsledků a vytvoření závěru. Co nejvíce objektivní sebehodnocení považujeme za cíl, k němuž má naše snažení směřovat.

Způsoby hodnocení žáka

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je v pololetí a na konci roku hodnocen takto:
Na nižším stupni gymnázia známkou, fakultativně slovním hodnocením..
Na vyšším stupni gymnázia známkou, přičemž se předpokládá, že je v rámci osobních konzultací blíže probrána.
Pro známkovou klasifikaci na vysvědčení jsou používány stupně:
1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.

Chování žáka je hodnoceno v pololetí a na konci roku takto
na nižším stupni gymnázia známkou a současně slovním hodnocením. Na vyšším stupni gymnázia známkou.
Pro známkovou klasifikaci na vysvědčení jsou používány stupně:
1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé.

c) dalšími výchovnými prostředky jsou důtka třídního učitele nebo důtka ředitele školy
d) o důtce ředitele školy a o snížené známce z chování hlasuje pedagogická rada
c) v posledním roce plnění povinné školní docházky vydají LŠ žákovi v případě zájmu výstupní hodnocení toho, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44 zák. 561/2004 Sb., školského zákona.

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí:
pracoval úspěšně, pracoval.

Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci 2. pololetí nebo při opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň „prospěl“.
Nelze-li žáka gymnázia pro závažné objektivní důvody klasifikovat na konci 1. pololetí, určí ředitel školy náhradní termín jeho klasifikace. Klasifikace musí být ukončena nejpozději do 2 měsíců po skončení 1. pololetí. Není-li možné klasifikovat žáka ani v náhradním termínu, žák se neklasifikuje.

V průběhu roku pracují učitelé v hodinách s nejrůznějšími formami zpětných vazeb, např. ústním či písemným sebehodnocením podle předem daným kriterií, která obsahují i hodnocení klíčových kompetencí.

V některých předmětech používají žáci hodnoticí portfolio.

Podrobnější informace o klasifikaci jsou uvedeny v Studijním a klasifikačním řádu Lauderovy mateřské školy, základní školy a gymnázia při Židovské obci v Praze, který tvoří součást přílohy ŠVP.

Kritéria hodnocení žáků
Předem daná kritéria dobře splněné práce žákům pomáhají zhodnotit vlastní pokrok jak v oblasti dosažení očekávaných výstupů, tak v oblasti osvojování si klíčových kompetencí.
Škola používá jednotná kriteria hodnocení pro některé činnosti opakující se ve všech předmětech, např. referáty, seminární práce.
Součástí příprav každého učitele jsou kriteria jednotlivých činností, které žáci v hodině či doma vykonávají, např. v českém jazyce kritéria správně předneseného řečnického cvičení, zápisu do kulturního deníku ....
Kriteria jsou mnohdy vytvářena společně s žáky.
V některých předmětech žáci pracují s týdenními či měsíčními plány. S pomocí učitele na konci daného období si pak doplní, které z plánovaných činností jim nedělají problémy a kde je nutné ještě něco konkrétního doplnit.

10 Vkladový list

Číslo vkladu	Předmět úpravy	Příloha	Strana	Poznámka	Podpis	Autor úpravy

11 Seznam příloh

Nedílnou součástí Školního vzdělávacího programu jsou tyto dokumenty

- Studijní a klasifikační řád Lauderových škol
- Školní řád Lauderových škol
- Kriteria hodnocení referátů
- Preventivní program
- Organizační řád